
XVI.Guvern Armand Călinescu (IV) 7 martie-21 sept.1939

XVIII.Guvern Armand Călinescu 7 martie-21 sept.1939.....	1
-----	7
Guvern Armand Călinescu - IV -7 mart -21 sept.'39.....	7
-----	7
1.)27 mart.'39 <i>Consiliul Superior Național</i> al FRN :prima manifestare publică.....	7
-Armand Călinescu :România se va apăra.....	7
-Grigore Gafencu :apărăm și întărim tot ce ne aparține.....	7
2.)15 apr.Carol II,conferință la Palat cu consilierii regali.....	7
/Consilierii: aprobă , felicită ,acțiunea guvernamentală.....	7
♣23 apr.'34.Anglia și Franța acordă garanții României.....	8
3.)Armand Călinescu , audiență la Rege:situația externă și internă,24 apr.'39.....	8
/Neutralitate filo-franceză engleză.....	8
/Necesitatea convocării Parlamentului.....	8
4)24 apr.Gărzile Naționale ,Regulament 24 apr.'39.....	9
/Art.32 din regulamentul FRN.....	9
/Stat Major + 10 comandanți de ținuturi depun jurământul.....	9
/G-ral Paul Georgescu –comandant prin <i>decret –rega</i>	9
5.)1 mai'39:congresul breslelor,intruniri,solidarități muncitorești.....	9
-Întruniri muncitorești de solidaritate națională.....	9
-M Ralea :84 de localități(garanția Uniunilor de breslă și asoc."Muncă și voie bună ").....	9
♣Congresul breslelor.....	9
-Armd.Călinescu :muncitorime minunată,patriotică, solidară.....	9
/Moțiunea :contribuții în lei și muncă pentru apărare.....	10
6.)12 mai <i>Straja Țării</i> : decret-lege ,în caz de mobilizare	10
/Folosirea tineretului în caz de mobilizare.....	10
7) Legea electorală ,9 mai 1939.....	10
♣ Restrângerea dreptului de vot.....	10
/Nr alegătorilor pe categorii profesionale.....	11
♣Candidaturi uninominale, pe liste FRN.....	11
♣Parlamentul=adunare profesională sprijinite pe bresle.....	11
♣Parlamentul = organism consultativ, subordonat executivului.....	11
8.) <i>Manifeste electorale</i> , 27, 29 mai '39.....	11
/Armand Călinescu Manifestul electoral.....	12
/Grigore Gafencu ,Manifest electoral.....	12
9.)7 iun.'39Deschiderea Parlamentului / protocolul parlamentar.....	12
a)Carol II :Mesajul Regal.....	12
/Noul regim: 10 febr.'38.....	12
/Noua Constituție.....	12
/Frontul Renașterii Naționale].....	13
/Alegerile.....	13
♣Guvernarea.....	13
/Liniștea internă.....	13
/Reformele organice ale noului regim.....	13
♣În viitor :organizarea politică a Statului.....	13
/Lege organică pentru Corpurile profesionale.....	13
/Noul Statut al funcționarilor publici.....	13
/Rezolvarea nevoilor economice.....	13
/Omagiu patriarhului și primministrului Miron Cristea.....	14

▫Atribuțiile Parlamentului.....	14
b)Jurământul parlamentar	14
c)Sărbătorirea Restaurației regale.....	14
10.) Al.Vaida- Voevod ,președintele Adunării Deputaților,discurs ,7, 9 iun.'39.....	14
▫Tradițiile de odinioară:Biserica,Domnitorul,Oștirea,poporul.....	15
▫Regele măreț,curajos, salvator.....	15
▫Guvernul :Miron Cristea.....	15
▫Omagiu lui Armand Călinescu.....	15
11.) N.Iorga , președintele Senatului, discurs, 9 iun.'39.....	15
▫Generațiile succesive :senatorii de azi=parlamentarii de ieri.....	15
/Constituția din 1866 și partidele.....	16
▫ Constituția Carol II.....	16
12.) Grigore Gafencu , expozeu : politica externă a României , 9 iunie'39.....	17
▫Turneul diplomatic al lui Gafencu.....	17
▫ România : politică realistă , independentă ,de pace.....	17
▫ Formula României : " <i>Europa !</i> " ▫ Solia de pace a României.....	17
▫ Europa : psihoza războinică versus sentimentul răspunderii.....	17
▫ Vocația pacifică a statelor mici și mijlocii.....	17
▫Conduita statelor mici și mijlocii.....	17
▫ Siguranța țării.....	17
13.)Al.Rosetti (raportor), <i>Răspuns la Mesaj</i> ,Adunarea Deputaților,13 iun.'39.....	17
▫ Realizările guvernului.....	18
/Reforma administrativă.....	18
/Legislația muncii.....	18
/Muncă și voie bună.....	18
-Serviciu Social.....	18
/Campania sanitară.....	18
/Învățământul / Straja Țării.....	18
/Cultura.....	19
/Oficiul Național de Turism.....	19
/Economie, finanțe, gospodărire.....	19
/Armata.....	19
/Politica externă.....	19
/Minoritățile.....	19
/Adunarea Deputaților.....	19
14)Demisia lui Iorga de la președinție 13 iun.'39.....	20
/CDDimitriu :Obligativitatea uniformelor = neconstituțională.....	20
/Respingerea Regulamentului.....	20
/Iorga :demisia de la președinție.....	21
15.)Argetoianu, președintelui Senatului , 15 iun.'39.....	21
a)Iorga.Automotivare :sprijin statornic Regelui.....	21
b)C.Argetoianu.În slujba FRN și a Constituției.....	22
▫ Parlamentul de azi: cel mai bun.....	22
16.) Ion Al.Brătescu - Voinești (raportor), <i>Răspuns la Mesaj</i> , Senat , 15 iun.'39.....	23
▫Constituția Carol II.....	23
▫Monarhie autoritară.....	23
▫Realizările Guvernului Majestății Sale.....	23
/Apărarea hotarelor.....	24
▫Senatul.....	24
17.)G-ral I.Popovici (fost șef MSt.M ; senator de drept) , discurs la Mesaj ,22 iun.'39.....	24
▫ Cursul înarmărilor.....	24
▫ Pacea = armistițiu între două războaie.....	25
▫Înzestrarea armatei n România.....	25
18)Ion Gigurtu (FRN, Industrie,Comerț) , discurs la Mesaj, Cameră , 23 iun.'39.....	25
▫ Regimul constituțional.....	26
▫10 februarie 1938=regimul monarhic.....	26

▫Primatul național =stat național românesc.....	26
▫Legiferarea:MSR prin miniștrii săi.....	27
▫Funcționarii Statului =elita societății.....	27
▫Revizuirea cetățeniei.....	27
19.)Ioan Marinescu(senator FRN ,Industrie) , discurs la mesaj, Senat, 23 iun.'39.....	27
▫Parlamentul FRN.....	28
▫Regele Carol II :Constituția'38.....	28
/Interzicerea urii de clasă, defăimării impozitelor ,împărțirea averilor.....	28
▫Afectarea vieții economice de către partide.....	29
▫C.Argetoianu:Consiliul Superior Economic ;Planul cincinal economic.....	29
/Înlăturarea intervenționismului de stat.....	29
/Importanța acordată problemelor economice.....	30
/Camerele profesionale.....	30
▫ Guvernul Maiestății Sale.....	30
/Plan de muncă la toate ministerele: apărarea națională,reînarmarea.....	30
▫Industriașii sprijină regimul și planurile.....	30
20.)Petre Partenie (Asociația G-rală a clerului ortodox),Mesaj,Senat,23 iun.'39.....	30
▫Adeziunea clerului ortodox la noul regim :.....	31
▫ Guvernul Călinescu.....	31
21.) Aurel Baci (FRN -Intelectuali ,ținut Mureș),la Mesaj,Cameră ,23 iun.'39.....	31
▫ Regim de ordine și autoritate.....	31
▫ Statul român = sat profesional, corporativ.....	32
▫Regele – centrul puterii în stat.....	32
/Dimensiunea divină și istorică a lui Carol II.....	32
/Guvernul, Armand Călinescu.....	32
22.)Ion Flueraș(Ex-PSD ,senator FRN,Muncă manuală),la Mesaj, Senat,23 iun.'39.....	32
▫ Muncitorii în regim FRN.....	33
/Atașament și recunoștință MSR și Guvernului.....	33
23.)I.Jerca (deputat FRN Gorj ,Intelectuali ?),la Mesaj, Cameră,24 iun.'39.....	33
▫ Regimul Carol II =regim revoluționar.....	33
▫Parlamentul FRN=tiers-etat-ul românesc =starea a treia.....	34
▫Armand Călinescu= l'abbé Sieyès,.....	34
▫Armand Călinescu= Kogălniceanu lui Cuza.....	34
24.)Romulus Câdea(FRN, Intelectuali, ținut Suceava), la Mesaj, Cameră ,24 ian.'39.....	34
▫ConstituțiaCarol = constituție românească.....	35
/Guvernul –responsabil exclusiv față de șeful de stat.....	35
/Parlamentul trecut = anexă a Guvernului.....	35
/Parlamentul prezent =auxiliar legislativ al guvernului.....	35
/Voevodul+Biserica +Divan boeresc = tradiția românească.....	35
25.)D.I.Simian (ex-PNȚ , FRN,Comerț), la Mesaj,Cameră ,24 iun.'39.....	36
▫Clasa comercianților-veșnic recunoscătoare.....	36
/Oficiul pentru asistența și ajutorarea comercianților scăpătați.....	36
/Măsuri pentru dezvoltarea comerțului.....	36
26.)G- ral I.Sichitiu (senator de drept),Întrebare -semnal,Senat,26 iun.'39.....	37
▫ Situația geopolitică a României.....	37
▫România - linie de demarcație a două lumi.....	37
-Armata este pregătită tehnic ?.....	37
-Națiunea este pregătită material ?.....	38
▫Viitorul război :atăcarea centrelor nervoase ale națiunii.....	38
-N.Iorga :se asociază la întrebare.....	38
-Vict.Slăvescu(ministr- înzestrării) răspunde.....	38
27.)Ion Agârbiceanu(FRN, Publiciști și scriitori,Cluj),la Mesaj,Senat,26 iun.'39.....	38
▫Eșecul guvernelor de uniune națională".....	38
▫10 febr.'38 :delăturarea partidelor.....	39
/Reforma administrativă: regiunile, rezidenții regali.....	39
/Protejarea muncii naționale.....	39

/Muncă și Voie Bună.....	39
/Campania sanitară.....	40
28)C.Garoflid (ex-P.C.,ex- Liga Agr.FRN Agricultori),la Mesaj,Senat ,27 iun.'39.....	40
▫Guvernul:conducere sigură , neșovăitoare.....	40
▫Parlamentul:rol informativ și legislativ.....	40
▫ Economice :.....	40
/Echilibrarea bugetului.....	40
/Impozitele	41
/Să înceteze sporirea funcționarilor.....	41
/Să stăpânim funcțiile economice.....	41
/Șosele și drumuri.....	41
/Sprijinirea agriculturii.....	41
▫ Soluția științifică a problemei agrare.....	42
/Revizuirea întregii probleme agrare.....	42
/Primatul agriculturii în economia națională.....	42
29)Eftimie Gherman(Ex-PSD,deputat FRN,Muncitori),la Mesaj,Cameră 27 iun.'39.....	42
#Atmosfera anarhică '37 / '38.....	43
/Regele Carol:soluția salvatoare.....	43
▫O despicătură de istorie.....	43
▫ Muncitorimea română și noul regim.....	43
Contribuția ministrului Ralea.....	43
30.)Simion Rusu (FRN ,deputat țaran,ținut Mureș)la Mesaj,Cameră ,27 iun.'39.....	44
▫ Bate, și ți se va deschide !,cere și ți se va da	44
/Dumnezeu să binecuvinteze țara, Regele, primministrul.....	44
31.) Nicolae Iorga (ex.PND , senator de drept),discurs la Mesaj ,Senat ,28 iun.'39.....	44
/Ce se întâmplă cu opoziția ?.....	45
/Regimul lăudat în bloc ;miniștrii anonimi.....	45
▫MSRegele=serie rară de Suverani.....	45
-Regim totalitar ?:nu-l vrea nimeni! nu-l avem !.....	45
-Mase"naționale?"=supunure necondiționată.....	46
/Parlamentul - auxiliarul Guvernului ?!.....	46
/România nu-i Italia sau Germania !.....	47
▫Regimul nou l-a făcut regele !.....	47
/Constituția'23=veșmânt prost ,împrumutat.....	47
/Regim totalitar ?Tratament homeopatic!.....	47
▫Raportul FRN-Parlament.....	48
▫ Raportul Guvern - Parlament.....	48
32.)Victor Vâlcovici(FRN ,deputat ,Intelectuali),la Mesaj,Cameră ,28 iun.'39.....	49
/Stat totalitar ?!dictatură ?!.....	50
▫Guvernul Armand Călinescu.....	50
/Starea de mizerie a cetățeanului mijlociu ,a țaranului.....	50
▫ Ridicarea randamentului agrar.....	50
▫ Lucrările publice:căile de transport.....	51
▫Industria -aspirator de suprapopulație agricolă.....	51
▫Industria+agricultură=rezolvarea sărăciei țaranului.....	51
▫Parlamentul:legi și păzirea legalității.....	52
33.)Alexandru Rosetti (raportor Cameră),Concluzii la Mesaj,28 iun.'39.....	52
▫ Parlamentul =anexa legislativă a executivului MSR.....	52
▫Regim democratic–autoritar.....	53
▫Solidaritate în jurul MSR.....	53
▫Admirație și încredere în noul regim democratic.....	53
34.)Brătescu -Voinești (raportor) ,Concluzii laMesaj,Senat , 28 iun.'39.....	53
#Parlamentul vechi.....	53
▫Schimbare benefică și înțeleaptă.....	54
▫ Votarea Răspunsului la Mesaj.....	54
▫ Delegația senatorială ptr.depus Răspunsul.....	54

35.) Armand Călinescu ,concluzie la Mesaj ,Cameră ,28 iun.'39.....	54
▫ Regele salvator de Țară.....	55
▫ Opoziția ? Nu interesează !.....	55
/Șefii de partide au provocat criza gravă internă.....	55
▫ Conjunctura internațională tensionată.....	56
▫ Mobilizarea din martie'39.....	56
▫ Înzestrarea armatei.....	56
▫ Minoritățile etnice.....	57
▫ Guvernarea :activități sociale.....	57
-Pentru muncitori.....	57
-Pentru țărani	57
-Acțiunea sanitară.....	58
▫ Agricultură.....	58
-Silozuri.....	58
-Valorificarea grâului.....	58
-Mașini agricole.....	58
▫ Guvernul = în slujba poporului și a Coroanei.....	58
36.) Victor Iamandi (ministr. Justiției), Concluzii la Mesaj, Senat ,28 iun.'39.....	59
/Mărturisire de conștiință.....	59
/Oamenii noului regim.....	59
/Clasa politică românească : continuitate patriotică.....	60
/Trecutul =parte integrantă din conștiința fiecăruia.....	60
▫ Iamandi:Guvernul salvatorul ordinii publice și existenței Statului.....	60
-Guvernul așezării Statului pe noi baze.....	61
-Guvernul unei mari opere constructive.....	61
/Ministerul de Interne:ordinea și reforma administrativă.....	61
/Ministerul de Finanțe:bugete și balanța de plăți,echilibrate.....	61
/Ministerul Economiei Naționale.....	62
/Ministerul Sănătății: realizări impresionante.....	62
/Ministerul Comunicațiilor :șosele,căi ferate,poștă, telegraf.....	62
/Ministerul Educației Naționale :echilibru , disciplină, reforme.....	62
/Ministerul Muncii:mai mult decât în cei 20 de ani.....	62
-Breslele =temelia esențială a organizațiilor de stat.....	63
-Muncă și voie bună.....	63
-Pensii pentru scriitori.....	63
/Ministerul de Justiție :reformarea magistraturii.....	63
-Unificarea legislativă.....	64
/Ministerul Apărării Naționale.....	64
/Comisariatul pentru Minorități :supremația drepturilor și intereselor de sta.....	64
▫ Iamandi:Regimul renașterii naționale.....	64
/Regimul vechi nu se va mai întoarce niciodată.....	64
/O eră nouă.....	64
/Nu ne este teamă de verdictul istoriei.....	65
38.) M.Ralea * (ministrul Muncii),expozeu la <i>legea breslelor</i> ,Cameră,10 iul.'39.....	65
▫ <i>Constituția</i> și <i>Legea electorală</i> =anticiparea breslelor.....	65
/Concepția profesionalistă.....	65
/Curentul integrării individului în viața socială	66
/Principii și scop:.....	66
-Economic:intervenționism și dirijism de stat.....	66
-Politic :concentrarea în mari partide.....	66
-Etic :solidarism social și național.....	66
/Profesionalismul =armonie socială.....	66
/Profesiunea =înlătură lupta de clasă.....	67
▫ Breasla mixtă :sindicalism + tradiție breslașă.....	67
▫ Structura verticală a breslelor.....	67

-Consiliul Național al breslelor.....	68
▫Structura orizontală :camerele profesionale.....	68
-Uniunea Corpurilor profesionale.....	68
#Breslele -inspirație italiană ?!.....	68
/Limitarea libertății anarhice.....	69
Legea breslelor = substrat organic al revoluției noului regim ".....	69
38.) <i>Mesajul Regal</i> de închidere a sesiunii Corpurilor Legiuitoare ,11 iul.'39.....	70
/Armand.Călinescu :bilanț și mulțumiri.....	70
39)Liviu Rebreanu , <i>Jurnal, vol II, Ed. Minerva, 1984</i>	70
▫Asasinarea lui Armand Călinescu.....	70
-La locul asasinatului.....	70
-Anunțul la Radio.....	71
-Executarea criminalilor.....	71
-Zvonuri, panică.....	71
-Dă-le, Doamne ,minte guvernanților !.....	72
40.)LD : transportă filele de calendar la locul lor.....	72
▫ <i>Pactul de neagresiune</i> germano -sovietic , 23 aug.'39.....	72
Anexa secretă : Basarabia.....	72
▫ Invadarea Poloniei de către Germania , 1 sept.'39.....	72
▫ Anglia și Franța declară război Germaniei , 3 sept .'39.....	72
▫ Intrarea trupelor sovietice în Polonia, 17 sept.'39.....	72
41.)Asasinarea lui Armand Călinescu , 21 sept 1939.....	72
-----	72
Guvern g-ral Gh.Argeșanu , 21 sept '39-.....	72
-----	72
*Armand Călinescu .Notă biografico-politică.....	72
**Decretul pentru funeralii naționale.....	73
/IPSS Patriarhul Nicodem.....	73
/Cezar Petrescu.....	73
/N.Iorga.....	73
/J.Paleologu.....	73
/Lideri ai minorităților etnice.....	74
/Col.magistrat VDChiru.....	74
/Octav Livezeanu.....	74
/Zaharia Stancu.....	74
/"Porunca Vremii".....	74
42)Masacrarea elitei legionare ,21 sept.'39.....	75
/Lichidarea elitei legionare.....	75
*Armand Călinescu , <i>Lupta cu extremismul de dreapta</i> ,30 iunie'39.....	75
**Mihail Vărfureanu :pregătirea asasinării lui Călinescu ,primăvara '39.....	75
***Vaida către Călinescu:s-a greșit cu executarea legionarilor în nov.'38.....	75
-----	76
Guvern g-ral Argeșanu, 21 sept.'39 -.....	76
-----	76
43.)21 sept.Sucesiunea guvernamentală.....	76
/Guvernele Argeșanu, Argetoianu, Tătăărăscu.....	76
-----	76
Guvern Const Argetoianu ,-24 nov.'39.....	76
-----	76
44)28 sept.Guvernul Argetoianu.....	76
-Personalitatea lui C.Argetoianu.....	76
-Crearea a 3 departamente noi :Interne, Propagandă, FRN.....	76
45) C.Argetoianu, <i>Amintiri de ieri pentru cei de mâine</i> ,.....	77
[LD:notează ce scrie în Jurnal].....	77
46)Acte de guvernare.....	77
▫Politica externă:blocul neutrilor sub egidă italiană.....	77

47)Reacții externe la demisia lui Argetoianu.....	77
▫Demisia lui Argetoianu –cerută de anglo –francezi !.....	77
▫Demisia lui Argetoianu –datorată presiunilor germane !.....	77
.....	77
Guvern Gh.Tătărăscu , 24 nov.'39 '40.....	77
.....	77
...Vezi fișierul următor.....	77

[LD ,29 mai 2004.Iată am o iluminare :**frica ,frica de răsturnare** ,a stat la baza majorității actelor dure luate de Carol !

I-a fost **frică de legionari** ? I-a lichidat !

I-a fost **frică de partidele politice democratice** ?Ie-a dizolvat !

I-a fost **frică de controlul parlamentar** ?I-a modificat structura ,funcțiile și rolul !

I-a fost **frică de sindicate** ?Ie-a înlocuit cu bresle și le-a subordonat !

I-a fost frică de **spiritul tineresc** ?I-a disciplinat cu Străjeria și Premilităria !

Suma acestor frici dezvăluie un **om vulnerabil și laș !Acesta a fost Carol .**

Dar colaboratorii lui ?Ei n-au fost toți la fel.Au avut ca numitor comun,**apetența spre putere** , cu prețul **cultivării** (sugerării,împărtășirii) spaimelor și obsesiilor lui Carol,dar mobilul a fost diferit la Călinescu , la Iamandi,la Iorga, la Argetoianu ș.a.m.d

Poate în vreme normale,de pace peste granițe și liniște interioară,sistemul încropit(experimentat) de ei,ar fi dat roade, sau ,în orice caz,aplicarea lui n-ar fi avut consecințe grave ,datorată faptului că nu s-a atins de structura economică și socială.

Dar destructurarea întregului mecanism statal -instituțional, administrativ și politic -a produs o **instabilitate moleculară** ,echivalentă unei **revoluții** ,pornită de sus în jos(prin lovitură de Palat)

[LD, **17 febr.2007**.În criza de sistem actuală -**Băsescu -Parlament-Guvern-Partide-Presă** - încearcă unii "politologi" reciclați sau occidentalizați ,să dea un nume fenomenului.Cineva a lansat hodoronc-tronc ,"**cezarism**"! și a bălmojit ceva de intențiile președintelui ,identice cu ale lui Carol II ! Dar între cele două împrejurări istorice nu există nici o posibilă analogie !

Acum (2007),efectiv ,instrumentele de reglare a **mecanismelor statale ,economice ,sociale și politice** sunt **incomplete, lacunare, deformate ,nefuncționale** ,totul pornind (în 1990)de la zero ,după jumătate de secol de comunism.

Atunci (1938-'39),aceste **mecanisme structurate și modernizate existau** (rod a peste trei sferturi de secol constructiv) fiind **distruse și înlocuite de creațiuni sui-generis** din care a rezultat un **regim hibrid**.cărui i se căuta **legitimitatea** și i se plăsmuiau **instrumentele de guvernare**.

Dacă acum (2007), ipotetic,fenomenului încă i se poate acorda un posibil sens pozitiv ,atunci (1938) el a reprezentat un **pas istoric înapoi** ,depășit prin consecințe negative doar de dictatura comunistă .Aceasta este lecția istorică a regimului "**autoritarist**" cu care și-a încununat și încheiat domnia Regele Carol II .

Dar ,pentru că există mai multe ipostaze ale adversativului "dar" :

1.Această **maladie** nu a fost un fenomen singular (cu atât mai puțin ,una specific românească !)ci a caracterizat **istoria tuturor statelor europene** (să nu uităm Rusia, Germania,Italia,Spania,

Ungaria,Bulgaria,lugoslavia ,Grecia,Polonia etc etc).

2.Ea a fost însoțită de continuarea **mișcărilor naționaliste**,(în forme noi,denumite revizioniste) ale secolului XIX ,cărui în mod romantic (naiv ,artificial) i s-a marcat sfârșitul ,prin războiul mondial și sistemul de pace încheiat .

3.Ea s-a dovedit a fi un **interstitiu** între două războaie mondiale ,definirea epocii fiind singura definire necontestată :**România interbelică** .

4.În această perioadă,România a atins **forma ei maximă de dezvoltare**.

5.Din p.d.v.al apărării acestui statu-quo ,comportamentul regimului a fost patriotic și eroic .

6.Este un accident istoric faptul că sfârșitul României Mari a coincis cu întronarea regimului autoritarist carlist (dovadă?destinul similar al țărilor democratice)

1.)Guvernul Armand Călinescu

[LD:14 miniștri și 9 subsecretari de Stat .După cum se poate constata , afară de **Armand Călinescu** -care devine **președintele Consiliului** de Miniștri (după moartea patriarhului Miron Cristea), păstrându-și **Internele** ,și **Apărarea Națională** ,rămâne **aceeași componență a primului guvern FRN** (1 februarie '39).

Va governa în **această formație aproape doi ani** dând impresia de stabilitate]

()Portofoliile ministerelor

-**Armand Călinescu** -președ. Consil.de Min /ministru de Interne / ad-interim Apărarea Națională/
-**Gr.Gafencu** -ministru de Externe (continuă)
-**Mitiță Constantinescu** -ministru de Finanțe (continuă)
-**Victor Iamandi** -ministru de Justiție (continuă)
-**Petre Andrei** -ministru Educației Naționale (continuă)
-**Nicolae Zigre** -ministru Cultelor și Artelor (continuă)
-**G-ral Paul Teodorescu** -ministru Aerului și Marinei (continuă)
-**Victor Slăvescu** -ministru Înzestrării Armatei (continuă)
-**Ion Bujoiu** -ministru Economiei Naționale (continuă)
-**Nic.Cornățeanu** -ministru Agriculturii și Domenii (continuă)
-**M.Ghelmegeanu** -ministru Lucrărilor Publice și Comunicații (continuă)
-**Mihai Ralea** - ministrul Muncii (continuă)
-G-ral medic **Nic.Marinescu** -ministrul Sănătății și Asistenței Sociale (continuă)
-**Silviu Dragomir** -ministru de Stat ptr.Minorități (continuă)

()Subsecretari de Stat -departamente

-**Mihail Măgureanu** -la Președinția Consil de Miniștri (continuă)
-**G-ral Gabriel Marinescu** -la Ministerul de Interne (continuă)
-**Coriolan Balan** -la Ministerul de Interne (continuă)
-**Eugen Titeanu** -pentru Presă și Informații (ex al Propagandei, de pe lângă Min.de Interne)
-**Dtru V.Țoni** -la Ministerul Educației Naționale (continuă)
-**Preot Nae Popescu** -la Ministerul Cultelor și Artelor (continuă)
-**G-ral Gh.Mihail** -la Apărare Națională (continuă)
-**Mihai Șerban** -la Agricultură și Domenii (continuă)
-**Victor Jinga** -la Economie Națională (continuă)

()Rezidenții regali de Ținuturi

Rămân aceiași (**10 ținuturi**) numiți la 1 febr.'39:

Traian Ionașcu (Prut) **Gr.Cazacliu** (Nistru) **Gh.Flondor** (Suceava) **CCGiurăscu** (Dunărea de Jos) ... (Marea),.....(Olt) ... (Bucegi) ,**Coriolan Tătaru** (Someș) ,... (Mureș) ... (Timiș)

≡8febr.'38.Declarația -program a noului guvern (valabilă)

("Timpul ".nr. 250,9 februarie 1939 + foto miniștrii în casete -cu principalele obiective)

[LD:declarația -program a fost făcută sub gov.Miron Cristea, este potrivit să o am în vedere la guvernul Călinescu , care o va aplica .Vezi dacă nu o ai și la fișierul anterior...]

a)Mitiță Constantinescu (dir.BNR și ministru Finanțe)

≡Finanțele

-Păstrarea echilibrului bugetar

-Apărarea monetei naționale

-O mai bună așezare a impunerilor, în raport cu veniturile fiecăruia

-Apărarea și sprijinirea pieții interne a capitalurilor românești

-Respectarea obligațiilor interne și externe ale Statului

Unitatea de conducere realizată între Ministerul de Finanțe și Banca Națională va contribui la o mai eficientă conlucrare pentru apărarea monetei naționale ;
Apărarea și sprijinirea pieții interne a capitalului ,a instituțiilor de credit din țară ,alimentarea ei cu credit ieftin , va duce la reînvierea economiei naționale ,la apărarea pieții interne a capitalurilor contra depresiunilor din afară sau de speculațiile nesănătoase dinăuntru .

b)Ing. I.Bujoi(ministru Industrie și comerț)

▫Industrie și Comerț

-Politică de investiții

-Intensificarea industrializării țării

-Revizuirea regimului minier ; intensificarea explorațiilor miniere

-Inventarierea tuturor bogățiilor subsolului

-Politici de credit ieftin

-Dezvoltarea Cooperăției

Având în vedere **necesitatea înzestrării armatei** ,necesitatea **folosirii personalului românesc din întreprinderi** și ameliorarea balanței comerciale,se impune **activizarea industrializării** , a politicilor de investiții , atât prin dezvoltarea industriilor existente ,cât și prin ameliorarea regimului minier a tuturor bogățiilor subsolului
Politica de credite ieftine va încuraja inițiativele productive , dându-le maximă eficacitate
Institutul Național de Cooperăție va fi sprijinit și întărit , pentru a da un imbold **dezvoltării micii industrii și celei casnice** , adevărat izvor de prosperitate .

c)N.Cornățeanu

▫Agricultură,Cooperăție

-Îmbunătățirea vieții țăranilor

-Îmbunătățirea producției agricole și ridicarea rentabilității

-Înzestrarea agriculturii cu inventarul necesar

-Îmbunătățirea culturii porumbului

Dacă **anul 1938 a avut în centrul preocupărilor grâul**, anul **1939 va avea porumbul** .

Se va da atenție și altor culturi :**plante textile,plante industriale, nutrețuri** , prin lărgirea suprafețelor , echilibrarea culturilor și îmbogățirea solului .

-Organizarea oboarelor și târgurilor de vite

-Sporirea asistenței veterinare

- **Creșterea intensivă a vitelor** , trebuie să aibă o mai mare pondere în agricultură , iar **oboarele și târgurile de vite** trebuie să asigure țăranimii posibilități de valorificare .

-Silvicultură, pomicultură, viticultură

-Redresarea pomiculturii și viticulturii

-Redresarea **pomiculturii și viticulturii formează cheia de boltă a agriculturii**

Fără rentabilitatea agriculturii, nu se poate ajunge la o agricultură intensivă. De aceea trebuie asigurat credit ieftin prin unitățile cooperative.

-Credit ieftin și larg, prin unitățile cooperative

-Valorificarea rentabilă a grâului

-Reorganizarea ministerului și a tuturor instituțiilor agricole

Guvernul va acorda o **deosebită atenție îmbunătățirii producției agricole**, ridicării rentabilității și îmbunătățirii vieții țăranilor.

Fără rentabilitatea agriculturii, nu se poate ajunge la o agricultură intensivă. De aceea trebuie asigurat credit ieftin prin unitățile cooperative.

Guvernul va acorda **prime de export la grâu, vite și legumenoase**.

-Învățământ agricol

Se va acorda o deosebită atenție **învățământului practic, agricol, școlilor țărănești** și centrelor agricole, care s-au dovedit instrumente practice în educația țăranilor

-Asociații agricole

Guvernul va da o deosebită atenție **dezvoltării asociațiilor agricole**, avantajile acordate de stat fiind date prin **asociații cooperatiste, obștești și sindicate agricole**.

d.)M.Ghelmegeanu

-Îmbunătățirea căilor de comunicație, construirea altora noi

-Construirea de noi căi ferate și dublarea liniilor de mare trafic

- Modernizarea a 1.200 km de șosele;

-Construirea a 12.000 km șosea în m-ții Apuseni, Maramureș și Basarabia

- Perfecționarea serviciului poștal și telegrafului

-Lucrări de irigare, navigabilitate pe râuri

și amenajarea căderilor de apă pentru electrificarea rurală.

-Reducerea tarifară pe căile ferate ptr. cereale, lemne și petrol,

penru înlesnirea exportului și importului.

e)Traian Pop

▣Inventariul avuțiilor naționale

-Inventarierea avuțiilor Statului, Comunelor, Municipiilor, Județelor și Ținuturilor

-Rezolvarea litigiilor instituțiilor Statului privind drepturile asupra avuțiilor

-Întocmirea " *Cărții Avuțiilor Publice* "

f.)g-ral dr.N.Marinescu

▣Sănătatea publică

-Înființarea de spitale de boli sociale în fiecare ținut;

-Punerea în funcțiune a noilor **spitale și preventorii, cu medici specialiști**, pentru tuberculoși, canceroși, malarici, pelagroși și leproși

-Reorganizarea asistenței sanitare în **dispensarii, spitale rurale și spitale județene**;

-**nstitute de igienă , în fiecare ținut:** laboratoare de bacteriologie mobilă ; băi populare ,
cupatoare de deparazitare , etuve de dezinfecție, echipe mobile de radiologie ,
centre antirabice în fiecare ținut

-Organizarea sanitară a Bucureștiului (model și concurs Rockefeller)

se va reorganiza după modelul și cu concursul **centrului de sănătate Rockefeller** , pe 4
sectoare și cu înființarea unui **Spital de specialități**
Ministerul Sănătății și Asistenței Sociale , în urma terminării documentării minuțioase ,

-Organizarea asistenței sociale și sanitare la sate

În anul 1938, în 1939 va statornici și permanentiza măsurile eficace pentru apărarea și ridicarea
sănătății publice , pentru **organizarea asistenței sociale** ,**cât mai aproape de specificul țării
noastre**

Aceste probleme se referă , **mai ales, la mediul rural**, la marea masă a națiunii, de Spitale
rurale cu secții pentru **maternități și puericultură** cu grijă deosebită pentru mamă și copil .
aceea se impune accentuarea activității în mediul rural

Se va înființa pentru medicii rurali un **Institut Superior de Sănătate** ,iar pentru personalul
inferior, în fiecare ținut ,școli sanitare.

g.)M.Ralea ,Ministerul Muncii

-Definitivarea Codului Muncii Carol II

În anul 1938, Ministerul s-a ocupat cu **organizarea muncitorilor în bresle** ;
a legilor pentru pensia de bătrânețe și pensia de urmași ;
legea contractelor de muncă și reglementarea concedierilor
Realizarea unei Statistici complete muncitorești

-Lege pentru construcții de case muncitorești

(investiții peste 300 milioane)

-"Casa construcțiilor "

-Reorganizarea creditului meștegurălesc

(în colaborare cu Ministerul Economiei naționale)

-Lege nouă pentru organizarea **Camerelor de muncă**

-Reforma jurisdicției muncii (dizolvarea Curții cu juri ,)

-Asigurarea primatului muncii naționale

-Lege pentru plasarea obligatorie a ucenicilor români

-Lege nouă a învățământului muncitoresc

-Casă de pensii pentru scriitorii români (singura categorie socială fără asistență la bătrânețe)

-Realizarea migrației evreești

-Realizarea migrațiunii populației evreești ,respinsă la revizuire către Palestina și țările Americii

-Muncă și voie bună

Pentru hrana sufletească a muncitorilor, s-a creat organizația "**Muncă și voie bună**".

Se va organiza expozița " Muncii " , cu participare internațională

h.)Petre Andrei ,Educația Națională

-Acces cât mai larg **păturii țărănești în școlile primare** ;

-**Cursul supraprimar din sate** , profilat pe activități practice specifice regiunii

-Seleționarea și ajutorarea valorilor în învățământul secundar

-Dezvoltarea Învățământului profesional

-Înlesniri pentru studențimea merituosă

-Creație științifică în universități

-Răsplata meritului pentru corpul profesional al învățătorilor și profesorilor

-Manuale gratuite sau ieftine ptr.țărani

Învățământul primar pentru copii de țărani, cu **manuale gratuite sau ieftine**
Cursurile supraprimare-cu preponderență practică , în funcție de specificul regiunii

-Liceu de elită în fiecare ținut

Pentru cursul secundar - selecționarea cu mare grijă a valorilor , care vor alcătui **elita intelectuală a țării** . În fiecare ținut , câte un **liceu de selecție** ,care va forma după anumite norme, cu un corp profesoral special ales ,și cu elevi deosebit de merituoși

-Românizarea clasei meseriașilor și micilor negustori

Învățământul profesional - radical schimbat - menit să formeze meșteșugarul român , să ajute la **românizarea clasei meseriașilor și a micilor negustori** .
Învățământul particular va fi încurajat și controlat , pentru buna lui funcționare .
Creația științifică din universități va primi încurajarea trebuitoare .

-Educația națională :Serviciul Social, Straja Țării,

Ministerul Educației Naționale, împreună cu *Serviciul Social* și *Straja Țării*, va întreprinde opera de educație națională și socială a tineretului .

i.)Victor Iamandi ,Justiție

[L.D : lipsă foto și text detaliat]

-Va continua organizarea și punerea de acord a legislației cu noul regim .

-Desăvârșirea unificării legislative

-Unificarea legislației va fi desăvârșită prin promulgarea , în 1939, a Procedurii civile și a Codului penal Carol II

-Reorganizarea Înaltei Curți de casație și justiție

-Extinderea instituției cărților funciare pe toată țara

-Reorganizarea penitenciarelor și a instituțiilor de prevenție
-Construirea sediilor pentru Înalta Curte de casație și a Consiliului Legislativ

j.)N.Zigre ,Culte și Arte

-Proteguirea Bisericii Naționale Ortodoxe și a Bisericii Române Greco-catolice

-Modificarea legii pentru regimul cultelor
-Lege ptr salarizarea clerului

-Încurajarea tuturor artelor românești

-Construirea localui Operei Române

Modificarea legii cultelor (din 1928) în concordanță cu Constituția Carol II
Culte minoritare istorice și legal recunoscute se vor bucura de toate garanțiile constituționale și legile .
Încurajarea și promovarea producțiilor artistice românești
Intensificarea vieții teatrale , a saloanelor de artă

k.)Traian Pop,Inventariul avuțiilor naționale

-Inventarierea avuțiilor Statului , Comunelor , Municipiilor, Județelor și Ținuturilor

-Rezolvarea litigiilor instituțiilor Statului privind drepturile asupra avuțiilor

-Întocmirea" Cărții Avuțiilor Publice "

l.)Silviu Dragomir,Minoritățile

-Garantarea drepturilor minorităților istorice ,

lăsând libera dezvoltare tuturor particularităților lor de rasă, de limbă sau confesiune , în cadrul unei colaborări sincere și leale , la ridicarea Statului român

Numirea unui ministru pentru minorități,arată fermitatea cu care guvernul merge pe linia garantarii minorităților istorice .

-Încadrarea minorităților în FRN

Încadrate în FRN,unele printr-o spontană adeziune, altele prin acordurile încheiate , aceste minorități merg astăzi mână în mână cu populația majoritară .

Tendința noastră, care va trebui să fie și a lor , este de a ajunge la o înțelegere deplină ,care să satisfacă nu numai interesele materiale , dar să ducă până la confundarea de aspirații în acțiunea de înnoire a Statului nostru național.

Nădărdum că vom atinge această țintă , punând sinceritate și buna credință și deoparte , și de cealaltă

Programul de guvernare / 8 febr.'39

2.)Frontierele și vecinătățile României

("Lumea Nouă " ,an XXXII, nr.35,27 august , cf.Anuarului statistic pe 1937 /1938)

▫Frontierele

Lungimea totală :**3.400 km**, din care 2286 naturală, 1114convențională, 454 .litoralul Mării negre .

-Cu Bulgaria:

601,4 km, din care :388 km Dunărea, 454 km convențională .

-Cu Iugoslavia:

557,3 km, din care:232,9 Dunărea, 213,4 convențională , restul -ape și canale

-Cu Ungaria :

428 km, din care :20,8 naturală (Mureș) ,407,2 convențională

-Cu Cehoslovacia:

201 km

-Cu Polonia :

201 km

-Cu Rusia:

812 km-naturală (Nistrul)

▫Suprafața

Suprafața totală :295.049 km pătrați

Oltenia (24.078),**Muntenia** (52.505), **Dobrogea** (23.262) ,**Moldova** (38.058) , **Basarabia** (44 422), **Bucovina** (10.442) ,**Transilvania** (62.229) , **Banat** (18.715) ,**Crișana** ,**Maramureș** (2.133)

3)17 mart.'39.Consiliul de Coroană

("România" , an II, nr.288,19 martie'39 , pag. 1)

...Sub tensiunea cotropirii Cehoslovaciei

[LD, 10 oct 2007 . Sub președinția lui Carol II , Consiliul de Coroană a analizat politica externă în condițiile cotropirii Cehoslovaciei

lată, prin prezența consilierilor regali și a multor miniștri din fostele partide (Național-țărăniști, liberali, goghiști, iorghști,ș.a.) și generalii armatei întregirii ,**continuitatea clasei politice românești interbelice este perpetuată .**

Faptul că **lipsesc Maniu, Mihalache și Dinu Brătianu** ,desigur regretabil, nu știu pe seama cui poate fi pus.Idem absența g-ralui I.Antonescu]

Participă :consilierii regali ,foști prim-miniștri în guvernele partidiste și actualii miniștri :**național țărăniștii Armand Călinescu,Al.Vaida-Voevod, GGMironescu,M.Ghelmegeanu,M.Ralea,Petre Andrei , Gr.Gafencu ; liberalii C.Angelescu,V.Iamandi,V.Slăvescu,Mitiță Constantinescu ;iorghști ,goghiști ,averescani,argetoianiști N.Iorga ,Silviu Dragomir ,I Bujoiu,ND Cornățeanu ,Tr.Popa ,N.Zigre,D.Motaș ;generalii de corp de armată , de divizie și M.St.M Arthur Văitoianu,Paul Teodorescu,Gabriel Marinescu,Gh.Mihail, FI.Țenescu,C.Ilasievici, Gh.Atănăsescu ș.a**

După discuții amănunțite ,**Consiliul a aprobat în unanimitate** acțiunea diplomatică urmată și măsurile militare luate hotărând "**desăvârșirea lor pentru apărarea intereselor naționale ."**

4.)27 mart.'39.Consiliul Superior Național al FRN :prima manifestare publică

Armand Călinescu ,Gr. Gafencu

(AIC,fond MPN -propagandă ,dosar 2136 , f.41- 79 ;

"România" , " Timpul" , Argus, Universul, Semnalul, șa. 29 mart.'39)

[LD :am tratat în cartea mea (pag. 184- 185 și urm)conjunctura internațională în care se desfășura această manifestare .

În aceeași zi de duminică ,la Roma ,**Mussolini ținea un discurs belicos**,considerând că ceea ce s-a întâmplat în Europa Centrală cu **Cehoslovacia** trebuia fatal să se întâmple.

Întrunirea de la București a avut un caracter excepțional , fiind o întrunire istorică .

O abordez ,de data aceasta sub semnul unei întrebări retorice : **a fost bine că atunci clasa politică s-a găsit în acele momente unită ,și că națiunea română a răspuns cu abnegație patriotică la mobilizarea din martie '39 .?**La ședință participă numeroși...

Vezi la **Sistem de partide** sau **FRN**

a)Armand Călinescu :

*Notă.Armand Călinescu

N.22 mai 1883(are 56 ani)Pitești.Fiul col.dr Mihai Călinescu.Studii:Fac.de Drept și Fac.de Filozofieși Litere(București).Dr. în științe economice și politice (Paris).1918-judecător de pace la Pitești (1918).Din 1925 ,în PȚ apoi PNȚ.Deputat din 1926.Prefect de Argeș (1928) secretar g-ral la Ministerul Agriculturii (1929) Subsecret.de Stat Interne (guv.PNȚ,'30-'31 ; '32-'33) ;Ministru Interne (guv.Goga ,'37 /'38) ;Ministru Interne (guvern Miron Cristea ,10 febr'38-1 febr.'39) ,Vice-președ.al Consil de Min și Ministru Interne (1 febr.-6 mart.'39) .Prim-ministru și Ministru Interne (7 mart.-21 sept.'39)

-România se va apăra

"Oricare ar fi rezultatul, istoria noastră va înregistra hotărârea noastră de viață și curajul nostru de a o apăra " .Răspunzând unui interview publicat de " Paris Soir " :**" În ziua când România va fi atăcată ,ea se va apăra , nu importă contra cui,și va salva, până la limita forțelor sale ,integritatea teritoriului său .România se va bate fără a lua în considerare rezultatele eventuale ale războiului "**

b)Grigore Gafencu :

***Notă.Gr. Gafencu**

30 ian.1892(București)-30 ian.'57(Paris)

Tată inginer (bunic englez) mama de neam boieresc(Basarabia) .

Are 47 ani.Fac.de Drept (Geneva),doctorat (Paris) Aviator (participă la R 1 m)

Practică avocatura și ziaristica [fondator la "Orient Radio"('21);dir."Argus"('23),fondator "Timpul" ('37).Membru PNT din 1926.Deputat ('28).Membru al Directoratului Fr.Ren.Naț (20 ian.'39) .

Secretar g-ral la Ministerul Afacerilor Străine (nov.'28 și '32)Subsecretar de Stat la Lucrări Publice și Comunicații ('29-'30),la Președ. Consil. de Miniștri ('30), la Industrie și Comerț ('33).

Ministru Af.Străine în gov.Călinescu (21 dec.'38-1 febr.'39) și în guvernele următoare ('39-'40)

Trimis extr.și plenip.la Moscova (10 aug.'40-22 iun.'41)

Scos din cadrele M.Af.Str (aug.'41),pleacă în Elveția , unde militează ptr ieșireaRom. din alianța cu Axa.Sub comuniști ,implicat în procesul conducătorilor PNT(oct.-nov.'47) , este condamnat (în contumacie) ,la 20 ani muncă silnică , iar în febr.'48,i se retrage cetățenia română.

Rămas în străinătate -lider marcant al emigrației anticomuniste românești

-Apărăm și întărim tot ce ne aparține

Ridicând la rang de principiu moral neparticiparea României la împărțirea Cehoslovaciei

(propunerea de fuziune a Ucrainei subcarpatice): **" NU LUĂM NIMIC CE NU E AL NOSTRU , APĂRĂM ÎNSĂ ȘI ÎNTĂRIM TOT CE NE APARTINE. "**

c)Al.Vaida -Voevod :

-Pentru moment ,solidaritate

" Această mobilizare a mulțimii a fost dovedirea că fiecare dintre noi avem ce apăra , fiecare ținem la vatra care este a noastră , pentru veci, și suntem gata cu mic cu mare să aducem suprema jertfă pentru salvarea patrimoniului nostru [----] **De orice proveniență ați fi, d-lor miniștri ,de orice proveniență am fi noi,pentru moment, Solidaritate "**

d)Nicolae Iorga :

-Ardealul s-a dovedit a fi conștient

"Ardealul ,s-a dovedit conștient de ce l s-ar putea pregăti și el n-o poate primi cu nici un chip. Cei care au alergat la regiment duc în sufletul lor una din acele voințe care sunt în stare să frângă orice dușmănie .Ei s-ar bate pe viață și pe moarte, fie oricine, sigur "

e)Eftimie Gherman :

-Muncitorimea română -corp solidar cu nația

Muncitorimea română, deși adânc pacifică , ține să declare în aceste momente , că ea face corp solidar cu nația întreagă pentru apărarea unor hotare care sunt hotarele neamului, ale dreptului și ale libertății ("Lumea Nouă", an XXXIII, nr 14, 2 apr.'39)

f)Cezar Petrescu :

-Un singur trup ...

"Glasurile răzlețe au amuțit . În fața primejdiei , nu mai alcătuim decât un singur trup oțelit , cu o singură hotărâre neclintită : tari pe dreptatea noastră , să rezistăm până la limita puterilor , împotriva oricui ar voi să se atingă de pământul țării noastre ."
(România literară " , an I , nr 1,2 apr.'39)

g) Nicolae Titulescu –opinii despre criza din martie'39

(Arh.ISISP,fond XV,dosar 451,f.67-72)

Sursă:Rezidentul din Paris

"În dimineața zilei de 30 martie a.c.dl Titulescu , exprimându-și dorința , printr-un amic comun, de a mă vedea ,am cerut în aceeași seară **permisiunea d-lui ambasador Tătărescu** pentru a putea accepta **cererea fostului ministru de Externe**.

DI Tătărescu dându-mi autorizarea necesară , am fixat pentru dupăamiaza zilei de **31 martie a.c. ,ora 15, un rendez vous la Hotel Ritz**.

Am fost condus la camera 139 și primit de către unul din secretarii d-lui Titulescu –nu-mi aduc aminte dacă a fost dl Laptev sau dl Ciuntu –și după o conversație cu subiect general care a durat cca 10 minute ,**dl Titulescu** a venit personal să mă vadă și m-a condus **în camera sa de culcare**

/Explicații retro dec.'38

-Titulescu:<Am exprimat dorința de a vă vedea în primul rând pentru a vă felicita pentru minunatele articole și telegrame pe care le-ați publicat în ziarul "Timpul" -pot să afirm chiar că dvs ați europeanizat calitatea de corespondent al ziarelor românești în străinătate –și în același timp pentru a vă mulțumi pentru că , pe cât se pare , în cursul lunii **decembrie a anului trecut v-ați exprimat părerea că pot să fiu încă util țării mele** .

Am fost informat –nu știu dacă acest lucru este adevărat și aș vrea de aceea să am confirmarea dvs și nu ascund că acest lucru mi-ar face plăcere – că **în cursul lunii decembrie** ,prevăzând expansiunea germană spre Est și pronosticând că această acțiune se va exercita asupra României și nu asupra Ucrainei ,**ați fi spus : "Nu ne mai rămâne decât un singur lucru de făcut , acela de a crea o ambasadă la Moscova , și de a trimite pe Titulescu ca ambasador "**
Este adevărat ?>

/Este hulit fiindcă a tratat cu Rusia ?

"DI Titulescu , uitându-se în ochii mei , a continuat :

-**Titulescu** :<Știu, și nu vă cer discreție , pentru că eu nu am ce pierde ,că devotamentul și atașamentul dvs pentru rege vă va obliga într-o zi, poate și mai curând, să faceți cunoscută această conversație .**Sunt un om hulit** ,nu știu în urma căror intrigi, dar sunt atât hulit încât cu prilejul ultimei mele șederi în România , s-a mers până acolo încât mi s-a interzis accesul pe teritoriul francez din România.Da, da, **Delbos însuși mi-a povestit că regele i-a cerut ca să nu fiu primit la Ambasada Franței**. >

/Retro'35 A avut depline puteri să semneze pact cu Rusia

-Titulescu :<Vă repet ,nu știu de ce sunt vinovat .**Fiindcă am tratat cu Rusia ?** Dar uitați-vă, **am avut puteri depline** >

DI Titulescu mi-a arătat fotocopia unui **document dactilo** de două pagini, semnat de **Tătărescu, Incuțel și Victor Antonescu** .Din el rezulta că în **ieulie 1935**,Titulescu a fost **însărcinat să negocieze cu Sovieticii un pact asemănător cu cel încheiat între Cehoslovacia ,Franța și URSS** .

-**Titulescu** :<Iată acum și rezultatul >

Și zicând asta ,Titulescu mi-a arătat fotocopia altui document (o pagină dactilo) care reprezenta **bazele în patru puncte a unui acord parafat la fiecare punct de Litvinoff și Titulescu** .

Pct. 4, după cât îmi amintesc, conținea următoarele :

<Trupele sovietice nu vor penetra niciodată pe teritoriul României dincolo de Nistru , decât în urma unei cereri a guvernului român și se vor retrage de pe teritoriul românesc înapoia Nistrului ,tot înurma unei simple cereri a guvernului român .>

/Retro'35 :Recunoașterea Basarabiei de către ruși !

-Titulescu :<Iată – a continuat dl Titulescu –recunoașterea Basarabiei într-un document pe care nu l-am putut nici o dată comunica Suveranului meu , pentru că am fost debarcat de maniera pe care o cunoașteți și că boala care s-a prelungit m-a împiedicat să mă întorc imediat în țară >

/1939.Viață de călugăr la Monte Carlo

L-am întrebat :"Și acum credeți că s-au schimbat condițiile și că acest proiect poate redeveni o realitate ?Ziaristul din mine vă pune această întrebare ."

-Titulescu :<Nu mai știu nimic în urma întâmplării de la București .Mi-am impus o viață de călugăr la Monte Carlo unde vă asigur că traiul meu nu este prea vesel pentru mine , și dacă acum sunt la Paris ,aceasta se datorește bolii soției mele ."

-Părți din Basarabia, Bucovina, Transilvania au fost "smulse" de Brătianu !

[LD:NT arată câteva episoade petrecute între **Brătianu și șefii occidentali** ,din care se poate deduce că ...**părți din Basarabia , Bucovina, Transilvania , au fost "smulse" la insistența lui Brătianu** , și "cedate" de aliați Am citit de câteva ori documentul.Am încercat să înțeleg ce-l "mâna" în acel moment pe Titulescu ?Grija țării ? Frustrarea că fusese înlăturat ?Invidia (transformată în ură) față de personalitatea lui Brătianu ? Este imposibil să mă pronunț,dar simt că este maladiv .]

-Titulescu :<Cunoașteți în două cuvinte istoria Dobrogei ?

Într-o zi, în timpul conferinței păcii , dl Baldwin a zis între altele :"**Ar trebui ca sudul Dobrogei care este locuit numai de bulgari, să fie dat Bulgariei** " "Imposibil- a spus dl Tardieu –Românii sunt aliații noștri și tot atât de învingători ca și noi !" "**Păcat!** " a răspuns dl Baldwin >.

/1939.Cu ce și cu cine ne vom apăra interesle ?

-Titulescu :<Iată , mi-a zis dl Titulescu –cari vor fi documentele cari vor putea vedea lumina într-o zi pe care o cred apropiată.

Când se va pune problema revizionismului ,**cu ce și cu cine vom apăra interesle noastre ?>**

Astăzi se face politica pe care am preconizat-o în 1935-1936.Greșala pe care am făcut-o este ,poate, aceea de a fi văzut evenimentele și de a nu le fi urmărit .așa cum se face azi.

-Atenție la Polonia !

Astăzi mergem la remorca nu a Poloniei și a d-lui Beck.**Istoria noastră ne arată care este încrederea pe care putem să o avem față de Polonia.**Activitatea d-lui Beck ne este prea cunoscută pentru a nu însuti măsurile noastre de prevedere .

Am avut în mână atu-uri și nu ne-am servit de ele.**Sunt foarte îngrijorat de viitorul nostru.**

Dacă Polonia, după ce și-a făcut jocul cu Franța și Anglia , continuă totuși jocul ei cu Germania , pentru a dirija poftele Reichului înspre noi, **care va fi situația României ?**

Nenorocirea noastră este poate aceea că suntem prea bogați, că avem petrol, grâu, etc , dar și **aceea de a avea încredere în oameni care nu o merită.>**

-El a propus Germaniei un acord .

-Titulescu :<Inteligența regelui nu va fi suficientă pentru a suplini lipsa oamenilor competenți din diplomația noastră, care să cunoască țările și pe politicieni ,precum și maniera de lucru a acelora cari conduc astăzi politica Angliei și Franței ,de care depinde viața noastră.

Se spune că am făcut o politică anti-germană.Numai ignoranții pot pretinde acest lucru .

Germaniei i-am propus în primul rând un acord pentru a ne garanta frontierele

Într-o altă zi **vă voi explica cum răspunsul ambarasant al d-lui von Neurath** a fost pentru mine **un prim simptom a unei viitoare acțiuni germane împotriva noastră..>**

Ne-am despărțit cu promisiunea reciprocă de a ne mai vedea și a continua firul conversației .

Titulescu / 11 apr.'39

5.)15 apr.Carol II,conferință la Palat cu consilierii regali

(Cf. Armand Călinescu ,*Însemnări* pag.. 414-415)

[LD : Consiliul are loc după perioada tensionată provocată de ocuparea Cehoslovacie ,de pericolele de la graniță , de mobilizarea armatei etc etc .Le-am tratat pe larg în *România în vâltoarea* Nu intenționez să le reiau .Oameni politici din toate fostele partide **-cu excepția regretabilă a lui Maniu , Mihalache, Dinu și Gh.Brătianu** -nu numai că se exprimă dar **sunt de acord cu acțiunea guvernului.**]

*Notă :13 aprilie'39.Garanțiile unilaterale franco-britanice .

O reafirmare a tratatului româno-francez din iunie 1926, reafirmare însoțită de promisiunea unei imediate asistențe , a unor obligații preexistente ale Franței și Angliei ,înscrise în prima parte a art. 10 din Pactul Societății Națiunilor . **Vezi fișier Politică externă**.

-Gr.Gafencu, 15 apr.'39

«Memoriu asupra acțiunii diplomatice

/Acordul economic cu Germania

"Acordul nostru economic reprezintă o **înțelegere** care **pune capăt, deocamdată , presiunii germane** exercitată asupra noastră [-----]

El cere însă , de pe acum, **organizarea unei acțiuni interne de rezistență sistematică** ,în toate domeniile economiei noastre, **împotriva cercurilor germane** care ar depăși cadrul sau măsura învoielilor noastre "

-Vaida :admirație

exprimă admirația față de tactul și munca uriașă depusă.S-a avut în vedere numai interesele neamului .

-g-ral Văitoianu:soluție bărbătească, înțeleaptă

: De aceeași părere cu Vaida."Mă simt fericit că s-a ajuns la o soluție atât de bună , bărbătească și înțeleaptă."

-GGMironescu:mulțumiri și felicitări

Este foarte mulțumit și felicită pe M.Sa și guvernul.Felicită guvernul și pentru acțiunea de "**curățirea terenului**" în interior .

-Iorga :inteligentă, unitate, succes

<Trebuie să descopăr în acțiunea aceasta -care a ajuns la un rezultat fericit și tot ce poate fi mai mulțumitor pentru grija de demnitatea țării -**rolul M.Voastre** ,care a asigurat o perfectă unitate de acțiune.Văd greutățile , pe care nu le bănuiam. Lauda mea e cu atât mai mare și mai tare prin conștiința ce avem despre gerutățile traversate și care ne-au impresionat adânc. **Ca istoric spun :eu nu am întâlnit , de la 1866 în acțiunea diplomatică a țării, încă atâta unitate nici atâta maximă și inteligentă și un succes atât de hotărât .**

Vă urez din inimă să continuați pe această cale. Această seară a fost memorabilă în istorie. >
-C. Angelescu : Se asociază în totul celor spuse. **Mulțumește MSR și guvernului** .

-Tătăărăscu : aprobare

Modest colaborator al acestei acțiuni, **aprobă acțiunea dusă de guvern** .

-g-ral Baliff : Admir tot ce s-a făcut de diplomație

-Armd. Călinescu : Mulțumește consilierilor regali .

-MSRegele: satisfacție

< **Mulțumesc dlor consilieri regali** de felul cum au priceput și aprobat acțiunea guvernului meu
Vă rog să păstrați discreție. A fost o ședință informativă . **Dacă mâine ar fi o situație grea, vă voi chema să vă cer sfatul** și sunt sigur că mi-l veți da cu tot devotamentul și patriotismul. **În momente decisive, cu mâna pe cruce să spuneți tot adevărul** >

-Călinescu: "Regele mă privește apoi îndelung. E foarte satisfăcut"

Ședință cu consilierii regali / 15 apr. '39

***Notă. 18-19 apr. Grigore Gafencu la Berlin**

[LD : veifică cât și cum ai dat în "România în vârtoarea", și extrage esențialul. Dacă și cât au folosit aceste contacte atunci, în epocă? Care a fost percepția lor? Trebuia România să țină cont de interesele Germaniei, din moment ce marile puteri o făcuseră? Ce garanții avea România că nu va fi sacrificată, precum Cehoslovacia? Putea România să facă o politică independentă? Fără etichetări ajustate ulterior, după ce Hitler și-a deslănțuit următoarele campanii?]

(A.I.C., fond PCM, dosar 167 /1939 ; Arh. MAE dosar 2GN14, vol 33)

La 15 aprilie, la propunerea lui Călinescu, Carol acordă lui Gr. Gafencu un concediu de 15 zile pentru un turneu diplomatic.

/18. apr. Convorbirea cu Ribbentrop

/19 apr. Întrevederea cu Hitler

/Comentarii presa străină

/Martha Bibescu : mărturia lui Radu Cruțescu

/22 apr. Grigore Gafencu la Bruxelles

(*Timpul, Universul, Semnalul*, 23-24 apr. '39)

/22 apr. Belgia-România-identitate pacifică

6.)24 apr. '39. Armand Călinescu , audiență la Rege: situația externă și internă,

(Cf. *Însemnări ...* p. 417-18)

[LD : Cum să tratez eu atitudinea cu substrat democratic, înțelegerea responsabilității democratice, din acțiunea lui Călinescu? Cum să tratez paradoxul acestui regim, care, pe de o parte, a lichidat partidele politice și a discreditat Parlamentul, iar, pe de altă parte, și-a creat un partid, fie el și unic, iar acum este precipitat de alegeri parlamentare, dorind grabnică reluare a vieții parlamentare?]

Cum să șterg cu buretele, să ignor, faptul că acest regim a avut, o **Constituție**, un sistem de **consultare reprezentativă - Consiliul de Coroană, FRN și Parlament** ?!

Ca să fiu de acord cu teoreticienii care folosesc *patul lui Procust* în judecarea fenomenelor?!

Ca să fiu pe placul unei minorități contemporane, fie ea reprezentată de Maniu?

Ca să fiu **alinată istoriografiei comuniste** care considera FRN și Parlamentul ca instituții

dictatoriale,totalitare și fasciste ?

Va fi fost democratic regimul lor ,PCR -ul și Adunare Națională ?

În același timp,**cum să ignor opoziția democratică** – Maniu Brătianu ș.a –care contestau **legitimitatea și acțiunea guvernului ?**

Atunci ,omul nr. 1 al României era Călinescu .]

/Neutralitate filo-franceză engleză

"Situția noastră e grea ,deoarece **avem părți slabe și la apus, și la răsărit și la sud.**

Politica de neutralitate e bună spre a nu provoca noi și spre a fi siguri că **nu vom rămâne singuri în luptă** .În cazul când se va declanșa însă lupta de alții,**cum cred că decisiva va fi a Franței -Angliei ,nu putem să ne găsim în altă parte** . [----]

Este o fatalitate istorică .Sânt optimist . Neamul acesta a rezistat mult, va rezisrta și acum.

A fost dat generației noastre să suporte amândouă golurile." [----]

" Pentru Coroană este indispensabil **să se găsească pe linia de gândire și de simțire a poporului "**

/Necesitatea convocării Parlamentului

"Politica internă din ultimul an a fost salvatoare .**Ea a asigurat o libertate de decizie a nației**

fără teroare din afară . Am rezistat bine grație acestui fapt .Acum , în vederea evenimentelor ,

trebuie să ne servim țara,dar **într-o formă de Uniune Națională sufletească**

De aceea,de a grăbi Parlamentul , spre a fi prezent .

Poate fi față până la 8 iunie [ziua Restaurației] .

Armd.Călinescu /audiență la rege /24 apr.'39

7.)24 apr,2 mai '39.Gărzile Naționale ,Regulament, depunerea jurământului

(AIC , fond P C M ,dosar 171 / 1939 , f.1-3)

[LD : prin organizarea acestor gărzi,noul regim **imită practica partidelor politice** care folosiseră ,în confruntările cu adversarii,**ca forțe "auxiliare" de șoc** ,apetitul (moda)tineretului (și nu numai)pentru **uniforme, marșuri și exerciții paramilitare**.La fel cu alte instituții ,aceste gărzi trebuiau să fie ,de această dată,numai **în apărarea ordinii interne** (componentă a caracterului autoritar) dar și a apărării,în caz de pericole externe (caracter național)]

/Art.32 din regulamentul FRN

Pe baza art. 32 al *Regulamentului FRN* ,la 24 apr. s-a publicat **Regulamentul Gărzilor Naționale**,ca **organisme de sprijin și apărare a ordinii interne**, a integrității și independenței naționale.

/Stat Major + 10 comandanți de ținuturi depun jurământul

La 2 mai la Palatul de pe Dealul Mitroliciei ,în prezența lui **Armand Călinescu** ,a avut loc semnarea **depunării jurământului** de credință a **comandanților celor 10 ținuturi** și ai membrilor Statului Major al gărzilor.

/G-ral Paul Georgescu –comandant prin decret –regal .

Garda Națională / 24 apr-2 mai '39

8.)1 mai'39:congresul breslelor,intruniri,solidarități muncitoresti

M.Ralea:

▪Referat :sărbătorirea zilei de 1 mai 1939

("Muncă și voie bună " , " Lumea Nouă " , 29, 30 apr.'39 ;)

Vezi pe larg : fișier Muncitori II

Guvernul român și-a propus să imprime și **întrunirilor muncitorești** din acel an un caracter de **solidaritate națională**,aprobând (spre deosebire de anul precedent) **desfășurarea legală a unor manifestații specifice.**

La propunerea ministrului Muncii,**Mihai Ralea,Călinescu a aprobat** (printr-un Referat cu programul detaliat) ținerea de **întruniri în 84 de localități** în cadrul și sub garanția **Uniunilor de breslă** și a asociației " **Muncă și voie bună** " .

În Capitală , cu acest prilej, s-a desfășurat primul **Congres al breslelor**,fiind prevăzute și alte 2 întruniri în sala "Tomis" și " Eintracht"

Programul preconiza afluirea participanților în **Piața Romană** , defilarea pe **Calea Victoriei ,omagiul muncitorimii către MSRegele** (care a privit / primit defilarea de la balconul palatului regal)și pelerinajul la **monumentul Eroului necunoscut** .Seara,serbări câmpenești,manifestări cultural-sportive,organizate de asociația " **Muncă și Voie Bună** "

▪Congresul breslelor

În Capitală , cu acest prilej, s-a desfășurat **primul Congres al breslelor**

La congresul breslelor au fost **1.500 delegați** din toată țara .

-Armd.Călinescu :muncitorime minunată,patriotică, solidară

Armand Călinescu, rostea :< Când însă se va schița de undeva o încercare de atingere a teritoriului nostru, ea se va izbi de cea mai hotărâtă și vie rezistență .**Această politică nu e numai politica guvernului sau politica unui grup de oameni este politica țării, este politica națională .Avem o muncitorime minunată și însuflețită de sentimentul patriotic și național .** Am spus-o altădată, o repet și astăzi: generația care ne-a precedat a avut nobila misiune de a realiza unitatea națională **Generația noastră a răspuns la datoria ei de a se sacrifica pentru păstrarea ei .>**

/Moțiunea :contribuții în lei și muncă pentru apărare

Moțiunea votată la congres stipula că toți membrii breslelor vor contribui cu **câștigul pe o zi pentru înzestrarea armatei** .În același congres, muncitorii din întreprinderile care lucrau pentru apărarea țării, s-au angajat să lucreze **zilnic câte 2 ore suplimentare** , fără plată .Ulterior , muncitorii au contribuit și cu alte **contribuții bănești și de muncă** ,pentru înzestrarea armatei ("România" , " **Muncă și voie bună** " 3 , 6 mai '39)

PCR :1 mai 1939

Vezi pe larg la **fișier PCR**

[LD:Presă timpului a făcut largi reportaje despre acest 1 mai ,iar " **Scânteia** " (an IX, 1 iun.'39) și " **Lupta de clasă** " (6 aug.'39) ,l-au comentat pe larg.Și , așa cum am mai spus, a fost printre puținele episoade când comuniștii s-au aflat și au manifestat o **linie patriotică.**

Datorită participării tinerilor (pe atunci) Nicolae Ceaușescu și Elena Petrescu la o asemenea manifestație ,istoriografia comunistă a transformat episodul într-o **legendară dovadă a legitimității patriotismului cuplului**, închinându-i sesiuni științifice și volume omagiale.

În cartea mea ,**România în vâltoarea ...** ,la cererea expresă și explicită a Referatelor cenzurii,am fost nevoită să dezvolt episodul,încercând să-i explic resorturile conjuncturale (care proveneau de la instrucțiunile Kominternului și ale indicațiilor Moscovei , aflate în tratative cu democrațiile occidentale),dar asta nu mă derbează de răspundere]

/1 mai :colaborare cu social-democrații

O **comisie "conspirativă"** a primit sarcina să pregătească, în condițiile legale existente, în cadrul breslelor **în colaborare cu social-democrații**,un puternic accent **antihitlerist,antirevizionist și antirăzboinic**.De aceea,numeroase placarte de la manifestația de 1 mai ,cereau **abrogarea tratatului economic româno-german,alianța cu Franța, Marea Britanie și Uniunea Sovietică**

/iunie'39:Plenara a V-a a CC PCR

("Lupta de clasă " , an XX, nr 6, aug.1939)

În raportul la Plenara a VI -a a CC al PCR (iunie 1939) , acțiunea comuniștilor pentru ziua de 1 mai a primit o bună apreciere .

#"Banda Flueraș-GHerman "

[LD:Explicația ? :Vezi la fișier Politică externă

În același *Raport* erau însă semnalate și **o serie de " greșeli"** care s-ar fi produs în pregătirea și desfășurarea manifestațiilor muncitorești ,anume că **n-au împiedicat < înscenarea organizată de guvern și șefii trădători la congresul breslelor >** ,că**<au capitulat >** în fața guvernului și **a < bandei Flueraș- Gherman > ,< capitulând în fața dușmanului >**

Astfel, acțiuni pentru care ,în mai , comuniștii români au fost lăudați,**după numai o lună** erau **considerate greșite și oportuniste.**

1 mai'39

9.)12 mai Straja Țării :decret-lege ,în caz de mobilizare .

(AIC, fond PCM, dosar 172 / 1939, f. 1-8)

[LD : 29 mart.2004 .Îmi aduc aminte de ceremoniile de la Miorcani,pe "Hațaș" ,la pavilionul cu tricolor...am și poză ,cu popa Simionescu,cu mama și alte doamne învățătoare (îmbrăcate în costum național) pentru că învățătorii , inclusiv tata,erau mobilizați în armată Amândoi frații am avut uniformă de străjer deși nu aveam vârsta (am foto) Este prima mea amintire-impresie politică!]

[LD : oare aceste măsuri și instituții nu pot duce la ideea că , de fapt, după " pacea" muncheneză,după desmembrarea Cehoslovaciei ,**România și-a întărit starea de veghe ,specifică pericolelor** ?Pot fi taxate aceste organizații numai "modă" ,numai " hobby-uri" ale regelui Carol pentru uniforme și disciplină militară ?!Nu erau ele în pas cu organizări similare în alte state , inclusiv în cele democratice ?! Au plăcut ele copiilor -străjeri ,părinților și cadrelor didactice ?Da!]

/Folosirea tineretului în caz de mobilizare

La cererea Străjii Țării, printr-un Jurnal al Consiliului de Miniștri , din 12 mai '39,s-a elaborat un Decret -lege privind organizarea și folosirea tineretului în caz de mobilizare .

Conform decretului,tineretul între **7-18 ani** (băieți) și **7 -21 ani** (fete) ,era obligat să presteze serviciu Patriei , în raport cu vârsta,aptitudinile și pregătirea fiecăruia .

Straja Țării / 12 mai.'39

10.)9 mai.'39.Legea electorală, fixarea alegerilor parlamentare

("România " 14 - 29 mai '39)

După ce *decretul -legii electorale* a fost semnat de Carol al -Ilea ,s-a anunțat data alegerilor : **1 iunie pentru Cameră ;2 iunie -pentru Senat** ,

Parlamentul urma să fie deschis la **7 iunie** (preziua aniversării Restaurației)

[LD :Preiau din cartea mea paginile respective, sunt foarte bune. (233- 234)]

Interdicția partidelor politice ,caracterul "*profesional*" și "*consultativ*" al Parlamentului ,**lovise două din principalele verigi** ale mecanismului politic democrat :**votul universal și pluralismul politic** .Vezi fișier Regim electoral II

#Restrângerea dreptului de vot

/Vot capacitar , uninominal,corporatist

[LD, 2004:Noua lege electorală a fost întocmită de Armand Călinescu și Victor Iamndi În expunerea de motive se specifică **dreptul de vot al cetățenilor români de ambe sexe**, care au împlinit vârsta de **30 de ani (pentru Cameră)** respectiv **40 de ani (pentru Senat)**, exercitarea dreptului de vot fiind condiționată de **știința de carte și exercitarea unei profesii**. Aceste condiționări au dus la **restrângere drastică a votului universal**, prin ridicarea plafonului de vârstă, știință de carte și ocupație. Consacră **votul capacitar, uninominal, corporatist**. Eliminarea tineretului de 18-29 ani (respectiv 39ani) de la vot, a neștiutorilor de carte și a celor fără apartenență profesională atestată, denota o triplă discriminare politică.] Armand Călinescu a hotărât să grăbească elaborarea legii electorale, să convoace corpul alegătorilor și să creeze noul parlament.]

[LD 10 febr.2007. După dec. '89, de când s-a reintrodus regimul electoral democratic în România, multe voci cer votul uninominal, fără a avea habar ce ar presupune asta. Produs al unei mentalități secretate de regimurile totalitare (în cazul României, de dreapta și de stânga) dar și de oarece contaminări occidentale sau americane, susținătorii acestei idei **disprețuesc, în fond, legitimitatea partidelor politice** care -prin organizare, program, doctrină -înmănunchează energiile în vederea ajungerii la putere, pentru realizarea guvernării cu program..

A da legitimitate unor individualități -fie ele strălucitoare, carismatice, oneste -**renunțând la garanția partidelor girante**, denotă, după părerea mea, **o triplă miopie**: face inutilă existența partidelor (cu tot ce presupune acțiunea lor de coeziune, ideologie, doctrină, program de guvernare); mărește exponențial numărul opțiunilor politice (fiecare candidat, cu programul lui!); face imposibilă funcționarea firească a procesului legislativ, încheiat prin votarea legilor. Cea mai bună dovadă este **experiența parlamentarismului** regimului carlist, golit de atribuții legislative, de eficiență și prestigiu.]

/Nr alegătorilor pe categorii profesionale

Numărul alegătorilor era mai redus ca în vechea legislație; din statistica publicată înainte de alegeri, reieșeau următoarele date, pe cele trei categorii profesionale:

Agricultură și muncă manuală 1.713. 633
Comerț și industrie 109. 282
Ocupații intelectuale 210. 668

Total 2.025.123 votanți

Dintr-o populație de cca 20 milioane cetățeni, doar **7,2 milioane reprezentau pe cei care depășeau vârsta de 30 de ani**. Cum dintre aceștia, doar **3,6 milioane erau știutori de carte**, iar mulți alții (femei sau bătrâni) **nu exercitau o ocupație în sensul stipulat**, așa s-a ajuns la acest număr mic de votanți.

În fond, din cei cca **10.500.000 cetățeni care ar fi trebuit să voteze**, sub regim de vot universal, au fost **excluși peste 3 milioane tineri între 21-30 de ani**, **peste 4 milioane analfabeți** sau populație pasivă.

▣Candidaturi uninominale, pe liste FRN

Declararea candidaturilor trebuia făcută personal de către candidați, în scris, la președintele Curții de Apel, **împreună cu recomandarea și autorizația acordată de FRN**

(În vechea lege electorală (1926), autorizația pentru depunerea candidaturilor era semnată de șeful de partid, singurul în drept să aprobe semnul și lista candidaturilor)

Lista definitivă a candidaturilor, aprobată de Directoratul FRN, a fost publicată la 21 mai '39. Candidații aveau voie să tipărească un **singur format de Manifest electoral**, cu fotografia și un **text de maximum 100 de cuvinte** - laconism cerut, motiva regulamentul **pentru a substitui vechea retorică demagogică partidistă** [----]

▣Parlamentul=adunare profesională sprijinite pe bresle

În Consiliul FRN - unde legea a fost **prezentată și explicată de Armand Călinescu** - și foarte **sprijinită de lorga** -ultimul a insistat în mod deosebit asupra sensului de "**adunări profesionale**"

,compuse din reprezentanții diferitelor bresle.

▣ **Parlamentul = organism consultativ, subordonat executivului**

După părerea lui Iorga, alegerile căpătau sensul unei selecționări pentru Parlament, **fără să mai aibă atribuția de a indica alcătuirea guvernului**. Parlamentul era investit **cu un rol consultativ**, în cadrul programului stabilit de puterea executivă.

LD: Într-un interviu acordat ziarului "Le Temps", Armand Călinescu explica mai mult ce nu era regimul (ceea ce avea dreptate), decât ceea ce era (ceea ce nu era convingător !)

"Nu suntem nici fasciști, nici naziști, nici politicieni [---] sântem demofili fără demagogie realizatori fără vorbărie zadarnică, adversari ai profesiei parlamentare, dar partizani ai reprezentanței alese și ai libertății de a vorbi și de a scrie fără licențe"

Legea electorală / 9 mai 1939

11.) Manifeste electorale, 27, 29 mai '39

(" România ", an 335, 337, din 27, 29 mai '39)

[LD : accentul este pus pe necesitățile de apărare națională, în conjunctura în care se desfășurau alegerile ; **nu există** nici o conotație de ordin ideologic sau doctrinar privind regimul FRN ; **nu există** nici o referire la parlamentul pentru care își depuneau candidatura .

Fotografia + extrase (sub 100 de cuvinte) din declarațiile lor în criza din martie '39, abia depășită . Vezi amănunte la [fișier Alegeri](#)]

/Armand Călinescu Manifestul electoral

[LD : Fotografia + extrase (sub 100 de cuvinte) din **declarația lui din mart.'39**]

< *Guvernul nostru nu se putea lăsa surprins de evenimente [----] în primul rând a făcut cunoscut cancelariilor străine că suntem hotărâți să ne apărăm fruntariile.*

Pentru integritatea ei, România se va bate împotriva oricui, cu toate puterile ei, și fără să stea să cântărească rezultatele luptei . [----] Oricare va fi rezultatul, istoria va înregistra hotărârea noastră de viață independentă și curajul nostru de a o apăra . >

/Grigore Gafencu, Manifest electoral

[LD : fotografia + extrase din declarațiile din martie '39]

< *Nu luăm nimic din ce nu e al nostru, apărăm însă și întărim tot ce ne aparține iată **principiul de temelie al politicii noastre externe** . [----] >*

Manifeste electorale / 27, 29 mai '39

12.) Participarea României la expoziția universală de la New –York

(AIC, fond PCM, dosar nr. 16 / 1939 , f. 1-6)

(" România ", " Semnalul " 14 febr.'39)

Președ. Roosevelt lansase la 16 nov.'36 o **Proclamație** către toate țările să participe .

La 8 sept. '37 **D.Gusti** (comisar Expo 'Paris) **semnase agreementul de participare**

La **22 febr.'39**, Consiliul de Miniștri a aprobat participarea la **Expo'39** (Jurnal nr 366/22 febr.'39)

(La 30 apr. urma să se deschidă expoziția având ca temă "**Construirea zilei de mâine**", punând în evidență aspectele cele mai valoroase ale științei, artei, educației, administrației, industrie, transport, locuință etc etc .)

-22 febr.'39. Mesajul lui Carol

Carol II a transmis cu acel prilej un **Mesaj radiofonic** poporului american :

" România urmează cu statornicie calea dezvoltării bunelor relații, a bunei înțelegeri și a păcii dintre oameni și, astfel, ea este totdeauna gata să participe la orice manifestare, care poate promova aceste virtuți umanitare [...]

"România așezată la răscrucea atâtor civilizații, a reușit, în ciuda luptelor de secole pentru apărarea sa națională, să creeze pentru sine o civilizație specifică, de care este cu drept cuvânt

mândră " ("România" , an II , nr 255 , 14 febr.'39)

-9 iunie'39 Gusti primit de Roosevelt

/La 9 iun.'39,Roosevelt îl va primi în audiență pe **Dimitrie Gusti** ,care i-a prezentat pe larg **Legea Serviciului Social** (similară cu cea inițiată de Roosevelt în America meridională),pe amândouă urmând ca **Gusti să le prezinte la Academia de Științe Morale din Paris.**
(Cf. "România " ,10 iun-'39)

Legislatura I-a FRN.Sesiunea 7 iun-11 iul'39

13.)7 iun.'39.Deschiderea Parlamentului / protocolul parlamentar

(AIC, fond PCM,dosar 169 ,199 / 1939, p.10-12)

(DAD, MO 1,șed. din 7 iun.'39 , pag. 1- 4)

(DS, MO 1,șed. din 7 iun.'39 , pag. 1- 4)

[LD : caracterizarea generală din cartea mea este foarte bine realizată . (p. 255 - 263)
De data asta,urmăresc însă cu precădere ,referirile la regimul parlamentar democratic pluripartidist ,de până în 1937 și **motivațiile colaborării sau refuzului de participare în noul parlament.** Ceremonia Mesajului a durat 30 de minute .și a fost urmată de depunerea Jurământului parlamentar .]

a)Carol II :Mesajul Regal.

Regina Maria] [Noul regim : 10 febr.'38] [Nouă Constituție] [Frontul Renașterii Naționale]
Alegerile] [Guvernarea : IPSS Patriarhul ; Armand Călinescu] Armata]
[Politica extrnă] Organizarea politică a Statului] Atribuțiile Parlamentului]

/Noul regim=renaștere și concordie națională

[LD :nici o vorbă despre prețul plătit pentru această liniște !Nici o vorbă despre lovitura de stat !
Nici o vorbă despre măsurile represive !]

"Cu deosebită mulțumire mă aflu astăzi în mijlocul **reprezentanței naționale**, întrunită în **primul Parlament** ales după prevederile **nouei Constituții**.Adunările legiuitoare actuale sunt totdeodată reunite **sub semnul renașterii și al concordiei naționale** .

"Încă din clipa în care am urcat treptele Tronului,**nu am încetat de a face stăruitoare apeluri la unirea tuturor forțelor vii ale țării**,pentru o colaborare rodnică și patriotică.

Și deși **multă vreme alte interese au precumpănit**,întârziind opera de consolidare a Statului și **primejduind însăși existența** lui,**prin frământări și discordii** ,totuși în ceasul suprem,**poporul Meu și-a regăsit liniștea salvatoare.**"

/Noua Constituție

[LD:nici o vorbă despre **anetemergătorii regali și constituțiile lor din 1866 și 1923**,Carol I și Ferdinand ,care au încredințat Constituantei parlamentare elaborarea lor !

Nici o remușcare pentru actul de a da o Constituție prin voința unui singur om, fie el și rege !]

"Intervenind la **10 februarie 1938**,cu **gândul curat și cu conștiința** că împlinesc un comandament **pe care împrejurările grele ce treceam** ar fi cerut unirea sfântă a făuritorilor României Mari ,**am dat țării Mele o nouă Constituție**(aplauze prelungite , îndelung repetate)

"Prin acest nou așezământ s-a proclamat hotărât **întăietate Naționalității române** ;

s-au statornicit și lămurit mai bine **datoriile și drepturile cetățenilor** ;

s-a descătușat viața publică **deinterese strâmte de partid**, așezând-o pe terenul adevăratelor nevoi ale obștei românești ;

s-a asigurat o mai dreaptă și firească reprezentare în Parlament **a agricultorilor, muncitorilor, intelectualilor și ai celorlalți factori producători**; s-a așezat astfel **o bază morală mai temeinică pentru viața de Stat.**

"Cu deosebită mulțumire sufletească am putut vedea că noile orânduri ce am dat **au găsit un mare răsunet și o însuflețită primire în mijlocul poporului Meu** .

Astfel cu prilejul *Plebiscitului* din anul trecut ,90% din cei îndreptățiți a se rosti ,**au votat pentru noua Constituție**"

/Frontul Renașterii Naționale]

"Aceeși însuflețire am văzut reînnoindu-se după un an , prin **înscrierile în Frontul Renașterii Naționale** " (aplauze prelungite , îndelung repetate)

/Alegerile

Iar participarea la ultimele alegeri ,cea mai însemnată din câte au existat în trecut cu prilejul consultărilor populare ,a venit să arate pentru a treia oară adâncă prefacere ce s-a împlinit în sufletul Națiunii , mulțumirea ei și definitivă alipire la noile orânduri . "

▣Guvernarea

/Liniștea internă

[LD:orgoliu,orbire,ipocrizie sau cinism ?Carol vorbește despre"*liniștea deplină*" și "*uniunea sufletească*",ca despre o operă realizată de guvern.Evoluțiile ulterioare vor arăta cât a fost de profundă acea liniște ,cât a fost de reală acea uniune sufletească.

Deocamdată,în acest parlament "incolor"-având aprobarea FRN, care la rândul-i avea girul guvernului, care la rândul-i era emanație a voinței regale...vorbele lui Carol II vor fi fost sorbite și apaluzele sincere.Ce va rămâne din acest entuziasm doar peste un an ... este istoria reală a acelei liniști și uniuni.]

"În timpul de un an jumătate ,în care **Parlamentul nu a putut fi întrunit** ,Guvernul Meu a avut să facă față unor **numeroase și grele probleme**.

Astfel,mai întâi el a trebuit **să restabilească ordinea internă**,adânc turburată prin frământările **din trecut și să restabilească ideea de autoritate de Stat** mult slăbită din aceleași cauze

Printr-o acțiune energică și stăruitoare,**această operă a fost realizată.**

Liniștea deplină și uniunea sufletească ce domnește astăzi în țară a dat puțința dezvoltării unei munci productive și întărirea rezistenței împotriva oricărui primejdii."(Vii aplauze ,ovațiuni)

/Reformele organice ale noului regim

De asemenea ,Guvernul Meu a avut să statornicească **reformele organice** ce decurgeau din noua orânduire constituțională .

O nouă **legiuire administrativă** a realizat **descentralizarea de atâta vreme așteptată** și a pus la îndemâna inițiativelor locale,resourcele necesare unei activități constructive.

A urmat apoi **reorganizarea magistraturii și reformă învățământului** care a primit o îndrumare nouă ,coresponzătoare nevoilor actuale .

Un nou statut al muncii a putut da soluțiuni unor însemnate probleme sociale

O largă acțiune constructivă prin modernizarea unei întinse rețele de drumuri ,prin construirea unui însemnat număr de silozuri și printr-o intensă acțiune de asistență socială și sanitară a populațiunii.Finanțele țării s-au bucurat de o grijă deosebită .[-----]

bugetul a rămas perfect echilibrat și moneda națională apărută "

▣În viitor :organizarea politică a Statului

"Guvernul meu va folosi clipele de înseninare pentru **a desăvârși organizare politică a Statului** și **a da soluțiuni mulțumitoare problemelor economice.**"

-Lege organică pentru Corpurile profesionale

Astfel se va aduce **o lege organică** pentru definitivă așezare a **Corpurilor profesionale** ,care

sunt menite să constituie **temelia dezvoltării politice a mâine**"(aplauze)

-Noul Statut al funcționarilor publici

" Se va prezenta **noul Statut al Funcționarilor Publici** ,ce va statornici drepturile și poziția acestor slujitori ai Statului care în vremurile grele ce-am străbătut au depus o muncă prețioasă ce trebuie să le aducă toată sollicitudinea ocârmuirii."

/Rezolvarea nevoilor economice

"Atențiunea principală a guvernului se va îndrepta însă în viitor asupra **nevoilor economice ale poporului Meu** [---]

/O lege pentru asigurarea rentabilității produselor agricole.

/Omagiu patriarhului și primministrului Miron Cristea

"În fine, va trebui să se procedeze la **completarea vacanței ivite în fruntea Bisericii ortodoxe creștine** prin încetarea din viață a IPSS Patriarhului Miron Cristea.Pierderea încercată prin dispariția acestui mare luptător ardelean acestui distins bărbat de Stat și nobile figuri a bisericii noastre , a fost adânc simțită de noi. Țara întreagă va păstra o amintire recunoscătoare **primului Patriarh al României și Președintelui de Consiliu care a prezidat la marile prefaceri ce stau la temelia așezărilor publice de astăzi**
(Adunarea păstrează un minut de reculegere)

▣Atribuțiile Parlamentului

[LD:obediță ?frică ?responsabilitate în fața pericolelor ?O instituție căreia i s-au amputat puterile și atribuțiile ,iar parlamentarii aplaudă și ovaționează faptul că a fost deposedat de ele !În această ascultare Este unul din "misterele" ce caracterizează ..."blândul" popor român ?]

"Sunt încredințat că **veți da tot sprijinul Guvernului Meu în opera ce va întreprinde** Aceasta va fi cu atât mai ușor pentru Domniile Voastre , cu cât, **liberați de preocupările și ambițiile politice de odinioară ,astăzi,când guvernul,conform noii Constituții ,nu mai este la discreția Parlamentului ,și rămâne responsabil numai față de Suveranului Țării,** Domniile Vostre **veți putea rămâne pe liniile mari de obiective** ale intereselor superioare de Stat.**Cercetarea proiectelor de legi și contribuția Domniilor Voastre legislativă ,** în aceste condițiuni,**va fi cu atât mai prețioasă."**

" Rog pe Cel A-Tot -Puternic să lumineze mintea și sufletul Domniilor -Voastre , pentru ca opera ce sunteți chemați să înlăptuiți să fie din cele mai rodnice și să contribuie la fericirea scumpei noastre Românie.(Aplauze puternice , îndelung repetate , ovațiuni)

" Eu declar deschisă sesiunea Corpurilor Legiuitoare .
Mesajul Regal / 7 iunie '39

b)Jurământul parlamentar .

[LD:această prestație specific creștinească (sau parlamentară?) este una dintre cele mai nefondate găselnițe.Nicăeri în lume, și nici la noi, ea n-a împiedicat încălcarea angajamentelor din Jurământ.Și atunci ce rost are ?!

Iată un jurământ care a fost călcat în toate componentele sale de către prlamentari după un an și ceva :**s-au lepădat** de Carol II,**au anulat** Constituția și celelate legi ,**n-au menținut** unitatea națională,**n-au apărat** integritatea statului .

<Jur credință Regelui Carol al II-lea ,Jur să păzesc Constituțiunea și legile Țării să mențin unitatea națională și să apăr integritatea teritoriului României .>

c)Sărbătorirea Restaurației regale

LD : între ședința de deschidere a parlamentului și intrarea în lucrările propriuzise, pe 7- 8 iunie ,au fost :**marea defilare a FRN, a Străjeriei**,cu prilejul Restaurației .La defilare , în

uniformele de vară (albe) ale FRN a defilat toată " floarea "clasei politice românești]

14.)Al.Vaida- Voevod ,președintele Camerei,7, 9 iun.'39.

Deschiderea Parlamentului ;alegerea organelor ;protocolul parlamentar
(DAD, MO nr. 1 și 2 ,șed din 7 și 9 iunie '39)

[LD :2 apr.2004.Mă apropii de momentul când va trebui să realizez profilul politic al lui Vaida Este , alături de Iuliu Maniu ,una din cele mai importante figuri istorice pe care a dat-o Ardealul.De la tânărul român în Parlamentul de la Budapesta ,la fruntașul PNR ,la unionistul din CNR (1918) ,la președintele Adunării Deputaților din România Mare (1919),prim-ministru care a încheiat Tratatul de pace (1919),premierul din guvernările PNȚ ,la președintele Frontului Românesc ,de la președ.Camerei Deputaților din regimul carlist la arestarea și moartea sa în pușcăriile comuniste de la Sighet

Este o viață , este o carieră impresionantă de om politic , care nu poate fi cuprinsă într-o caracterizare generalizată de dicționar.Uneori în umbra lui Maniu ,alteori făcând opinie diferită ,ajungând la adversitate și dușmănie,revenind la prietenie abia în anii de dictatură antonesciană și comunistă.Atât în epocă ,cât și mai târziu,a avut parte de o mai diminuată recunoaștere,

conduita lui fiind taxată contradictoriu ,iar aureola lui de luptător pentru idealul național a purtat pecetea minimalizării,a contestării sau chiar a blamării.

De ce ?Ce l-a diferențiat de Maniu ?

O parte din răspunsuri se găsesc în istoria perioadei,până la acest moment .O parte din răspunsuri se găsesc în acest discurs.Iar eu va trebui să mă pronunț .

Cine a avut dreptate în 1938-1940 :Vaida sau Maniu ?Dintre ei doi , cine a fost vizionar ?

Vaida -colaboratorul regimului personal al regelui Carol ?

Maniu -contestatarul și opozantul aceluiaș regim ?]

Doc.integral : **fișier Vaida II**

▣ Crezul lui :ideea națională și reforma socială /Suveranitatea / Democrația/ Degenerarea democrației / Politicianismul /Lupta între frați/

▣ Eșecul democrației partidiste /Votul = demagogie + spiritul de turmă / Partidele = clanuri politicianiste /

▣ Regele salvator : înțelepciune , curaj , conducere .

▣ Adeziunea poporului la chemarea regală / generațiile : FRN – Străjerie /

▣ Guvernul :IPPS Miron Cristea / Armand Călinescu

▣ Parlamentul ▣ Apel la uitarea trecutului și solidaritate națională

"Fostele" partide / "Fostele" adversități opozante / Gata cu " bisericuțele " !

▣ Minoritățile

▣ La treabă , cu ajutorul lui Dumnezeu !

Al.Vaida / 9 iun.'39

Al.Vaida / 9 iun.'39

▣Democrația

"Dar ,ar însemna să tăgăduim o realitate și să fim nerecunoscători față de evoluția istorică ,dacă nu am recunoaștea **ideile democratice au fost la baza progresului**,și că,mai cu seamă **noi, Românii,nu avem dreptul să criticăm sau să ne batem joc de acele idei generoase**, care au făcut cu puțință ca Nația noastră , după milenii,să se ridice la nivelul de astăzi și să ajungem acolo ca , din colibe,țăranul român de pe toate plaiurile să poată intra în Palatul Regal din București "(aplauze prelungite , îndelung repetate)

#Degenerarea democrației

[LD: o explicație verosimilă pentru cazul eșecului democrației române.Rar întâlnită la alți oameni politici ai vremii .O recunoaștere a vinovățiilor , a răspunderilor ,a consecințelor .]

"Dar ,ca pentru toate lucrurile și construcțiile omenești,a venit vremea degenărării și pentru ideile la început atât de înalte și generoase și **ne-am pomenit cu excrescențele politicianiste ale democrației clasice ,îmbătrânite ,și , pe încetul , degenerate.**

Am avut și noi parte de politicianism și,să recunoaștem,**fiecare ne-am avut partea** ,în proporția activității cu care am participat la treburile publice ;fiind că **bietul om este un instrument** în atât de complicatele componente ale vieții publice și , fie șef, fie subșef, fie simplu

soldat ,trebuie să meargă înainte după o anumită ideologie și după comandamentele de forță majoră pe care i le impun situațiile.**Am fost cu toții vinovați ."**

"Eu am crezut în puterile democratice. În Ungaria, salvarea noastră nu putea să fie **decât în înfăptuirea reformelor democratice și sociale** (aplauze puternice)

În România Mare ne-am pomenit că ,în loc să ne apucăm cu forțe unite ,să punem pe vecie temelii de nezdruncinat acestei țări ,am ajuns ,**din cauza politicianismului , să ne războim frate cu frate**,să se urască tată cu fiu, să meargă zavistia până între copii , în familii

#Eșecul democrației partidiste

"Atunci , dându-ne seama ,**a trebuit toți care judecăm destul de obiectiv, ca și poporul , care nu știe multă doctrină ,dar are sedimentat în suflet însemnata experiență milenară ,** să ajungem la aceeași concluzie :**nu mai merge așa înainte**,fără să riscăm să ne ruinăm, fără să ne distrugem însăși țara și viitorul acestui neam.(aplauze prelungite)

...Suveranitatea poporului ?!

" Suveranitatea poporului ?Odată și o dată , **la ani de zile, își dădea votul ;iar votul** , la o parte a alegătorilor,era de cele mai multe **ori rezultatul demagogiei deșănțate**, a făgăduințelor care nu se puteau împlini ,iar la o altă parte,**era spiritul de turmă**,unde,**cu un ciocan de rachiu , se angajau voturile** pentru ca șefii și clanurile politicianiste să poată stăpâni țara"

...Partidele = clanuri politicianiste

"Dacă toți ar fi fost conduși numai de **gând curat și de intenții nobile și generoase** pentru binele obștesc,ar fi fost o soluție,**ar fi fost democrația aceea ideală , constituțională** . Dar **în toate Statele conduse democratic** - cred că aceasta este o constatare obiectivă - și chiar în Statele apusene cele mai înaintate,**îndărătul șefilor de partide sunt alți șefi , alte interese ascunse, în detrimentul binelui obștesc,în detrimentul mulțimilor și al economiei naționale** .Ei bine, d-lor, după starea aceasta, **necondiționat trebuia să vie dezastrul** ."

▣Tradițiile de odinioară:Biserica,Domnitorul,Oștirea,poporul

[LD:obediță ?oportunism ?conservatorism ?credință ?Este greu de admis că,suflarea românească ,ca în stare de hipnoză,vede în Rege pe salvatorul său?Eu cred că nu,la un popor care a trăit sute de ani în **această mentalitate și în această tradiție**.Departate de a fi o "năpastă" ,această tradiție era laudată,era dorită,era oficiată și acceptată firesc.Personal, ca istoric,deși nu-mi place ,nu le pot ignora numai pentru că ,peste România Mare ,a ajuns valul modernizării dar n-a scăpat de pericolele din afară..Parcă aş fi dispusă să admit aceasta la popor,la omul simplu, de rând, dar nu la clasa "dirigentă" ,școlită la Paris ori la Viena. Dar nu mai sunt așa de sigură că slăbiciunea era la ei sau ...este la mine !]

"Cine să ia inițiativa ?Privind vechile tablouri ale înfăptuirilor românești de odinioară ,vedem acolo în frunte **Biserica**,vedem în frunte pe **Domnitor**,vedem în frunte pe reprezentanții **Oștirii** și ai tuturor **claselor sociale** .Aceștia au făcut **Unirea Principatelor** ,aceștia au adus **Dinastia** în țară ,aceștia s-au pronunțat când a sunat ceasul cel mare al **Unirii Neamului**.

/Regele măreț,curajos, salvator

"Iar astăzi, ca și atunci ,s-a făcut din nou dovada că **suntem cu toții,acclamând,în jurul Regelui României"**(aplauze prelungite) D-lor deputați,**în zile atât de grele,când valuri se ridică în jurul nostru , când atâtia dușmani și atâtea interese străine ne amenință,ne-a dat Dumnezeu un noroc excepțional,ne-a dat un Rege** ,care ,în viață fiind,**a dovedit că știe să fie mare** (aplauze prelungite , repetate ; deputații, în picioare , ovaționează îndelung pe MSRegele). "Mai mare decât **prevederea lui**,și mai mare decât **înțelepciunea înțelegătoare** ,a fost însă **curajul cu care a luat frânele în mână și ne-a condus** până unde am ajuns în ziua de astăzi . **A făcut dovada că pricepe sufletul acestui neam**,că are de a face cu **un neam înțelept** .[...]

▣Guvernul

(Miron Cristea

"D-lor deputați, **am trecut peste zile grele ale frământărilor de ani de zile** și se cuvine să-mi aduc aminte cu smerenie de acela care a fost **primul-ministru al erei noi**. Dați-mi voie ca de la acest loc, să vă propun un minut de reculegere, în amintirea Marelui Patriarh și marelui prim-ministru al României, Miron Cristea (Adunarea, în picioare, păstrează un moment de tăcere)

(Armand Călinescu

"D-lor deputați ,nu pot lăsa să treacă această ocazie, fără să constat, în numele meu și desigur și în numele dvs,**toată satisfacția pe care trebuie s-o aibă fiecare suflet de român** ,că ,dacă am ajuns unde am ajuns,și dacă MSRegele a putut să înfăptuiască cele ce a înfăptuit ,**aceasta se datorește**, pe de o parte ,înțelepciunii națiunii întregi,dar ,pe de altă parte,**se datorește și organului prin care le-a executat :guvernul** (aplauze)

A trebuit **o hotărâre**,a trebuit **o înaltă convingere** ,și a mai trebuit ceva :**o pregătire,și sufletească și științific -politică**, pentru ca,**sub conducerea d-lui prim-ministru , să se poată realiza aceste lucruri** .(adunarea ovaționează în picioare) [---]

Al.Vaida / 9 iun.'39

Parlamentul

"D-lor, suntem acum aici **reprezentanții adevărați ai tuturor claselor producătoare** ale neamului românesc și ai minorităților.De noi depinde cum se va desfășura în viitor ,evoluția atât națională cât și socială și economică a acestei țări .Pentru că **cel mai înțelept și genial Rege și cel mai expert și bine intenționat guvern**,nu ar putea să facă nimic fără ca noi toții să avem prcepere și să știm să ne închegăm în aceeași voință .

Apel la uitarea trecutului și solidaritate națională

"D-lor deputați,toți mai avem pe suflet **un rest de sgură a trecutului nostru** Poți să faci instituțiuni cât de bune,un guvern poate lua dispozițiuni admirabile,tu ,ca individ ,poți să ai înalte idealuri , **dacă nu știi să abdică de la micimile și meschinăriile care în trecut erau o necesitate pentru a-ți apăra existența politică** ,dar pe care, în viitor,trebuie **să le lepădăm și din suflet și din gând și din intențiile cele mai ascunse**,căci atunci zadarnică ar fi toată truda și a Maiestății Sale, și a guvernului, și a celor mulți și admirabili alegători, care au știut să ne onoreze cu voturile lor . Numai așa s-ar pute obține rezultate reale și dăinuitoare."

"Fostele" partide...

" De aceea d-lor,ca înainte de cuminecatură ,**trebuie să ne lepădăm din suflet trecutul**,să ne întâlnim **foștii conluptători ca prieteni** ,să uităm că în ziua de ieri am fost contrarii cu cel are acum șade pe aceeaș bancă ,alături de noi.

Astăzi sunt foști liberali,foști averescani ,foști gogiști,foști național-țărăniști, foști frontști, etc ; astăzi , ori suntem cu adevărat în Frontul Renașterii ,și vom ști să renaștem sufletește , **ori , dacă nu,** în loc de binecuvântarea viitoarelor generații,**vom fi vrednici de a fi blestemați** ,ca niște oameni care nu am știut în momentele mari ale națiunii,să fim la înălțimea la care strămoșii noștri au știut să fie "(aplauze prelungite)

"Fostele" adversități opozante

" D-lor , începe acum pentru mine o viață grea , pentru că a doua oară [**LD : Vaida a fost președ. de Cameră în 1919**]**mă aflu în situația de a fi silit**,în această demnitate ,cu care m-ați onorat,**să renunț la firea mea , o fire care mă îndeamnă să fac opoziție** (ilaritate, aplauze) [....]" Vă rog și pe dvs să mă sprijiniți și, în momentul când veți avea o pornire unul în contra altuia, când v-ar îndemna situațiile să faceți mici grupulețe ori bisericuțe,și eu mi-aș permite să intervin, zicându-vă : **mă iertați , s-a terminat cu bisericuțele !**,să nu vă supărați D-lor , în interesul Națiunii și al viitorului țării ,**să fim cu toți români "**

"Minoritarii să știe și ei **să fie români cu noi**.(aplauze) Cu atât mai bine îi va merge maghiarului, sasului, bulgarului , și oricărui minoritar,**cu cât va merge mai bine tovarășului lui român**, fiindcă suntem legați ca frații siamezi,nu se poate ca Națiunea Română să progreseze ,

fără ca să nu progreseze și ei ;**nu se poate un declin pentru Națiunea Română , fără ca să nu-i ajungă și pe ei dezastrul[...]**În acest înțeles al ideii naționale să fim români, iar români și totdeauna români ."

/La treabă ,cu ajutorul lui Dumnezeu !

" Dumnezeu să ne ajute la muncă rodnică ca, după ce se va termina această sesiune , să putem spune : muncă bună am făcut în interesul națiunii , cu ajutorul lui Dumnezeu ! " (Adunarea , în picioare ovaționează . Armand Călinescu ,felicita călduros pe orator .)
Vaida / 9 iunie '39

***Notă.AI.Vaida Voevod ,Memorii , III,[1945] ,retro'39**

Vaida / 1945, retro'39
[LD:pun alături cele două texte .

«Carol al II-lea:reformator

"Regele Carol II a fost un **prototip al epocii sale**. Contactul cu el i-a înviorat elasticitatea de a înțelege ce înseamnă "**să progresezi cu epoca** " Era condus de râvna nepotolită de reformator . Urmărea identificarea progresului poporului ,înainte de a o scoate din sărăcie,**prin educație și disciplină** .De aceea a stăruit, cu adevărat fanatism,peu educația copiilor prin cercetășie , premilitărie sport etc.**Educația englezească i se părea cea mai potrivită** pentru dezvoltarea personalității , a curajului, a răspunderii .[.....]
Ca orator,iubea improvizarea cu care fascina.Dacă Carol ar fi întemeiat un partid,**ar fi bătut recordul la concurență demagogică** , întrecându-l și pe dr Lupu,și pe Jean Th Florescu , și pe DRloanițescu ! [---]

«Camera Deputaților

"Camera nou aleasă m-a proclamat în unanimitate de prezident .Călinescu a prezentat apoi Biroului un proiect de **Regulament,elaborat de însăși MSRegele** .Acest proiect oglindea **întreaga lipsă de experiență a autorului**.

[LD :eu cred că oglindea meschinăria și abuzul MSR care nu voia să " strălucească " altcineva decât el, dorind să umilească politicienii].[.....]

Mai intoleranți față de critici s-au dovedit însă **miniștrii democrați** ,mai cu seamă "**sărmanul Petre Andrei** ",care brusca deputații,îi amenința cu închiderea sesiunii și cu **guvernarea prin decrete -legi** .Observând că cenzura suprima unele pasaje din discursurile rostite la Cameră ,el a protestat ,și **guvernul nu a mai cenzurat** "
Al.Vaida /

...Deputații țărani

Deosebită impresie i-au făcut deputații țărani din diferite ținuturi [...] Toți acești țărani dovedeau mult bun simț și , când luau cuvântul, dominau subiectul .
Vaida / parlament / retro' 1939

15.)N.Iorga ,președintele Senatului, discurs, 9 iun.'39

(DS, MO 2, șed. din 9 iun.'39,)

Pe banca ministerială : miniștrii Victor Iamandi, Victor Slăvescu ,IEBujoiu,
Subsecretarii de Stat : Nae Popescu , DVȚoni , I.Marin -Sadoveanu .

ACCuza (președinte de vârstă):Satisfacție pentru noul regim

[LD.11 febr.2007.**Au spus-o mulții alții, o spun și eu :Iorga este Iorga.Fie istoricul** (orbit de strălucirea paginilor de istorie din trecut cărora le dăduse viață),**fie politicianul conservator** (ros de orgoliul de a deveni apostol al neamului,având la activ eșecuri și defectări),**fie omul** (cu caracter dominator ,ros de invidii și ranchiune),stabilește performanța de **a nega progresul politic din epoca modernă,ștergând cu buretele meritele tuturor**,păstrând pentru posteritate

doar două entități de merit :dinastia și Iorga]

Nicolae Iorga / 9 iunie '39 Doc.integral : [fișier PND Iorga - III](#)

▣ **Generațiile succesive :senatorii de azi=parlamentarii de ieri**

"Acesta este adevărul,și îmi place ca de aici, de unde am spus că **este astăzi o eră nouă**, să afirm că **în așa numita eră veche**, erau atâția oameni **care au făcut bine acestei țări**, **care au sprijinit-o pe umerii lor,cari au apărut-o în clipele cele grele ,și au lăsat-o celorlalți puternică și glorioasă"**(aplauze prelungite)

Ei ne-au lăsat o amintire și ne transmit o datorie .Eu doresc să ajute Dumnezeu pe cei tineri să fie în inimile și mintea lor ,**cel puțin atât cât au fost ei**.(Aplauze prelungite)

Nicolae Iorga / 9 iunie '39

...**Noi nu am avut partide!**

"Dar să-mi dați voie :cum încă de la 1907, în toate Parlamentele am manifestat această părere ,să-mi dați voie și acum să o manifestez,**noi nu am avut partide**.Alte țări le-au avut , bune sau rele .**Nu s-au desființat partidele care erau,ci au încetat de a exista partidele care nu erau** . Acesta este adevărul ."

...**Constituție -străină de tradiții**

"[...] Dar monarhia constituțională **era viciată în ea însăși,într-o Constituție străină de acest popor,și străină de toate tradițiile lui**,traducere de câteva ceasuri , într-o noapte **zbuciumată** ,în așteptarea unui **Suveran care a făcut marele act de jertfă de a accepta o Constituție** la care el însuși nu a colaborat.[...]

Păcatul cel mare al Contituției de la 1866 ,este că **a plecat de la un club** ,a intrat într-o adunare care **pecetluia trădarea**,dărâmare a tronului lui Cuza-Vodă ,**și nu a avut nici legătură, sus**,prin colaborarea Suveranului,**nici jos, cu poporul**, care gândea altfel,**nici legătură cu trecutul** care,orice am face,ne va domina totdeauna și se va întoarce peste formele noastre trecătoare, la necesitățile lui permanente.Acesta este adevărul ."

[LD : [nimic despre Constituția din 1923](#)]

Nicolae Iorga / 9 iunie '39

▣ **Regele domnește ,poporul este fericit !**

"Și lupta politică dusă atâta vreme **a ajuns astăzi la biruință** , întrunind cele două elemente pe care nu le-am avut înainte:**Coroana a intrat în rolul ei** ,care continuă domnia noastră de odinioară: **Regele Domnește**(aplauze) **iar poporul este fericit"**

(Dovadă?:rezultatul Plebiscitului , sărbătoarea de 10 mai, răspunsul la mobilizarea din martie)

Nicolae Iorga / 9 iunie '39

▣ **Parlament – parlamentarism**

"Noi nu suntem pentru a-i schimba și a-i răsturna pe d-nealor , de pe banca ministerială ,și nici d-nealor nu sunt pentru a hotărî ceea ce va pleca din însăși voința noastră_

Acesta îmi este crezul și este crezul oricărui om cuminte "

" **S-a făcut la noi greșeală de a crede că trăim într-un Stat de parlamentarism**, că Parlamentul guvernează . Nu poate guverna, pentru că **Parlamentul nu este putere executivă** .

Că acum,puterea executivă, în unele împrejurări ,**ajunge să înlocuiască puterea legislativă** , aceasta **se datorește** numai faptului că **oamenii noștri politici au dus tot mai jos, tot mai jos,siguranța unei vieți politice normale** ,până s-a ajuns acolo că **o bandă sângeroasă**

[Garda de Fier] putea **să ajungă stăpână pe România** , fără să-i poată da măcar oameni capabili care , fie și în sens revoluționar , **ar fi dus-o în altă direcție** [.....]

Eu cred în rostul acestei Adunări , și sunt sigur că nu voi avea s-o apăr împotriva nimănui ,

dar vă rog să fiți siguri că este în mine destulă hotărîre tinerească la vârsta mea pentru a fi **apărătorul Parlamentului împotriva presiunilor care ar veni din partea oricărui altor încercări**

care ar urmări să sfarme frumoasa operă pe care suntem pe cale a o înfăptui .(aplauze prelungite) Cu acest gând preiau președinția , pe care nu doresc să fie altceva decât

colaborare
"Nicolae Iorga / 9 iunie '39

16.)Gr. Gafencu ,expozeu :politica externă a României,9 iunie'39

(DAD, MO nr. 2, șed. din 9 iunie'39, p. 9-12)

[LD : 5 apr.2004 . A fost o vreme când am sorbit cu admirație discursurile diplomaților români sau memoriile care evocau momente decisive din istoria diplomatică românească .

Acum ,cu trecerea anilor - vorba lui Iorga ! - străbătând atâtea lumi -adică atâtea documente - sunt mai rezervată în catalogarea strălucitelor argumente ale lui Duca,Victor Antonescu,Titulescu sau Gafencu .Dacă ar fi vorba de filozofie, logică, etică , oratorie ,sau artă diplomatică , fără îndoială ,românii au atins performanțe notabile .

În ce privește realismul acestei politici,în ce privește puterea ei de repliere și rezistență în împrejurările verii anului 1939 ,am scris pe larg în " *România în vârtoarea anului 1939* " concluzii care mi le mențin și astăzi .Aici și acum ,pun însă accentul pe reflectarea și percepția internă a diplomației românești] [Doc.integral- Diplomație VIII](#)

▣Turneul diplomatic al lui Gafencu

▣România : politică realistă ,independentă ,de pace

▣Formula României : " *Europa !* " ▣ Solia de pace a României

▣Europa : psihoza războinică versus sentimentul răspunderii

▣Europa :în căutarea apropierei între popoare

▣ Vocația pacifică a statelor mici și mijlocii

▣Conduita statelor mici și mijlocii

a)Spațiul vital

b)Minoritățile naționale

c)Principiul integrității hotarelor

▣ Siguranța țării

Grigore Gafencu / 9 iun.'39

17.)Gr.Gafencu,turneu diplomatic,11-16 iunie'39

[Imediat după 9 iunie,la propunerea lui Călinescu și cu acordul lui Carol, Gafencu face un alt turneu diplomatic,**Călinescu asigurând interimatul intern al departamentului diplomatic]**

(Cf. AIC, fond PCM, dosar 167/'39)Aici doar semnalez problemele externe.

Tratarea lor, vezi fișier **Politica Externă VIII**

▣Semnale diplomatice conjuncturale

a.)Londra:Titulescu

(*I documenti diplomatici italiani* , ottava serie,1935-1939 ,vol.XII , doc.185, p.165-166)

11 iunie.Londra.**Grandi către Ciano** :<După pelerinajele la Londra ale lui Blum, Tabouis, ș.a. ,

un alt sinistru personaj a apărut în aceste zile la Londra :avocatul frontului "social-bolșevic" Titulescu.[...]

Am aflat că Titulescu a vorbit cu Halifax, Seattle, Eden, Lloyd George, DuffCooper, lord

Beaverbrookși Leith Ross ,cu Vansittart și Cadogan.El a avut , de asemenea, numeroase contacte cu diplomați străini, în mod deosebit cu **ambasadorul sovietic Maisky.**

b.)Roma.Von Mackensen(amb.germ.)cătreciano, 17 iun.

(*Idem*,doc.278, p.230-231)

13 iun.Dintr-un **Raport primit de la Budapesta**, rezultă că **ministrul Ungariei la Ankara** a fost înșărcinat de superiorul său **Csaky**(7 iun.), să transmită guvernului turc că **pacificarea bazinului dunărean și securitatea în Balcani erau împiedicate de faptul că chestiunile teritoriale dintre Ungaria și România n-au fost reglementate până azi**, și că poziția Turciei în Europa Centrală și răsăriteană **i-ar permite să discute chestiunile acestea cu ministrul de Externe român ,cu ocazia anunțatei sale vizite** .

Demersul maghiar **a enervat diplomația germană** ,care **nu admite ca Turcia să capete o asemenea preponderență în Balcani.**"

11-14 iunie.Gafencu la Ankara

(*"România"*,an II,13-16 iunie ; *"Universul"*,an 56,13-17 iunie;*"Semnalul"* an II, 14-17 iun.)

Gafencu cumula ,în acel timp, pe lângă funcția de ministru al Afacerilor Străine a României, și pe aceea de **președinte în exercițiu al Consiliului Înțelegerii Balcanice** .

La Ankara s-au discutat **toate problemele teritoriale** ce s-ar fi putut ivi în Balcani, hotărându-se **continuarea politicii de excludere a oricărei concesi de ordin teritorial."**

15-16-iunie.Gafencu la Atena

(*"Lumea Nouă"* , an XXXII , nr 25 , 18 iunie'39)

Vizita lui Gafencu în Turcia și Grecia era plasată în contextul tratatelor pe care Anglia și Franța le duceau :**"Alianțele anglo-franco-rusă și anglo-franco -turcă în orbita cărora evoluiază România și Grecia ,garantate prin aceste alianțe -sunt indispensabile pentru cimentarea blocului păcii și prevenirea unor noi expansiuni imperialiste în Balcani și nord-estul european "**

"Înțelegerea Balcanică"-denumire fără semnificații implicite

(*"Universul"* , an 56 , nr.163, 17 iun.'39)

A fost acesta un prilej cu care **Grigore Gafencu** își exprima **un gând** cu privire la chiar **denumirea dată acestui organism regional** .El spunea că s-a dat acest nume , deoarece acest **masiv muntos se află în partea centrală din spațiul țărilor aliate** , pentru că ,altfel,din punct de vedere **istoric ,Balcanii n-au exercitat niciodată o influență hotărâtoare nici asupra Iugoslaviei** (întinsă până la Alpi) ,nici asupra **României** (al cărui popor trăește pe cele două versante ale Carpaților) ,**nici asupra Turciei** (care-și are munții ei în Asia Mică) , **nici asupra Greciei** (ai cărei zei au trăit în Olimp).El spunea că ,dacă **"Înțelegerea"** ar trebui să fie pusă sub un semn, **cel mai potrivit ar fi Colina Sacră și templul zeiței înțelepciunii , Atena, care domina de mai bine de trei mii de ani toate piscurile civilizației "**

Gafencu / 15-16 iun.'39

18.)Al.Rosetti (raportor),Răspuns la Mesaj,Adunarea Deputaților,13 iun.'39

(DAD,MO nr.3, șed. din 13 iun.'39, p. 13-15)

Doc.integral : **fișier Parlament X**

- Tronul, Dinastia, Carol II , Voevodul Mihai
- Reforma constituțională :10 februarie 1938
- Întărirea autorității în Stat ▫ Pacificarea internă
- Sfârșitul luptelor dintre partide
- Realizările guvernului ▫ Reforma administrativă
- Legislația muncii / Muncă și voie bună / Serviciu Social

- ▣ Campania sanitară
- ▣ Învățământul / Straja Țării
- ▣ Cultura / Oficiul Național de Turism
- ▣ Economie, finanțe, gospodărire
- ▣ Armata ▣ Politica externă ▣ Minoritățile
- ▣ Adunarea Deputaților - legislația

[LD : Al. Rosetti - dir. **Fundației Regale** ; în **Consiliul Superior Național** al FRN, **deputat și raportor**. Nu este cazul să fac eu profilul și contribuția sa la promovarea culturii .

Dar pot să pun întrebarea :

un intelectual de talia sa, **să fi trecut de partea regimului carlist cu detașare ?**

Să-i fi plăcut mai mult **regimul autoritarist** decât **cel democratic ?**

Să fi fost un atare **inamic al partidelor politice** , încât **intră abia acum în viața politică ?**

Să nu-l fi deranjat **regimul cenzurii** și atâtea **limitări ale drepturilor** : libertatea de asociere, libertatea de opinie ?! Să-l fi contaminat **tendința " stângii" ?**

Ori răspunsul este "**da**" și trebuie atribuit lui și atâtor intelectuali ai timpului

Ori este atât de **oportunist** încât , în schimbul unor sinecure , **devine docil** .

Ori , la fel ca alții , **răsuflase ușurat** de pericolul acapărării puterii de către extrema dreapta , și considera **regimul salvator și de " uniune națională "** .

În funcție de răspunsul la aceste întrebări , valabile pentru numeroși intelectuali de epocă , poate fi evaluat la justa valoare **regimul carlist și atitudinea intransigent opozantă a altora]**

▣ **Reforma constituțională: 10 februarie 1938**

"Sire,

Parlamentul de azi , ales în condiții de **excepțională libertate** de manifestare a opiniilor, după **criterii de reprezentare a tuturor breslelor**, cu o **extraordinară și însuflețită participare** a cetățenilor de alegători de toate categoriile , apare ca un **organism cu totul nou** , adaptat realităților noastre .

"Structura sa este o strălucită dovadă a primatului naționalității românești.

Reforma constituțională din 10 februarie 1938 , izvoră dintr-o **necesitate adânc simțită** ; **germenii ei pluteau în aer, dar nimeni nu avea curajul să rupă cu trecutul** și să privească în față viitorul , **luând asupra sa răspunderile** momentului .

"**Adâncă înțelegere** a nevoilor obștești de care a dat dovadă **Maiestatea Sa** cu acest prilej, va rămâne **înscrisă în istorie** printre **paginile cele mai glorioase ale Domniei** **Maiestății Voastre** . **Steaua Maiestății Voastre** , înălțată astăzi atât de sus, strălucește ca o **solie de noroc asupra noastră "**

"Sire,

Suntem astăzi, în Parlament, **reprezentanții singurei organizațiuni politice din țară :**

Frontul Renașterii Naționale. Prin instaurarea unui regim de **întărire a autorității de Stat** , regim consimțit de întreaga țară , fiindcă se simțea lipsa lui pentru **restabilirea ordinii nterne, luptele dintre partide au luat sfârșit ."**

Era nevoie ca **Statul**, al cărui prestigiu **se găsea în timpul din urmă într-o periculoasă și amenințătoare descreștere** , **să reentre în drepturile sale** pentru a putea prezenta adăpostul ce se cuvine muncii tuturor spre **întărirea țării**

▣ **Realizările guvernului**

/Pacificarea internă și reconstrucție

" Guvernul **Maiestății Voastre** , punând pe primul plan al preocupărilor sale **pacificarea internă** și realizând-o deplin , a **pășit imediat la opera necesară de reconstrucție.**"

"Țara, reculegându-se **după o epocă de turburare** , ne-a desemnat , în completă înțelegere a împrejurărilor, pentru a lucra într-un **spirit de strânsă colaborare** la așezarea unei Români mai bune."

/Reforma administrativă

"**Aplicarea descentralizării administrative** a dat imediat roade la care aveam dreptul

să ne așteptăm . " **Justiția a fost așezată pe o temelie mai solidă** , pentru a asigura cetățeanului distribuția grabnică a dreptății

/Legislația muncii

"Pe tărâmul social ,**noua legislație a muncii** , aplicată în cursul anului trecut , cu extinderea dreptului de asigurare și pensionare la noi categorii sociale,și acum în urmă , prin crearea casei de pensii a scriitorilor români,a realizat **progrese uriașe în opera de ajutorare a lucrătorului manual sau intelectual .**"

/"Muncă și voie bună"

"Iar crearea organizației "**Muncă și Voie bună** " , a permis unei **întregi clase de oameni să se bucure de roadele culturii .**"

-Serviciu Social =țăranul, punctul central de preocupare

"Prin îndemnul constant al Maiestății Voastre ,**țăranul nostru a devenit punctul central de preocupare în opera de refacere a țării.**

Crearea **Serviciului Social** constituie **punctul culminant al programului de realizări** pe acest tărâm , prin stagiul obligatoriu în țară , la care sunt supuși profesioniștii noștri intelectuali .Rezultatele binefăcătoare le acestei luări de contact cu realitățile de la țară . se vor face cu siguranță din ce în ce mai simțite , prin continua adaptare a instituțiilor noastre la nevoile țării .

/Campania sanitară

"Totodată , marea campanie sanitară întreprinsă la sate , a adus păturii țărănești , **sprijinul prețios al medicului** , spre cruțarea atâtor existențe care,din lipsa unei îngrijiri date la timp , erau pierdute pentru colectivitate .

Al.Rosetti / 13 iun.'39

Învățământul / Straja Țării

"Paralel cu această operă de documentare pe teren, dar și de îndrumare a țăranului, se impunea reforma educației tineretului țării , pentru a pregăti generațiile viitoare . Dezvoltării excesive a învățământului teoretic trebuia să i se aducă corectivul educației în aer liber , și dezvoltarea aceluși spirit cavaleresc de camarederie și de curaj fizic, atât de necesar în viața socială . Prin crearea **Străzii Țării** , ca un organism autonom, și prin marea dezvoltare dată sportului în școală, tineretul și-a schimbat în câțiva ani înfățișarea . Frumoasa manifestare din 8 iunie ne-a umplut inimile de bucurie :într-un elan indescriptibil, copiii noștri și.au arătat entuziasmul pentru noua educație , dându-ne astfel măsura realizărilor acestui minunat instrument de disciplinare sufletească și de îngrijire trupească a tineretului . [-----]

Învățământul a suferit de asemenea de importante reforme.

Crearea învățământului practic, atât de necesar dezvoltării noastre economice ,

Reforma învățământului superior , prin unificarea materiilor predate la diferitele Universități ale țării , sunt realizări de cea mai mare importanță , ale căror roade nu vor întârzia să apară .

Al.Rosetti / 13 iun.'39

/Cultura

" Pe de altă parte, propășirea noastră culturală și crearea unei civilizații proprii românești , a stat , de asemenea pe primul plan al preocupării Maiestății Voastre .

Pentru a servi dezvoltarea culturii românești , la țară și în orașe, Maiestatea Voastră a reformat programul de lucru al instituțiilor Regale existente ,și , prin crearea de noi instituțiuni, le-a dat o dezvoltare nouă ,ce contribuie în mod efectiv la ridicarea culturală a țării

/Oficiul Național de Turism

Crearea Oficiului Național de Turism permite îndrumarea străinilor doritori de a ne cunoaște

spre locurile pitorești ale țării noastre și ne face cunoscuți în străinătate .
Al.Rosetti / 13 iun.'39

/Economie, finanțe, gospodărire

" Pe tărâmul economic , acordurile încheiate în timpul din urmă vor asigura țării , noi posibilități de dezvoltare în toate domeniile și, în același timp, vor spori producția noastră . Refacerea drumurilor se continuă pe un ritm viu ;prin încurajarea agriculturii mici și mijlocii și prin politica de menținere a prețurilor cerealelor , a sporit încrederea plugarilor în dezvoltarea rațională a acestei branșe a economiei naționale .
Al.Rosetti / 13 iun.'39

/Armata

"Bugetul țării , perfect echilibrat, a permis totuși , fără a se recurge la noi împrumuturi , înarmarea noastră . [-----] paza frontierei [----] industriei indigene de armament [-----]

/Politica externă

Politica de pace [----] călătoria Maiestății Voastre în Occidentul Europei [.....]
marea misiune a țării noastre la granița dintre Orient și Occident

Al.Rosetti / 13 iun.'39

/Minoritățile

"*Statutul* acordat minorităților noastre etnice le asigură , în cadrele legale, o rațională dezvoltare economică și culturală .Printr-o mutuală înțelegere a necesităților de Stat , beneficiarii acestui regim evoluat și-au manifestat în repețite rânduri deplina încredere în guvernul maiestății Voastre și perfecta lealitate față de țara care le garantează o viață liberă și civilizată "
Al.Rosetti / 13 iun.'39

/Adunarea Deputaților

" Sub semnul marilor reforme întreprinse de Maiestatea Voastră ,Adunarea Deputaților înțelege să-și înceapă opera legislativă ,aducând un pios omagiu memoriei fostului președinte de Consiliu, primul patriarh al României , Înal Prea Sfințitul Miron, de curând dispărut . Amintirea lui va rămâne pe veci legată de marea operă săvârșită .
" Ferm hotărâți să contribuim la opera constructivă a Guvernului Maiestății Voastre ,vom depune toate străduințele noastre pentru a secunda guvernul în noua operă legislativă . Evitând în dezbatere discuțiile sterile și cu caracter personal, pentru a ne consacra toată energia muncii creatoare de valori.Preocuparea noastră imediată va fi de a cerceta noile legi ce vor fi prezentate de Guvernul Maiestății Voastre : Statutul funcționarilor publici , legea breslelor , și legea pentru valorificarea produselor agricole . "
Al.Rosetti / Răspuns la Mesaj / 13 iun.'39

19.)Discutarea Regulamentului ptr.Senat,13 iunie.'39

N.Iorga - intervenții , lămuriri

C.D.Dimitriu (ex-PNL) , opinie la Regulament .

Anibal Teodorescu (ex.PND) , intervenție

Iorga -demisionează ; ACCuza - președ. de vârstă

(D.S. , MO 3 , șed. din 13 iun.'39, pag. 39-44)

[LD : Dacă la deputați nu se manifestase o opoziție deschisă, în Senat **se produc fenomene de rezistență și respingere a noilor instituții** și, mai ales, **a știrbirii prerogativelor și demnității parlamentare** .În discursul lui Dimitriu se vede însă confuzia - deruta - **capcana - în care s-au pomenit antrenanți oamenii politici democrați** ,prețul ce l-au plătit pentru

îngrijorarea față de nedorita evoluție spre un regim de dreapta extremist ,în condițiile înrăutățirii situației internaționale.

Apar treptatele " surprize " ale noului regim , în care partidele și parlamentul se metamorfozează în structuri -anexă a executivului și a voinței regale.

Și deși Iorga face toate manevrele pentru ca noul Regulament să fie votat de senatori , deși discuțiile se duc pe chestiuni aparent minore - uniforme ! - nu se poate detecta cu exactitate de ce cade regulamentul la vot ? Opoziții de fond ? concurență personală ?

Pentru că **pripita demisie a lui Iorga** are motivații mai mult personale decât de principii.]

■Art.94:obligativitatea uniformelor

Senatorii vor purta , la toate lucrările Senatului ,uniforma prevăzută prin lege reprezentanților națiunii, adăugându-se insigne distinctivă .

-CDDimitriu(ex-PNL):Obligativitatea uniformelor =neconstituțională!

"Mă voi ocupa însă de chestiunea care rezultă din scrisoarea pe care a adresat-o dl președinte și de dispozițiunile principale aflate în partea întâi a Regulamentului ,de obligația de a purta uniformă și de a face o decădere din nerespectarea acestei obligațiuni pentru senatorii de drept.[.....]Dar am cerut în scris d-lui președinte permisiunea și rog să-mi fie îngăduit a răspunde cu toată bunăcredința de care am fost animat în activitatea mea politică timp de 30 de ani .
Îmi permit să arăt că dispozițiunea exercitării mandatului,condiționată de portul uniformei , nu este constituțională .

-Iorga :apără regulamentul

Este o insigne cu *SPQR* , semnele Senatului roman. S-au introdus anume aceste semne , pentru a se arăta că Senatul înțelege să aibă și el o influență asupra felului cum se prezintă membrii săi ,un semn care să fie al Senatului .

Deși Iorga cere votarea prin ridicare de mâini, Senatul cere și obține votarea prin vot secret .

...Respingerea Regulamentului

Votați : 135 Pentru : 47 Contra : 88

...Iorga :demisia de la președinția Senatului

"D-lor senatori,proiectul de Regulament s-a respins. Înainte de a cere votarea, eu precisasem pentru dvs cuvintele pe care să-mi îngăduiți a le citi :

< Respingerea Regulamentului la a cărui redactare am colaborat o consider ca dorința dvs de a fi conduși altfel decât după ideile pe care le-am enunțat în cuvântarea mea și care sunt la baza credinței mele politice , sprijinită pe păstrarea ordinii în folosul nației,care altfel poate cădea în păcate mai grele decât vechiul regim.

Vă rog , deci, a primi demisia mea irevocabilă și de a proceda la alegerea unui alt președinte , căruia îi urez mai mult noroc și dvs ceea ce trebuie pentru a nu se periclita opera începută .>
Regulamentul Senatului / demisia lui Iorga / 13 iun.'39

20.)Argetoianu, președintelui Senatului ,15 iun.'39

Iorga : propune pe ACCuza ;**ACCuza** : refuză ;**C.Argetoianu** - ales președinte .

(DS, MO 3, șed. din 15 iun.'39 , pag. 45- 47)

[LD : în loc ca lucrurile să se clarifice, se complică și mai mult .Nu se înțelege dacă Senatul a respins regulamentul sau pe Iorga ? Nu se înțelege dacă Iorga , cu pretenția sa de a fi ales președintele Senatului pe 9 ani ,voia să mai conserve ceva din prerogativele parlamentare ...
voia un rol "cheie" în noul mecanism ... deranjând, astfel , guvernul sau chiar pe Carol !
În orice caz , respingerea Regulamentului nu a venit dinspre un Senat "opozant" noului regim, ci, dimpotrivă , un Senat care votează cu frenezie pe "reacționarul" Argetoianu , inamic dintotdeauna al democrației parlamentare pluripartidiste și al drepturilor individuale

și cetățenești , un susținător fățiș al regimului autoritarist instaurat de Carol , gata să -și asume rolul de lichidator al atribuțiilor parlamentului , transformat în anexă subordonată executivului .]

N.Iorga / 15 iun.'39

▫ Automotivare : adjudecarea președinției Senatului pe 9 ani

C.Argetoianu / 15 iun.'39

▫ Fără șovăire și fără reticențe în slujba FRN și a Constituției'38

▫ Parlamentul de ieri și de azi

▫ Între drepturile individuale și datoriile față de Stat

/ Ședința se deschide la ora 16,15 , sub președinția prof.A.C.Cuza (președ. de vârstă)

/ Pe banca ministerială, aproape întreg guvernul , ca în momente de criză :

Armand Călinescu , Victor Iamandi , Victor Slăvescu , G-ral dr. N.Marinescu ,

N.Zigre , N.Cornățeanu I.Bujoiu, I.Marin Sadoveanu ;

a)Iorga:

-Automotivare :sprijin statornic Regelui

"Banca ministerială nu a fost nici o dată permanentă,și cu toate că îi doresc o cât mai lungă dăinuire , cu toate acestea,**se poate întâmpla să nu dureze 9 ani**,în care caz , dealtminteri , s-ar istovi și aceste puteri așa de încercate .[.....]

Regele are nevoie de un sprijin statornic.Intentția mea era aceasta ,de a i-l da în Senatul de aici și nu pentru o vană ambiție de a figura acolo , unde au figurat și oameni mai tineri

decât mine,și care ,poate, nu vor rămânea în judecata vremii , deasupra mea.

Pentru aceasta **am cerut permanența președinției** [.....] Și în momentul când se discută

legăturile dintre puterea executivă și puterea legislativă ,**eu am voit să fie acolo , la președinție,cineva care să aibă în trecutul lui destul pentru a asigura deplina independență a acestui Senat .**

" În ziare a apărut astăzi un comunicat sau o serie de explicații care au înfățișarea de comunicat , în care se încearcă a se explica plecarea mea de la președinție **după sentimente pe care nu le pot avea** , căci eu am ajuns aproape la capătul vieții mele și tot ce viața poate da unui om în țara lui și în afară de țara lui,eu le-am avut .

Prin urmare **eu nu admit să fiu înfățișat ca un doritor de situații** care înțelege să i le asigure Poate că majoritatea Senatului a crezut că găsește în mine numai un trecut .**Eu aduceam o voință , o voință puternică în stare de a nu îngenunchea înaintea nimănui."**

b)C.Argetoianu:

-În slujba FRN și a Constituției

(primit cu aplauze prelungite) "Vacanța ivită la președinția Senatului alaltăeri, vacanță pe care eu unul o regret poate cel mai mult, pentru că acum cade asupra mea sarcina care , poate,că era mai bine așezată pe umerii altuia,peptu a pune sfârșit unui oarecare flotament în atmosfera Senatului,și **ca soldat disciplinat al Frontului nostru ,primesc cu recunoștință sarcina pe care astăzi binevoii să mi-o încredințați**.(aplauze prelungite)[.....]

"Declarațiunea este că **mă încadrez fără șovăire și fără reticențe în Frontul Renașterii Naționale** (aplauze puternice)**și în regimul creat prin Constituția promulgată în primăvara anului trecut ."**

C.Argetoianu / 15 iun.'39

▫ **Parlamentul FRN: cel mai bun**

"În regimul actual ,cred că **nu mai poate fi vorba de drepturi individuale și nici chiar de drepturi colective**, întrucât ele reprezintă însumarea celor individuale ,**ci numai de îndatoriri , de datorii ."**

Parlamentul actual,în concepțiunea Constituțiunii de anul trecut,atât Senatul cât și Camera, n-are

decât o singură datorie :**este să ajute puterea executivă în confecționarea legilor și , prin urmare ,în organizarea Statului.**(aplauze prelungite)

" D-lor , chiar originea parlamentelor actuale , în care s-a ținut seama de toate ramurile civității sociale, de toate ramurile producției economice ,de toate îndeletnicirile profesionale,arată că Parlamentul **a trebuit să înceteze și trebuie să înceteze de a fi reprezentantul intereselor politice.**" Nici acestea însă n-au fost nesocotite , căci în toți actualii senatori de drept, care au fost menținuți în noua organizație , nu putem vedea decât pe reprezentanții acelor forme politice care s-au străduit să dureze ,și, după cum foarte bine spunea d-l profesor Iorga , și-au făcut , cum s-au priceput,datoria pentru binele obștesc.

" Prin urmare,**concepția Parlamentului actual este cu totul alta** decât aceea de acum câțiva ani . Noi trebuie să lăsăm deoparte ,nu numai ambițiile noastre personale, dar orice satisfaceri ale unui drept legitim.

C.Argetoianu / 15 iun.'39

▣ **Regimul actual = regimul cel mai bun.**

" Regimul pe care-l avem de un an de zile **este bun.**Declar că este **mult mai bun decât tot ce am avut până acum ."**

N.Iorga , C.Argetoianu / 15 iun.'39

21.)Ion Al.Brătescu - Voinești (raportor),Răspuns la Mesaj, Senat , 15 iun.'39

(DS, MO 3 , șed. din 15 iun.'39 , p. 47- 48)

/Pe banca ministerială, aproape întreg guvernul :Armand Călinescu , Victor Iamandi , Victor Slăvescu , G-ral dr. N.Marinescu ,N.Zigre , N.Cornățeanu I.Bujoiu, I.Marin Sadoveanu ;

[LD : **Parcă la întrecere cu Al.Rosetti (raportorul de la Cameră) raportorul de la Senat , I.Al.Brătescu -Voinești ,** dă dovadă de un exces de zel jenant , în preamărirea **Maiestății Sale.** Pasajul cu care , înainte ,debutau toate Răspunsurile la Mesaj- înclinație protocolară demnă către monarhie, dinastie și rege - devine **dominanta lingușitoare a întregului document .**

Decupând din istoria României Întregite doar domnia lui Carol al II .lea ,de la care au izvorât toate binefacerile și toate reformele înțelepte,acest Răspuns la Mesaj poate servi ca mostră pentru a ilustra cum se construște la români **cultul personalității .**]

[Regina Maria] [Carol II] [Constituția Carol II]

[Monarhie autoritară - toate puterile în mâna MSR]

[Întâietatea naționalității române - inițiativa MSR]

[Atmosferă politică - cf . moralei cetățenești simbolizate de MSR]

[Realizările Guvernului - meritul MSR]

[Apărarea hotarelor - MSR gata de jertfă]

[Politica externă - prestigiul MSR peste hotare]

[Biserica - în sprijinul MSR] [Senatul - gata de conlucrare cu guvernul MSR] [Carol II]

[LD: Nimic despre Regele Ferdinand , nimic despre primul deceniu , despre reformele democratice - în proprietărea și votul universal - care au pus bazele societății democratice postbelice .Aluzii diminuante și defăimătoare la adresa Constituției din 1923 .

Un adevăr însă recunoscut :că de la urcarea pe tron, Carol al II-lea le pusese gând rău ! Firesc, nu ?! După 8 ani de domnie , fuseseră suprimate sau știrbite !]

▣Constituția Carol II

" Dumnezeu v-a ajutat și ne-a ajutat pe toți să aduceți la îndeplinire acea hotărâre și să dați țării , prin noua Constituție, rezultată din conlucrarea **Maiestății Voastre** cu aceia care reprezentau în acel moment însuși experiența politică a ultimului deceniu ,**un așezământ real,sănătos și trainic**,în locul celui vechiu ,**clădit în mare parte pe iluziile metafizice care au călăuzit o mentalitate romantică ."**

▣Monarhie autoritară

"Prin acest act de curaj ,de care istoria va ține seama,**ați redat Monarhiei românești rolul ei istoric , strângând în mâna Ei puterile**,care , până acum ,din considerații pentru un

constituționalism de împrumut , erau împrăștiate ,și din această pricină , adeseori, în discordanță "

▫Realizările Guvernului Maiestății Sale

[LD :un guvern fără nume, fără identitate! Meritul lui principal era de a fi stabilit"ordinea publică " Că aici era inclusă , o dată cu **decapitarea Gărzii de Fier,și desființarea partidelor politice , și modificarea regimului parlamentar,și toate măsurile de îngrădire a libertăților democratice , nu conta !]**

"Senatul recunoaște fără rezerve însemnătatea operei de reconstrucție săvârșită în toate domeniile de activitate de către guvernul Maiestății Voastre ,și este încredințat că opera de restabilire a ordinii ,începută în momentele excepționale ale unei grave turburări sociale, va fi continuată până la **desăvârșita organizare politică a Statului** .[.....]

"Ne pricinuește o mare mulțumire constatarea că ,deși am avut de luptat cu mari nevoi excepționale ,**valoarea monedei noastre nu a suferit nici o scădere ,finanțele țării au fost refăcute** și că, prin măsurile luate ,aceste finanțe nu se vor mai sprijini numai pe clasa muncitoare,ci pe toate categoriile sociale,care s-au arătat atâta de gata de jertfă,penru înzestrarea bravei noastre armate,sacrul scut de apărare al ființei Statului și neamului nostru . "

▫părarea hotarelor

[LD : **Cum a fost onorată această hotărâre de apărare a hotarelor se va vedea la scadența din 1940 !]**

"Am tresărit de mândrie ascultând înălțătoarele cuvinte prin care Maiestatea Voastră , fidel interpret al sentimentului public,declara că **nu va îngădui să se jertfească nimic din pământul,din drepturile și din demnitatea noastră** ,ici chiar pentru dorita idee a păcii. V-ați așezat astfel în rândul marilor Voievozi de odinioară care , în clipele de grozave primejdii , se propteau gata și de moarte , împreună cu poporul lor , în fața amenințărilor .

▫Senatul

[LD : Este adevărat că nici când Senatul României nu avusese pe băncile sale atâția intelectuali Până în 1939, existaseră în parlament doar intelectualii care se manifestaseră politic,în sensul înregimentării în partide. Prin senatorii de drept , prin înregimentarea în FRN și candidaturile din partea unor asociații profesionale,prin desemnarea unor senatori de către rege, **numărul intelectualilor-senatori este copleșitor**. Merg până la a afirma că dacă a existat vreodată o **adeziune importantă a intelectualilor la un regim politic**, aceasta s-a întâmplat în regimul carlist.Se poate , oare , trage , vreo concluzie din asta ?]

"Senatul, în care Maiestatea Voastră a chemat la conlucrare **reprezentanți de valoare recunoscută a intelectualității noastre**,conștient de sporul de prestigiu ce a câștigat astfel, asigură pe Maiestatea Voastră de **absolutul său devotament și de ferma sa voință de a da deplin sprijin guvernului**, veghind ca, prin a sa colaborare , legiuirile ce se vor da țării , nu numai să corespundă nevoilor ei reale,dar și să păstreze neatins marele său prestigiu , dobândit de Maiestatea Voastră ,prin toată activitatea Sa înțeleaptă și plină de grijă pentru binele patriei ."

Raportor, **Ion Al.Brătescu - Voinești /15 iunie**

22.)G-ral I.Popovici (fost șef MSt.M;senator de drept),discurs la Mesaj ,22 iun.'39

(DS,MO nr.5 , șed. din 22 iun.'39, p. 107- 110)

[LD :cu toată precauția de rigoare , îmi păstrez opinia inutilității atâtor eforturi pentru înzestrarea armatei, pentru o țară ca România.Astfel încât atât criticile pentru neînzestrare cât și laudele pentru accelerarea înarmării... mie îmi întăresc convingerea că au fost bani din avuția României în zadar cheltuiți, și că soarta războiaelor , cel puțin a celor două mondiale, altundeva și altcumva s-au hotărât . Dar cum știu că această interpretare nu este pe placul bărbaților ,

nu știu cum o voi trata **Doc.integral - Armată III**

G-ral Popovici / 22 iun.'39

▣Cursa înarmărilor

Înarmarea statelor este generală . Până în 1929, cele **64 de state** cheltuiseră pentru înarmarea lor **450 milioane dolari** (cf. Anuarul Societ. Naț .)

După alți 10ani, **în 1938**, se înregistrează **9 miliarde și jumătate de dolari** ,din care **7 miliarde și jumătate** (78 %) de către **statele mari** , cifra pentru Europa fiind de **7 miliarde și jumătate** . [**LD : generalul specifică că cifrele următoare sunt socotite în lei**]

Germania , care deținea recordul înarmărilor, a propus în 1934 , o pronunțată dezarmare . Nefiind ascultată , ea își sporește programul de înarmare , folosind inclusiv împrumutul luat de la englezi . Peste 1000 miliarde lei !

Italia cheltuiește 40 miliarde , la finele anului 1938 .

SUA au cheltuit 136 miliarde + 90 miliarde pentru aviație ;

Marea Britanie care , până în 1934, făcuse lux de dezarmare, din acel an alocă 134 miliarde , iar în 1938 , colosala sumă de 690 miliarde .

Franța, care a cheltuit până în 1937 , 340 miliarde lei pentru armată și 27 miliarde pentru marină , din 1938 a cheltuit 104 miliarde .

Rusia , la sfârșitul anului 1938 , are în buget 8 miliarde.

Elveția și Ungaria au cheltuit cca 8-10 miliarde (1/4 din bugetul lor) pentru înarmare ;

Bulgaria a făcut un împrumut de 6 miliarde pentru înarmare :

Grecia - 4miliarde și jumătate ; **Polonia** - 18 miliarde .

Aceste **enorme sume** cheltuite , dau statelor respective **mari posibilități de organizare**

[**LD : generalul înșiră numărul diviziilor , a avioanelor, a cadelor de luptă , etc etc , pentru Germania, Anglia, Franța etc dovedind o documentare impresionantă**]

G-ral Popovici / 22 iun.'39

▣Pacea =armistițiu între două războaie

"D-lor senatori, față cu **enorme sume de bani** pe care le-am expus , și față cu **organizarile arătate** în rezumat , ale armatelor, reiese că **pacea este un provizorat , un armistițiu** , mai lung sau mai scurt , **între două războaie** . " **Pacea perpetuă** , cântată atât de mult de diferiți filozofi și în special de Kant , rămâne numai **ceva biblic** . **Pacea este în raport direct cu numărul tunurilor, al mitralierelor, al avioanelor , al munițiunilor și al trupelor bine instruite** . Astfel a caracterizat d-l **Simon Hoore** - ministrul englez - într-un discurs ideal de pace , iar **dl Mussolini** spune că **o pace perpetuă ar fi o catastrofă pentru întreaga omenire** .

G-ral Popovici / 22 iun.'39

▣Înzestrarea armatei n România

" Până în 1933,interesul pus în înzestrarea armatei **a fost nesatisfăcător**.

La această dată , guvernul care se găsea la cârma țării,și în special șeful guvernului , d-l **Gheorghe Tătăărăscu** ,ia o măsură desăvârșită și **începe o altă perioadă pentru înzestrarea armatei** .[-----] Oștirea rămâne **recunoscătoare d-lui Gheorghe Tătăărăscu** și aduce totdeodată mulțumiri deosebite **actualului guvern ,și în special șefului, d-l Armand Călinescu** pentru îndrumarea și coordonarea în mare parte a acestei opere,așa cum glăsuiește cuvântul regal,la finele manevrelor de la Galați .

...Dezvoltarea industrială

"Dar ceea ce a mers într-adevăr , cu totul accelerat, a fost **desvoltarea noastră industrială** . În ultimii trei ani ,**uzinele și fabricile** pentru pregătirea în special de război,au ieșit la comandă .

În special atrag atenția asupra unora dintre ele de o importanță într-adevăr desăvârșită , asupra acelor pentru fabricarea munițiilor.[...]Măsurile luate de guvern la **Avrig și la Gorj, la Valea Sadului**,pentru construirea fabricilor speciale de explozibile, sunt laudabile. [----]

...Aeronautica .

Acum câțiva ani s-a constituit o comisie parlamentară [-----]
am vizitat **fabrica IAR de la Brașov**, cea mai frumoasă , cea mai bună pe care o avem .
Ei bine, din explicațiunile date de însuși directorul general al acestei instalațiuni, randamentul anual era numai de **100 de avioane** ; desigur, cu totul nemulțumitor. Astăzi, prin măsurile luate , acest randament este depășit cu mult și încă se mărește. Dar mai mult, **avem un model de avion al nostru** , foarte bun, în ceea ce privește iuțeala de zbor, cu plafon mare , cu o rază de acțiune mare cu material de foc puternic la bord, un avion cu totul românesc.

...Marina.

Regulat, la această tribună , am susținut nevoia acestei arme , și în special nevoia unei baze navale. Astăzi se lucrează temeinic la lacul Tașaul , pentru stabilirea acestei baze atât de necesare .[**LD .urmează alte date și informații privind înzestrarea armatei**]
G-ral Popovici / 22 iun.'39

23.)G- ral I.Sichitiu (senator de drept),Întrebare -semnal,Senat,26 iun.'39

(DS,MO 7 , șed. din 26 iun.'39 , pag. 169 - 170)

N.lorga : asociere la întrebare

Victor Slăvescu (ministrul Înzestrării armatei) ,răspuns.

[**LD, 2004**.:trebuie reamintit acest episod pentru ziua **ultimatumului sovietic din '40**
Dacă la răspunsul armatei privind **imposibilitatea de rezistență** ,dacă **hotărârea de cedare** ,
n-a stat un alt motiv.Când s-a rostit adevărul ?]

G-ral I.Sichitiu / 26 iun.'39 Doc.integral : **fișier Armată III**

▫ Situația geopolitică a României ▫ România - linie de demarcație a două lumi

▫Românii - hotărâți să-și apere hotarele

-Armata este pregătită tehnic?

-Națiunea este pregătită material ?

▫Războiul întregii națiuni... Munca tuturor....Agricultura ...

Organizare, planificare , simulare

▫ Noul război : atacarea centrelor nervoase ale națiunii

▫Aviația de vânătoare și de bombardament

-**N.lorga** : asociere la întrebare

-**Vict.Slăvescu** : asigurări de bine

[**LD:12 febr.2007** .Revin asupra acestui discurs.

*Notă G- ral I.Sichitiu

În M.St.M din primul război mondial.Din 1932, general de Divizie; comandant al forțelor aeriene (1940)(Cf. **Dictionar** Predescu)

Arestat în iul.1952 ,**mort la Aiud** .

(Cf. I.Ionițoiu, **Album al martirilor genocidului comunist** ,Sibiu, 1999 ,p. 148)

G-ral Sichitiu / 26 iun.'39

▫Situația geopolitică a României

-România - linie de demarcație a două lumi

"Domnilor Senatori,cu toate manifestările pacifice ale poporului românesc și ale conducătorilor săi,Marele nostru Suveran și Guvernul Său,

România, prin așezarea sa geografică cât și prin bogățiile ce le ascunde subsolul ca și solul ei, ar putea fi forțată să pună mâna pe armă .

/Tendințele hegemonice ale Rusiei, Germaniei

"De asemenea ,nu trebuie să uităm că **România se găsește pe planul de despărțire a două lumi**,aceea de la răsărit de Nistru [Rusia Sovietică],**cu o ideologie neâmpărțită de restul lumii**,o alta la Vest de Nistru [Germania]și **aceasta cu ideologii deosebite."**

"În tendința uneia sau alteia de hegemonie asupra acestei părți a Europei ,nu este exclus că platoul Transilvan să fie căutat pentru reazimul operațiilor de către o parte sau alta . Iată, domnilor senatori ,o altă latură a problemei ce se pune conducătorilor neamului și pe care **numai o armată puternică și bine înzestrată o poate deslega."**

▣Românii - hotărâți să-și apere hotarele

"Domnilor senatori,afirmând hotărârea sa,**Guvernul** Majestății Sale nu s-a mulțumit numai cu o afirmare platonică ,ci **a confirmat prin fapte că întreg poporul românesc** , fie că trăește în orașe,fie că trăește la sate ,și oricare i-ar fi îndeletnicirea,**în fața primejdiei și la chemarea țării** , a sărit ca un singur om,cu un singur gând ,cu un singur sentiment , acela de **a apăra hotarele moșiei strămoșești** ,lăsată nouă moștenire cu atâtea jertfe de sânge și atâtea umilințe .

"Prin hotărârea sa dărză exprimată cu atâtea bărbăție,**guvernul** Majestății Sale , trebuie să declar aici ,de la această tribună ,**a prea bine meritat de la Patrie !**

Tot de aici,de la această tribună ,cred că Senatul țării , în care sunt reprezentate atât de bine toate interesele poporului românesc, trebuie **să adreseze acestui harnic popor ,toată gratitudinea Maturului Corp**,pentru sfânta lui dragoste de moșie și pentru bărbăția cu care s-a arătat gata sufletește s-o apere și trebuie să-i spună din toată inima :**mulțumesc !**(aplauze)

G-ral Sichițiu / 26 iun.'39

-Armata este pregătită tehnic ?

-Națiunea este pregătită material ?

"Dar, domnilor,**aceste afirmări** ale unității noastre de gândire și de faptă ,**sunt ele tot așa de pregătite pentru a trece la acțiune**,atunci când se va simți nevoia ?

Dar această întrebare ,d-lor senatori, implică o alta ,care se pune oricărui bun român :

suntem tot așa de bine pregătiți din punct de vedere material, cum suntem pregătiți ufilește , pentru a face față primejdiilor care se arată încă destul de mari ?

Domnilor, întrabarea aceasta rămâne deschisă "[-----]

G-ral Sichițiu / 26 iun.'39

▣Pregătirea țării pentru apărare

Eu mă voi mărgini să schițez cum trebuie înțeleasă această pregătire .

-Războiul viitor -al întregii națiuni

"Este destul de banal să mai declar aici că **războiul**, în înțelesul pe care i l-a dat experiența marelui război și altele mai recente sau chiar actuale,**se duce de întreaga națiune**,cu toate **forțele ei materiale și cu toate puterile ei spirituale**.Aceasta însemnează că organizăm apărarea astfel încât, în vreme de primejdie,la o singură apăsare pe un buton de sonerie,să se poată deslănțui o serie **întreagă de măsuri,dinainte studiate ,din vreme hotărâte ,și care să transforme toate activitățile Statului din activități de pace, în activitate de război "**

"Căci nu trebuie uitat că o dată **națiunea în război,toată activitatea ei va urmări un singur scop**,acela de **a alimenta războiul** și aceasta cere ca,**fiecare bărbat sau femeie,tânăr sau bătrân,în măsură să presteze un serviciu,să-și găsească în ordinea de bătaie a națiunii , locul său hotărât dinainte precum și rolul pe care are să-l îndeplinească**,în raport cu aptitudinile lui,cu un cuvânt **de la savantul** plecat pe aparatele lui de laborator , până la cel mai **umil lucrător,în uzină sau pe ogor,toți trebuie să lucreze fără răgaz,fără odihnă, pentru a asigura victoria**, îndeplinând partea combatantă a națiunii ,cu tot ceea ce le este necesar, și a le menține la un nivel ridicat moralul , prin siguranța ce dă munca rodnică și ordinea în interior .

-Pregătirea agriculturii

[LD:12 febr.2007 .Revin asupra acestui discurs.În 1939, aveam 4 ani și jumătate.

Din 1936,tata, ca ofițer de rezervă ,era mereu concentrat **la Dorohoi** la Reg.49 infanterie ,câteva săptămâni pe an.

În '38/'39, nu știam de ce ,este concentrat câteva luni **la Iași** ,ocazie cu care , din când în când îl vizităm (facem fotografiile de familie !).

În toamnele '39 și '40, este concentrat la București , o vreme neștiind nimic despre el."Am făcut ochi asupra lumii" în această atmosferă de pace ,în care tata se pregătea de război .O văd mereu pe mama ascultând la radio, veștile.și explicându-ne pe înțelesul nostru ce se întâmplă.]

"Domnilor senatori, dacă ar fi să iau ca exemplu **agricultura** , despre care a vorbit așa de frumos dl.Sescioreanu ,trebuie să înțelegem prin **organizarea ei pentru război ,toate măsurile hotărâte pentru fiecare obște , pentru fiecare cătun , pentru fiecare comună sau județ** ,care să asigure **exploatarea ogoarelor, individual sau în comun**,cu acele mijloace rămase după îndestularea nevoilor forțelor armate ale țării." [-----]

-Organizare, planificare , control

"Dacă **simt nevoia să accentuez** asupra acestor **imediate și absolute imperioase nevoi** ,ca și asupra înțelesului lor,**o fac cu gândul de a atrage atenția Domniilor -Voastre** asupra unor asemenea măsuri și mai ales **a nevoii de a fi orânduite, de a fi legiferate ,hotărâte din vreme-** pentru că **am constatat** cu toții, de la mic la mare ,atunci când am depus **un mic examen în primăvara trecută** [martie '38],prin chemarea sub arme,**că sunt încă lipsuri în organizare, care trebuiesc împlinite"**

-Industrie,transport, finanțe etc

" Aceleași observațiuni ca și asupra agriculturii ,sunt de făcut asupra tuturor activităților națiunii: fie că ele sunt **activități industriale,financiare ,comerciale,de transport**, pe apă sau pe căile de uscat ,sau aeriene etc etc .Căci numai dintr-o armonioasă coordonare a acestor activități ,de Stat și particulare ,**într-un plan dinainte stabilit pe teren**,iar nu în birou ,verificat în aplicarea lui , în întregime sau în anumite compartimente reiese **munca ordonată, liniștită ,producătoare** , care să ducă țara la izbândă ." [-----]

G-ral Sichițiu / 26 iun.'39

▀Măsuri și contramăsuri în războiul modern

/Războiul?:rapid,violent,brutal, tehnic.

"Războiul modern , d-lor senatori ,prezintă caractere deosebite de războiul trecut . Astăzi,războiul **se poate declanșa fără declarație de război**,cum de altfel s-a petrecut și altădată , în timpuri mai vechi și chiar mai noi .**Războiul de astăzi ia de la început un caracter de violență ,de repeziciune,de brutalitate**,și aceste caracteristici i le imprimă acele **mijloace moderne** de luptă care se cheamă <aviație și elemente moto -mecanizate > "[-----]

(/Apărarea ? :aviația de vânătoare și de bombardament

"**Apărarea contra acestor mijloace moderne nu se poate improviza** .Ea trebuie **pregătită din vreme** ,pentru că **cere timp îndelungat** ,fiindcă **cere mijloace financiare puternice**.

"Gândul meu ,în **accentul ce doresc să pun asupra noțiunii de apărare**,se îndreaptă în primul rând asupra **mijloacelor de apărare contra aviației** arma surprinderii,arma brutalității,armă căreia nu-i putem închide drumul,armă care poate acționa asupra moralului necombatantilor asupra centrelor de viață economică ,asupra centrelor de viață politică ,asupra industriilor producătoare de materiale de război , cu un cuvânt ea acționează,de la început și cu toată brutalitatea ,asupra centrelor nervoase ale națiunii.

"Domnilor, ne punem întrebarea :**ce s-ar petrece** în ziua când **o aviație puternică s-ar găsi deasupra României** ,căutând obiectivele ei favorite,printre care trebuie să fie considerată **industria noastră de război ?** [.....]

-N.Iorga :

Se asociază la întrebare considerând **semnalul g-ralului sincer și competent**

-Vict.Slăvescu(ministr- înzestrării) răspunde

Întrebarea generalului este de **mare gingășie** ;ca ministru al înzestrării,**el este obligat la muncă și la tăcere "**

Doresc să spun de pe acum că **nația românească poate să fie liniștită**, pentru că **astăzi ne găsim în situația corespunzătoare** ,și de **instrumente materiale la înălțimea acelorale înzestrării sufletești**

În curând , **primul .ministru** va face o **amplă și corespunzătoare expunere** pe această temă."
G-ral Sichițiu / 26 iun.'39

24.)Ion Gigurtu(FRN, Industrie,Comerț) ,discurs la Mesaj, Cameră ,23 iun.'39

(DAD, MO nr.5, șed.din 23 iun.'39, p. 71- 74)

[LD : Are 53 de ani.Inginer de mine , cu studii la Freiburg și Berlin- Charlottenburg Industriaș.De 20 de ani , dir. general al societății " Mica" ;din 1912,inspector al Ministerului de Industrie și Comerț.Deputat (din 1926, probabil în P.Poporul) ;ministru al Industriei și comerțului în guvernul Goga.Va deveni ministru al Lucrărilor Publice și Comunicațiilor (24 nov. 1939) și președinte al Consiliului de miniștri (4 iulie- 4 sept.1940) .

Dincolo de opiniile sale care pot fi taxate de "dreapta" ,cu accente " naționaliste",reprezintă tipul omului politic **consecvent,tehnocrat, pragmatic și eficient** Dacă credințele lui politice sunt de sorginte antidemocratică ,**teoriile lui economice** denotă , deseori,**realism și luciditate** .

Ion Gigurtu are meritul de a fi abordat **frontal și public** chestiunile " delicate "ale **regimului politic** instaurat la 10 februarie ,încât poate fi considerat unul din **susținătorii lui Carol II** , din garnitura "**progermană**" Dar atenție !Această poziție ,în epocă, încă nu căpătase conotațiile dezonorante de după încheierea războiului.Era ,pur și simplu ,o opțiune geo-economică.

Poate studiile la Berlin, poate legăturile economice avute cu parteneri germani, poate concepțiile naționaliste cu tentă antisemită,poate și alte legături ,au făcut din el omul receptat ca " pro-german" ,care-l va determina pe **Carol să-l includă în garniturile sale de guvernare** .

Un lucru este sigur :cu acest discurs inaugural în noul parlament, **cariera lui politică a fost relansată** .]

I.Gigurtu / 23 iun.'39

Doc.integral : **fișier PNC**

▣Constituția Carol II

▣10 februarie 1938 = regimul monarhic.

Dictatură ?! ... Regim totalitar ?! ... Regim de autoritate ?!

Regimul monarhic = regimul Voievozilor

▣Parlamentul = legătura dintre guvern și popor

▣Primatul național = stat național românesc

▣Statutul funcționarilor ▣ Funcționarii Statului = elita societății

▣Politica națională a guvernului ▣ Revizuirea cetățeniei

***Notă.I.Gigurtu**

Inginer de mine.Absolvent al Acad. de Mine de la Freiburg și Charlotenburg (Berlin)

Dir.g-ral al Societății "Mica" , președ. al Societății "Nitrogen" și al Băncii de Scont .

Simpatizant și sprijinitor financiar al PNA ,apoi PNC-Goga

În Directoratul FRN (din 20 ian.'39) și șef al M-St-M în Partidului Națiunii(iul.'40)

Membru în Consil.Sup.Economic (apr.'38) .

Ministru Industriei și Comerț în guv.Goga (28 dec.'37-10 febr.'38);Ministru Lucrărilor Publice ('39,'40),Președ.Consil de Miniștri (4 iul-4 sept.'40) .

În timpul regimului comunist , este arestat, întemnițat (1950)și moare în închisoarea Sighet .

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣Regimul constituțional

[LD : este un p.d.v. eminent conservator , care străbate explicațiile tuturor componentelor doctrinare din discursul său.De aceea va fi unul din stâlpii noului regim.]

"În trecutul regim, **puterea legislativă, prin jocul partidelor și al demagogiei electorale, pusese stăpânire pe puterea executivă.** Sau ,dacă este nevoie să fiu mai limpede și mai conform realității, **partidele, prin jocul parlamentar, au pus mâna pe puterea executivă .** Iar **puterea judecătorească a fost și ea influențată de luptele și curentele anarhice ce începeau să pună stăpânire pe țară .**

" **Am susținut 6 ani** ,prin scris,că **nu oamenii și nici partidele erau vinovate,** de situația gravă în care ne găsim , **ci regimul constituțional sub care trăiam "** (aplauze)

"**Regimul parlamentar al votului universal, nu putea funcționa fără partide și obliga aceste partide, ca să se poată menține, la demagogie și abuz."**

I.Gigurtu / 23 iun.'39

≡10 februarie 1938=meritul MSR

"Nu puteam ieși din acest impas, care primejduia însăși existența Statului, cum spunea Majestatea Sa în Mesaj , **fără o intervențiune hotărâtă a Regelui .**

Această intervențiune a avut loc în momentul **când toți oamenii noștri politici erau desorientați în fața pericolului** și de aceea **schimbarea s-a putut face în consensul tuturor și fără o protestare a acelor ce se credeau cei mai chemați să conducă această țară** [Aluzie evidentă la Maniu] [.....]

≡Primatul național =stat național românesc

[LD :După ce remarca lipsa unei ideologii a regimului ,Gigurtu **propunea ideologia naționalistă la rang de punct de plecare și rațiune de existență a statului**]

"D-lor deputați, putem concepe anumite probleme în mod deosebit, mai cu seamă că până aici **am fost și noi prada diferitelor ideologii.**

Este însă **un punct comun** sau care trebuie să fie comun tuturor, acela al **primatului național constructiv** (vîi aplauze) bine precizat și în Mesajul Tronului prin cuvintele :< **Prin acest nou așezământ s-a proclamat hotărât întâietatea naționalității române** >."

Prin urmare **suntem un stat național românesc."**

I.Gigurtu / 23 iun.'39

≡Legiferarea:MSR prin miniștrii săi

[LD:Gigurtu considera legiferarea de către parlament ca o pierdere de vreme, ca o diversiune menită să se justifice în fața electoratului.Ingrat, el ignora -intenționat sau nu -faptul că **România avea un solid și complet eșafodaj legislativ modern** ,rodul activității parlamentare succesive a regimului "vechi", și că MSR cu miniștrii săi **puteau guverna pe baza lor**, intervenind doar acolo unde era nevoie de "inovație" Și cum instituțiile de bază fuseseră create prin "ucuz regal" , chiar că mare lucru nu revenea Parlamentului.]

"D-lor deputați, **Majestatea Sa Regele**, prin urmare, **prin miniștrii Lui, propune legile**, pe cari **Parlamentul le discută și constată** dacă sunt în concordanță cu nevoile imediate .

Putem să nu fim de acord cu o lege , poate să ni se pară inutilă ;trebuie să o spunem precis .

Miniștrii, care sunt responsabili numai față de Majestatea Sa, nu trebuie să se poată acoperi față de Rege prin votul Parlamentului.

Guvernului actual, pe care îl putem considera nelimitat în timp, **nu i se cere o activitate legislativă ca fostelor guverne de partid**, care ,din lipsa unei bune activități administrative sau gospodărești, **trebuiau să se justifice față de alegători** cu activitatea legislativă, mai ușoară în sine și mai ușor de exploatat în fața alegătorilor"(aplauze)

I.Gigurtu / 23 iun.'39

≡Funcționarii Statului =elita societății

[LD:**Statocrația ,birocrația administrativă** A ridica la rang de ideal de viață , de carieră, **ascensiunea pe treptele funcțiilor**, a fost o practică curentă a societății românești în toată evoluția modernă a sa.**Partidele politice**, din acest p.d.v., nu erau altceva decât **pepinieri în care se pregăteau** oamenii și condițiile de promovare.

A transforma această posibilitate în **criteriu de selectare a valorilor** ,a pretinde că **funcționarii trebuiau să alcătuiască "elita societății"**este produsul minții uni tehnocrat și o ștachetă caracteristică a regimurilor totalitare .Dar ,nu știu eu cum s-o pun în adevărata lumină]

"Actualului guvern i se cere o activitate mai grea, i se cere să administreze bine.

Încetul cu încetul trebuie să facă **să dispară înrădăcinatele obiceiuri .Obiceiurile sunt mai tari ca legile** ;de aceea nu putem pretinde guvernului ca totul să se schimbe de azi pe mâine.

Dar, pentru ca aceasta să se poată întâmpla mai ușor,și într.un ritm mai acclerat , se impune , în primul rând,**o bună plată a funcționarilor** Statului și să se prevadă în **statutul funcționarilor** , ce ni se va propune a-l vota,**un sistem precis de recrutare** a acestora, pentru fiecare categorie de funcționari ."**Funcționarii trebuie să devie elita societății**,cum a fost și la noi în trecut și cum este în toate țările cu o civilizație veche (**aplauze**)

Ce e mai bun din tineretul nostru trebuie să intre în slujba Statului și **posturile cele mai importante** se vor recruta cu timpul **numai din funcționarii Statului**.Acest ideal nu e încă atins, dar,**având în vedere calitățile neamului nostru ,nu va fi greu să-l ajungem "**

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▫Revizuirea cetățeniei

"D-lor deputați, înainte de a termina ,rog guvernul Maiestății Sale **să dea toată atențiunea** unei probleme **care a frământat mult opinia publică în ultimii ani** și care, **dacă nu are posibilitatea să se manifeste astăzi**,nu trebuie să -l preocupe mai puțin.

"**Problema națională** este vitală pentru viitorul nostru : firea îngăduitoare a românului face să fie nevoie ca **guvernul să o urmărească cu toată atenția** .

Știu că ,din acest punct de vedere,**guvernul continuă în parte politica guvernului** care a precedat schimbarea de regim

[**Guvernul Goga, în care Gigurtu a fost ministru Industriei și Comerțului**]

Opinia publică nu este însă destul de orientată asupra acestui lucru .Nimeni nu cere o politică de opresiune ,ci numai **o politică de apărare și de dreptate pentru elementul național**(vii și prelungite aplauze) și mai cu seamă **o mare severitate în recunoașterea de cetățeni noi** . **Greșelile din trecut nu trebuie să se mai repete ."**

I.Gigurtu / 23 iun.'39

25.)Ioan Marinescu(senator FRN ,Industrie) , discurs la mesaj, Senat, 23 iun.'39

(DS, MO nr. 6 , șed. din 23 iun.'39, p. 116 - 119)

[LD :Ca **reprezentant al industriașilor, membru UGIR**,are toate motivele să fie satisfăcut de importanța pe care **noul regim constituțional și noua formulă parlamentară** a dat-o **categoriilor profesionale**.Sub acest aspect, multe din opiniile sale sunt interesante , pertinente, ridicând vâlul de pe una din activitățile economice importante ale țării -**industria Practica uzitată și de partidele politice** (la putere sau în opoziție) de a da vina pe guvernul precedent sau partidul advers ,pentru toate neîmplinirile,este preluată și de noii lideri cu mare sânguință și chiar cu exces de zel,de această dată **ținta fiind regimul constituțional " vechi "**,adică **guvernările de partide din ultimii 20 de ani** ,adică **generația politică** care realizase **întregirea și reformele democratice** căreia generația nouă ar fi trebuit să-i fie recunoscătoare .Această **demolare politică și morală** este ,din mai multe p.d.v.,nedreaptă, ingrată,oportunistă și -mi întărește diagnosticul unei **metehne la români**.]

I.Marinescu / 23 iun.'39 Doc.integral : **fișier Industrie**

▫Parlamentul FRN ▫ Regele Carol II : Constituția'38

▫Afectarea vieții economice în vechiul regim

▫ Interesele de partid mai presus de interesul general

▫ Uniunea Generală a Industriașilor - UGIR :Deziderat : Consiliul Economic Superior

▫Consiliul Superior Economic ▫ Plan cincinal ▫Constituția :garantarea proprietățiiImportanța

industrii particulare stoparea intevenționismului de stat Încurajare , nu dirijism economic

▫Capitalul străin ▫Importanța acordată problemelor economice ▫ Problemele fiscale

▫Pregătirea profesională▫ Pregătirea clasei conducătoare ▫ Realizările guvernului_

▣Parlamentul FRN

" Discuția la Mesajul anului acestuia are un caracter deosebit. **În locul reprezentanților diferitelor partide**, care veneau să expună ideile unei majorități, sau ideile unor opoziții, care, de cele mai multe ori, erau **aceleași frumoase făgădueli fără nici un fel de scadență**, pentru prima dată în Senatul Român **vin reprezentanții unui singur partid, reprezentanții diferitelor categorii de muncă productivă**, ca să arate cum se poate întrebuița mai cu folos și cum se poate încadra mai bine **munca lor în ritmul de muncă generală**." [-----]

I. Marinescu / 23 iun.'39

▣Regele Carol II :Constituția'38

"D-lor președinte și d-lor senatori, al doilea cuvânt, pe care **reprezentanții industriașilor** îl adresează, este un **cuvânt de mulțumire sinceră**, de mulțumire **sinceră și respectuoasă și recunoscătoare către Maiestatea Sa Regele Carol**, pentru **înțelepciunea și voința hotărâtă cu care a desființat**, în primăvara anului trecut, **vechea viață politică**, și a chemat întreaga suflare românească la o viață nouă pe baza **Constituției din 20 februarie 1938**. "Ajunsese, d-lor senatori, viața politică de atunci **atâta scădere și această scădere atâta izvor de nemulțumire generală**, ușor de **prins de oricine și oriunde**, încât numai cel care n-a vrut n-a văzut **prăbușirea sigură și catastrofală către care puteam fi duși**."

/Interzicerea urii de clasă, defăimării impozitelor, împărțirea averilor

[LD: în istoriografia comunistă aceste prevederi constituționale au făcut subiectul unei "demascări" apăsate (prin ridiculizare), servind ca dovadă a caracterului reacționar al regimului.

Nu întâmplător senatorul industriaș subliniază **interzicerea luptei de clasă** și, subdiacent ei, **împărțirea averilor**]

"Nu pot, d-lor senatori, să arăt mai bine **limita de jos a acestei stări**, decât amintindu-vă de **articolul din Noua Constituție**, care, pentru **prima dată într-o constituție românească**, spune că **nu este îngăduită propaganda politică, nici pe baza luptei de clasă** [**vizate partidele extremiste de stânga și dreapta**, dar și cele "țăraniste" sau "muncitorești"], **nici pe baza defăimării impozitelor** [**vizate ligile "contra cametei" ș.a.**] și **nici pe baza periculoasă a împărțirii averilor** [**vizate grupările radicale**]

"D-lor senatori, nu mă voi încumeta să cercetez cauzele acestei scăderi, și nici **nu voi solidariza cu ea pe oamenii politici de atunci**.

Liberați de ipoteca unui sistem politic, care purta numai el singur vinile și toate **răspunderile**; **liberați de tirania unor mase electorale** din ce în ce mai pretențioase; **vechii oameni politici** au găsit, în mintea și în sufletul lor, atâta îndemn pentru un suflet nou, **alături de cel care nu a făcut nici un fel de politică, să se înscrie într-un singur partid**, un singur program, cu o **singură poruncă supremă: salvarea patriei**" [-----]

I. Marinescu / 23 iun.'39

▣Afectarea vieții economice de către vechiul regim

[LD :O abordare **simplistă și pătimașă**. Nu procesul complicat de unificare a economiei românești; nici criza mondială și ravagiile ei în economia românească; nici reala bulversare produsă de schimbarea legislației și politicilor economice în funcție de programele partidelor-, ceea ce ar fi avut un sâmbure de adevăr. Nici un semn de reverență pentru PNL, făcătorul și încurajatorul industriei românești Ci tabloul unei **sărăcirii generale** a cetățenilor, datorat "vechiul regim"]

"Scăderea vieții politice răsufă dureros și catastrofal în viața economică, pe care o influențează, și care se traduce printr-**o oprire a activității lor**, printr-**o gonire a creditelor**, printr-**o scădere a producției**, și printr-**o acțiune de sărăcire generală**, duce la sărăcirea Statului, pentru că **nu poate să fie un Stat prosper cu cetățeni săraci**.

" **Nu putea să înflorească**, sub **vechiul regim politic**, viața economică și să prospere, pentru că, de cele mai multe ori, **partidul și interesul de partid** erau puse **mai sus** și treceau **înaintea interesului general**.

"Nu putea, d-lor, **nici să se dezvolte, nici să trăiască** această economie națională prosperă într-**un regim politic care nu-i asigura nici un sprijin** de continuitate și care nu ținea nici odată

seama de **această idee fundamentală a armonizării intereselor particulare cu nevoile generale ale Statului.**

[citează pasaje din Mesaj și Răspunsul la Mesaj, privind prezentarea acestei paralizări a vieții economice , greutățile financiare , impozitele împovărătoare și inutile, dezechilibrul bugetar , scăderea producției, balanța comercială precară]

I. Marinescu /23 iun.'39

«Consiliul Superior Economic :

/Planul cincinal economic

/Înlăturarea intervenționismului de stat

[LD:nu mă grăbesc cu etichetări incompetente Teoriile economice și aplicarea lor în România "capitalistă" au beneficiat (deocamdată) numai de "tratările" istoricilor economici marxiști , sub regimul comunist.Iar acum, după 1989, cu reîntoarcerea la economia capitalistă de piață , nimeni nu se grăbește să reînoade firul de unde a fost întrerupt .Așa că nu mă pronunț.

"Plan cincinal"- miroase a **dirijism economic** și are (ca denumire) rezonanțe sovietizante de acaparare economică a Statului ,și faptul că inițiativa (sau răspunderea) fusese preluată de Argetoianu,nu-mi spune decât că ,doctrinar, era antiliberal.

Nu știu dacă până la tragedia teritorială din '40 și căderea regimului ,a căpătat consistență . Ceea ce pare paradoxal ,este faptul că acest proiect era îmbrățișat de un industriaș și că el vedea în "*planul cincinal*" o diminuare a intervenționismului de stat !

Am serioase motive să suspectez această "**armonizare " a intereselor de Stat cu cele ale particularilor** .Rețin doar satisfacția pe care o exprimă industriașii, pentru sfârșitul "**intervenționismului de stat "** ca pe un semnal al intereselor acestora.]

"N-au trecut,d-lor senatori ,nici două luni de zile de la promulgarea Noii Constituții,și ,la **12 aprilie '38**,sub **președinția d-lui Argetoianu** - acum președinte al Senatului -a fost repus în funcțiunea sa normală și s-a încredințat întocmirea **Planului economic cincinal al țării românești, programul economic cerut de atâta vreme de industriași.**

"Trei luni mai târziu [iul.'38] ,broșura cu orientările generale pentru alcătuirea **planului economic pe un termen mai lung** și ,cu introducerea d-lui Argetoianu,era împărțită fiecărei categorii de producători și pusă în discuția generală .

" În sfârșit ,acum câteva zile [iun.'39],**anteproiectul definitiv** al acestui **plan economic de cinci ani** a fost isprăvit și se află **depus în mâinile d-lui președinte al Consiliului de Miniștri**

" În al doilea rând,**anteproiectul acesta înlătură principiul economiei de Stat Intervenționist, nu voi zice de economie dirijată,cuvântul dirijat** nu caracterizează prin el felul acțiunii,toate economiile au fost dirijate și vor fi cât lumea, în toate țările [--]**Și nu îi voi zice economie dirijată ,pentru ca să nu reapară în minte această noțiune** care ,în locul unui îndreptat acceptat cu bună știință,de fiecare dintre noi,repzinta de foarte multe ori, în vechiul regim,**dirijarea unor anumite foloase spre anume profitor."**

-**Nicolae Iorga** :Foarte bine !

-**Ioan Marinescu** : "Este incontestabil că **principiile și practica acestei metode înlăturate ,a intervenționismului de Stat ,paralizau orice acțiune economică ,blocau orice inițiativă ,prin amestecul Statului în viața particulară ,amestec din ce în ce crescând și ajungând, până la substituirea organelor de Stat în locul întreprinzătorului și până la confiscarea ,sub diferite forme, nu numai a rezultatului muncii sale,dar și a capitalului său.**

" De aceea,**înlăturând definitiv sistemul de economie intervenționistă**,anteproiectul a putut să pună în valoare această **idee veche și scumpă industriașilor,a armonizării nevoilor Statului cu interesele particulare** , să rezolve fiecare din problemele supuse lui,pe baza principiului salutar al **stimulării particularului**,creând în acest mod **regimul de atâta vreme cerut și așteptat al muncii naționale stimulate ."** [----]

I. Marinescu / 23 iun.'39

/Importanța acordată problemelor economice: Camerele profesionale

"Domnule președinte ,d-lor senatori,un regim politic, într-o judecată dreaptă și obiectivă, nu se

judecă numai după forma lui. **Un regim politic se măsoară și este prețuit după ideea de ordine și de autoritate pe care o reprezintă înăuntru, după prestigiul și respectul pe care-l impune și afară, după unirea și înălțarea sufletească pe care o pregătește și ,mai ales,domnilor,după prosperitatea economică pe care o ajută să se înfăptuiască .**

"**Mesajul Regal**, de data aceasta,dă un **pret deosebit vieții economice** .El se rostește cu o **insistență plină de stăruință și de solicitudine** în această direcțiune când spune :

< [...] a desăvârși organizarea politică a Statului și a da o soluție mulțumitoare problemelor economice [...] o lege organică pentru definitivă așezare a Corpurilor profesionale [.....] noul Statut al funcționarilor publici [.....] nevoile economice ale poporului [.....] asigurarea rentabilității produselor agricole . >[-----]

I.Marinescu / 23 iun.'39

▣ **Guvernul Maiestății Sale**

" D-le președinte, d-lor senatori, o datorie elementară de conștiință cetățenească îmi impune să nu sfârșesc cuvântarea mea ,înainte de a mă asocia la paragraful din proiectul de Răspuns la Mesaj,prin care **Senatul recunoaște, fără rezerve, însemnătatea < operei de reconstrucție săvârșită în toate domeniile de activitate de către guvernul Maiestății Sale.** >

"În ritmul acesta de muncă nouă , la care ne-a chemat **Constituția țării,în frunte cu d-l prim-ministru** ,a considerat de datoriu sa ca **să dea un exemplu nou și necunoscut sub regimul vechi**, un exemplu cu atât mai frumos și mai înălțător cu cât vine de sus,**exemplul unui plus de muncă la ministere**,în toată țara,în toate direcțiile, și în special în această direcție,către care merge continuu toată gândirea și toată preocupările noastre ,în **direcția apărării naționale și a reînarmării țării.**"

-**Industriașii sprijină regimul și planurile**

"**Industriașii**, care **prețuesc mai mult munca decât toate controversesele politice ce se încearcă în jurul vechiului regim desființat**,se consideră datori **să se asocieze la acest pragraf al** Răspunsului la Mesaj ,și **să le adreseze mulțumirile lor.**[-----]

Declară în numele industriașilor că va vota proiectul de Răspuns la Mesaj."

(aplauze prelungite)

I.Marinescu / 23 iun.'39

26.)D.I.Simian(ex-PNȚ ,FRN,Comerț),la Mesaj,Cameră ,24 iun.'39

(DAD, MO 6 , șed. din 24 iun.'39 , pag. 94- 96)

[LD: Simian a fost unul din fruntașii țărăniști marcanți. Prieten cu Armand Călinescu,I-a urmat Dar aduce în Cameră o "voce" care știe să mai și critice și să ceară] .

D.I.Simian / 24 iun.'39 Doc. integral : **fișier Industrie -Comerț**

▣Parlamentarismul vechi și nou ▣ Clasa comercianților

▣ **Oficiul pentru asistența și ajutorarea comercianților scăpătați**

▣ Organizarea comercianților -trecut și prezent

▣ Camerele de Comerț - Asociațiile negustorești - Breslele

▣ Instituțiile de credit ▣ Necesitatea creditului comercial

▣ Măsuri pentru dezvoltarea comerțului

▣ Românzarea comerțului

***Notă C.[Dinu] Simian**

Avocat.Facultatea de Drept (București) doctorat (Paris);Acad.Comercială (Viena)

Șeful PNȚ -Vâlcea, membru al grupării de "centru" (pro-carlist).Subsecretar de Stat la Interne , în

timpul guvernării Goga (dec.'27-10 febr.'38) , motiv pentru care a fost exclus din PNȚ

Secretar -gral al Ministerului de Justiție(febr.'38).membru în Consil Superior al FRN

(ian.'39) ,rezident regal în ținutul Nistru (aug.'38-febr.'39) apoi Olt (febr.'39)

În regimul comunist,arestat în iunie 1950, întemnițat la Sighet ,unde și moare .

D.I.Simian / 24 iun.'39

▪Clasa comercianților-veșnic recunoscătoare

"Faptul că **onoratul guvern**, și în special d-l prim-ministrul **Armand Călinescu**, **ne-a cinstit cu cea mai largă sollicitudine**, pentru care **clasa mea le rămâne veșnic recunoscătoare**, ne dă imbold și ne dă curaj să înfățișăm pe scurt câteva doleanțe ale noastre, limitându-ne la anunțarea principială a acestor revendicări.

Socotind că în adresa de Răspuns la Mesaj, **este o scăpare din vedere că nu s-a amintit nimic despre comerț și industrie**, deși Mesajul dă toată atenția acestor doi factori economici, vă rog respectuos a aproba introducerea **următorului amendament**, susținut cu atâta căldură de colegul nostru d-l Pompiliu Băbeanu (aplauze) :

*< În acest domeniu economic, următor chemării Majestății Voastre, atențiunea principală o vom îndrepta asupra **nevoilor economice ale poporului nostru**, vom acorda o deosebită grijă pentru ca **agricultura, industria și comerțul românesc să poată conlucra**, ridicând astfel toți factorii și toate forțele productive ale Națiunii, spre un stadiu superior de viață economică prosperă și de sine stătătoare.>* (aplauze)

D.I.Simian / 24 iun.'39

-Oficiul pentru asistența și ajutorarea comercianților scăpătați

"După cum bine a spus [ian.'39] d-l **Mitiță Constantinescu**, în raportul d-sale către Consiliul de Miniștri, cu ocazia prezentării **proiectului de lege** pentru înființarea **Oficiului pentru asistență și ajutorare a comercianților și industriașilor scăpătați**, ca **<un omagiu adus comerțului și industriei românești, care a făcut sforțări de realizare și prosperitate atât de fericite și de laudabile** [-] **că poate să fie încredințat că, la vremuri grele, poate găsi liman de sprijin în viață** >" Până în prezent **acest oficiu nu a început să funcționeze, în paguba asistenței**, de aceea rugăm respectuos și stăruitor pe dl ministru de resort ca **să facă toate diligențele ca ceea ce s-a creat prin lege acum 6 luni, să se realizeze cât mai curând.**" [-----]

-Creditul Comercial

"Din viața practică cunoaștem și **simțim lipsa unei instituțiuni a Creditului Comercial**, și respectuos vă rugăm să binevoiți a înscrie în programa dvs de realizări efective și **crearea unui organism de credit pentru negustori, care să umple un gol în sistemul nostru bancar**.
Ridicarea potențialului comerțului nostru românesc va fi astfel înlesnită.

D.I.Simian / 24 iun.'39

/Măsuri pentru dezvoltarea comerțului

(8 puncte) **Vezi fișier Economie**

1. **Atașajii comerciali** să fie adevărați **agenți de plasare a produselor agricole românești**.
2. Crearea unor **agenții speciale în străinătate** care să se ocupe în centrele importante și în țările respective unde exportul nostru este îndrumat, **cu căutarea de debușeu pentru plasarea produselor noastre**. [.....]

"Îndrumarea tineretului nostru prin **școli practice profesionale** către **meserie și comerț** și **ajutorarea elementelor** ieșite din aceste școli cu capital ieftin, necesar oricărui început de întreprindere, **rambursabil într-o perioadă de ani**, va fi unica posibilitate plauzibilă ca **să putem recuceri redutele de nepătruns ale economiei naționale și a le româniza**.
Dinu Simian / 24 iun.'39

27.) **Leon Scridon** (FRN, Bistrița-Năsăud, Agricultură), la Mesaj, Cameră, 22 iun.'39

(DAD, MO nr.5, șed. din 22 iun.'39, pag. 57 - 59)

Leon Scridon / 22 iun.'39

▪ **Regimul politic vechi și nou**

▪ **Regele Carol II**

▪ **Omagiu țaranului român**

(ex- PNA-Goga , ex-PNC-Goga Cuza)

Este **parlamentar de 7 ani**(1932)și a luat cuvântul deseori la mesaj ,dar mărturisește că are emoții deoarece vorbește pentru prima oară în **Adunarea Deputaților**,în conformitate cu **noua Constituție**.Este mândru și fericit de a fi membru al acestei Adunări .

Vorbește în numele celor **55.000 de țărani știutori de carte** care l-au trimis în parlamentul țării .
Leon Scridon / 22 iun.'39

▣Regimul politic vechi și nou

[LD : Evocă propriul discurs din 17 dec.'32.Preiau autocitarea lui din 22 iun.'39 , când , ca deputat al FRN ,rupt de legăturile cu partidul ,atât prin moartea lui Goga, cât și prin desființarea partidelor de către noul regim ,se lauda cu " clarviziunea" pe care a avut-o, deși era tânăr ,în acest prim discurs al lui la Mesaj]

" [---] datori suntem să facem ca și **noua viața parlamentară** inaugurată astăzi prin discuția Adresei de Răspuns la Mesajul Tronului,să însemneze realmente ceea ce țara așteaptă de la noi .Îndeplinirea acestei îndatorii , cu adevărat patriotice,ne este cu atât mai ușurată , cu cât **descătușați de neajunsurile parlamentarismului de odinioară** ,în temeiul **urământului** pe care l-am depus,**nu mai avem să servim cu credință decât pe Rege,Neam și Tară ."**

/Credințele lui antipartidiste ,retro'32

Împins de elanul idealismului și al optimismului ,inerente tinereții,**denunțând țării consecințele nefaste ale politicianismului** ,faceam următoarea constatare aici ,la tribuna Camerei .

Cu îngăduința dvs, voi citi câteva pasaje ,așa cum sunt ele trecute în Monitorul Oficial al dezbaterilor parlamentare din **31 dec.1932** .Spuneam atunci ,d-lor deputați :

<Ce a fost politica până azi la noi ?O acțiune demagogică ,ce a mers adeseori până la desfrânare .Rând pe rând echipele au cutureerat satele ,ca să spună că conducătorii sunt necinstiți și incapabili .Din această cauză, spiritul de autoritate și încredere au dispărut cu desăvârșire .Procedeele demagogice întrebuințate pentru a capta bunăvoința maselor electorale,nu au rămas fără influență asupra conducerii Statului .

În fruntea treburilor publice **nu au venit** , prin selecțiune,cei mai pregătiți oameni politici , care să dea o soluțiune problemei la ordinea zilei ci **au venit acei pe care valul unei popularități câștigate prin agitațiuni și făgădueli neânfrânate,i-au ridicat la suprafața societății noastre** .De aceea, **guvernele din ultimul timp , au fost sterile și nu au fost în stare să consolideze țara .În loc să construim un front comun și puternic împotriva dificultăților din afară,am creat un spirit de dușmănie înăuntru .**

N-avem aspectul unei țări victorioase ,care trăește marea sărbătoare așteptată de veacuri, ci avem mai degrabă aerul unei țări care trăește un proces de fixare a răspunderilor . [----]

Trebuie să clădim o viață nouă,**o nouă așezare morală ,și o nouă așezare politică** [---] >

Leon Scridon /22 iun.'39

▣ Regele Carol II

"Desigur că în multe împrejurări din viață,și mai ales în viața politică **sunt fraze care se repetă** , până când uneori își pierd orice semnificație .**Vine însă timpul când semnificația lor este dureros de limpede.și realitatea lucrurilor pe care o îmbracă ,deosebit de crudă și în aparență fără deslegare.**

"Această deslegare mult așteptată care a stăruit,căci ea trebuia să stăruie în sufletul fiecărui bun român,ne-a fost dată, după cum foarte bine se precizează în Răspunsul la Mesajul Tronului, **atunci când nimeni nu avea curajul să rupă cu trecutul** și să privească în față viitorul, **luând asupra sa răspunderea momentului** .

"Cel care în cele mai grele clipe străbătute de neamul românesc,a înțeles ,cu un curaj demn de toată admirația,să-și ia, în fața istoriei , pentru viitorul acestui neam, întreaga răspundere , de Majestatea Sa Regele Carol II "(vii aplauze)

Leon Scridon / 22 iun.'39

▣Omagiu țaranului român

[LD : el care a demascat demagogia, iată ce demagogie deșănțată îi poate ieși pe gură...
"Această deslegare era mult dorită de **țăranul român**-fiindcă el , în judecata lui limpede ,
și-a dat seama că așa cum mergea , nu se mai putea continua și țara ajungea în prăpastie.
[-----]declar cu toată hotărârea că și **țăranul român din Ardeal**, dând dovadă de **unanimitate**
de gândire și simțire **a fost la înălțimea chemării sale.** (aplauze) Încrederea pe care acest țăran
și-a manifestat-o în dragostea nețărmurită și în înalta grijă pe care o poartă iubitelui Său popor
marele nostru Suveran ,prin crearea acelu **Front al Renașterii Naționale** [---] în luna
decembrie 1938,am participat ,în **capitala Ardealului** ,la prima **manifestație de adevărată**
conștiință națională ,datori suntem să aducem de la această tribună,**acestui țăran**,expresiunea
sentimentelor noastre de **adâncă recunoștință** ,de **nespusă admirație**,pentru că **nu a îngăduit**
ca judacata lui limpede și clară să poată fi întunecată de nimeni,și ,mai puțin, **de cei câțiva**
care nu cred nici ei că s-ar mai putea desgropa ceea ce s-a îngropat pe vecie [-----etc etc.
Vă întreb ,d-lor deputați,**care Parlament al așa-zisei democrații integrale** [-----] a dat
această meritată satisfacție țăranului român trimițând **un număr atât de impresionant de**
deputați muncitori de pământ în Casa Țării?
Și mă întreb:**care regim a dat într-adevăr** această bine meritată răsplată -acelor țărani ,
pe care îi **salutăm cu toată căldura** în mijlocul nostru , gata de a munci cu ei împreună
pentru binele și propășirea țării ? (aplauze)
Iată care este starea sufletească a țăranului român .Ea se caracterizează printr-o **deplină**
încredere în opera de adevărată renaștere națională a guvernului MSR Carol II și printr-o
legitimă așteptare ca **să ne vadă și pe noi la muncă** ,îndeplinindu-ne datoria , pentru care
am fost trimiși **aici în Casa Țării ."**
[trece în revistă programele guvernamentale pentru țărani]
Leon Scridon / 22 iun.'39

28.)**C.Garoflid (ex-P.C,ex- Liga Agr.FRN Agricultori),la Mesaj,Senat ,27 iun.'39**

(DS, MO nr. 8 , șed.din 27 iun.'39 , pag. 176 - 178)

[LD vezi și lucrarea sa în problema agrară, pe care am admirat-o foarte mult, din p.d.v. economic
Garoflid ține un discurs de substanță.Este clar că simte un "vânt de libertate" în pânzele
conservatorismului

C.Garoflid /27 iun.'39 Doc.integral : fișier **Uniunea Agrară II**

▣ Economice :echilibrarea bugetului /Impozitele/Aparatului birocratic funcționăresc/
Șosele și drumuri.

▣ Agricultură versus Industrie

▣ Schimbul de mărfuri . Convențiile comerciale .

▣ Eficiența agricolă ▣ Structura proprietății agrare ▣ Soluția științifică a problemei agrare

***Notă.C.Groflid.**

Studii de medicină (Paris) și Agronomie (București).Membru al P.Conservator , ministru
Agricultură și Domenii (1918).După război,membru al PP-Averescu , ministru al Agriculturii și
Domenii (1926-'27);președ.Academiei de Agricultură (și al Uniunii Sindicatelor din Agricultură
(1927).Părăsește PP și întemeiază *Liga Agrară*(1929).

Numit membru al Consiliului Economic Superior (iul.1937,și în același Consiliu reorganizat
(apr.'38).Membru în Consil .Superior al Agriculturii (oct.'37).Membru în Consiliului Frontului
Renașterii Naționale (apr.'39)

Garoflid /27 iun.'39

▣**Regim politic obiectiv,autoritar și neinfluențat**

"Guvernul,iarăși,nu mai este emanația Parlamentului .

Din această organizare ,decurg două consecințe :**Parlamentul**, prin felul votării,ne mai fiind legat
direct de alegători [**LD : ?!**],**devine mai obiectiv,mai general ,interesele Statului vor avea**
precădere asupra intereselor electorale .

Guvernul , la rândul său , **ne mai fiind legat de Parlament** , își mărește autoritatea conducerea e mai sigură și mai neșovăitoare , căci **nu mai intervin acum calculele politice care-i paralizau în trecut acțiunea** . În fine , regimul politic nou , este mai puțin influențat în activitatea sa de motive demagogice . [---]

▣Parlamentul:rol informativ și legislativ

"În acest regim politic rolul Parlamentului este mare .

Mai întâi , el poate fi pentru guvern **un organ informativ real** . Astăzi accentul cade pe economic și pe social , **politica și interesele politice s-au terminat** .

Cine poate fi mai bine **informator al stărilor economice** , decât reprezentanții breslelor ?

Noi credem că guvernul le va da ascultarea cuvenită și va fi mulțumit dacă **Parlamentul va spune lucrurile cum sunt** , căci cel dintâi element al unei bune guvernări este **cunoașterea exactă a realității**

"În al doilea rând , **Parlamentul** poate să aibă un **rol efectiv la facerea legilor** . Colaborarea atâtor specialiști și oameni practici va fi folositoare pentru **a croi legile pe măsura care să le permită o aplicare rodnică** . **Legiferarea în abstract** , așa cum se practică în birouri , sau **legiferarea fără cunoașterea intereselor** reale ale categoriilor economice , astfel cum de multe ori făceau parlamentele trecute , **credem că va înceta** . "Colaborarea la alcătuirea legilor dă guvernului , pe lângă **avizul competent și consimțământul reprezentanților** diferitelor categorii economice și profesionale . O lege discutată , amendată de Parlament , e mai ușor primită . " [---]

C.Garoflid / 27 iun.'39

▣Economice :

-Echilibrarea bugetului

-Impozitele .

"Problema cea mai gingașe a guvernării este **asezarea impozitelor și întrebuințarea lor** .

În cursul istoriei , **Parlamentul a fost inventat** tocmai pentru ca **cei care plăteau dările să poată controla întrebuințarea lor** .

În materie de impunere , birourile **nu au totdeauna spiritul obiectiv necesar** . În dorința lor , foarte explicabilă , de a asigura echilibrul bugetului , **ele pun deseori un accent prea viguros pe impunere** . Voi aminti recenta **lege a viticulturii** și cea privitoare la **succesiune** . În amândouă , **punctul de vedere fiscal este prea accentuat** . "

/Să înceteze sporirea funcționarilor

[LD:Prea adesea am găsit la specialiștii în economie semnalarea **disproporției dintre veniturile și cheltuielile bugetare** , și , cu deosebire a **plăgii aparatului birocratic** cu care **statul român a fost veșnic în inflație** . **Birocrația bugetivă** a fost un **expedient cu care** , prea adesea , **partidele** , odată ajunse la guvernare , **își răsplăteau aderenții** , la care se mai adăugau celelalte **canale de "plasare"** în funcții remunerate de stat : **favoruri , rudenie , șantaje** .

Departate de a fi excepții , "**sinecurile**" au făcut **carieră mare în România** .

Adu-ți aminte de ce spunea un Zeletin , un Drăghicescu....]

"Echilibrarea bugetului nu trebuie să o dea numai impozitele . **Trebuie mărginite și cheltuielile** . **Bugetul țării a avut întotdeauna o tendință de anormal** , dar ceea ce nu e tocmai binefăcător , e că **cea mai mare parte din veniturile bugetare se duc pe înmulțirea funcționarilor** . "

/Întărirea elementului românesc în org. economice

"Toți suntem îngrijorați de situația dureroasă pe care o face **elementul românesc** care e **prea puțin reprezentat în organizațiile noastre economice** .

În comerț , bancă , industrii , sunt , în mare , **minoritarii** . Cred că n-ar putea să fie altfel [.....] ,

Nu putem fi ajutori reali ai acestei țări , numai ca funcționari , trebuie să stăpânim funcțiile economice . Și , pentru ca să facem să intre în lupta pentru cucerirea funcțiilor

economice , trebuie ca **speranța pentru posturi bugetare să înceteze** .

Dacă nu se pune capăt sporirii numărului funcționarilor, în curând cei ce plătesc dările nu vor mai putea suporta impunerea unei clase prea numeroase care nu contribuie direct la producția mare și mică, căci țara noastră este săracă în posibilități."

/Șosele și drumuri

"Pe de altă parte, produsul financiar nu se varsă acolo unde se încasează. Astăzi cheltuiala bugetară se face mai mult în orașe. Agricultură, șoselele, îmbunătățirile funciare, lucrările publice, care ar fi un prilej de câștig, mai ales în regiunile cu populație deasă, unde agricultura nu este un deuseu îndestulător. Șoselele, în deosebi șoselele, sunt problema capitală, fără ele nici un progres nu este cu putință în această țară. Nici administrație, nici sănătate, nici progres cultural, nici educație agricolă, nu se pot face fără drumuri. Pentru împlinirea acestui scop, să consacram toate disponibilitățile bugetare. întâi armata și apoi drumurile. Șoseaua este mijlocul cel mai sigur pentru civilizarea satului și înlesnește și schimbul comercial" [-----]
C.Garoflid / 27 iun.'39

/Sprijinirea agriculturii

"Agricultura încă nu a ieșit din criză. Produsele agricole sunt de abia puțin mai ridicate decât înaintea războiului, pe când produsele industriale au crescut de 45 -50 de ori. În deosebi tutunul și vinul sunt produsele cele mai scump plătite, căci prețul lor s-a ridicat de 24 de ori față de cel dinainte de război. Agricultură trebuie, deci, sprijinită. Agricultorii nu sunt și nu pot fi împotriva industriei, dar ei cred dezvoltarea industriei trebuie să se facă prin căile firești, iar nu forțat, printr-un import privilegiat, a cărui urmare este ridicarea prețului mărfurilor, secundată cu consecința firească: limitarea consumației și deci micșorarea producției industriale în viitor. Pentru ridicarea agriculturii trebuie bani. Aceasta este prima condiție a progresului economic și al progresului tehnic. Aducem mulțumiri guvernului pentru continuarea valorificării grâului. Sprijinul financiar, pe care guvernul îl acordă înlesnirii exportului de grâu pe un preț remunerator nu e o soluție. [explică pe larg dar foarte complicat acest lucru]
C.Garoflid / 27 iun.'39

«Soluția științifică a problemei agrare

[LD:Doctrina economică agrară a lui Garoflid poate fi atăcată, respinsă, blamată. Un lucru este sigur, este consecventă și articulată. În mare parte, timpul i-a dat dreptate.]
"Situția agricolă a micii proprietăți, procentul redus al proprietății mari și mijlocii, cerințele economice și financiare ale țării, reclamă azi o soluție științifică a problemei agrare. Concepția romantică care a condus politica agrară de la 1864 și până azi, < fiecare țăran stăpân pe un lot de pământ >, nu mai poate dăinui."

/Revizuirea întregii probleme agrare

"Preferința țărănească la proprietatea pământului trebuie înlocuită cu libertatea priceperii tehnice și a capitalului de a pătrunde în agricultură.
"Moșiile mari și mijlocii trebuie să devină uzine agricole care să dea, pe lângă producția sporită de care are nevoie, și un deuseu apropiat pentru brațele de muncă țărănești. Pentru aceasta, însă, trebuie să revizuim întreaga noastră concepție agrară, în deosebi în ceea ce privește transmiterea proprietății și regimul arendașesc.
"Pare curioasă, desigur, apologia capitalului, în aceste vremuri de economie de Stat. Nu cred în virtutea economiei de Stat. Birocrația numeroasă și despotică, pe care o crează, aduce întotdeauna împovărarea producției și îngreunează schimbul comercial.
Pe de altă parte, inițiativa, activitatea metodică, spiritul de economie, prevederea, calități neapărat necesare conducerii economice, nu se poate naște decât prin mânuirea capitalului particular, căci disciplina aspră și selecția la care concurența supune posesorii lui, e singura școală unde aceste calități se pot câștiga sau ieși la iveală. [-----]
Capitalul rămâne mijlocul oricărui progres economic și interesul individual va fi multă

vreme încă motorul acestui progres.Țara noastră este săracă în capitaluri .Formarea lor trebuie ajutată . Pentru aceasta ,impozitele să fie ușurate spre a înlesni economiile , iar averile formate să fie cruțate"[------]

/Primatul agriculturii în economia națională

"Domnule președinte ,domnilor senatori ,pentru cele arătate în cuvântarea mea, rog Senatul să completeze lipsa pe care o constat în proiectul de Răspuns la Mesaj ,încuviințând introducerea unui text prin care să se afirme atât sprijinirea agriculturii ,cât și primatul ei "

(aplauze)

C.Garoflid / 27 iun.'39

29.)Simion Rusu (FRN ,Mureș,Agricultură,țăran,)la Mesaj,Cameră ,27 iun.'39

(DAD, MO 6, șed. din 27 iun.'39 , pag . 119-120)

[LD :este inedit și pitoresc discursul lui Simion Rusu .Un nou " *moș Ion Roată*" , venit să se plângă " *domnilor*" .În cuvinte simple ,el reușește să schițeze puținele deziderate și puținele necazuri ale țăranilor.Revin în discursul său , două perechi de cuvinte: " *biet țăranul*" și " *biet românul*" care sugerează viața grea pe care o duc .Întrebarea care se pune este însă : este prezența lui un semn de democrație ?Poate un *țăran autentic* să -și spună un cuvânt competent în procesul legislativ,specific travaliului parlamentar ? Eu cred că nu .]

Simion Rusu / 27 iun.'39 Doc.integral - fișier [Tărănism VI](#)

▫ Dorințele țăranilor

▫ Necazurile țăranilor

▫ Comerț agricol românesc !

▫ Târgul de boi de la Reghin . ▫ Vânzarea pieilor ...

▫ Ajutor pentru învățătorul român

▫ Omagiu lui Carol și Călinescu

▫Dorințele țăranilor

"Dle președinte , d-lor deputați ,să-mi dați voie să vă amintesc și să vă rostesc câteva cuvinte în calitate de **deputat țăran**.Îmi dau bine seama, din ziua de 1 iunie,când **miile de suflete de țărani alergau** peste culmile hotarelor la secțiile de votare întrebându-se unul pe altul: **ce facem fraților?** Unii dintre dânșii spuneau:acum fraților trebuie să facem bine și să avem o lume nouă ca **să devină și țărani** noștri în acest înalt parlament și să ne scape de nevoile **ce le avem noi** .

"Dle președinte , d-lor deputați,să ne întrebăm noi unii pe alții,**cum să ne scăpăm ?**

Să aducem legi bune,căci, d-lor deputați ,când **ne-au ales frații noștri agricultori** , în acest parlament românesc,ne-au ales cu gândul și spiritul sfânt ,pentru **a le aduce și satisface dorințele țăranilor**,fără deosebire de naționalitate.

" Și anume,ce le sunt **dorințele lor** :

Micșorarea dărilor,ridicarea prețurilor la produsele de cereale și vite, ridicarea bisericilor și a școalelor, lucrarea drumurilor, ajutorarea cu mașini de treerat și mașini agricole,prin cooperative.Definitivarea pășunilor necesare traiului celor de la munte, care trăesc din creșterea vitelor. -----]

"D-le președinte , d-lor deputați ,revin acolo că , prin voința d-lor parlamentari ,**să facem o lege nouă**, și anume, **comunele să fie libere pentru alegerea de primar și consilieri**,deoarece , din acest punct de vedere ,**vedem că comunele sunt conduse** numai **de două persoane,din primar și notar ; oare de ce să n-o facem ? "**

Simion Rusu / 27 iun.'39

#Necazurile țăranilor

" D-lor președinte , d-lor deputați ,îmi dau seama că vă explic **câteva necazuri** ale bietului țăran , îmi amintesc foarte bine că chiar **în comuna noastră și în comunele vecine ,bietii țărani duși la munca câmpului d-nii perceptor și d-nii agenți** , umblau prin comune pentru **încasarea dărilor către Stat și comună** și neaflându-i acasă, ca să poată încasa dările,**rupându-le ușile**

de la casă, intrând în case, rupând lăzile, canapelele, sechestrau vestmintele de acolo, ba chiar și-i băteau pe bieții țărani .

D-le președinte, d-lor deputați, oare nu s-ar putea șterge aceste lucruri urâte ?

"Îmi aduc aminte că, înainte de aceasta ,era adusă o lege nouă în care bietul țăran își putea face cărți de vânzare, contracte, ori și unde, dar astăzi, după legea nouă ,nu permite decât d-lor avocați ca să le facă, la care trage bani grei când s-ar putea face din altă parte mai ieftin. [-----]

" Totodată să revenim acolo că, dacă bietului țăran îi trebuie un certificat comunal, să nu fie așa scump , deoarece țăranul nostru agricultor, numai o dată pe an seceră și adună porumbul .

"Cred că toți ne-am născut din opincă și știm necazurile poporului ,oare noi ,dacă suntem astăzi pe aceste scaune înalte ,dăruite de bunul Dumnezeu și popor ,noi nu trebuie să uităm de frații noștri"

Simion Rusu / 27 iun.'39

▫ Comerț agricol românesc !

"Trecem la alt punct :la sora noastră comerțul și industria , care este în legătură cu agricultura ,surori de mamă.

D-le președinte, d-lor deputați, oare noi nu am putea să rupem cartierele cele negre ?

Comerțul este atât de îngreunat prin dări și necaz , dar să ne întrebăm cine sunt comercianții ,căci bietul român el nu a avut de la nimeni nici un sprijin și nici un ajutor, el n-a fost ajutat de nimeni cu nicio înlesnire, la bănci degeaba s-a dus ca să ridice bani, nu le-au dat, degeaba au mers la alt frate să ceară, că n-a avut .

Și așa , cu toții, să punem umărul să ridicăm comerțul român .

"Să ne întrebăm noi, oare ,până în anul 1918 ,câți comercianți români am avut în Ardeal , rog căutați actele și să vă orientați .

"Oare noi n-am putea să micșorăm dările micilor comercianți care nu le mai pot suporta, atât de grele, să se pună bănci la îndemâna comerciantului român, ca să poată lucra adevărat românesc și să putem trece comerțul în mâna românului, ca tineretul de astăzi să apuce o carieră nouă ,să facă importuri, exporturi și anume :grâul nostru,porumbul nostru,nu le-ar putea manipula un român ?Nu ! De ce ?că n-are bani, nu are sprijin ,nu are ajutor .

"Oare boii și vitele noastre cele scumpe, ce trec la alte țări ,nu s-ar putea cumpăra de români ,cu un preț bun ?Nu! Nu are bani și legătură."

▫ Ajutor pentru învățătorul român

" Să luăm un alt caz al micilor funcționari ,care muncesc ziua și noaptea , în cariera lor ce li s-a dat și încredințat din partea țării .Cine sunt ?Aceștia sunt d-nii învățători de prin comune, care dau cultura și mintea copiilor de țărani, care cred că tot din învățătura lui devin mari funcționari,ba chiar și miniștri ."

▫ Bate, și ți se va deschide !, cere și ți se va da!

"D-lor miniștri , d-le președinte și d-lor deputați ,rugându-vă ,cu aceste puține cuvinte , rostite de mine,din toate categoriile câte puțin,să fie primite și executate,cum a spus sfânta evanghelie :
bate, și ți se va deschide !, cere și ți se va da ."

/Dumnezeu să binecuvinteze țara,Regele,primministrul

Bunul Dumnezeu să ne ajute să întărească sufletele și să sloboadă darurile cerești peste a noastră scumpă țară și al nostru prea luminat Rege, Maiestatea Sa Carl al II-lea , și prea iubitul nostru prim -ministru, dl Armand Călinescu, Doamne ajută ! " (aplauze)

Simion Rusu / 27 iun.'39

30.)Petre Partenie (Asociația G-rală a clerului ortodox),Mesaj,Senat ,23 iun.'39

(DS, MO 6, șed. din 23 iun.'39 , p. 127)

[LD :Iată o asociație care aderă cu toată ierarhia și cu toată convingerea la noul regim.

Din acest p.d.v.,biserica ortodoxă , tradiționalist-conservatoare trăește **o restaurație mult râvniță**, aceea **a datinilor vevodale dinaintea Constituției moderne din 1866 .**

Că această revenire a fost sinceră și firească din partea Regelui,este discutabil.

Conduita și aparențele,lăsau această impresie.

Dar este sigur că **Regele sconta pe acest corp în domnia sa autoritară.]**

Petre Partenie / 23 iun.'39 Doc. integral : fișier Biserică III

▣ Adezina clerului ortodox la noul regim ▣ Regele - FRN - Parlamentul corporatist

▣ Regele Carol - restauratorul tradiției monarhice în Biserică

▣ Regele Carol - protector al Bisericii neamului

▣ Guvernul Călinescu și Biserica

Petre Partenie / 23 iun.'39

▣Adezina clerului ortodox la noul regim :

[LD:este de meditat asupra **obediței Bisericii Ortodoxe la regimurile de tip autoritarist**, având o componentă **tradiționalist-medievală** și o înclinare dogmatică spre **supunere** .

Sub regimul votului universal,timp de 20 de ani ,toate cultele din România avuseseră **reprezentanți de drept în Senat**.Dintre ele,Biserica Ortodoxă -ca biserică națională majoritară - avea rezervat un adevărat sobor,de la Patriarh la Episcopi din toate eparhiile .

Decorativă și fără vreo contribuție efectivă la travaliul legislativ (stenogramele ședințelor parlamentare îi semnala ca absenți),**preoțimea se implicase** în schimb în viața partidelor, (de la liberali și averescani, la țărăniști și național-țărăniști, de la cuziști , la legionari) iar după '33, cu deosebire în cele naționaliste sau creștine (G de F ,LANC; PNC) .

Clerul purta **nostalgia guvernării de "tehnicieni"**(1931-'32)deoarce lorga,în lipsa unui propriu partid puternic,apelase la asociațiile profesionale ,inclusiv a celor bisericești.

Nerecunoscător față de guvernele(și parlamentele) democratice ,care asiguraseră un statut legislativ organic solid și sprijin bisericii naționale ,în 1939,pentru acest reprezentant al clerului ortodox,**democrația era doar sursă de divizare și învrăjpire.**]

"D-le președinte, d-lor senatori, având deosebita cinste de a reprezenta **Asociația generală a clerului ortodox român**, în acest Matur Corp,prin votul de la 2 iunie 1939 ,mă asociez la toate omagiile adresate Augustului nostru Suveran,**ctitor de țară nouă,și ocrotitor al asociațiilor noastre tradiționale :Biserica, Armata ,Magistratura** ,și așa mai departe

"**Clerul ortodox român** a aderat din tot sufletul la **Frontul Renașterii Naționale**,acest important instrument politic,prin care se proclamă **armistițiul de obște** și se asigură **solidaritatea neamului românesc**,atât de necesare țării .

Clerul ortodox român este convins că acest Front al Renașterii Naționale **nu va mai reedita parlamentarismul trecut ,care diviza și învrăjbea** [.....] crede că **parlamentarismul se va rezema numai pe bresle**[.....] înlăturându-se pentru totdeauna **profesionalismul politic** [-----]

"**Suntem bucuroși** că ceea ce **în 1931-1932 anticipa guvernul d-lui profesor lorga, ca un corectiv la viața parlamentară, sprijinită pe partide ,a evoluat desăvârșit de partea corporatismului** în vremurile de azi și aceasta datorită **genialelor intuiții regale** .

"Suntem foarte **satisfăcuți sufletește** deci de a constata că **profesionalismul activ, că breslele nu mai sunt corective ci determinative ale noii așezări.**"

Petre Partenie / 23 iun.'39

▣Guvernul Călinescu

"**Suntem satisfăcuți** că în Răspunsul la Mesaj se accentuiază această **multiplă arhitectonică** în care **lucrând Majestatea Sa Regele**,duce astăzi spre glorie și consolidare destinele poporului român,**înconjurat de un guvern destoinic**, care n-are **legământ decât cu Țara și Coroana**, și are în frunte **o minte clară și o energie fără seamăn** ."["-----"]

Petre Partenie / 23 iun.'39

31.) Aurel Baci (FRN -Intelectuali ,ținut Mureș),la Mesaj,Cameră ,23 iun.'39

(DAD; MO 5, șed. din 23 iun.'39, p. 63 - 64)

[LD : nu știu dacă acest deputat a făcut înainte politică de partid. Era avocat sau profesor . În noua conjunctură, el este prototipul "**intelectualului de breaslă**" care ,fie din **obediință**,fie din **ignoranță**, fie din **exces de zel**,**anulează meritele regimurilor constituționale de la 1866 și 1923**,pe care s-a clădit România modernă,cu tot eșafodajul ei legislativ și instituțional ,și **care au dat României independența,întregirea țării ,împroprietărirea țăranilor ,votul universal ,cultura și arta de epocă** ca să vorbim doar de marile înfăptuiri .]

Aurel Baci / 23 iun.'39

▫Constituțiile democratice (1866, 1923) = imitații ignorând năzuinele poporului

▫Partidele politice - plagă pe trupul națiunii

▫Constituția din 27 febr.'38 ▫ Regim de ordine și autoritate

▫Țărănimea – baza reală a statului ▫ Țărănimea - izvorul viitoarei elite

▫Instituțiile culturale : Fundațiile Regale, Străjeria, Echipele Regale, Serviciul Social

▫Statul român =Stat corporativ

▫Puterile în Stat : Regele- legislativă - executivă

▫Profesiștii intelectuali ▫ Minoritățile naționale

▫ Dimensiunea divină și istorică a lui Carol II

[Vezi pe larg la **fișier FRN**]

Aurel Baci / 23 iun.'39

▫Noul regim=regim de ordine și autoritate

" Evident ,deci,că în aceste condițiuni și împrejurări ,**Suveranul**,îngrijorat de viitorul acestei țări și sub povara răspunderii, **n-a mai șovăit o clipă de a sfârși cu această stare de lucru** ,dându-ne **Constituția din 27 februarie 1938** .Iată, în câteva cuvinte , geneza noii Constituții

"Încât privește noua Constituție,distinsul profesor universitar d-l Paul Negulescu , în tratatul său despre Constituție,ne arată cum **Maiestatea Sa a considerat că misiunea Statului este** ,în primul rând,**perfecționarea societății**, că trebuie desvoltat **spiritul public și trezită conștiința națională** ,care să servească **ideea unității naționale** . [----]

"Dar tot ce se va face sub imperiul noii Constituții ,va trebui să se facă sub un regim de **întărire a autorității de Stat** care s-a instaurat,**regim consimțit de întreaga țară**,fiind că se simțea lipsa lui,**pentru restabilirea ordinii interne** ."

▫Stat corporativ

/Proprietate individuală inviolabilă

Și atunci noua Constituție,urmărind,**în locul individualismului** ,**dezvoltarea spiritului de solidaritate națională**,chiar sub puterea acestui regim de autoritate și **transformând Statul politic ,în Stat profesional corporativ**, el va trebui să aducă roade nebănuite pentru țară,mai cu seamă penru că **părțile privitoare la proprietatea individuală le menține ca pe un drept inviolabil** . [----]

"**Statul profesional**,pe de altă parte,își va compune **organele legislative** ca o urmare firească a acestei concepțiuni ,**numai din cetățeni care exercită o profesiune** ,aleșii trebuind să exercite o profesiune ,cea ce înseamnă că Statul ,în urma **reforme constituționale din 1938** ,îa forma unui **Stat Corporativ** ,în care **persoana Regelui devine centrul vieții de Stat**,ajutat fiind în înalta Sa misiune ,de **Reprezentanța Națională** ca putere legiuitoare ,apoi de **miniștrii și subsecretarii de stat**,ca putere executivă"[----]

Aurel Baci / 23 iun.'39

▫Dimensiunea divină și istorică a lui Carol II

[LD :formula că **regele** devine "**centrul vieții de Stat**" nu pare a-i tulbura judecata, și nu-i pare suficientă. Și atunci face saltul următor :Regele Carol are o misiune divină]

"**Regele Carol al II-lea**, care ,prin **curajul** Său,prin **Înalta Sa înțelepciune** și prin **grija** Sa permanetă a știut și știe ,cu **vrednicie și demnitate regească** ,să păstreze **patrimoniul lăsat de către Marii săi înaintași ,în paza sufletului și a iubirii Sale de neam.**"(aplauze prelungite)
"Timpurile pe care le străbatem sunt din ce în ce mai grele ,dar pentru aceea **declar** , în numele **grupării intelectuale din Ținutul Mureș**,că am toată încrederea în puterea noii discipline,că **sunt adânc convins de misiunea divină a Regelui Carol al II-lea**,care **va duce cu mână tare** spre culmile gloriei un neam și o țară merită să fie o **stâncă a civilizației umane** în acest colț al pământului "

Aurel Baciu / 23 iun.'39

/Guvernul, Armand Călinescu

[LD :unul din semnele psihologice ale acceptării unui regim de dictatură personală ,era **absența altor răsunderi nominalizate** .Șefii de partide dispăruseră ;miniștrii de resort nu erau pomeniți ;guvernul amintit tangențial,rareori nominalizat .**Numai**

Regele :gândise,dorise,hotărâse, spusese ,făcuse, deci numai el trebuia citat și lăudat !]

..și să cred în **destoinicia distinsilor Lui sfetnici** , în primul rând în destoinicia și înțelepciunea distinsului bărbat de Stat d-I **Armand Călinescu** "(Vii aplauze)

Aurel Baciu / 23 iun.'39

32.)I.Jerca (deputat FRN Gorj ,Intelectuali),la Mesaj, Cameră,24 iun.'39

(DAD, MO 6 , șed. din 24 iun.'39, p. 102-103)

[LD :Jerca(cred că un vechi țărănist gorjean)prin cuvinte nu simple ,ci simpliste ,care trădau puțină cultură adăpată tot la revoluția franceză ,cum îi stătea bine românului,încearca să dibuiască ce era **regimul instaurat de Carol și Călinescu** .

Luat ad -literam,Carol a adus la putere **tiers-état -ul românesc - mulțimea românească ,profioniștii și direct producătorii corporațiilor.**

Evaluat prin ținta urmărită,regimul nou era **o decapitare a clasei politice partidiste** ,căreia îi atribuia, nici mai mult nici mai puțin, **păcatele reacțiunii franceze de dinainte de revoluție !**

Nu este greu de constatat că sunt **simple speculații**, care se băteau cap în cap cu opiniile altor reprezentanți ai "**tiers-état -ul românesc**" .

Toate par a avea un **numitor comun** : nu vorbesc despre **o lovitură de stat** .]

I.Jerca / 24 iun.'39

▫ **Regimul Carol II =regim revoluționar**

"Noi trebuie să vedem în Suveranul nostru, în **MSRegele Carol II,un revoluționar** -de sigur revoluționar în sensul științific -și sunt **două,trei inovațiuni** pe care le face acest Monarh . Prima derogă de la **regula generală a revoluțiunilor trecute** ,în special față de aceea de acum **150 de ani** .Atunci **poporul francez cerea Monarhului** convocarea **Statelor Generale** . **Regele nostru**, din contră ,se substituie drepturilor noastre și **El ne convoacă** .

▫**Parlamentul FRN=tiers-etat-ul românesc =starea a treia**

"Acum care este diferența dintre noi și acele State Generale ?Statele Generale erau compuse din **nobilime,cler și tiers-état**,mulțimea franceză .

Ei bine,**Regele nostru a convocat numai tiers-état -ul românesc**,adică pe muncitori și pe producători și a **lăsat deoparte vechea nobilime** ;căci să fim sinceri, în discuția noastră ,avem și noi,dacă nu o nobilime propriu zisă,**un fel de nobilitas romana** ,un fel de **profitori ai politicii trecutului** și pe care **Regele nostru nu i-a mai chemat**.Ei își făceau tot felul de **afaceri** , se înțelegeau foarte bine între ei: **pleacă tu , viu eu ; scoală-te tu , să mă așez eu** ,și așa mai departe ." [---]

I.Jerca / 24 iun.'39

()Armand Călinescu=Kogălniceanu =l'abbé Sieyès,

[LD :În această ecuație,nu este de mirare că **primul ministru Călinescu**(asemuit lui **Kogălniceanu**) căruia i se recunoaște faptul că **a emancipat țara de servajul politic**.

"Regele nostru ne-a chemat numai pe noi .Regele nostru ,ca un erou - desigur revoluționarii sunt eroi -**ca să spargă cu tradițiile, și în special cu obiceiurile, care mai mult sau mai puțin asupresc poporul ,a fost ajutat de primul nostru ministru,** de românul sadea d-l **Armand Călinescu** , și eu îl consider pe dl Călinescu un fel de **l'abbé Sieyès**, care se întreba : < *Qu 'est ce que le tiers état?*> și răspundea :<**Rien ! Que doit -il etre ? Tout !** > [**Ce este această mulțime ? Nimic ! Ce va fi ? : Totul !**]

"Iar noi, care suntem **adunați în acest Parlament**,avem o mare răspundere față de națiunea care ne-a trimis aici **și față de** remarcabila personalitate a d-lui **prim -ministru "**

[-----] " Să spunem câteva cuvinte și despre colaboratorul Regelui nostru .

Pentru mine-și cred că și pentru toți aceia ieșiți din pătura poporului-**d-l prim -ministru** poate fi socotit asemenea **acelui care ne-a emancipat de sclavaj** ,asemenea lui **Mihail Kogălniceanu** .Într-adevăr, mi se pare că **este acum momentul să ne emancipăm și noi de servajul trecutului**. [-----] **Ca și Mihail Kogălniceanu** , putem spune că d-l **Armand Călinescu a reușit să ne desrobească pe noi toți cu reformele sale actuale și viitoare ."**

I.Jerca / 24 iun.'39

33.)Romulus Cârdeș(FRN, Intelectuali,ținut Suceava),la Mesaj,Cameră ,24 ian.'39

(DAD, MO 6, șed. din 24 iun.'39 , pag. 97-98)

[LD :Este profesor de Istorie.S-ar putea să fi fost liberal.Momentan nu -mi aduc aminte.Vorbește și în numele celorlalți reprezentanți ai Sucevei .Oricum se simte oarece meșteșug .

Se străduiește să legitimeze noul regim, și aduce ca principal argument,tradiția voevodală]

Romulus Cârdeș /24 iun.'39 Doc.integral : [fișier Intelectuali](#)

▫Parlamentul FRN ▫ Constituția

▫Statul român =stat corporativ ? Nu !

▫Raportul guvern - parlament .

▫România =monarhie tradițională = domnie activă .

▫Monarhia-tradiția națională și autoritară

▫Constituția Carol = constituție românească

[LD:epigoni ai ideologiei conservatoare a "*formelor fără fond* " (care și-a avut corifeii ,rosturile și strălucirea ei la sfârșitul secolului XIX,temperând excesul liberalismului sălbatec la noi) bucurându-se pentru reînțoararea la "obiceiurile pământului",chiar dacă prețul politic plătit era pierderea drepturilor democratice ! Beție de cuvinte ,metafore mediocre nemeritate ,pentru a huli ceea ce timp de 80 de ani a constituit **proiectul de modernizare ,democratizare și progres** al nației române .Și asta numai pentru a preamări fapta unui rege lacom de putere , cu tendințe totalitare.Și aceste considerații ,susținute de un intelectual ...]

"**Cea dintâi mare reformă** izvorâtă dintr-un gând logic , din **gândul MSRegelui,este reforma constituțională** .În viața noastră parlamentară ,aproape **trei generații de-a-rândul am suferit de mirajul Apusului .Am împrumutat tot ce am putut din Apus,fără să ne gândim că împrejurările de la noi erau alteledecât împrejurările din marile țări apusene.**

Am împrumutat înainte de toate **Constituția** ;și **ne-am bucurat aproape 80 de ani de zile de această haină strălucită**, pe care am îmbrăcat-o

"Atunci când **îmbrăcămintea aceasta a devenit subțire și națiunea tremura de frig** , **democrația ideologică** a vrut să ne sugereze ideea că tremurăm de căldură .

"**Dar a dat Dumnezeu** că a venit un **vânt aspru,care ne-a zburat din spinareaceastă haină străină**:a venit **Constituția românească**(aplauze),această Constituție care a izvorât din **necesitățile și realitățile pământului românescși din trecutul neamului românesc."**

Romulus Cârdeș / 24 iun.'39

/Guvernul –responsabil exclusiv față de șeful de stat

[LD :ca să vezi ce le știe d-l profesor !Deci **România nu este stat corporatist** (cum au crezut unii și alții).**A împrumutat** și ea ceva **din Constituția Portugaliei**,ceva "salutar" :**guvernul responsabil doar față de rege** .

Chiar mă gândeam de unde ne-om fi inspirat ,și mărturisesc că nu am știut .Dar, pe lângă faptul că repudiata practică a "imitației" reappare , deosebirea fiind doar sursa diferită a inspirației , în rest mi se pare dezonorant ca un reprezentant al Parlamentului să fie satisfăcut de știrbirea prerogativelor instituției pe care o reprezintă.

"Ce nu s-a vorbit și nu se vorbește astăzi despre **corporatism!** Este un **cuvânt la modă** . D-lor deputați,**Statul Românesc nu este stat corporativ și nu va fi nici o dată** ,între altele pentru că **nu există în Europa state corporative**,cu excepția **Portugaliei** ,din a cărei **Constituție am împrumutat și noi o prevedere** foarte salutară pentru noi ,anume că **banca ministerială**,din punct de vedere politic,**este responsabilă exclusiv șefului de Stat**,va să zică Regelui ."

/Parlamentul trecut = anexă a Guvernului

Împărtășesc parțial ideea lui că,și sub "**vechii**" regim ,**executivul domina parlamentul** . Numai că Guvernul **domina prin partid doar "majoritatea"**,uneori nici măcar în întregul ei ,iar "**funcția de control**" fiind prin **excelență arma opoziției** .

"Nu că înainte vreme ar fi fost o răspundere așa de mare și covârșitoare a guvernului, față de Parlament , fiind că ,d-lor deputați ,de câte ori **Parlamentele trecute schițau oareșicare alură de independență** ,împreună cu **unele regretabile scandaluri**,care nu erau altceva decât un fel de **exerciții sportive ale tinerii democrației** ,**venea sabia lui Damocles sub forma amenințării dizolvării**.Încât, în fapt ,**Parlamentul trecut era un fel de anexă a guvernării**

/Parlamentul prezent =auxiliar legislativ al guvernului

Cât privește aceldubitativ " poate", privind **lipsa de strălucire a parlamentului**,gura păcătosului adevăr grăește :de ce trebuia apreciat faptul că "**auxiliarul legislativ**" trebuia să fie **mediocru** ?! Și de ce aplauda așa cu foc acest Parlamnet când i se sublinia faptul că a fost "**degradat**"

"Parlamentul de astăzi **poate că nu are forma așa de glorioasă** cum o aveau celelate parlamente ,dar **Parlamentul de astăzi trebuie să fie , înainte de toate , un auxiliar legislativ al guvernului**."Întru cât **am scăpat de grija aceasta de a trânti miniștri**, cred că vom putea **legifera mai bine și mai conform cu interesele Țării Românești**, dacă ne vom restrânge numai la rolul destul de util și destul de important pe care noua Constituție l-a destinat acestui Parlament "(aplauze)

/Voevodul+Biserica +Divan boeresc = tradiția românească

[LD:De ce oare ,dacă tot au înlocuit Constituția -care consfințise instituția "**regatului**" și a "**parlamentului**" , de ce nu au revenit și la limbajul "tradițional": "**Domn**", "**Divan**"?

" Acum este adevărat că **un Stat nu poate să progreseze și să-și justifice existența , dacă nu se bazează pe o tradiție. Tradiția națională la noi a fost o domnie activă** .

Așa cum au fost Domnitorii noștri din trecut,**Voevozi activi** ,având pe lângă sine **Biserica și Divanul boeresc** ,așa trebuie să fie și **Regele de astăzi :activ,având pe lângă sine guvernul țării și, ca un sfat auxiliar ,Parlamentul țării**.

"**Să nu ne tot jucăm de-a constituționalitatea** ,să nu discutăm neconținut dacă **legile sunt sau nu constituționale**,să căutăm să facem **legi bune** și să căutăm să veghem ca **puterea executivă**, care este însărcinată cu **aplicarea acestor legi** ,să-și împlinească **legile** , odată ce **aceste legi au fost aduse pentru binele public**." [----]

Romulus Cândea / 24 iun.'39

34.)Victor Vâlcovici(FRN ,deputat ,Intelectuali),la Mesaj,Cameră ,28 iun.'39

(DAD, MO nr. 7 , șed. din 28 iun.'39 , pag. 128 - 131)

[LD: Dincolo de posternările la modă-elogiu MSR –opiniile lui vădesc cunoașterea realităților din țară,iar propunerile sale se bazează pe cauzalități înlănțuite ,economice și sociale.Accentul pus

pe dezvoltarea economică echilibrată, pe cele două funcții (misiuni) ale industrializării – autodezvoltarea și aspirarea excedentului demografic rural – pe grija pentru nivelul de trai al țărănimii – relevă un bun bărbat de stat]

Vict. Vâlcovici / 28 iun.'39 Doc. integral : **fișier FRN I**

- Regim totalitar ?! de dictatură ?! ▫ Guvernul Armand Călinescu
- Problema centrală : creșterea nivelului de viață
- Starea de mizerie a cetățeanului mijlociu , a țăranului .
- Ridicarea randamentului agrar ▫ Lucrările publice : căile de transport
- Industria -aspirator de suprapopulație agricolă ▫ Înstărirea țăranului = cheia prosperității țării
- Stat autoritar : păzirea legalității

*Notă -Victor Vâlcovici

Matematician.Prof.de Mecanică rațională și experimentală la Școala Politehnică din Timișoara , apoi la Universitatea din București.Membru al Academiei Române.
A fost membru PND .A fost ministru la departamentul Construcții și Comunicații în guvernul de tehnicieni-lorga /

/Stat totalitar ?!dictatură ?!

"Ceea ce s-a căutat prin lovitura noastră de Stat ,a fost să se repună Statul Român în prestigiul și în autoritatea în care se găsea înainte vreme,în prestigiul și autoritatea de care are nevoie pentru înalta misiune pe care trebuie să o îndeplinească Statul .
Căci Statul are o înaltă misiune,mai cu seamă în Țara noastră,de a păzi cu sfințenie și cu autoritate legile țării și nu numai atât,de a întreprinde în mod persistent,în mod insistent,un proces de educație națională care ne lipsește .
Aceasta nu înseamnă Stat totalitar,nu înseamnă statocrația italiană ,ci înseamnă pur și simplu o serioasă înțelegere a menirii Statului românesc."[---]

Vict. Vâlcovici / 28 iun.'39

▫Guvernul Armand Călinescu

"Grație impulsului regal și grație vigilentei permanente din partea primului sfetnic al Coroanei ,d-lui Armand Călinescu(vii aplauze)noi ne bucurăm azi de perfectă liniște și putem lucra.Să-mi dați voie să aduc acest omagiu public d-lui prim -ministru pentru activitatea sa pusă în slujba țării,în cel mai înalt spirit de sacrificiu de sine.
"Într-adevăr,echipa de lucru de sub conducerea d-sale s-a pus pe muncă .
De 16 luni ,de când avem acest guvern ,s-au realizat lucruri mari în comparație cu ceea ce se putea realiza sub alte regimuri, în același interval de timp .E o minune .[...]
"Dar ,în orice caz, un lucru este sigur :că pe lângă marile realizări pe care le-a făcut această echipă lucrătoare de miniștri,sub conducerea d-lui prim-ministru Călinescu,rămâne încă foarte mult de realizat pentru programul de viitor ."[-----]

Vict. Vâlcovici / 28 iun.'39

#Starea de mizerie a cetățeanului mijlociu ,a țăranului.

"[...] rog onorata Cameră să-mi îngăduie să enunț o singură problemă ,care este problema centrală,problema vitală a țării noastre .Este o problemă care concentrează toate cărările de analiză,când este vorba să cercetăm de aproape, obiectiv,cauza relelor noastre și anume este ridicarea nivelului de viață a cetățeanului mijlociu,în special a țăranului nostru (aplauze). Aceasta este problema centrală care trebuie să ne preocupe tot timpul ,natural în timp de pace,dacă miazmele amenințătoare care ne vin de peste graniță,ne vor da răgaz , aici trebuie să ne concentrăm atenția și toate celelate probleme trebuie grupate în jurul acestei probleme centrale .

" Dacă vom avea răgaz să cugetăm asupra operei și îndatoririlor noastre de construcție din țara românească , atunci eu cred că problema care trebuie să ne preocupe în primul rând este aceasta:scoaterea din starea de mizerie în care se găsește cetățeanul mijlociu în țara românească."(aplauze) [---]

Vict. Vâlcovici / 28 iun.'39

#România -în coada țărilor după venitul național

"Știți dvs ce puteți citi ,dacă cercetăm statisticile străine ?Am deschis de curând cartea unui învățat statistician englez ,care face **tabel cu 28 de țări , după venit** ,considerând și venitul agricol și cel industrial ,**România stă în coadă** - nu ultima chiar ,pentru că o întrece Lituania . În acest tablou ,notați bine,**este enumerată Bulgaria, este menționată Grecia, este Ungaria, este Africa de Sud.**D-lor ,**noi stăm mai prost** ,din punctul de vedere al veniturii naționale ,**decât Africa de Sud !**

/Atenție la randamentul muncii țărănești !

"De sigur că fenomenul n-a scăpat conducătorilor noștri politici , și știm că s-au cercetat cauzele și s-au grupat în jurul câtorva probleme foarte importante , mai cu seamă în ce privește agricultura .**Ministrul nostru de agricultură** se gândește în mod serios și a început o campanie de îmbunătățire a tehnicii agricole .Se gândește , iarăși , la întreținerea cum se cuvine a timpului liber pe care îl are țăranul nostru.Sunt , după socoteli destul de moderate , **160 de zile de șomaj ale agriculturului țăran** . [-----]

/Atenție la căile de transport

[LD, 2004.:ca în povestea cu zece negri mititei :136.000 km șosele din care .900 comunale (impracticabile);30.000km.șosele județene , din care jumătate sunt jalnice ;13000 km.șosele naționale .din care 10.000 sunt în stare lamentabilă.Rezultă că bune sunt cam 3.000 km.șosele]
[LD:13 febr.2007.Au trecut de atunci aproape trei sferturi de secol , din care 45 sub regim comunist și , din '89,17 ani de întoarcere la economia capitalistă.

România pare a avea această "moștenire" cronică ! Numai nu poate avea drumuri și șosele practicabile !Oare de ce ?N-a avut materie primă ? N-a avut brațe de muncă ?Eu afirm că este o **tară a incapacității gospodărești a românilor**, clasă politică și popor .

"Dar rămâne **chestiunea transportului** ,încă în picioare.Trebuie să recunoaștem că **actualul ministru al Lucrărilor Publice**, d-l ministru **Ghelmegeanu** (aplauze) și-a început activitatea în împrejurări destul de grele și totuși , cu **o tinerețe și cu un ritm** pe care **rar l-a atins cineva** înaintea sa,a știut să dea fața care se cuvenea coeficientului diferențial în munca noastră (aplauze)**Rămâne încă deschisă problema căilor de comunicație** .**Vor trebui încă mulți ani de muncă metodică** ,pentru ca să putem oferi țării aceștia **căile de comunicație care se cuvin exploatării bogățiilor noastre naturale**.

"Din ce sunt compuse aceste **136 .000 de km. de șosele ?**

90.000 sunt cunoscutele **șosele comunale**,care sunt în cea mai mare parte,**peste trei sferturi**,doar **pârții fără piatră**, care ,natural,cea mai mare parte din an **sunt complet impracticabile**.

Mai sunt vreo **30 .000 km de șosele județene** ,din care **jumătate sunt impracticabile**,din cauză că **aproape nu mai au piatră pe ele**.

În fine,vreo **13.000 km.sunt șosele naționale**.Mândria noastră .Dar să știți că,**din aceste șosele naționale,numai vreo 3.000 km.merită**în adevăr să poarte titlul de mândrie națională .**Numai vreo 3.000,fiind că restul sunt în stare lamentabilă**.Sunt **șosele naționale ,care se prezintă mai prost decât unele din șoselele județene** .

" Dacă ne-am apuca să facem **o socoteală** , cam **ce ne trebuie nouă** ,pentru a pune **rețeaua aceasta de căi de comunicație** în stare de a folosi țării ,găsim că **avem nevoie de 40 miliarde lei**,pe puțin.**S-a studiat chestiunea** aceasta ,**dacă am fi noi în stare să găsim creditele necesare pentru a da drumul lucrărilor de 40 miliarde lei** .**Nu suntem în stare ,s-a făcut dovada**,că **toate eforturile** noastre până azi **nu vor putea găsi decât câteva sute de milioane** din ceea ce ne trebuie,ceea ce înseamnă **aproape nimic** ."[-----]

Vict. Vâlcovici / 28 iun.'39

/Atenție:suprapopulație agricolă!

"**Elan industrial ne trebuie din mai multe motive**.**Noi avem nevoie de o industrie** în țară,mai întâi de toate pentru că ,în momente grele,în momentul când focul este aprins în jurul nostru , **noi suntem izolați geograficește și nu mai putem conta decât pe propriile noastre mijloace** . [-----]"Dar nu numai atât .Mai este încă ceva .**Industria**, în general,compartimentul industrial și

comercial în țara românească, **are o foarte mare problemă de rezolvat**, este vorba **de a întrebuinta bratele care se degajează** anual din suprapopulația țării. Gândiți-vă că **250.000 locuitori în plus** are țara românească **în fiecare an**. **Ce facem cu ei ?** Îi păstrăm la țară ca să adâncim **pauperizarea vieții agricole ?** **Nu !** O politică înțeleaptă de Stat trebuie să prevadă lucrul acesta "[---]
Vict. Vâlcovici / 28 iun.'39

▫ **Industria+agricultură=rezolvarea sărăciei țăranului**

"Industria împreună cu agricultura, împreună **cu elanul** pe care îl găsim la populația de la țară **către muncă**, **va rezolva marea problemă a înălțării economice** și deci și **morale a Țării Românești** (aplauze) **lată deci cum se îmbină toate problemele**, și cum **se aranjează toate** în mod polarizant în jurul problemei acestora centrale , ridicarea nivelului de viață a țăranului ."
Înstărirea țăranului înseamnă prosperitatea țării. Cu toții trebuie **să ne înscriem deci împotriva dușmanului** care este **sărăcia noastră** .
Acesta este imperativul momentului, d-le prim.ministru și onorată bancă ministerială, **lupta hotărâtă și dârză împotriva sărăciei țăranului român** . "[----]
Vict. Vâlcovici / 28 iun.'39

▫ **Parlamentul:legi și păzirea legalității**

[LD:o dovadă(confirmare) a afirmațiilor mele ,din partea lui Vâlcovici ,îmi este foarte prețioasă în demonstrația mea:la 20 de ani de la întregire și regim democratic , **structura economică ,socială și legislativă a societății românești** era ,în mare,**normală,așezată ,solidă**,având nevoie doar de gospodărire și progres evolutiv.
Lovitura de stat dată de Carol atingea doar suprastructura politică ,instituțiile și mecanismele de guvernare .
Nu era puțin lucru ,având în vedere sensul retrograd dat acestei schimbări.Dar este important de conștientizat faptul că între acest regim de " dictatură" și cel practicat de comunism ,există o deosebire esențială, de fond .]
"Vă trebuie legi pentru această victorie ?**Parlamentul** român vă face declarația solemnă că **vi le va da cu urgența cuvenită** ,fără nici o dificultate și în cel mai sincer spirit de colaborare leală . (aplauze)**"Mă îndoesc că numărul legilor ar fi cheia** care ne duce la izbândă
Eu cred că , mai degrabă ,**o înțeleaptă și bună administrație gospodărească**, în cadrul legilor țării,**este mai eficientă** (aplauze)**Nu avem nevoie de legi noi** .**Să le păzim pe cele care le avem,cu stricteță** . "(aplauze)

▫ **Stat autoritar=educarea poporului +păzirea legilor !**

"Stat autoritar, care să întreprindă serios și insistent **educarea maselor** în direcția aceasta ,**în sensul păzirii legilor**.**Poporul nostru este un popor înțelegător.El este bun , este maleabil,se lasă condus și va va urma** și atunci când ,**poate ,momentan,nu-i veți oferi o plăcere**
Pentru că el știe că **în dosul desamăgirii sau amărăciunii momentane,se ascunde intenția dvs de bine pentru dânsul și vă va răsplăti cu recunoștința sa."**

/ **Muncă și solidaritate**

"De aceea,**faceți apel la eforturile noastre** ale tuturor, pentru ca într-o **impresionantă solidarizare națională** să putem da ceea ce **națiunea așteaptă de la generația de astăzi** . (vii aplauze)**"Nimeni nu va cârți împotriva muncii**,pentru că **timpul cârțelilor fără de rost a trecut pentru totdeauna** .**Astăzi,problema existenței noastre cere**,mai mult ca totdeauna , **unirea tuturor fiilor acestui neam** și noi,pătrunși de înaltă valoare națională a acestui adevăr , vă spunem d-le prim-ministru : **luați comanda mobilizării noastre sufletești** și **noi vă vom urma pe calea binelui** ,pentru propășirea țării și pentru înălțarea patriei "
(Aplauze prelungite și îndelung repetate .
DI orator este viu felicitat de Armand Călinescu și de Al.Vaida -Voevod)
Victor Vâlcovici / 28 iun.'39

35.) Ion Agârbiceanu (FRN, Publiciști și scriitori, Cluj), la Mesaj, Senat, 26 iun. '39

(D.S., MO 7, șed. din 26 iun. '39, p. 158-164)

I. Agârbiceanu / 26 iun. '39

#Eșecul guvernelor de uniune națională"

[LD : Revezi la fișierele de guvernare (Guvernul Iorga) .acele încercări .La înrebările retorice ale lui Agârbiceanu ,mi-am spus părerea **Carol a intenționat ,a dorit ,a forțat nota** ,în acest sens și scop , din momentul "**descălecării**" din 1930 .Numai că tentativele lui **nu vizau altceva** , decât dorința de a avea "**guverne personale**" ,pe care **să le numească , să le conducă ,să le dirijeze**, nu ceea ce înseamnă "**guverne de uniune națională**"

Confuzie , mistificare ,convertire , oportunist ?]

"Domnule președinte , d-lor senatori ,**ce au fost toate acele apeluri ,toate acele îndemnuri** , la înfăptuirea de **guverne naționale** , pe care adormitul în Domnul ,**Marele Rege Ferdinand** ,le-a făcut **ani de-a-rândul ?**

"Ce au fost acele încercări , care s-au făcut chiar **de către partidele politice** la aceste sfaturi , ca să se realizeze **astfel de coaliții** sau astfel de **guverne naționale** ,decât **impunerea comandamentului** ce-l avea de împlinit către **națiunea și Coroana Română ?**

"Ce altfel de înțeles a putut avea apelul făcut la unirea forțelor din toate grupările politice , de către **Maiestatea Sa Regele Carol II** , **îndată ce s-a urcat pe Scaunul Domniei ?**" [-----]

I. Agârbiceanu / 26 iun. '39

≈10 febr. '38 :delăturarea partidelor

"Coroana vecinic trează și cu inima vecinic lipită de simțirea poporului român ,**știa că apelul** pe care-l face la unire ,**trăește adânc în marele fluviu național** ,știacă este **în conglăsuire** cu **această tendință firească a neamului** și , de aceea ,**când Maiestatea Sa Regele Carol al II. lea a văzut că nu poate să ajungă la această unire** ,prin simple apeluri la înțelepciune la dragoste , la frățietate ,la patriotismul oamenilor ,**a venit cu hotărârea cea mare de a delătura de la suprafața vieții politice acele formațiuni care contribuiau la crearea unei atmosfere ostile ,unei atmosfere străine de adevăratul suflet al poporului ."**

≈Noua Constituție= triumful statului național

"Noua Constituție edictată și votată imediat ,plebiscitar ,de Națiune ,nu era ,domnule președinte și domnilor senatori ,după convingerea mea adâncă ,altceva ,decât **triumful însuși al idealului de viață al națiunii române întregite într-un stat național ."** [-----]

I. Agârbiceanu / 26 iun. '39

≈Guvernul=echipa de lucru a MSR

"Domnule președinte , d-lor senatori ,mie mi se pare că dacă Constituția a îndrumat viața românească întregă pe un drum nou ,pe drumul ei firesc ,așa după cum îl simt eu ,**echipei de lucru a guvernului Majestății Sale** ,i se datoreștere **punerea în aplicare a principiilor fundamentale ale acestei Constituții ."**

"Era obiceiul în trecutele regimuri politice ca ,**după fiecare faptă de guvernare** mai importantă ,**guvernul sau ministrul respectiv să fie sărbătorit** și să i se aducă o **recunoștință publică** , fie în sânul majorității , fie la un banquet , fie în altă parte-

Ei , iată , **avem o echipă de lucru de un an și jumătate** , o echipă care a început sub președinția adormitului întru Domnul , a celui dintâi și **mare patriarh al României , Miron** ,care a condus-o un an ,și a fost **continuată sub președinția d-lui Armand Călinescu** , iată o echipă de lucru care **n-a fost sărbătorită ,căreia nu i s-au ridicat osanale** ,și care **s-a mulțumit cu recunoștința propriei conștiințe împăcate** că în locul de slujbă și de muncă în care a fost chemată , **și-a împlinit datoria** .Oare opera nu ni-o mărturisesc toate **marile înfăptuiri** care au fost aduse de către **guvernul Majestății Sale ?**"

/Reforma administrativă: regiunile , rezidenții regali

"Reforma administrativă împlinește un mare și vechi deziderat al tuturor locuitorilor țării ,

care își pot vedea de treburile lor gospodărești, oameni cunoscători și cercetători de la fața locului ,socotesc,că ea a dat pentru prima oară posibilitatea să înflorească regiunile țării și prin această prosperare a părților întregitoare a țării,să prospereze națiunea și țara întreagă Oare această reformă n-a fost aplaudată cu toată convingerea și cu toată căldura,n-a fost mărturisită ca o dorință a sa din partea poporului ?"

"Dar când se făceau atâtea combinațiuni și atâtea intrigi politice cu regionalismul ,atunci nimeni nu se îngrijea de adevăratele nevoi regionale ,atunci nimeni nu se îngrijea de adevăratele nevoi materiale , morale,culturaleși sanitare ,din diferitele ținuturi ale țării "

/Protejarea muncii naționale....

"De aceea,poporul a urmărit în deaproape toată opera guvernului actual și și-a arătat mulțumirea și satisfacția sa și atunci când a văzut proteguită munca națională într-o măsură mai mare ca înainte,atunci când a văzut opinia publică întreagă că nenumărați șomeri intelectuali ,copii și nepoți de-ai noștri,care au fost lăsați sub regimurile trecute,fără de aplicație,că aceștia, adeseori cu jertfe pentru cei mai în vârstă,cu scăderea vârstei de pensiuine, au ajuns,cei mai mulți ,la posibilități de existență de a-și pune în slujba patriei toate energiile tinere ,n-a fost bucuroasă toată lumea ?"

/Muncă și Voie Bună

"Sau crede cineva că atunci când instituțiunea care privește pe muncitor ,instituțiunea **Muncă și Voie Bună** ,când s-a pus ideea unei educații integrale a muncitorului nostru din fabrică și manual,ridicarea lui culturală ,în adevărata umanitate și în adevărat umanitarism , în adevărat naționalism ,crede cineva că nu toți au aplaudat această măsură și că nu o socotim cu toții de bine venită,singura măsură care poate să scoată și să elibereze o întreagă pătură muncitoare de sub terorismul sindicatului străin,sub care a gemut până acum ?"

/Campania sanitară

"Sau când s-a pornit marea campanie sanitară făcându-se acele instituțiuni care privesc sănătatea țării întregi,sănătatea tineretului ,vigoarea sa,creșterea lui integrală ,atunci când s-a văzut că din inițiativă regală guvernul pune în lucrare dispozițiuni, legi și măsuri prin care o nouă generațiune poate crește în deplină sănătate sufletească și fizică "[-----]
I. Agârbiceanu / 26 iun.'39

36.)Ion Flueraș(Ex-PSD ,senator FRN,Muncă manuală),la Mesaj, Senat,23 iun.'39

(DS,MO6 ședința din 23 iun.'39 . pag. 125-126)

[LD :6 soc.-dem.depuseseră jurământul parlamentar .

Senatori :I.Flueraș ,Gh.Grogorovici ,Iosif Jumanca ,Lazăr Măglașu ,

Deputați :Eftimie Gherman ,Teodor Roznovan ,

[Poziția adoptată de social-democrați este o dovadă că , în acel moment ,ori nu realizau sub ce regim intraseră, ori noul regim le convenea.

Dar admitând lipsa de discernământ politic, lipsa de consecvență, a atâtor politicieni,să fi avut dreptate numai singuraticii Maniu și Brătianu și câțiva amici care i-au urmat ?

Și noi, istoricii, să perseverăm în scoaterea acestei guvernări ,din regimul democratic ?

Nu putem considera nimic pozitiv și corectiv în reformele înfăptuite ?

Crearea FRN ,a breslelor,a asoc.Muncă și voie bună;prezența lui Ralea la Muncă ,seria de instituții pentru tineret (Premilităria, Străjeria,Serviciul Social etc) și manifestări cultural-sportive -sărbătorirea lui 1 mai ca niciodată !-dăduse speranța unei schimbări benefice.

Faptul că Flueraș nu regretă regimul democrat ,parlamentul pluralist,existența partidelor,spune ceva despre tăria doctrinei afișate până atunci .Dar, mai mult de atât ,ce ? !]

I.Flueras / 29 iun.'39 **Doc.integral-fişier PSD**

- **Clasa muncitoare** : omagiu Reginei Maria ▫ **Omagiu Regelui Carol II**
- **Situația clasei muncitoare** ▫ **Antrenarea muncitorilor în acțiuni ilegale în regimul trecut**
- **Muncitorii în regim FRN** :Mărirea salariilor/Măsurile guvernului

***Notă I.Flueras.**

N la 2 nov.1882, com.Șecula (Arad).Rotar.Autodidact..A aderat la mișcarea soc-dem. din 1902.În 1903, s-a înscris în secția română a PSD din Ungaria , militând, alături de Jumanca, ptr drepturile muncitorilor.Membru în Consil Național Român ,lider la Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia (1918).Membru în Consil Dirigent .

La conf. Internaționalei Comuniste (Moscova, 24 nov.'20) pentru atitudinea sa națională, a fost nevoit să părăsească Moscova A refuzat apoi constant colaborarea cu comuniștii.

Ajuns președinte CGM, a fost ales deputat între 1920-1931.

[LD: membru în Consil Naț , apoi în Directoratul FRN ('39-'40)]

În 1943, a fost exclus din PSD ptr colaborarea cu regimul lui Carol și Antonescu .

Arestat în vara 1945 , condamnat la 3 luni închisoare , nu a fost eliberat la expirarea condamnării.

Omorât la 13 iunie'49 , în penitenciarul Jilava , de către Rek Ludovic , unul din tre tortionarii echipei de "reeducare" conduse de Țurcanu . (Cf. Cicerone Ionițoiu, Dicționar F-G, f.65)

I.Flueras / 29 iun.'39

#Antrenarea muncitorilor în acțiuni ilegale

"Deci , d-lor senatori ,în aceste împrejurări ,nu este de mirare că **muncitorimea noastră** în trecut **a aderat** într-o măsură mai mare sau mai mică, **la acțiuni care nu cadrau întotdeauna cu legile țării și cu ordinea socială** .Vina nu a fost însă a ei ,ci a împrejurărilor . "

▫Muncitorimea în regim FRN

"Astăzi,situația sa schimbat mult în ceea ce privește situația morală a clasei muncitoare ;în ce privește situația materială este tot ce a fost ieri și această situație trebuie să se îmbunătățească și,în acest scop ,vom avea prilejul să venim în fața dvs.cu propunerile necesare .

" Este. d-lor senatori ,absolut necesar ca onoratul Senat să **delege chiar o comisie** care să studieze **chestiunea salarizării clasei muncitoare**,întrucât,**dacă se reglementează și se îmbunătățesc salariile tuturor slujbașilor Statului**, atunci nici **clasa muncitoare din întreprinderile particulare sau ale Statului nu poate fi lăsată în voia întâmplării** ,căci din salariile pe care le-am arătat aici , dvs puteți constata că acestea și astăzi sunt salariile reale și **nu poate trăi muncitorul cu un asemenea salariu ,nu se poate hrăni ,nu se poate îmbrăca , nu-și poate cumpăra o carte , nu poate trăi o viață omenească .**

"Or, această situație **nu este spre binele viitorului acestui neam și acestei țări .**

Pe lângă armata,care apără frontariile acestei țări ,și **clasa muncitoare din fabrici și de pe câmpiile țării** ,este de **cea mai mare importanță pentru viitorul și apărarea acestei țări."**

/Atașament și recunoștință MSR și Guvernului

"Totuși, noi muncitorii ,care ne-am atașat **cu tot sufletul nostru** din primul moment **la schimbarea regimului trecut** ,prin înlocuirea lui cu regimul de astăzi al **Renășterii Naționale** , așteptăm cu **toată încrederea ca onoratul guvern**,care a dat dovadă în scurt timp de când guvernează în baza noului regim această țară ,că **va veni cu reformele necesare** și pentru **îmbunătățirea situației clasei muncitoare**

"În această speranță ,exprim **în numele clasei muncitoare,toată recunoștința noastră în primul rând față de Majestatea Sa Regele Carol II** ,cât și față de **onoratul guvern** ,de la care ne așteptăm **să ocrotească clasa muncitoare** cât mai mult în viitor " (**aplauze**)

I.Flueras / 29 iun.'39

37.)Eftimie Gherman(Ex-PSD,deputat FRN,Muncitori),la Mesaj,Cameră 27 iun.'39

(DAD, MO nr. 6 , șed. din 27 iun.'39 , pag. 109 - 113.)

Gherman , în numele muncitorimii ,dă multe certificate pozitive :**regelui Carol , lui Călinescu , lui Ralea** .Și spune textual ,că **regimul nu este o dictatură ci o stare de necesitate** ,de uniune națională]

Eftimie Gherman / 27 iun.'39 Doc.integral : **fișier PSD III**

≈37/ '38 :atmosfera anarhică ≈ Regele Carol : soluția salvatoare

≈ Guvernul ≈ Muncitorimea română și noul regim

Contribuția ministrului Ralea Reforma asigurărilor sociale

*Notă Eft. Gherman

N.în 1894, Lăpușnicul Mare (Caraș) Autodidact.Membru al PSD (secția română) din Austria.Arestat , închisoarea Castelnuovo și Arad .Membru în Consiliul Național Român . Unionist .Deputat PSD în '20,'23, '31,'32. (Cf. Enciclopediei Predescu)

Membru al Consil Naț apoi al Directoratului FRN .

[LD: nu știu ce soartă a avut după '44]

Eftimie Gherman /27 iun.'39

/Regele Carol:soluția salvatoare

"D-le președinte, d-lor deputați .Îmi permiteți vă rog ca la discuția generală la proiectul de Răspuns la Mesaj ,să fac o **recapitulare a evenimentelor** și faptelor petrecute în ultimul timp . Aceasta pentru **verificarea conștiinței noastre**,a activității noastre de până în prezent , cât și pentru **lămurirea marelor mase** care ne-au făcut cinstea încredințându-ne să-i reprezentăm în Parlamentul țării .

≈10 febr.'38=o despicătură de istorie

"D-lor,de la ultimul Parlament și până la cel de azi ,**s-au petrecut o serie de evenimente** . Se poate spune că **s-a înregistrat o despicătură de istorie** .

Îmi amintesc cu emoție evenimentele petrecute până acum doi ani când **anarhia făcea atâtea ravații** ,când **poporul întreg era îndusmănit** ,când **autoritatea de Stat era ca și paralizată** ,când **țara întreaga mergea spre prăpastie** și oamenii cu răspundere,plini de îngrijorare de evenimentele care pe vremea aceea erau în curs,de tot ce se petrecea și mai ales, de ceea ce ne așteptam,**se zbăteau cu toții fără ca să vadă soluția**,asistând numai la **mersul acela sigur spre prăpastie** . "

"Atunci **când credeam că totul este pierdut**,când credeam **că nu mai există nici o salvare** ,nici o **speranță** ,în ultimul moment,**a intervenit soluțiunea salvatoare** .

Ceea ce nu a fost în stare nici un partid politic ,sau toate împreună ,**nu au fost în stare să realizeze**,**a realizat un singur factor care ne-a salvat** ,și acest factor a fost **Majestatea Sa Regele Carol II** "(aplauze) [-----]

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

≈ Guvernul

"Dar ,d-lor, **nu putem să uităm** și trebuie **să fim recunoscători** și aceluia care **a aplicat pe teren gândurile Majestății Sale** .Este vorba de **d-l Armand Călinescu** ,**primul ministru** ,care cu **inteligenta**,cu **puterea de muncă** ,cu **energia** sa,a fost acela care,**însușindu-și răspunderea** ,**a realizat pe teren** gândul nobil al Majestății Sale **Regelui Carol II**

" **Datoria noastră** este nu numai de **a-i fi recunoscători** , dar ne incumbă și datoria elementară de **a-i sta într- ajutor** , de a face tot posibilul ca **această mare operă să fie dusă la bun sfârșit** , spre binele și fericirea țării și a poporului românesc . " (**aplauze**) [---]

Eftimie Gherman / 27 iun.'39

≈ Muncitorimea română și noul regim

"Este semnificativ , d-lor,că **aceste declarațiuni vin din partea muncitorilor-muncitori** asupra cărora, **în februarie 1938,erau ațintite toate privirile și toate gândurile**,și mai ales erau ațintite

asupra **muncitorimeii socialiste**-ce atitudine va avea ea. **Mulți chiar așteptau ca muncitorimea să ia o atitudine pasivă sau negativă** față de măsurile care s-au luat pe vremea aceea. "Or,d-lor,ei nu au răspuns la acele așteptări funeste;**muncitorimea nu numai că nu a luat o atitudine ostilă sau de sabotare**,din primele momente,dându-și perfect de bine seama de evenimentele pe care le trăia și **fiind profund convinsă de tot ceea ce ne aștepta și ne pândea , ea s-a încadrat de la început** și a contribuit din toate puterile ei **pentru reușita măsurilor ce s-au luat.**"[-----]

/Contribuția ministrului Ralea

"Este adevărat că la aceasta **au contribuit și alte persoane** și,permiteți-mi să fiu sincer, în primul rând ,nu pot uita contribuția d-lui **prof .Mihail Ralea** .(aplauze)
D-sa,în calitate de **ministru al Muncii,cu priceperea, inteligența și pregătirea d-sale ,a contribuit foarte mult la netezirea terenului** pentru ca **muncitorimea să-și dea contribuția la opera de redresare a țării.** "[-----]
Eftimie Gherman / 27 iun.'39

38.)Minoritățile reprezentate în Parlament

(AIC, fond casa Regală , Carol II , dosar 33 / 1938 ; ziarele timpului)
[**LD :am tratat pe larg chestiunea în cartea mea (p. 116-123) plasând-o în context internațional al momentului .Mai ales problema minorității germane , maghiare și bulgare , aparținând unor state cu vădite politici revizioniste. Pentru că au avut și ele ponderea lor în schimbarea regimului politic românesc . De data aceasta urmăresc doar încadrarea partidelor minoritare în structurile nou create .Vezi fișier Minorități]**

Adeziunea minorităților în FRN a fost urmărită și comentată pe plan internațional. Prin Constituția din febr.'38, partidele minoritare au fost considerate dizolvate , la fel ca cele românești .

▣Calendarul încadrării.

La 1 mai '38 ,s-a creat *Comisariatul General pentru Minorități*

La 3 mai '38 ,s-a publicat *Decretul* de organizare al CGM .

La 15 dec.'38, s-a creat *Frontul Renașterii Naționale* .

La 3 ian.'39 , a fost publicat *Regulamentul FRN* .

Art. 6 prevedea : "*Minoritățile etnice înscrise în FRN își pot valorifica în secțiuni proprii drepturile ce le sunt asigurate prin legile în vigoare* "

/1-10 febr.'39 .maghiarii, secuii

Ziarele maghiare din Ardeal au publicat un **Apel către populația maghiară** pentru a se înscrie în FRN.Apelul a fost **semnat de personalități marcante** ,printre care și **Laszlo Purghy** (cumnatul regentului Horthy)("Timpul" 1 febr.'39)

La 4 febr.'39,deja 75 % din populația secuiască se înscriesese în FRN .Sub regimul românesc, **fuseseră împrăprietăriți 40.000 de țărani secui** ;standardul lor de viață crescuse ;instrucția publică lichidase 20% dintre analfabeți (România , 6 febr.'39 9)

Prin **decretul -lege din 6 febr.'39**,în temeiul Constituției și Regulamentului FRN,erau numiți în **Directoratul FRN :Nicolae Banffy** (ocupații intelectuale) ;Paul Szasz (agricultură și muncă manuală).În **Consiliul Superior Național :Konopi Coloman ,dr.Miko Ladislau ,Teleki Szabo, Adam șiJosika Adam, Miko Emeric,Szabo Beni,Teleki Ernest** ("Timpul",8 febr.'39 , România , 8 febr.'39)

/10 febr.'39:Bulgarii

-10 febr. - bulgarii . conducători :**Menciu Nicolof , Țancof, Toprof**
Reprezentanții bulgarilor, însoțiți de Silviu Dragomir,au fost **primiți de Armand Călinescu** ,

ocazie cu care s-a semnat un **Acord privind aderarea lor la FRN**, în condiții similare cu germanii și unghurii.

Actul a fost semnat de **Iordan Lefterof, Enciu Nicolov, Gheorghii Zogof (Siliștra)**
Ulterior, prin înalt Decret-Regal, **3 reprezentanți bulgari au fost desemnați în Consiliul Superior Național: Nicolof, Cristu Țancof (Bazargic), Toporof.**
(AIC, fond MPN, dosar 2136, f 22; *România, Timpul, Universul*, 12 februarie '39.)

/5 oct.'39.Ucrainenii

-La 20 ian.'39, se înscrie în FRN **C.Krakalia, fost președ. al Partidului Țărănesc** ucrainean
-5 oct - ucrainenii: **Vi. Zaloziecky, G.Alexievici, I.Gavriliuc.**
Textul de aderare a fost identic. Prin autorizații speciale, **le-a fost recunoscut dreptul de a se organiza în FRN, în organizații proprii.**

Parlamentari: unghuri, germani, ucraineni, bulgari, polonezi, turci, sârbi

LD: Vezi la fișierele: CII-Maghiari, DII Germani, E.I Alte minorități în care sunt date detaliate despre unghuri, germani, ucraineni, bulgari, sârbi, polonezi, găgăuzi, țigani

În alegerile din 1-2 iunie '39, minoritarii au obținut:

-Unghurii – 16 reprezentanți (9 deputați, 4 senatori aleși + 3 senatori numiți)

-Germanii – 8 reprezentanți (4 aleși, 4 numiți)

-Bulgarii și ucrainenii n-au fost aleși. Au avut câte 1 senator numit (după intrarea în FRN)

-Turcii și polonezii – câte 1 senator numit

În total, 28 de reprezentanți ai minorităților naționale

Oficiul Vaticanului "*Osservatore Romano*" (30 iunie '39), ocupându-se de alegerile din România, constata solitudinea dovedită de guvernul român față de minorități.

(Cf. *Univesul*, an 56, nr.178, 2 iul.'39)

/Senatori din ex-partidele minoritare:

[**LD o să încerc gruparea lor pe culorile politice ale fostelor partide**]

Banffy Nicolae, Hans Heydrich, Marton Aron, Episcop Augustin Pacha, Hans Otto Roth, Szasz Paul, Cristu Țancoff,

Jurământul / 7 iun.'39

39.) Comunitatea Germanilor, iun.'39

a) Hans Jung, Senat, 22 iun.'39

(*DS, MO* 5, 22 iunie '39, p. 103-104)

Deplinul acord cu revoluționarea de sus a vieții de Stat

"Comunitatea Germanilor din România, ai căror membri **trăesc în toate provinciile Țării și care, după aplanarea fericită a unor grave lupte interne**, îmbrățișează azi, călăuzită de **ideea renașterii naționale în toate domeniile vieții ei, sub conducerea d-lui Fritz Fabricius**, **întregul popor german al țării, într-o unitate sufletească indestructibilă**, a primit Mesajul MSRegelui cu **acea plină considerație**, care, după tradiția și convingerea noastră, se cuvine purtătorului Coroanei. (aplauze)

Peste acest respect protocolar, ne aflăm însă și în fericita situație să **ne însușim din convingere, atât acele declarațiuni principiale ale Mesajului, care afirmă necesitatea noii Constituțiuni, cât și cele care afirmă rezultatele binecuvântate obținute deja până acum prin revoluționarea de sus a întregii noastre vieți de Stat**. [...]

Cu toții însă trebuie să ne dăm seama că astăzi **ne găsim la începutul acestei perioade noi, că, prin înlăturarea teoretică a ideilor materialiste și liberaliste**, nu au fost create decât **premisele pentru o însănătoșire a vieții de Stat** și că în calea unui progres real continuă să

existe și azi multe neajunsuri și obstacole ."

/Fideli Statului român și marelui popor german

"Poporul german din România este **gata să colaboreze** din toate puterile la refacerea țării noastre alături de poporul român. **Structura sănătoasă a poporului nostru ,cu 80% țărani și cu o distribuție în proporții sănătoase a celorlalte ramuri producătoare**, favorizează de la început colaborarea cu poporul român ,a cărei majoritate covârșitoare o formează de asemenea țărani **Suntem mândri că aparținem marelui popor german** .Faptul însă că **facem parte din Statul român și că aparținem în același timp poporului german** ,că suntem **fideli ,atât Statului,cât și naționalității noastre etnice** ,**nu sunt deloc teze incompatibile**.[.....]

/Misiunea comunității :pionierii unor relații cu patria mamă.

"În misiunea noastră de popor german în România ,vedem,în primul rând, îndatorirea noastră adâncă ,ca să fim pionierii unor relații politice , economice și culturale cât mai bune, între țara noastră,**într-o Românie puternică** , independentă și consolidată în granițele firești ,și între **patria mamă de origine noastră germană** (aplauze generale prelungite)Acestea nu sunt cuvinte goale: au fost fapte care au consacrat această concepție în zile agitate și decisive "

/Poporul român – popor dominant în Stat

"Mesajul accentuează **întâietatea poporului român în viața noastră de Stat** .Dacă aceste cuvinte nu vor altceva ,decât să constate faptul în sine indiscutabil ,că prin numărul covârșitor și prin istoria sa ,**poporul român are dreptul să dea acestui Stat fizionomia specială** a caracterului său, **nimeni nu va putea să pună la îndoială această pretențiune** .
"Poporul român are dreptul ,necontestat ,să obțină în toate ramurile vieții naționale, economice și culturale, **pozițiunea la care are dreptul ca popor dominant** .Aceasta însă nu prin **măsuri artificiale și neviabile** , ci prin înlăturarea sistematică a parazitismului din viața noastră de Stat și pe calea unei **concurențe sănătoase** cu toate forțele producătoare și creatoare din această țară.

/Poporul german –egalitate absolută în toate domeniile

"Niciodată însă nu vom putea interpreta cuvântul "întâietate" , în sensul că noi, membrii ai poporului german ,trebuie **să renunțăm la dreptul nostru de egalitate absolută** în toate domeniile vieții naționale ,economice și culturale ,**pentru a ne mulțumi cu soarta nedemnă de cetățeni tolerați ,de categoria a doua** .

Pretenția noastră de egalitate nu se bazează însă pe principiul democratic și mai mult sentimental de egalitate a tuturor oamenilor ,**ci pe faptul incontestabil că ne îndeplinim pe deplin îndatoririle față de patrie** și că **avem deci dreptul moral să ne folosim și noi în întregime de toate drepturile** , pe care le acordă acest Stat .[....]

-Iorga :"Aduceți-vă aminte ,cu gratitudine ,**cum ați fost tratați sub guvernul meu ,când nu aveam nici o îndatorire și totuși v-am dat tot ceea ce cereați"**

-Hedrich:Trebuie să recunoaștem aceasta [.....] Nu vom uita nici odată că și personalități proeminente ale vieții românești ne-au sprijinit în apărarea intereselor noastre vitale ."

/Recunoașterea Comunității germane = un pas înainte

"Recunoașterea comunității germanilor din România de către guvernul Călinescu,formează indiscutabil **un pas înainte** către ținta noastră de a avea , în cadrul Statului român și cu respectarea deplină a tuturor necesităților de Stat,**o viață proprie , de sine stătătoare , coresponsabile ființei noastre etnice**,care va cuprinde pe fiecare german din această țară. Pentru atingerea acestui scop, și pentru obținerea unei reprezentări drepte ,cerem de a fi puși în stare **de a ne folosi în viitor , pe seama poporului nostru , de toate voturile conaționaliilor** din țară, încât vom fi avizați la promisiuni și alianțe problematice "

Hans Hedrich / 22 iun.'39

b)Hans Jung,Cameră ,24 iunie, '39

(DAD, MO nr.6 , 24 iunie 1939, p.96-97)

/Deplinul acord cu revoluționarea de sus a vieții de Stat

[LD :absolut același text ca și Hans Hedrich în Senat , așa că nu-l mai repet]

"Comunitatea Germanilor din România , ai căror membri trăesc în toate provinciile Țării și care ,după aplanarea fericită a unor grave lupte interne, îmbrățișează azi,călăuzită de **ideea renașterii naționale în toate domeniile vieții ei** ,sub **conducerea d-lui Fritz Fabricius** , **întregul popor german al țării ,într-o unitate sufletească indestructibilă** , a primit Mesajul MSRegelui , cu acea **plină considerație** , care , după tradiția și convingerea noastră, se cuvine purtătorului Coroanei .(aplauze)
Hans Jung / 24 iunie'39

40.)Cristu Țancof(FRN, bulgari),Declarație în Senat , 22 iunie.'39

(DS; MO , 22 iunie.'39)

/Satisfacție și recunoștință față de MSR

"Constatând cu mare satisfacție că grija de a ni se asigura posibilitatea pentru dezvoltarea noastră pe teren economic, social și cultural , potrivit particularităților noastre etnice a fost așezată în Mesajul Regal în rândul problemelor de căpetenie ale Statului, **adânc recunoscător Maiestății Sale pentru aceasta**, noi, **cetățenii români de origine bulgară** , fiii aceleiași țări , afară de problemele care ne privesc în particular , nu putem să rămânem indiferenți și față de soluționarea celorlalte probleme de ordin general.

/Dorință de colaborare sinceră și loială

"Suportând în aceeași măsură , consecințele bune sau rele ale acestor probleme , înțelegem a ne uni forțele cu ale poporului întreg , pentru înfruntarea greutăților ce stau în calea bunei soluționări.Această atitudine a noastră este inspirată de concepția că **o conviețuire sinceră și loială impune o colaborare de aceeași natură**.

/Comparație între regimul trecut și cel actual

"Privind noua așezare a țării în compunerea de azi cu cea din trecut , **o frapantă deosebire apare deodată.În domeniul politic s-au schimbat relațiile dintre cetățeni** **Ura ,învrăjbirea,și antagonismul** au fost înlocuite cu dezvoltarea sentimentului de **solidaritate între toate clasele sociale și naționalitățile etnice din țară** .

"În domeniul administrativ, s-a asigurat ordinea și justiția și s-au luat măsuri pentru ca bunul public să ajungă la menirea lui.

" Pe domeniul economic s-a dat atenția corespunzătoare forțelor productive în ordinea importanței lor .Așa vedem, cu drept cuvânt, agricultura pusă în primul rând ,dându-i-se atenția cuvenită prin acordarea de sprijin material și moral. Această atenție e cu atât mai justificată ,cu cât în seamă că pătura agricultorilor reprezintă un mare procent din populația țării .

"Nu au fost neglijate nici operile în a căror [indescifrabil] grijăe și realizare a pus țara noastră în rândul țărilor occidentale.

/Regimul minorităților etnice

"În ce privește minoritățile,**lăsate în trecut la bunul plac al partidismului**, prin noua așezare a **fost asigurată unitatea națională**.Li s-a creat **posibilitatea legală de a-și organiza o viață proprie** , potrivit particularităților lor etnice în cadrul întregii țări, asigurându-se astfel o **colaborare armonioasă și sinceră** între toți cetățenii țării.

«Bulgarii

"Majoritatea etnică bulgară , pe care am onoarea să o reprezint aici ,în Marele Corp, apreciind **necesitatea și utilitatea acestei noi ordine introduse în țară**,rămâne **convinsă că va căpăta satisfacție deplină în justele ei cereri** ,asigură că va da tot **sprijinul moral și material pentru**

**întărirea și dezvoltarea noii ordini în Stat , și aceasta cu sinceritatea și devotamentul către
Țară și Tron "**
Cristu Țancof / 22iun.'39

41.)Titus Cercavschy (polonez senator numit de rege),la Mesaj,24 iunie'39

(D.S., MO nr 6, șed. din 23 iunie 1939, pag.127-128)

[LD :fără îndoială, discursul acestui om este emoțional și exaltat Îl dau ,din cel puțin trei motive :pe de o parte ,pentru a mai da o dovadă privind **regimul generos acordat minorităților**-cât de puțini polonezi se aflau în România ! ;pe de altă parte ,pentru **a medita dacă osanalele aduse regilor** ,pot fi inventariate în categoria "**cultul personalității**"- cum a fost în cazul dictatorilor Stalin, Hitler,Ceaușescu ;în sfârșit ,pentru a lua "**tempertura**" **României** cu doar 2 luni înainte de încheierea **pactului germano-sovietic** și declanșarea războiului]

Polonezii- în parlamentul român

"Agriculator" ,Suceava.

"Luând cuvântul în calitate de reprezentant autorizat al Polonilor din România , mă simt foarte impresionat de faptul că,de la Unire încoace ,**glasul minorității polone va răsună pentru prima dată de la această înaltă tribună** "Cu toate că am participat la alegerile din trecut ,n-am reușit să trimitem un reprezentant al nostru în parlamentul țării.**Luptele politice din trecut au fost dăunătoare** , nu numai majorității române , dar **și minorităților etnice** ."

Ca și în primul parlament al României întregite minoritatea polonă **se bucură iarăși că are în primul parlament al Renașterii Naționale un reprezentant al ei în Maturul Corp.**

-1918.Recunoștință Regelui Ferdinand

Aici să-mi fie îngăduit a face o mică comparație între **clipele istorice din anul 1918** și prefacerile epocale prin care trecem astăzi.

Neavând posibilitate a în decursul celor 20 de ani a expune programul nostru în fața parlamentului țării ,**ne-am bazat pe declarația istorică** depusă la **Congresul Unirii din Cernăuți ,de dr.Kwiatkowski** , reprezentantul de atunci al polonilor din România , care în calitate de **unic reprezentant minoritar** a făcut parte din **delegația care a prezentat la Iași Regelui Ferdinand I și Reginei Maria ,actul istoric de Unire a Bucovinei cu Patria-Mumă**.Atunci , în acele clipe mărețe ,**Regele întregitorul a binevoit a asigura pe reprezentantul polonilor ,că ei vor sta sub ocrotirea părintească a suveranului**,iar la **18 mai 1920** , cu prilejul vizitei Majestăților Lor la Cernăuți ,în casa polonă,**minoritatea noastră a fost încă o dată asigurată că se va bucura de aceleași drepturi ca și Români**. Aceste cuvinte regale s-au revărsat din înaltele trepte ale Tronului și s-au așezat pe veci pe inimile adânc recunoscătoare ale Polonilor din România "

-1938.Recunoștință Regelui Carol II

"Amintind aceste clipe istorice și scumpe pentru noi, țin să precizez că minoritatea polonă le retrăește astăzi în aceeași măsură.Când **la alegerile recente** unde am întrunit **aproape 20.000 de voturi** n-am reușit să dobândim un mandat în Camera Deputaților ,**Majestatea Sa Regele Carol II**, ocrotitorul și părintele adevărat al tuturor cetățenilor ,**a binevoit să mă numească senator din categoria agriculturii**.

După o întrerupere de 20 de ani,reprezentantul Polonilor apare în mijlocul dvs , d-lor senatori, pentru a depune **o declarație programatică** la proiectul de răspuns la Mesajul Regal, care să fie o **continuare firească a declarației** ce am avut cinstea să o depun la **3 februarie** ,în fața d-lui primministru ."

Constituția '38

"Noua Constituție din anul 1938 a produs **o schimbare fericită și definitivă în structura politică, socială și economică a României Mari și Întregite** .Grație înțelepciunii neîntrecute a MSRegelui Carol II, Marele ocrotitor și călăuzitor a destinelor românești , s-a preschimbatoată înfățișarea țării noastre .Prin stricta aplicare a legilor , prin disciplină , muncă și cinste , întregă

viață românească de Stat a luat un avânt admirabil.

-Legi și instituții admirabile

"**Noua lege administrativă ,unificare legislativă** , admirabile creațiuni ca : **Straja Țării, Premilitarii, Serviciul Social**, iată daruri bunecuvântate pentru toți și create de geniul providențial al Suveranului nostru ,creatorul și salvatorul României noi. Toate aceste înfăptuiri mărețe au fost încununare prin înființarea unui **Front politic , național, unitar și autoritar.**"

-România-stat național unitar și corporatist

"Minoritatea polonă, pe care am cinstea să o reprezint aici,era prima care prin **adeziunea ei spontană și necondiționată la Frontul Renașterii Naționale**, a dovedit încă o dată , ca și în anul 1918 ,că **recunoaște fără rezerve** ,că într-un **stat național unitar și corporatist** , cum este de fapt astăzi România Nouă, **primatul românismului este un imperativ național** , care rezultă din drepturile firești și istorice ale neamului românesc."

-Primatul românismului asigură drepturile minorităților

"Noi , Polonii, exprimăm prin această declarație ferma noastră hotărâre că **vom susține și vom menține această indiscutabilă ideologie a Românilor** oricând și oriunde , știind că, cu cât mai eficace va fi aportul nostru cetățenesc și patriotic ,**cu atât mai mari vor fi și drepturile noastre de care ne vom bucura** în domeniul reprezentativ , cultural, bisericesc, de rit romano catolic ,social și economic ." [...]

-Recunoștință guvernului.

"...exprim adâncă mea recunoștință și mulțumită înaltului guvern, cu dl președinte al Consiliului Călinescu în frunte.**Strălucita politică externă** a înaltului guvern și în **alianța și prietenia cu Polonia** primită în inimile noastre cu mare satisfacție [...]
Titus Cercavshy / 23 iunie.'39

42.)Alex.Măță (ex- PNT, ex-sterist, ex-iunianist),la mesaj,Cameră ,22iunie.'39

(DAD , MO nr.5 , șed. din 22 iun.'39, p. 59- 61)

[LD : această opinie și semnificația ei eu am citat-o în cartea mea. În conjunctura internațională a anului 1939 , ea apare lucidă, realistă și patriotică . Evoluția de după 1944 a aceluiaș om politic basarabean,a scos la iveală, însă,un **substrat politic dubios și duplicitar** , marcat , pe de o parte,de colaborarea nefirească cu **guvernul sovietizant al dr.Petru Groza**,pe de altă parte,**de ranchiuna sa față de PNT** ,față de **Maniu și Mihalache** .Nu mă interesează , în mod special , profilul lui Matcă

.Dar el devine un "**caz emblematic pentru conduita duplicitară a unor basarabeni** .]

Al.Măță / 22iun.'39

▣Minoritățile etnice

[LD : atenție ! Nici prin cap parcă nu-i trecea basarabeanului Matcă ... eventualul iredentism al **ucrainenilor , rușilor și altor minorități filoruse** sau **pro-comuniste** din Bucovina și Basarabia Doamne ce-o să-i mai coste asta pe basarabeni , în 1940 și după 1944 !

Matcă nu va face parte , pare-mi-se , dintre ei, deoarece, încadrat în PNT -Anton Alexandrescu își va exprima deplinul acord cu lichidarea PNT Maniu -Mihalache]]

" [----] se impune un **tratament cât mai larg și mai liber** al minorităților etnice.

Măsurile guvernului din vara trecută , **unite cu o aplicare sinceră** , sunt suficiente .

Ele, eventual, **pot fi chiar lărgite**.Dar cu o singură **condițiune : să se împiedice și să se combată** încercările de a constitui în țara noastră **focare de iredentism** și chiar **de agresiune teritorială ,maghiară, germană sau bulgară "**

Al.Măță / 22iun.'39

43.)CCBrăescu(FRN,Agricultori-senator numit de rege),la Mesaj,27 iun.'39

(D.S.,MO nr .8,șed. din 27 iun.'39 , pag. 185-186)

*NotăCCBrăescu

N.1 aug.1879,la Roman.Avocat.Licențiat în Drept(București),doctorat (Paris).
Ziarist Primar general al Capitalei (ian.1938)

CCBrăescu / 27 iun.'39

▣Primatul etnic românesc:nu se poate vorbi de egalitate

[LD:cu mâna pe conștiință și pe suflet afirm că aceasta era percepția românilor ,abia ajunși la împlinirea idealului național,ca națiune și stat întregit .Departate de a fi o mentalitate xenofobă, spre această percepție o îndreptăteau atât spiritul vremii cât și dreptatea istorică.]

" Integrarea elementului etnic național în toate drepturile de care fusese înlocuit , constituie punctul culminant al întregii acțiuni de redresare și de renaștere națională.

Faptul că **naționalității române i s-au recunoscut drepturi deasupra tuturor celorlalte naționalități**,drepturi în fața cărora toată lumea trebuie să se supună și să țină seamă în împrejurările viitoare ale desfășurării vieții noastre politice , înseamnă **începutul de conservare al națiunii române "**(vii aplauze)

"Eu am auzit de la această tribună într-una din cuvântările rostite ,**vorbindu-se de egalitate** .

Era ,mi se pare,**afirmația făcută de unul din reprezentanții minorităților** .

D-lor senatori ,eu nu pot să nu mă mir că s-a întrebuițat acest cuvânt ,tocmai **în aceste momente** când **cuvintele regești ,care au dat întâietate naționalității române**,stârniseră atâta entuziasm în sufletul tuturor Românilor .

"În calitatea mea de bun român și sincer apărător al minorităților ,consider că **nu se poate vorbi de egalitate între elementul românesc și elementul minoritar**.Nu poate fi vorba, în primul loc,fiindcă **aceasta este exclusă prin proclamarea primatului național**;în al doilea loc, se opune acestei egalități **instinctul de conservare al neamului românesc**. Și se opune, în al treilea loc, **Constituției ,care proclamă întâietatea elementului românesc** ,afirmat de către însuși Regele , în cuvintele așa de calde și înălțătoare adresate Corpurilor Legiuitoare .

"Care sunt aceste cuvinte, înfipite adânc în sufletele și conștiințele tuturor Românilor :

< Prin acest nou așezământ **s-a proclamat întâietatea naționalității române și s-a statornicit și lămurit mai bine drepturile cetățenilor;s-a descătușat opinia publică de interesele străme** .
punând-o pe terenul adevăratelor interese ale obștei românești [...] >

" La aceste admirabile cuvinte adresate Corpurilor Legiuitoare,prin Mesajul rostit de Maiestatea Sa Regele șiAdresa de Răspuns întocmită de d-l raportor,răspunde prin acest mod de gândire și simțire românească, în care sunt convins că Senatul întreg se asociază din toată inima și cu toată recunoștința."

CCBrăescu / 27 iun.'39

▣Minoritățile etnice :drepturi ,nu egalitate !

"Iată , prin urmare , d-lor senatori ,care sunt motivele pentru care cred eu că **atunci când s-a vorbit de egalitate , s-a săvârșit cel puțin o inadvertență**

D-lor, eu înțeleg și foarte bine s-a făcut că **s-a dat minorităților tot soiul de drepturi** , tot soiul de avantaje;eu înțeleg că ele trebuie **să se bucure de toate drepturile civile și cetățenești**;că așezămintele lor culturale și așezămintele lor religioase trebuie respectate , că ele trebuie **să se bucure de o largă participațiune la viața economică a acestui Stat** .

"Dar o egalitate perfectă între elementul autohton, etnic românesc,și între minorități,nu poate fi .Ea nu ar fi nici în interesul lor și nici în interesul nostru ,căci **ar știrbi acel mare și sfânt privilegiu de întâietate ce se cuvine elementului etnic românesc"**

/Statut special ;minister;

"Am ținut, d-lor senatori ,cu acest prilej ,să fac această declarațiune și cred că sunt în asentimentul tuturor Românilor făcând să se știe că **noi,care avem toată dragostea și toată**

atențiunea pentru minorități,căroră li s-a dat un statut special, li s-a înființat un minister al Minorităților deținut de către profesorul Silviu Dragomir,de a cărui atenție și bunăvoință minoritățile nu au a se plânge,nu înțeleg un singur moment să renunțăm la ceea ce litera Constituției și sufletul mare al Suveranului nostru ne-a dăruit în aceste clipe supreme de renaștere națională și de consolidare a sufletului românesc."(vii aplauze)
CCBrăesku / 27 iun.'39

▣Patria Românească:una și indivizibilă

"Și , ca încheiere , eu cred că nu se va putea rosti de la această tribună niciodată cuvântul sacru de Patrie, decât în înțelesul unic în care se poate rosti acest cuvânt,acela de acea Patrie, una și indivizibilă- Patria Românească . " De o altă Patrie nu poate fi vorba,decât de această patrie,mare ,frumoasă și îngăduitoare, cu altarele și glorioasele ei tradiții , pe care toți suntem datori s-o respectăm,și ale cărei hotare intangibile rămân deapururi sfinte și pentru minorități și pentru noi,care le-am apărat cu atâtea jertfe și vom ști să le apărăm tot așa și în viitor"
(aplauze îndelung prelungite)
CCBrăesku / 27 iun.'39

44.)**Nicolae Iorga** (ex.PND ,senator de drept),discurs la Mesaj ,Senat ,28 iun.'39

(D.S, MO nr. 9, șed. din 28 iun.'39 , pag. 186 - 192)

[LD : Iorga avea propria percepție privind noul regim .În explicațiile,retrospectivele și argumentele pe care le susținea,era un balans continuu între aprobare și critică , între un orgoliu hipertrofiat și o modestie umilitoare pentru alții, între învățămintele istoriei (filtrate prin propria-i viziune) și vasta sa experiență politică,sub domnia celor trei regi,al căror sfetnic a fost Pildele lui , deseori antinomice,sunt greu de descifrat Este momentul să spun că nu-mi place ?Este momentul să spun că nici nu-l găsescun politician strălucit ?]

N.Iorga / 28 iun.'39 Doc. integral - **PND -Iorga IV**

▣Interes de politician, de istoric ,de om : ce este noul regim ?

▣Glasul opoziției - absent !

▣ Regimul lăudat (fără nominalizări) = regim totalitar ?!

▣ Rolul individualităților - bărbații de Stat

▣ Parlamentul - auxiliarul Guvernului ?!

▣ Regele Carol II a înfăptuit noul regim : Regim totalitar ?!

▣ Raportul dintre *Frontul Renașterii Naționale* și Parlament

▣ Raportul Guvern - Parlament

▣ Drepturile Senatului : controlul guvernului

▣ Noul regim = libertate și legalitate

N.Iorga / 28 iun.'39

▣Ce este noul regim ?

[LD.14 febr.2007.Privesc la un nou episod din bâlciul "democratic" dintre președintele Băsescu guvern-parlament.Nu știu dacă să râd sau să plâng.Pentru a se apăra de procedura suspendării (declanșată -de cine ?! -de Voiculescu -Vadim Tudor - Iliescu-Geoană et &) lansează ideea unui referendum privind ...votul uninominal.Ticăloșii ! ignoranții! diletanții ! Vor duce de răpă - dacă se poate coborâ mai jos -țara asta ,redemonstrând că acest popor nu este capabil să se organizeze democratic Nu despre ce se întâmplă azi pe scena politică trebuie să scriu eu .

Dar nu pot să nu fac analogii și comparații .Și, mai ales,lecție pentru mine ca să nu mă înfoiez prea tare că"istoricul" vede mai bine ! Ce scriu acum despre Iorga este sincer.Dr nu va putea apărea în această formă în carte , fără să nu fiu învinuită de blasfemie, de impuls demolator, de criticism găunos ș.a șa.Deocamdată scriu cum simt .]

[LD:Mai enigmatic ca niciodată,cu aroganță de istoric,confundând "povestea" plăsmuită despre

trecut cu adevărul ;cu ascendent de vârstă și pretinsă înțelepciune de patriarh ...după ce făcuse totul pentru a distruge sistemul,ca un copil răsfățat și bosumflat,regretă că s-a dat cu piciorul în jucărie ! și ,dând cu tifa în dreapta și stânga ,răde de cei care l-au ascultat și urmat !]

"Este foarte interesant din punct de vedere politic,dar și din punct de vedere național așa spune și din punctul de vedere al **oamenilor cari își aduc aminte**,din punctul de vedere al **oamenilor care văd ceea ce este** și **care nu se înșală de cuvinte și de atitudini**,și din punctul de vedere al **oamenilor care prevăd viitorul** ,și **sunt foarte prețioși oamenii care sunt deprinși a căuta să vadă în viitor** ,consecințele lucrurilor care se fac și la care participă în prezent."

"Da,credeam că din cele spuse de unul sau de altul,va ieși definiția aceasta,care este necesară.**Este necesară pentru noi** ,ca să știm **ce este noua ordine de lucruri** ,este interesantă **pentru țară**,este interesantă **pentru străinătate**,pentru străinătatea **care ne-a fost prietenă** și care trebuie să se întrebe **dacă mai este siguranță în prietenia noastră**,pentru străinătatea **care nu ne-a fost prietenă**,prin puterea împrejurărilor,a conflictelor de interese,pe care nimeni nu le poate opri și care,îmbiindu-se spre noi,**trebuie să știe ce-o așteaptă de la noi** .Prin urmare ,din toate aceste puncte de vedere ,**se simțea necesitatea acestei lămuriri."**
Lămurirea n-a venit .O s-o încerc eu pe baza cunoștințelor,câte le-am putut aduna,**pe baza unei foarte lungi experiențe politice** ,pe care n-o socot încheiată,**pentru că văd cum se desfășoară lucrurile** și , în același timp ,și **pe baza învățăturilor istorice**,pe care mi le dă profesiunea mea,chemarea mea, pentru care n-am nici un merit."

N.Iorga / 28 iun.'39

-Ce se întâmplă cu opoziția ?

[LD : este printre puținii care ridică **legitimitatea și necesitatea opoziției** ,ceea ce în "**corul ferenist**" părea de netolerat]

"Mărturisirile acestea au fost foarte bune, pentru că **aduc o informație,o lepădare de sine sfântă** [-----]**Însă noi uităm că este și o țară în urma noastră** ,care ,**pentru moment,trebuie să tacă**;și poate că **este bine că nu se vorbește prea mult,dar condamnarea la o tăcere eternă,aceasta ar fi omorârea sufletului național.**

"**Noi nu putem fi călăii sufletului nostru**,nici măcar pentru respectarea ideii de ordine. **Oamenii aceștia așteaptă să vadă pe ce lume trăim și cari sunt acești deputați și senatori cari vorbesc în numele lor ;ei,care nu ascultă sub controlul Frontului,nici un fel de protest,din partea acelora** pe cari Frontul nu i-a admis pe listele de candidaturi."[-----]

N.Iorga / 28 iun.'39

-Regimul lăudat în bloc;miniștrii anonimi

[LD :am semnalat și eu acest ritual obedient ,în care toate laudele erau destinate regelui.Numai că eu consider că **da,acest ritual era un simptom al regimului totalitar.**

Că Iorga nu accepta această servitute ,era doar **explicația statutului său privilegiat.**]

"Foarte bucuros am fost când am auzit că miniștrii-lucru foarte curios!**sunt lăudați în bloc ,dar nu personal .Eu mă așteptam a le auzi numele**,fiindcă **sunt oameni de merit** ,cari au făcut lucruri bune,**poate că s-au grăbit să le facă fără noi**,dar,**poate că,dacă le făceau cu noi ,le făceau mai târziu** ;în orice caz ,se pot face greșeli și în masă,dar experiența spune că **mai greu se pot face greșeli în masă ,decât individual .Prin urmare s-a lăudat regimul."**

▫MSRegele=serie rară de Suverani

"Nu vreau să vorbesc de tot ce s-a adus **înaintea Majestății Sale** ,ceea ce nu este decât o datorie a noastră de elementară **recunoștință pentru un Rege tânăr** ,de un curaj hotărât ,care face parte din **seria rară de Suverani** cari în momentul decisiv - să zicem-**aruncă sabia în cumpănă**(aplauze puternice)**Și sabia aceasta atârnă greu . "**

-Regim totalitar ? :nu-l vrea nimeni! nu-l avem !

"Prin urmare,**mulțumiri pentru regim,complimente foarte rare pentru aceia care-l reprezintă** . Nu înțeleg de ce .**lubirea pentru anonim** este ea așa de puternică ,încât orice să treacă fără **nume ?**Se poate .Atunci educația noastră în **regimul totalitar ,pe care nu-l vrea nimeni și pe care eu cred că nu-l avem de fapt** -deși unii vorbesc de dânsul cu ușurință-**educația noastră în**

regimul acesta a înaintat foarte mult ."[-----]

N.Iorga / 28 iun.'39

-Mase"naționale?"=supunere necondiționată.

[LD :răzbate din cuvintele lui Iorga **esența conservatoare a opțiunii sale politice.**

Acel "**odinioară de altădată**" față de care își arată admirația,este contrapus lui "**odinioară de ieri**",reprezentat de **regimul constituțional democratic al votului universal**,pentru care **Iorga nu a avut nici o dată o mare admirație.**

Felul cum precizează el conceptul de "**mase electorale**" și "**mase naționale**",este judicios. Semnalarea pericolului "**supunerii necondiționate**" în cazul "**maselor naționale**",în acel moment,o dovadă de luciditate responsabilă.Dar mă îndoiesc că se găseau urechi dornice să audă semnalul.Și chiar dacă da, era deja prea târziu.

Cu atât mai greu cu cât **stilul "iorghist"** (ce mult regret că numele lui Iorga nu se pretează acestui epitet ,aluziv și zeflemitor,pe muchie de cuțit) era nuanțat și , în fond, disprețuitor]

"Odinioară se vorbea de **mase electorale** ;acum ajungem la **mase naționale** .

Masele electorale ne-au dat **oamenii cari ne-au guvernat până ieri ,în ultimii ani .**

Masele naționale ,dacă poporul român se va reduce la o masă ,masele naționale nu vor da decât un singur lucru :o supunere necondiționată din care nu va ieși nici o inițiativă și se va distruge însăși putința noastră de a da prin individualități,înălțarea la care poporul nostru ,cu însușirile sale,are dreptul ."

"S-a spus că **toate merg bine**.Și eu văd că **merg mult mai bine decât odinioară** și mai ales decât "**într-odinioară de ieri**" ,fiindcă **a mai fost și o "odinioară de altădată"**o odinioară care **ne-a dat bărbați mari de Stat ,cu care este bine să nu ne măsurăm."**

Dacă se va încerca această măsurătoare,este de recomandat să se introducă și la Senat și la Cameră un sistem antropometric,care să fie capabil să fixeze hotărât care este înălțimea generației de astăzi,cu ce poate da și care este înălțimea oamenilor mari care ne-au dat țara așa cum este astăzi în continuare,a eroilor de odinioară care au ținut-o în spate și au primit în piept toate loviturile de care au scutit țara-Bune sunt toate astea .Mă bucur de ele , de atmosfera aceasta liniștită"[-----]

N.Iorga / 28 iun.'39

-Parlamentul -auxiliarul Guvernului ?!

-Deputații și senatorii -"funcționari" subordonați guvernului ?!

[LD :Frumoasă lecție de demnitate parlamentară . Este meritorie insistența cu care Iorga apără rolul și prestigiul Parlamentului .Cu atât mai mult cu cât ceilalți parlamentari s-au întrecut să primească slugarnic,să laude chiar,minimalizarea și umilirea instituției pe care o serveau. În ce privește sinceritatea acestui protest ,este altă poveste !]

"Va să zică,totul este foarte bine,dar nu ne privește pe noi aceasta,**ea aparține d-lor miniștri** lor: ei sunt oamenii cari răspund,iar **noi nu am fost decât niște buni patrioți cari i-am aplaudat**

pentru moment .Și,Doamne,ceea ce se întâmplă cu un președinte se poate întâmpla și cu **devotamentul față de o bancă ministerială,sunt lucruri care se dau și lucruri care se retrag**

Era unul din puținele lucruri clare care ieșeau din discuțiunile de până acum;ieșea adică acest lucru **că noi suntem un fel de auxiliari tehnici ai guvernului**,care are nevoie de adunarea materialului și materialul acesta se poate aduna la ministere ;te adresezi la un șef de birou ,șeful de birou se adresează la o comisiune de specialiști,cu ajutorul cărora face **proiectul de lege** și atunci,în locul șefului de birou **ar fi președintele uneia sau alteia din Adunări,iar specialiștii consultați** pentru alcătuirea unei legi ,care uneori poate să treacă peste recomandarea lor, **aceștia ar fi deputații și senatorii .**

"S-a spus,deci,că **datoria noastră este să ajutăm guvernul .**

Da,dar ajutorul guvernului nu înseamnă a aluneca împreună cu dânsul .Închipuiți-vă o călăuză ;este un drum greu de munte :până acum era obiceiul să se caute călăuza care pretindea că știe mai bine drumul ,decât cei care urcă pentru prima oară muntele.Bun !

Ce-ar fi oare dacă s-ar cere ca,dacă **rătăcește călătorul ,trebuie să rătăcească și ălăuza**,dacă **amețește acel care urcă ,trebuie să amețească și călăuza**,iar dacă se întâmplă să **rătăcească**

călătorul ,atunci **trebuia să rătăcească și călăuza**,pentru ca și cu ajutorul greutății lui, **să se ajungă mai repede în prăpastie** .

"Acesta ar fi un rol pe care nu l-aș recomanda nimănui .

Dar ,dacă se întrebuințează metoda pe care am intenția să o urmez în partea a doua a acestei cuvântări ,cred că ea poate fi folosită de toată lumea,și **cred că însăși banca ministerială** , este mult mai mulțumită- pentru a vorbi numai de dânsa !-**este mult mai mulțumită de oameni liberi, care văd și judecă în conștiința lor, care pun preț pe propria lor conștiință ,decât de un număr de persoane** care se declară **gata de a aproba orice** și care **nu condiționează de nimic,de nici o cunoaștere a lucrurilor,de nici un proces de conștiință ,aprobarea lor ."**

[- -]

N.lorga / 28 iun.'39

/România nu-i Italia sau Germania !

[LD:Din câteva trăsături de condei ,lorga face o piruetă de 180 grade (cum s-ar zice) **inversează, răstoarnă,cauze și efecte** .Apare ,din spusele lui,**imaginea unei țări placide (pasive)**,deprinsă să suporte regimul demagogic partidist ,cu lideri mânați numai de interese egoiste .Pe acest fundal,figura lui **Carol apare ca a unui rege salvator** și -de ce nu ?! - undeva , într-o modestă postură , **"sfetnicul " lorga** .Astfel îl percep eu pe lorga .]

" În acest timp,**s-au petrecut două lucruri care sunt la origina regimului cel nou** .

Aceste două lucruri și nu altele.Aici să-mi dați voie să subliniez gândul meu .

Unii din dvs pot foarte bine a crede că **regimul cel nou a ieșit dintr-o ridicare a țării împotriva partidelor** .Nu,țara era așa de deprinsă să suporte acest regim,încât ea nu s-a arătat prin nimic că se poate scutura singură .**Acesta este adevărul** .

"Nu confundați situația de la noi cu situația din Italia d-lui Mussolini și cu situația din Germania a cancelarului Hitler.Aici a fost cu totul altceva .[-----]

Dvs, **reprezentanții** foarte stimați a atâtor ramuri de activitate ,nu aveți,cum nu avem nici noi, senatorii de drept,cum n-are nici banca ministerială ,**nu avem caracterul unor cumpliți luptători** ,care au luat arma în mână și ,după ce și-au dat tributul de sânge,s-au apucat cu mâinile îndârjite tocmai prin acest act,**să guverneze țara ."**

≡Regimul nou l-a făcut regele !

Nu !Acest act l-a făcut Carol II, Regele României .Nu l-ați făcut dvs,și ,în ceea ce privește **Frontul**,cei care beneficiază de acest regim și cei care îl reprezintă,fără a beneficia în sensul obișnuit al cuvântului,**trebuie să fie de cea mai desăvârșită modestie**.Atitudinea **mussoliană din Italia și atitudinea hitleristă din Germania ,nu se potrivește cu noi** .[-----]

"Ne venea nouă greu când vedeam unde,n-aș zice la ce scădere dar la **ce greutate silesc astfel de ambiții pe Acela care**,purtând Coroana României este mult mai presus decât noi toți ,fiindcă **El nu este numai Regele permanent și responsabil,ci este Acela care ne rezumă pe fiecare** și ne întrece pe toți laolaltă .**Aceasta este și definiția regalității** ."[-----]

N.lorga / 28 iun.'39 ,retro 10 febr.'38

#Constituția'23=veșmânt prost ,împrumutat

[LD : lorga afirmă că lovitură de stat a fost opera exclusivă a regelui, că nimeni nu a venit cu vreun sfat , etc etc În următorul alineat se va contrazice ,atunci când ține să evoce momentul când i-a vorbit regelui despre lovitură de stat a lui Cuza -Vodă .Este vehement contra Constituției '23 și a autorilor ei, încât despre Constituția cea nouă, nu spune prea multe .

Iar eu,studentă fiind, am învățat că Constituția" fascistă" din 1938,a fost,prin excelență ,opera lui lorga ! Iar multe mărturii de epocă,întăresc sau nuanțează această ipoteză]

"Și ,atunci,am fost chemați noi de Suveran .Noi, fără nici un fel de sfat de la noi .

Aici sunt membrii Consiliului din februarie 1938.**Nimeni n-a venit cu un sfat ,ci totul a plecat de la Rege** .Și Regele ne-a chemat și ne-a pus în fața tristei situații :

<Sunt în România oameni care să fie în stare a răsturna vechea Constituție , care permite toate demagogiile ?> Regele a suflat asupra ei și ea a căzut .

Nu este un singur om care să plângă pentru desființarea acestui **prost veșmânt ,mprumutat de la Belgieni în 1866**,și cârpit de croitori de mâna a patra de la noi ,acum vreo 15 ani."[-----]

N.Iorga / 28 iun.'39

/Regim totalitar ?Tratament homeopatic!

[LD :Iorga se contrazice de la frază la frază .Nu argumentează ci doar afirmă că **regimul nu era totalitar**, pentru că poporul român nu este așa! Evocarea obștiilor libere , a divanurilor domnești din timpul lui Ștefan ,mă face să realizez cât de penibile sunt ,uneori , argumentele istorice forțate .Pentru că războaiele din 1877, din 1913, și mai ales războiului de întregire **România trăia sub acel regim constituțional** pe care ,cu câteva fraze înainte,il socotise o "haină de împrumut " străină de tradițiile și dezideratele naționale .]

"**Atunci s-a întrebuițat un tratament homeopatic** .În războiul care se purta împotriva autorității legale,cu anume **presiuni,cu anume organizații militare ,cu anume ceremonialuri** [vizată Garda de Fier],**a trebuit ca frânele țării să treacă toate de partea cealaltă, de partea puterii publice** .

Oameni grăbiți [Vizat Maniu și opozanții democrați] au și strigat că **am introdus regimul totalitar în țară** și de acum înainte toți trebuie să **gândim la fel** , toți trebuie să **ne purtăm la fel** ,toți trebuie să **strănutăm la fel**,în afară de aceasta nu este decât **trădare de patrie și revoluție !** [---]În străinătate,în Italia,a apărut un articol în care se spunea că **România veche s-a dus cu totul ,și suntem deci într-un regim totalitar** .

"Deci suntem totalitari.Dacă s-ar fi înțeles în forma aceasta ,că dvs trebuie să renunțați la orice inițiativă proprie, pentru a deveni totalitari, **eu cred că legăturile pe care le aveți unii din dvs cu regimul,ați vota împotriva formei acesteia de totalitarism** ,pentru că **este cu totul străină de sufletul românesc**." [-----]

N.Iorga / 28 iun.'39

▣Raportul FRN-Parlament

[LD :Iorga pare în **dezacord** cu această nouă creațiune.Oare de ce ?Să fie **idiosincrazia** lui la ideea de partid ?Să fie **o supărare nemărturisită** pentru că nu se bucurase de onorurile convenite din partea noului regim ?În tot cazul, pune la punct zelul ferenist care făcea ravagii , **devenind susținătorul Parlamentului** .]

"**Frontul** acesta are un foarte **frumos nume** ,are **o uniformă** care nu strică și are **o conștiință de sine** ,care trebuie să se adapteze împrejurărilor .

Coroana,care avea nevoie de un sprijin ,și l-a avut larg ,un adevărat plebiscit în jurul Tronului **-nu pentru ca "Frontul" să rămână în rostul de a înlocui Parlamentul ,ci tocmai pentru că atunci nu era Parlament**,și pentru a arăta devotamentul Coroanei ,pentru aceasta a trebuit să se arate căldura pentru Front.**Acesta este adevărul** .

"Și chiar în Consiliul de Coroană,în care s-a discutat **legea electorală** -știu foarte bine cei care au participat -eu mi-am exprimat această părere :< **Până acum Frontul,de acum înainte Parlamentul** >

"**Frontul**,evident,cu garda lui,este tot ce poate fi mai bun, pentru ca ,în anumite împrejurări ,în jurul Coroanei să se găsească mobilizate și alte forțe ,decât ale maselor mobilizate de cine știe ce demagog .

Țara a sprijinit prin "Front" Coroana ,în primul rând,**dar Coroana trebuie să se sprijine pe un Parlament liber** .[-----]Iată d-lor **ce-i scriam eu d-lui Armand Călinescu** :

<În ajunul plecării de la care nu mă pot sustrage ,țin să-ți spun că din conversații cu d-ta asupra formației **Senatului nu trebuie să reții că eu aș fi dispus a-l prezid** ,oricare ar fi caracterul operațiunilor electorale.**Amestecul Frontului e desigur pentru ele un viciu și de aici pot ieși lucruri neplăcute poate chiar grave** .Cred însă că **ele s-ar putea evita ,spre binele țării** .

Și iată cum :**această alcătuire pe care și în prezența Maiestății Sale am arătat-o ca o soluție oarecare, prinsă într-un moment de hotărâre nu poate înlătura pe nimeni pe baza simplului fapt că a fost decretat "Partid Unic".Nu poate fi partid unic,ci numai națiunea ,dacă ,socotindu-se numai un simplu birou electoral adaos,el ar semnala numai incompatibilitatea ,ca o datorie cetățenească a sa,lucrul ar fi acceptabil .>**

N.Iorga / 28 iun.'39

▣Raportul Guvern - Parlament

[LD :Partitura lui Iorga diferă total de a celorlalți colegi senatori .Mie îmi dă impresia unor **regrete tardive**,poate și a unor **remușcări** ,precis a unei **crescende enervări** acumulate în această primă sesiune parlamentară .Pentru că ,deși invocă Constituția ,**Iorga nu pare a se învoi cu textul și spiritul ei** ,în ceea ce privește rolul și locul Parlamentului.]

"Constituția garantează pe Suveran.**Constituția lasă țara liberă de a-și numi oamenii săi , Constituția respectă Parlamentul, care nu este un birou de înregistrare,ci, dimpotrivă , Parlamentul, cu comisiunile sale,care lucrează și în timpul vacanței,este un organism viu , care poate ajuta ,dar și opri în loc și evita acțiunea guvernului ."**

"Este un fapt recunoscut că **venind cineva la guvern ,nu devine mai inteligent** decât înainte , sau ,căzând de la guvern,**nu devine mai prost** decât înainte .

În această privință,mă pot da de exemplu chiar pe mine ,care ,**căzând cândva de la conducere**,nu am simțit că aș fi mai puțin înzestrat decât atunci când **trebuia să fac prostii pentru hatârul altora ; dimpotrivă,cineva venind la guvern,aș putea spune că sacrifică o parte din inteligența sa**,dar de sigur nu o întrece cu mult ,atunci când revine pe banca ministerială.

/Diferența dintre Senat și Cameră

[LD:lorga împărțind roluri și acordând grade de valoare .Aceeși superioritate -de data aceasta ținta ironiei fiind Camera .Ca într-o fabulă de Gr.Alecsandrescu despre egalitate]

"Nu numai atât ,dar **acest Senat**,care a fost înfățișat,asa ,ca o adunare de specialiști ,cum te-ai adresa la *Institutul Meteorologic* sau cum te-ai adresa la *Societatea de Științe*, dimpotrivă ,**acest Parlament** , prin felul cum este compus ,**a fost ridicat , prin Constituție, în primul rang al instituțiilor garante ale libertății disciplinate a poporului românesc** "(apluze prelungite) .

Fiindcă avem și noi **cunoștințele noastre** ,avem **munca noastră** ,avem **prestigiul nostru** individual și al categoriilor ce reprezentăm,**pe când Adunarea Deputaților este aleasă din rândul cetățenilor** cari se prezintă ca atare ,cari nu aduc cu dâșii sau o competență sau o recunoaștere a valorii lor prin Suveran,**sau o lungă viață politică,sau un rol de comandanți de oștire,sau de înalți judecători,cum sunt oamenii care fac parte din Senat ."**[-----]

N.Iorga / 28 iun.'39

«Noul regim =libertate și legalitate

[LD :Dintre toți,lorga pare a trăi în cea mai mare iluzie.Nici el, însă, nu reușește să fie convingător în ceea ce privește definirea regimului.]

"Și acum ,încheind ,domnule președinte și d-lor senatori ,**s-a văzut ce a fost înainte ,am căutat să dovedesc ceea ce este astăzi** ,într-adevăr,**nu ca iluzie**, dar ce este într-adevăr **ca libertate politică și ca drept al poporului românesc**.

"Puține propozițiuni vor ajunge ca să arăt **ceea ce cred eu că poate fi de acum înainte să intrăm în lege cu toții,să intrăm sincer și deplin în lege** ,fără a face un pas,fără a încerca să facem un pas dincolo de lege !

"Să respectăm gândul uman,care este un lucru sfânt și care ,dacă este lovit,o națiune întreagă degenerazăși un Stat nu se poate sprijini decât pe o civilizație națională hrănită din libertatea gândului uman ."

"Să ne unim,**nu prin favoarea pe care am căpătat-o** la un moment și din care se face un privilegiu ,**să nu înlocuim vechea clasă privilegiată printr-o nouă clasă privilegiată de jurăminte și de uniforme**,ci să strângem toate voințele ,peste orice privilegiu ,**fiecare sacrificând,unii o întreagă viață politică iar alții un moment de noroc** care a căzut asupra lor,pe pentru ca ,**sprijinindu-ne pe clasele fundamentale,să umblăm pe o linie care să fie numai a noastră ,înlăturând tot ce este de aiurea ispită și tot ce este de aiurea amenințare"**

Să unim împreună libertatea,pe care nu o poate urmări nimeni până în fundul gândirii noastre,**cu autoritatea**,fără de care orice societate se dărâmă .

Și atunci,**în jurul Regelui,spirit liber și spirit de autoritate** în același timp,să începem era cea nouă,nu de la discursul nostru de aici ci de la fapta pe care vom fi făcut-o împreună !"

(aplauze prelungite)

N.Iorga / 28 iun.'39

45.)Alexandru Rosetti (raportor Cameră),Concluzii la Mesaj,28 iun.'39

(DAD, MO nr. 7 , șed din 28 iun.'39 , pag . 132- 133)

[L D :Dezbaterile s-au derulat între 13 -28 iunie '39,deci 15 zile.Adevărat record de durată ,față de timpul alocat în vechiul parlament.Este adevărat că ele **au decurs calm,fără polemici spectaculoase** ,și au avut **accentul pus pe problemele economice** .

Cu toate acestea, tot au răzbătut o serie de **diferențe de opinie, de interese" de breaslă "**

Din n p.d.v. politic discursurile au avut ca țintă **critică regimul " vechi" , " partidist "** ,iar ca **proslăvire,regimul nou** (cărui i s-a negat **caracterul totalitar sau dictatorial**) și **osanele lui Carol II** .Concluziile lui Rosetti nu sunt lipsite de interes, deoarece dezvăluie **viziunea lui despre noul regim,cu accent nuanțat pe unele principii și etichete** .

Cea mai importantă **contribuție teoretică** a sa este denumirea pe care o dă regimului :

"regim democratic autoritar ".Nu te poți aștepta de la el că nu cunoaștea sensul cuvintelor , nici că alăturarea aceasta de termeni ar fi antinomică.Și totuși...Iorga a vorbit în pustiu !

Altfel, el face un simplu inventar al luărilor la cuvânt.

Important însă e altceva :este Alexandru Rosetti !]

Alex.Rosetti / 28 iun.'39 Doc.integral :fișier Parlament X

▣ Parlamentul =anexa legislativă a executivului

▣ Regim democratic -autoritar

▣ Solidaritate în jurul MSR

▣Admirație și încredere în guvern

▣ Votarea Răspunsului la Mesaj

Alex.Rosetti / 28 iun.'39

▣**Parlamentul =anexa legislativă a executivului MSR**

"D-lor deputați, rolul raportorului este dublu : mai întâi,de a rezuma debaterile ce au avut loc, și, în al doilea rând , să pună în lumină propunerile cele mai însemnate ce s-au făcut la această tribună .

"Prin noua Constituție și prin separarea dintre puterea legislativă și cea executivă ,dvs știți că rolul Parlamentului este de a fi auxiliarul legislativ al guvernului Maiestății Sale .Deci voi semnala onorabilului guvern ceea ce am socotit că este demn de reținut în cuvântările colegilor noștri .[----] Cu voia dvs ,voi examina în primul rând,în lumina celor expuse aici ,unele principii ce stau la baza așezării noastre constituționale .

▣**Guvernul?=democratic–autoritar**

"Cu acest prilej, eu socotesc bine să adaug unele precizii cu privire la **caracterul democratic al noului regim.Unii dintre noi,d-lor deputați ,se sperie de cuvântul acesta "democrație"**,dar evident ,**depinde ce înțelegem prin" democrație"**.

Pentru unii,cuvântul acesta este **un cuvânt de ocară,dar nu cred să fiu desmințit de onorata bancă ministerială afirmând aici că regimul de astăzi își bazează popularitatea pe principii de largă democrație,ce stau la baza concepției sale politice.(aplauze)**

"Guvernul de astăzi- lucru acesta este îndeobște cunoscut,dar nu e rău să-l mai amintim de la această tribună-este un guvern democratic, autoritar, și ce **probă mai bună despre aceasta decât **însăși alcătuirea parlamentului nostru,în care sunt reprezentate toate clasele sociale ale țării noastre.**"În legătură cu aceste observațiuni, constat că **au fost glasuri ,e adevărat izolate,care au adus o notă discordantă în această materie.**"**

Alex.Rosetti / 28 iun.'39

▣**Solidaritate în jurul MSR**

▣**Admirație și încredere în noul regim democratic**

"Nu-mi rămâne acum, în **concluzie**, decât să spun că din discuția asupra proiectului de Răspuns la Mesajul Tronului, se degajează **desăvârșita solidaritate a tuturor claselor sociale** ale acestei țări și a **minorităților etnice reprezentate în Parlament**, în jurul **MSRegelei** (vii și prelungite aplauze) și în jurul **guvernului țării**" (vii aplauze)

"Față de **opera de construcție a țării** săvârșită de MSRegele și de guvern, dați-mi voie, d-lor deputați, în calitate mea de raportor, să **afirm o dată mai mult**, profunda mea **admirație și încrederea desăvârșită** în **noul regim democratic al țării** și în **marele bărbat de Stat** ce stă în fruntea guvernului, **d-l Armand Călinescu** (aplauze prelungite)
Alex.Rosetti / 28 iun.'39

46.) Al.Brătescu -Voinești (raportor) ,Concluzii la Mesaj, Senat , 28 iun.'39

(DS, MO nr. 9 , șed din 28 iun.'39 , pag . 200-202)

[LD:**25 de ani a fost secretar general** permanent al Adunării Deputaților.Frumoasă sinecură. Se vede că a stat degeaba sau nu are caracter.Acum ,subit ,își exprimă desamăgirea față de "vechiul parlament", în care "se pierdea vremea", iar dregătorii se alegeau după "talent oratoric" Și ca să dea un exemplu,nici nu se mai obosește să facă o sinteză a dezbaterilor. Pe moment , îi spun : sictir jigodie bătrână ! În carte voi găsi o formulare științifică.]

Brătescu -Voinești / 28 iun.'39 **Doc.integral :fișier Parlament X**

▫ **Dezbaterile la Mesaj** : trecut și prezent ▫Rostul "*raportorului*"

C.Argetoianu...conduce votarea .

▫ **Votarea Răspunsului la Mesaj**

▫ **Delegația senatorială** de dus Răspunsul la Rege

#Parlamentul vechi

" **Noua Constituție** și noile norme după care se alcătuiesc azi Corpurile Legiuitoare ,vădesc **ferma hotărâre de a se schimba această stare de lucruri** .

" Împrejurarea că timp de **25 de ani**, în calitate de **secretar general** al Adunării Deputaților, **fără a juca nici un rol în politică** , am fost un **permanent spectator** al activității parlamentare și **am putut constata** în repetate rânduri , pe de o parte ,**enorma pierdere de vreme ce pricinuiau dezbaterile**, pe de altă parte ,**dureroasele deziluzii pricinuite de mulți dintre oratori** ,ajunși la cârmuirea treburilor pe banca ministerială ,pe baza talentului oratoric.

▫Schimbare benefică și înțeleaptă

"Și cum aș putea dovedi mai sincer și mai complet **cât socotesc de înțeleaptă și de binefăcătoare această schimbare**, decât **renunțând fără de părere de rău** , lamăgulitoarele **elogii** ,pe care le-aș putea dobândi făcând un **discurs**.Îmi este cu atât mai ușor să renunț, cu cât **n-am fost nici o dată chinuit de vreo ambiție politică**, de care încă **și mai puțin aș putea fi chinuit la vârsta la care mă găsesc**." (aplauze)

[Anexează Răspunsul la Mesaj, cu adausurile pomenite]

Brătescu -Voinești / 28 iun.'39

C.Argetoianu conduce votarea .

▫Votarea Răspunsului la Mesaj

Votanți -150

Bile albe -147

Bile negre -3

Senatul a aprobat Răspunsul la Mesaj

▫ Delegația senatorială ptr.depus Răspunsul

[LD : ca din întâmplare, din delegație nu fac parte " senatorii de drept" ,din vechile parlamente

Formată din **25 senatori** ,aleși prin **buletine scrise** , cu cel mai mare număr de voturi .
Printre ei : **Mitropoliții Visarion și Nifon**,episcopul,**Vasarhelyi,Ioan TH Florescu** ,
Dimitrie Ghika,I.Mitilineu ,**Ion Marin Sadoveanu** , **Hristo Țancov** , ș.a.
-Nicolae Iorga : Au știut lecția , dle președinte !
-C.Argetoianu :În orice caz ,**lecția dvs ;eu nu am dat nici o lecție !**

47.)Armand Călinescu ,concluzie la Mesaj ,Cameră ,28 iun.'39

(DAD, MO nr. 7 , ședința din 28 iun.'39 , pag . 133- 138)

[LD :**21 mai 2004** . **Astă noapte am stat 5 ore și am ascultat confesiunea lui Emil Constantinescu (OTV)**.M-am gândit tot timpul la cât de complicată este reconstituirea istorică ,ca să nu mai vorbesc de adevărul istoric ! Omul acesta , al cărui staff eu l-am părăsit în 1995 , a dat unele explicații care pun într-o altă lumină ceea ce chiar eu am gândit .

Cum , oare , să stabilesc adevărurile generațiilor de acum peste jumătate de secol ?]

[LD : În aceeași zi ,dimineața ,**Vaida -Voevod** îi dădea cuvântul lui **Armand Călinescu** în Adunarea Deputaților

În fața senatorilor , **.Argetoianu** îi dă cuvântul final lui **Victor Iamandi**,care spune că este delegat să vorbească în numele guvernului

Toți patru erau "**stâlpi**" ai regimului carlist,martori și părtași ai evoluției acestuia .

Toți patru aveau **cariere politice , parlamentare și guvernamentale** în toată perioada de după 1918.

Președinții, prin vârstă și experiență, reprezentau "**generația bătrânilor** ", cunoscuseră regimurile dinaintea războiului (Vaida la Budapesta ,Argetoianu la București)și ilustrau ceea ce era o realitate istorică : **mentalitatea regățeană și ardelenescă** .

Contribuiseră ,fiecare în felul său, la reîntregirea țării,la edificarea **democrației românești** (vot universal , împrăștiere ,Constituția'23, Lege electorală ș.a.)

Miniștrii **Călinescu** (46 de ani) și **Iamandi** (48 de ani) ,afirmați în viața politică ca produs al acestei Români ,unul moldovean , altul muntean ,reprezentau "**generația maturilor** "cu **cariere asemănătoare** parlamentare și ministeriale ,**timp de 20 de ani adversari** ,cu **opțiuni doctrinare diferite** ,în cele **două mari partide** pe care le-a avut România interbelică :**PNL și PNT**]

[LD:Uită-te la **fișier Doctrine** sau la **fișier Legislație** discursul lui Călinescu la **Legea apărării Ordinei în stat** când **respingea legea liberală** pentru că dădea guvernului o posibilitate de abuz împotriva partidelor putând să le dizolve.Între 1934-1938 , pe ce coordonate moral-politice a evoluat el să ajungă **să susțină dizolvarea tuturor partidelor** ?!

(Legislatura PNL.Ses.ordinară febr-apr-'34.PNT-xerox , MO 39, 5 apr.'34, pag.1688-1692)

Armand Călinescu / 28 iun.'39Doc.integral :**fișier PNT XVII**

- ▣ Evocări parlamentare: violență,calomni,fraude
- ▣ Parlamentul votului universal pe liste de partid
- ▣ Antiteză : parlamentul vechi - parlamentul nou
- ▣ Cauzele prăbușirii vechiului regim //Guvern O.Goga
- ▣ 10 febr.'38 :Îngrijorarea ministrului de Interne ▣ Regele salvator de Țară
- ▣ Guvernul Miron Cristea = guvernul foștilor premieri
- ▣ Regim de dictatură ?! ▣ Repunerea Statului în drepturile firești .
- ▣ Regim de dictatură ?! ▣ Revoluție sufletească : solidaritate națională
- ▣ Opoziția ? Nu interesează !
- ▣ Politica externă ▣ Mobilizarea din martie'39 ▣ Înzestrarea armatei
- ▣ Minoritățile etnice
- ▣ Guvernarea :activități sociale/Pentru muncitori/Pentru țărani/Acțiunea sanitară /Agricultura Silozuri /Valorificarea grâului
- ▣ Guvernul în slujba poporului și a Coroanei

Armd.Călinescu / 28 iun.'39 , retro'dec'37 -ian'38

▣**Regele salvator de Țară**

[LD: atenție! am dat citate masive din acest discurs și la 10 febr.'38-lovitura de stat]

"În mijlocul agitațiilor, în mijlocul descurajării și lașității generale, un singur om era calm, hotărât și sigur. Era Maiestatea Sa Regele. (Aplauze prelungite, îndelung repetate, urale puternice; Adunarea aplaudă în picioare)

Și dacă vreodată, în istoria acestei țări, Coroana a fost în adevăr salvatoare, prin rolul de arbitru și printr-o inițiativă curajoasă, apoi acel rol s-a văzut îndeplinit **la 10 februarie 1938.** (Aplauze prelungite)

"Ne găseam, d-lor deputați, la marginea prăpastiei. În fața noastră se deschidea **perspectiva războiului civil sau închinarea la străini.** Și în ceasul acela, **Regele a salvat Țara.**"

(Aplauze prelungite, îndelung repetate)

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

«Opoziția? Nu interesează!»

[LD, mai 2004. Are sau nu dreptate Călinescu? Oare Maniu, Mihalache, Dinu Brătianu, Gh Brătianu, Madgearu, Lupu, ca să enumăr doar pe câțiva, să fi fost o cantitate atât de negliabilă?!

Sau, pusă altfel chestiunea, oare **acest grup a procedat bine retrăgându-se?**

Tactică lor negativă, pasivă, putea avea vreun efect, de vreme ce ceilalți membri ai partidelor lor nu i-au urmat? Oare **boicotarea parlamentului a fost un lucru cuminte?** Nu ar fi fost mai productivă lupta parlamentară, așa cum, spre exemplu, o face, în al 12-lea ceas, Iorga?]

[LD: 15 febr. 2007. Mare, mare criză politică la noi. Președ. Băsescu vine în Parlament, și, pentru a contracara acțiunea de demitere a sa din președinție, cere referendum pentru "vot uninominal" În semn de protest, PSDR-Ilieșcu/Geoană, PRM-Vadim Tudor și PC-Voiculescu, părăsesc ședința și boicotează inițiativa lui Băsescu. Sigur, conjuncturile sunt total diferite, nu suferă nici o comparație.

Pe mine mă interesează doar un lucru, principal: dacă cutuma boicotului parlamentar - introdusă la noi de ardeleni, practică toată perioada interbelică de Maniu-avea sens în cadrul unui regim democratic, România întregită?

"Văd în actualele Adunări, pe lângă atâtea figuri noi, pe toate personalitățile care au adus o contribuție prețioasă în trecut. Astăzi ralierea este generală.

"Să fi existat, oare, undeva în vreun colț, cineva care să-și exprime și neîncredere sau scepticism? Nu știu. Poate. Vă mărturisesc, însă, d-lor deputați, că **aceasta este un lucru care nu mă preocupă de fel.** De altminteri, din ceasul dintâi, oricine m-a întrebat ce cred despre oarecari elemente opoziționale, și ce măsuri ași lua împotriva lor, am răspuns invariabil: **niciuna, pentru că opoziția aceasta nu contează.** (aplauze prelungite, îndelung repetate)

Și, d-lor, nu am făcut-o din necunoaștere a realităților sau afectând un dispreț. Nu.

Ci am spus-o pentru că am avut convingerea că, într-o revoluțiune ca aceea pe care am trăit-o noi, trebuie să învingă întotdeauna principiul activ, iar nu negativismul."

(aplauze prelungite, îndelung repetate)

/Șefii de partide au provocat criza gravă internă

"În adevăr, cine ar fi putut face o mișcare contrară? Unii din șefii vechilor partide?

Dar ei nu au reușit în epoca lor! (mare ilaritate, aplauze) **Spiritul negativ, lipsa de elan și de viață, i-au scufundat în timpul când au avut totul în mână.** Și asemenea oameni, ar fi mai putut ieși la iveală într-o epocă în care se cerea tocmai vitalitatea, inițiativă îndrăzneată?

(aplauze) Și apoi, **să se miște, pentru ce? Ca să ajungă, unde? La o situație asemănătoare catastrofei la care ne dusesse?** "Prin urmare, **incapacitatea și neputința să ducă țara din nou acolo unde ea trebuia să piară?** Vedeti, d-lor, că sunt lucruri împotriva naturii pe care nu ai nevoie să le combați, fiind că se prăbușesc singure. **Și sunt manifestațiuni care sună ca ecouri sinistre ale unor vremuri de tristețe și de dezolare.**

"Iată pentru ce am spus, că în virtutea unui principiu vital, **Țara merge înainte privind cu compătimire la puținii care nici măcar nu-și pot ascunde amărăciunea unor situații iremediabil pierdute, din cauza propriilor greșeli**" (aplauze prelungite, îndelung repetate)

Țara merge înainte, d-lor deputați, pentru că ceea ce caracterizează **spiritul vremii** și ceea ce noul regim a reușit să-i dea, **este optimismul.**

"Da,s-a mântuit cu mentalitatea aceea în care **critica era dogmă** ,în care **denigrarea era principala preocupare**,în care **descurajarea și alarmismul** , paralizau resorturile sufletești ale națiunii .Acum **națiunea aceasta și-a recăpătat încrederea** îndreptățită în puterile ei ,în meritele ei ,în rolul ce are și în viitorul său .(aplauze prelungite , îndelung repetate)

Ea privește cu mulțumire crescândă la tot ceea ce se realizează .Ea găsește în fiecare act o **încurajare și un imbold în opera de creațiune.Ea a reluat drumul dezvoltării normale .Și aceasta este rezultatul noului regim "**

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

«Conjunctura internațională tensionată

"Dar, dl-or deputați, **trebuie să amintesc îndată că acea gravă criză internă** pe care am străbătut-o , **a coincis cu semnele prevestitoare ale unor mari frământări europene**. **Eram slăbiți** tocmai în clipa în care **peste frontarii se adunau nori și se ridicau probleme** care puteau pune în joc interesele românești. Am spus-o altădată, o spun și acum.

"Ce s-ar fi întâmplat dacă evenimentele internaționale ne-ar fi surprins în acea stare de divizare a forțelor și de deprimare sufletească ?Care ar fi fost posibilitățile noastre de rezistență ?Oare slăbiciunea noastră nu ar fi încurajat adversitățile ?

" Astfel,în lumina acestor întrebări,**actul de la 10 februarie capătă o semnificație istorică și mai mare** .El a avut darul ca **prin ordine internă și prin refacerea solidarității naționale** să pună **națiunea și Statul român în măsură de a se redresa** și a se apăra în mijlocul celor mai tulburi împrejurări internaționaleși,de ce nu am lăsa o clipă modestia la o parte ,și nu am spune că **poate această situație a României a contribuit la echilibrul european**."

" Astfel , în lumina acestor întrebări , **actul de la 10 februarie** capătă **o semnificație istorică și mai mare** .El a avut darul ca **prin ordine internă și prin refacerea solidarității naționale** să pună **națiunea și Statul român în măsură de a se redresa** și a se apăra în mijlocul celor mai tulburi împrejurări internaționale și , de ce nu am lăsa o clipă modestia la o parte , și nu am spune că **poate această situație a României a contribuit la echilibrul european** .

" De altminteri , acesta **este în sentimentul unanim**. E destul să vedem și să ascultăm **numeroasele delegațiuni străine** , care au venit aici cu prilejul mai multor manifestațiuni naționale , pentru ca să înțelegem **sentimentul de stimă și de admirațiune** pe care îl au față de țara renăscută .

" E de ajuns **să urmărim presa din toate Statele** , pentru ca să găsim **ecoul aceluiași impresiuni** . E destul să vedem **interesul trezit de orice sol al nostru** care merge în străinătate .Hotărât, **nici odată România nu s-a bucurat de un așa mare prestigiu** peste hotare și trebuie să subliniez acest fapt cu o legitimă mândrie.

«Politica externă ? :limpede și constructivă

" **Politica noastră externă ? Ea este foarte limpede** .

D-lor deputați, noi am izbutit , după sacrificii sângeroase **acum 20 de ani** ,să vedem că **ni se recunosc toate teritoriile locuite de români** , la care avem un drept natural .

Prin urmare, **Statul român a realizat atunci unitatea națională** .

/Pace și liniște

Din acel moment,**România nu mai avea să revendice nimic dincolo de hotare ;ea urma să facă o politică de pace**.Ea trebuia **să se dezvolte în interior** pe teren economic și social , prin punerea în valoare a bogățiilor numeroase și variate și prin îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor . **Așa dar , o operă liniștită** ."Această operă **se putea realiza și cu concursuri pașnice din afară** .Desigur că avuțiile noastre sunt rezervate misiunii noastre istorice .

Dar oricând **schimburi de bunuri cu alte țări sunt indispensabile**.

-Convenția economică cu Germania

" În acest spirit , **am încheiat** la un moment dat , **o Convenție cu Germania** .Am avut prilejul să relev în fața Consiliului Național al Frontului, însemnătatea economică a acestui act și foloasele pe care suntem în drept să le așteptăm de la el .Un singur lucru voi repeta :

guvernul este hotărât să aplice această Convenție cu toată sinceritatea și cu toată lealitatea . (**aplauze**)Am spus de asemenea atunci , pentru a fixa semnificația acestei Convenții , că ea nu avea un caracter de monopol și că eram gata să încheiem asemenea tratate și cu alte State

-Convenții economice cu Anglia și Franța

" Și în adevăr, puțin după aceea, **am încheiat două Convenții Economice** de cea mai mare utilitate **cu Franța și cu Anglia**. Prin urmare , așa cum afirmasem de la început , **am tratat problemele economice în toată libertatea și acolo unde interesele noastre proprii au cerut-o** .Iată d-lor deputați , politica de pace în raporturile noastre economice cu celelalte State

-Raporturile politice :apărarea hotarelor

" **În ce privesc raporturile de ordin politic, acțiunea noastră externă** este dictată de o singură grijă : **apărarea fruntariilor Țării** . (**aplauze prelungite , îndelung repetate**)
Armd.Călinescu / 28 iun.'39

#Mobilizarea din martie'39

"În adevăr,în **ceasul în care s-a ivit o primejdie** ,am adus **armatele noastre** pentru a sta de **strajă la granițe** (aplauze)Țara a răspuns cu un elan excepțional la apel.De atunci,ea nu a încetat o clipă de a-și manifesta însuflețirea.**Această stare de spirit** s-a învederat în urmă prin acele **numeroase subscrieri benevole** pentru **înzestrarea oștirii**.Graba și **avântul cu care soldații au alergat sub arme în martie** și mișcătoarele contribuții pentru armată acum,sunt **admirabile fenomene** care ilustrează **vitalitatea poporului nostru** .(aplauze prelungite , îndelung repetate)**Concentrarea armatelor** ca și **întreaga atitudine** a noastră nu a însemnat însă **amenințarea sau bravarea nimănui** .**Ea s-a făcut cu calm,dar totodată cu demnitate și cu hotărâre** (aplauze) .**Căci,ori de unde va veni primejdia ,noi o vom înfrunta.**"
(Aplauze puternice și îndelung repetate ;strigăte de bravo)
Armd.Călinescu / 28 iun.'39

■Înzestrarea armatei

[LD:nu mai am nimic de zis !Efortul acesta pentru înzestrare ,mă bulversează totdeauna .
Din 1934, sub guvernarea Tătăărăscu, acum sub guvernarea Călinescu ,aceiași prioritate, aceleași sacrificii.Am o mare rezervă pentru utilitatea și justificarea lor.
Când din buget se alocă **doar 1 miliard pentru mașini agricole și 2 miliarde pentru silozurile de grâu** ;când în cei 20 de ani de pace ,**România nu a reușit să-și facă rețeaua de drumuri** ,iar **starea sanitară a populației** era mizerabilă ,**armatei i se alocă 25 de miliarde !**
Asta dă o măsură pentru sacrificiul imens al nației acesteia! Pentru ca , în 1940., la ultimatumul sovietic, mai marii armatei să afirme că nu pot rezista nici 3 zile !]
"Dar ,d-lor deputați,dacă **politica noastră externă se susține prin cuminenția ei** prin **sensul moral** pe care îl are și prin **ideea de dreptate** ce-i stă la bază,mă voi grăbi să adaug că guvernul înțelege să o asigure **și prin forța noastră**
(Aplauze puternice și îndelung repetate ;strigăte de bravo)
" De aceea,d-lor deputați,**pregătirea și înzestrarea oștirii** a fost și rămâne **preocuparea noastră de căpetenie** .Pentru ea **nu s-a precupețit nici un sacrificiu** .
Dealtminteri,țin să dau astăzi,aici,Țării,asigurarea că **în acest domeniu s-au făcut eforturi necunoscute până astăzi** și că **s-au obținut rezultate** care ne dau dreptul să **privim în liniște la desfășurarea evenimentelor**."
(Aplauze puternice și îndelung repetate ;strigăte de bravo) [-----]
Armd.Călinescu / 28 iun.'39

■Minoritățile etnice

"Consolidarea internă s-a urmărit și prin **apropierea elemntelor de origine etnică diferite**, pe care vicisitudinile istoriei le-au așezat **pe pământul țării noastre** .**Căci românii nu au fost**

nici o dată un popor exclusivist . Pentru ei, a fost întotdeauna **un punct de onoare să îngăduie libera dezvoltare a oricui** și să concure ei înșiși prin virtuțile lor și prin puterile naturale, la câștigarea locului ce li se cuvine.

"De aceea, **în acest spirit tradițional**, regimul actual a **înțeles să arate bunăvoința elementelor etnice străine, atâta vreme cât ele se încadrau sincer în viața de Stat** .

De altminteri, d-lor deputați, **țin să subliniez că problemele care interesează minoritățile , sunt probleme interne. Cine își închipuie că poate face din aceasta o agitațiune externă, , care ar cere o sugestie sau un demers de peste hotare , se înșală asupra concepției pe care o avem despre demnitatea Statului Român** . "(Aplauze puternice și îndelung repetate ; strigăte de bravo)

" De asemenea socotesc că nu este nevoie să insist asupra unui lucru elementar și anume : că **în legătură cu aceste minorități se pun numai probleme culturale și economice** .

Nu există și nu pot exista în această privire probleme teritoriale .(Aplauze puternice și îndelung repetate ; strigăte de bravo)

"Pământul românesc este astfel locuit , încât **orice știrbire a lui ar însemna pierderea unei majorități românești . Hotarele României rămân intangibile , atâta vreme cât un soldat român va ține o armă în mână** ." (Aplauze puternice și îndelung repetate ; strigăte de bravo)

[-----]

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

▣Activități sociale

"Fără îndoială, **asigurarea ordinii interne și a siguranței Statului** , a constituit **o preocupare de căpetenie** a regimului actual. **Dar ar fi să dăm o imagine incompletă a lui**, dacă nu am sublinia și **marea operă constructivă** ce s-a întreprins în acest răstimp. În adevăr, **s-a dus o activitate** din cele mai rodnice **în domeniul social** și în acela **al marilor lucrări de interes public** . În domeniul social :

-Pentru muncitori

"Este de ajuns să privești tot ce s-a realizat **pentru îmbunătățirea condițiilor de viață a muncitorilor noștri** . Perfecționarea **contractului de muncă , pensiile pentru bătrânețe, construcțiile pentru locuințe , organizarea " Muncă și Voie Bună "** , toate acestea au fost menite să imprime regimului actual **o semnificație socială** (aplauze prelungite) [--]

-Pentru țărani ...

"De asemenea ,trebuie **să punem în toată lumina activitatea de ordin social întreprinsă în mijlocul țărănimii** . (aplauze prelungite) **Căminurile culturale**, care sunt menite să dezvolte **simțul solidarității** pe un plan de **preocupări sufletești și instructive** în mijlocul țărănimii , au dat deja **rezultate din cele mai frumoase** . (aplauze)Iar **Serviciul Social**, creat anul trecut, este **cea mai largă acțiune** ce s-a întreprins vreodată **pentru ridicarea nivelului țărănimii** (aplauze) . **Îndatorirea tuturor intelectualilor** de a presta ,înainte de obținerea diplomei de studii , **o muncă în folosul țărănimii, și de a închina astfel prima activitate din toate ramurile profesionale în folosul satelor** ,este o minunată **formă a solidarizării naționale** în jurul nevoilor țărănimii .(Aplauze puternice și îndelung repetate ; strigăte de bravo) **Serviciul Social** dobândește astfel **o înaltă semnificație morală** și el instituie **un instrument permanent de ridicare a satelor noastre** . "

-Acțiunea sanitară

"Tot în această ordine de preocupări, trebuie să însemnăm și **acțiunea sanitară** . În această privire s-a făcut **un efort excepțional. Studiarea amănunțită a stării sanitare în mediul rural** , luarea a numeroase **măsuri de igienă** , crearea unui număr însemnat de **băi populare** , construirea de **dispensare și de mari spitale pentru boli sociale**, vin să se adauge la **activul actualului regim** în ce privește opera socială "(aplauze)

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

▣Agricultura

-Silozurile

"Cât pentru lucrările de interes public, voi menționa pe de o parte, **marea rețea de drumuri**, care este în curs de modernizare, și pentru care **s-a investit peste un miliard**, și pe de altă parte, **realizarea unei opere care stă de zeci de ani în stare de proiect, fără a fi izbutit vreodată să aibă un început de executare**, și anume: **silozurile** (aplauze prelungite) Este de ajuns să vă spun că **o primă tranșă de 34 de silozuri** este în curs de construcție, cu o **capacitate de 20.000 de vagoane**, din care cele mai multe vor fi date în folosință în toamna aceasta, iar **a doua tranșă de 47 de silozuri** în capacitate de **30.000 vag**. Începe acum, având deja puse la îndemână toate **mijloacele de finanțare** ." (aplauze) [---]

-Valorificarea grâului

"Am început cu **valorificarea grâului**, ca o măsură ce se impune **mai urgent și mai imperios** .(aplauze) Am fixat un **preț remunerator superior** aceluia **de pe piața mondială**, **pentru ca să venim în ajutorul agriculturii noastre**. Am pus la îndemână **2 miliarde**, ca mijloace necesare pentru **sustinerea acestei opere** și am luat toate măsurile pentru ca **prețul plătit să meargă efectiv în mâna producătorului**, **iar nu să se irosească în mâini intermediare**." (Aplauze puternice și îndelung repetate ;)

-Mașini agricole

Vom continua după aceea cu **echiparea agriculturii**. Am hotărât să procurăm **mașini agricole** în vara aceasta chiar, **pentru suma de 1 miliard de lei** .

«Guvernul = în slujba poporului și a Coroanei

[LD : Mica clipă de glorie , pentru un prim-ministru care se declara ,cu modestie, **în slujba poporului și a Coroanei** ,și care și-a asumat ,cu orice risc, **să schimbe regimul politic, sistemul și mecanismele constituționale, stilul de guvernare ,mentalitățile : aplauze !]**

"Nu am examinat toată activitatea desfășurată spre **a crea un titlu de merit** pentru acest guvern sau pentru **singuraticii lui membrii**. Nu **Acesta era sistemul vechi , care avea nevoie de reclamă electorală** .Noi, d-lor deputați , **nu reținem pentru noi decât faptul de a fi înțeles** la un moment dat **spiritul în care trebuia să se îndrume viața publică și de a fi muncit zi și noapte** în slujba intereseleor de Stat .(vii aplauze)

"**Meritul acestei redresări istorice**, revine însă **poporului întreg**, care a vădit minunatele sale calități.(vii aplauze) Și revine **Coroanei**, care a știut să înfrunte toate greutățile și cu **o energie și un mare patriotism a conceput și condus această acțiune mântuitoare** .

" **Noi suntem trecători pe aceste bănci** . **Poporul și Coroana sunt permanente** și aceasta asigură **triumful definitiv al marelui opere** și aceasta ne dă **liniștea zilei de mâine** ."

(aplauze, urale; Adunarea ovaționează în picioare ; voci : afișarea discursului ! ; membrii guvernului și ai Adunării felicită călduros pe președintele Consiliului)

Armd.Călinescu / 28 iun.'39

48.)Victor Iamandi (ministr. Justiției), Concluzii la Mesaj, Senat ,28 iun.'39

(D.S., MO 9, șed. din 28 iun.'39, pag. 192- 200)

[LD : Dimineața, Armand Călinescu ținuse discursul -concluzie la dezbateri în Cameră.

Iamandi, ca voce autorizată a guvernului, vorbește la Senat . Ține cel mai lung discurs care s-a rostit în acel parlament ,și poate fi considerat **un doctrinar al noului regim** .

Calitățile lui intelectuale, preocupările doctrinare, faima de orator, nu le dezmente.

Are 48 de ani. Fusesse , totuși, **peste 20 de ani**, un teoretician activ, politician în continuă ascensiune, ziarist bătaios, parlamentar temut, **în reduta PNL**. Înainte de război, avusese **mentor spiritual pe Iorga**, fusesse coleg de luptă cu **Gh.Brătianu**, admirator fără rezerve al celorlalți Brătianu, la umbra cărora și-a desăvârșit cariera; se considera un **loial discipol al lui Duca**.

Dacă pe mine , multe din afirmațiile lui m-au bulversat afectiv, cum or fi fost receptate cuvintele lui în epocă ?]

Victor Iamandi / 28 iun.'39 Document integral : **fișier PNL-1, XIII**

▫ Atmosfera senatorială :solidaritate și concordie națională
▫ Mărturisire de conștiință : Oamenii noului regim
▫ Clasa politică românească : continuitate patriotică ▫ Trecutul = parte integrantă din conștiința fiecăruia
▫ Regim democratic în România ?! - Nici o dată ! O titulatură , o creațiune artificială !
/Evoluția politică în salturi / De la colegiul cenzitar la votul universal
▫ Partidele politice și votul universal ▫ Alegeri libere : 1928, 1933
#Discreditația reciprocă a clasei conducătoare # Extremismul de " stânga" și "dreapta "
#Specularea mișcării extremiste de către partide .
▫ Identitatea de opinii dintre Iamandi și Călinescu
Eroarea PNL : încercarea de manevrare a legionarilor Rezultatele riscante ale alegerilor
#Căderea guvernului Tătărașcu II =un bine pentru Țară
#Guvernul Goga = pericolul unui război civil
#Opoziția extraparlamentară - vinovată de răsturnarea regimului vechi
#Pactul de " neagresiune" Maniu-Codreanu -Gh.Brătianu
▫ Lovitura de stat din 10 febr.'38
▫ Guvernul Miron Cristea = guvern de treburi curente
#Protestatarii = o falsă opoziție /10 februarie - lovitură de Stat ?!
▫ Carol II -salvatorul Țării !
#Criza ideologică a partidelor # Criza parlamentarismului
▫ Constituțiile românești ▫ Raportul puterilor în Stat ▫ Legea electorală
/Monopolizarea politică a FRN ?!
#Farsa opoziției "democrației integrale"
▫ Alegerile iun.'39
▫ Problema tineretului legionar ▫ Regimul renașterii naționale
▫ Guvernul = salvatorul ordinii publice și existenței Statului guvernul așezării Statului pe noi baze
/ guvernul unei mari opere constructive /Ministerul de Interne / Ministerul de Finanțe / Ministerul
Economiei Naționale /Ministerul Sănătății / Ministerul Comunicațiilor/ Ministerul Educației
Naționale/Ministerul Muncii/Ministerul de Justiție /Ministerul Apărării Naționale /Comisariatul
pentru Minorități
LD :nu vorbește despre : Ministerul de externe, al Agriculturii și al Industriilor

Victor Iamandi / 28 iun.'39

/Mărturisire de conștiință

/Oamenii noului regim

"Îmi veți da voie,însă ,d-lor senatori ,să socot că **situația nouă,cu schimbările ei fundamentale** ,cu **situațiile noi** care s-au creat ,cu **ritmul de viață** necunoscut până acum la noi în țară ,și cu **mentalitățile răuvoitoare** care caută să se difuzeze în toate direcțiile vieții noastre naționale în acest ceas,**o cercetare mai atentă** și în special **o explicație mai complectă** și mai concludentă **asupra tuturor acestor evenimente** prin a căror înlănțuire s-a ajuns la **transformările** ce s-au înfăptuit în România **de un an și jumătate** .

" Domnilor,**situația mea** ar apărea multora dintre dvs **cam anevoioasă**, pentru că și eu,ca și **atâția alți colegi din Guvern,nu suntem oameni care să apărem pentru prima oară în viața publică**,iar **activitatea noastră anterioară s-a desfășurat în cadrul fostelor partide politice** și adeseori **am fost printre cei mai calzi și mai activi susținători ai ideologiilor ,ai doctrinelor și ai sistemului constituțional** care stăpâna viața politică a țării noastre .

"Această situație **numai aparent** , însă , **poate fi anevoioasă**, pentru că ,domnilor,cred că , în ce mă privește ,de altfel în această situație se găsesc și ceilalți colegi ai mei din Guvern,**rolul nostru de astăzi este bine știut** .

N-am ajuns să deținem aceste funcții de răspundere,**nici prin faptul că am fi fost stăpâniți de ambiții** și nici prin **considerațiuni lăturalnice**,ci **suntem aici chemați la datorie,în serviciul devotat și activ al Coroanei și al țării** (aplauze puternice)

"Punând la contribuție **întreaga noastră putere de muncă** ,toată **capacitatea constructivă** și tot **spiritul de jertfă** de care suntem capabili -n-am avut ca preocupare ,am avut altă năzuință **decât de a corespunde cât mai mult serviciului anevoios ce ni s-a dat în zilele de grea cumpănă în care s-a găsit Statul ."**

Victor Iamandi /28 iun.'39

-Clasa politică românească =continuitate patriotică

-Trecutul =parte integrantă din conștiința fiecăruia

[LD : fără a nominaliza ,fără a transforma discursul într-o replică polemică agresivă, lamandi **pune la punct pe toți zeloșii antidemocrați ,pe toți pătimașii ranchiunoși**, care au supralicitat păcatele vechiului regim.**Nu se dezice de acest trecut,și-l asumă**,îl pune într-o lumină patriotică .După părerea mea,**cam târziu și fără consecințe**,dacă se au în vedere **măsurile antipartidiste și confiscarea meritelor altor guverne**,al căror beneficiar era guvernul Călinescu]

"Din examenul pe care îl voi face asupra situației politice care a determinat **chemarea noastră la posturile de comandă** pe care le deținem - **sunt convins că și dvs veți găsi o strânsă legătură** între **rolul nostru de ieri și rolul nostru de astăzi** .

Am spus-o și cu alte împrejurări , o spun și acum :**am fost investit cu autoritatea de a vorbi în numele Guvernului:noi n-am avut pretenția** ,care desigur n-ar fi serioasă,**de a crede că lumea începe de la noi**,pentru ca să întrebuițez o formulă mai potrivită situației,**că de aici înainte va fi mai bine**,numai pentru că , pe aceste bănci, suntem noi .

N-am înțeles și nu înțelegem să ne situăm în afara istoriei țării.[-----] **avem un trecut** despre care **nu putem spune că nu a beneficiat de conducerea unor personalități de elită**, cărora **nu le-a lipsit**, în momentele grele prin care a trecut deseori Statul și neamul nostru, **nici patriotismul și nici înțelegerea clară a intereselor generale**,pe care **le-au apărat cu o hotărâre neclintită și cu o vrednicie necontestată** .(aplauze)

"Clasa noastră conducătoare **n-a lipsit de la îndatoririle ei patriotice**,iar activitatea desfășurată în decursul anilor ,**n-a fost fără rezultate pozitive pentru Țară și Neam** .

Ceea ce este astăzi , ceea ce s-a întâmplat în toate direcțiunile,nu este doar produsul inerției și al întâmplării -**ci este rezultatul eforturilor colective** ale poporului nostru ,**condus și îndrumat de acei care au avut răspunderile cârmuirii**.**Națiunile nu pot trăi și nu se pot dezvolta decât în măsura în care recutul justifică existența lor**."[....]

"Trecutul face parte integrantă **din conștiința , din pregătirea și din mentalitatea** fiecăruia dintre noi.**Dacă n-am avea un trecut**,dacă în urma noastră **n-ar exista înfăptuiri și atitudini** care să fi fost rezultatul unor **concepțiuni sănătoase și a unor porniri generoase** - **n-am putea avea autoritatea necesară** de a îndeplini însărcinările ce ni se dau și , mai ales, **n-am avea cutezanța** să pretindem că prin acțiunea noastră,pregătim viitorul ."

Victor Iamandi / 28 iun.'39

≡Guvernul=salvatorul ordinii publice și existenței Statului

[LD:mi-ar fi uor ca dintr-un condei, să afirm că lamandi (ca și ceilalți demnitari ai noului regim) , exagerează.Fraza aceasta "**salvatorul ordinii publice**"este clamată de către toți.Este interesant însă faptul că nimeni nu numește forțele acestei "**dezordini**" și nici cine ar fi periclitat existența statului.Ca într-un limbaj superstițios,se evită invocarea lui "**ucigă-l toaca**".El este de sigur Garda de Fier ,dar poate fi tot atât de bine și partidele democratice opozante regimului]

-Guvernul așezării Statului pe noi baze

[LD: lamandi are dreptate totală.Statul **s-a așezat pe noi baze**, eliminând (anulând, suprimând) 72 de ani de constituționalism modern , din care 15 ani de constituționalism democrat .

Nu pot preciza cu exactitate ,din acest unghi,cu câți ani a fost dată înapoi România,având în vedere o serie de măsuri hibride – unele de **dreapta** , altele de **stânga** –deseori **forme fără fond** ,**FRN** (ca partid unic),ca **Parlamentul corporativ** (cu rol auxiliar pe lângă guvern),ca **Breslele**, ,ș.a.ș.a.]

-Guvernul unei mari opere constructive

[LD:cât privește bilanțul guvernării,el este efectiv consistent și spectaculos –anul de vârf al dezvoltării României interbelice –dar el este rezultatul unei **evoluții ascendente în cei 20 de ani** de la unire ,este rezultatul **revirimentului economic de după '33**,este în mare parte, rezultatul **guvernării liberale '34-'37**,și,nu în ultimul rând,**performanțelor economice**.

Asta nu înseamnă că în cele 16 luni de la lovitura din 10 febr.'38,lucrurile nu au progresat.

Dar aici este momentul să fac o precizare :**miniștrii acestor guverne** au fost **cei mai performanți, cei mai competenți**, pe care îi putea da clasa politică românească. Și poate este singura consecință pozitivă a dizolvării partidelor politice ,care a îngăduit ca să lucreze alături național-țărăniștii **Armand Călinescu ,Petre Andrei , Grigore Gafencu și M.Ralea...cu liberalii Iamandi,Cancicov, Mitiță Constantinescu,Victor Slăvescu ...**

Merg până acolo cu ideea încât enunț (deocamdată ca o ipoteză) următoarea concluzie : **dacă în toamna 1939 nu s-ar fi declanșat al doilea război mondial,România ar fi ajuns la capacitatea sa maximă de dezvoltare]**

"Domnilor,**s-a crezut acum 7-8 luni în urmă ,că guvernul de azi,este un guvern de giranți și este un guvern de tranziție.**S-a răspuns atunci de către actualul președinte de Consiliu și am avut prilejul să vorbesc și eu în această chestiune la Cernăuți, în 23 octombrie 1938 ,**că nu suntem nici giranți, nici guvern de tranziție ,ci suntem chemați să îndeplinim o misiune** cu care **ne-a însărcinat încrederea Maiestății Sale Regelui**,și că,în îndeplinirea acestei misiuni ,de a așeza Statul pe noi baze ,pe baze care răsar din Constituția noastră ,**nu vom ezita să mergem până la capăt**,punând la contribuție toată munca,toată abnegația și toată puterea noastră de sacrificiu. **"După 16 luni de la instalarea la cârmă** a acestui guvern ,**țara este repusă pe făgașul normal al dezvoltării sale.**Credem, fără să anticipăm asupra judecării viitorului,că,în limita posibilităților de care dispunem,ne-am făcut cu toții datoria.

"Domnilor,**noi nu am restabilit numai ordinea și am salvat numai existența Statului** și am asigurat națiunii posibilitatea unei vieți liniștite,dar paralel cu această acțiune,care este primordială și hotărâtoare pentru existența unei societăți,**am realizat și o mare operă constructivă "**

/Ministerul de Interne:ordinea și reforma administrativă

[Ministrul **Armd.Călinescu**] "Îmi voi permite numai să reamintesc că la Ministerul de Interne ,în afară de **apărarea ordinii restabilirea ei** ,s-a făcut **reforma administrativă** care a descentralizat serviciile și le-a dat posibilitatea unor funcționari ,conform intereselor locale,asigurând în același timp și o gospodărie rodnică și corectă și făcând posibilă o dezvoltare serioasă a vieții noastre locale,așa cum s-a dorit totdeauna,dar nu s-a făcut nici o dată până astăzi ." (aplauze)

/Ministerul de Finanțe:bugete și balanța de plăți,echilibrate

[Ministrul **Cancicov**] "Trebuie să spunem că ,în ceea ce privește finanțele publice,miniștrii de finanțe care s-au succedat la acest departament în ultimii ani ,prin prevederea, prin înțelepciunea, prin priceperea și prin valoarea contribuțiunii lor reale,**au izbutit să asigure Țării bugete echilibrate**,făcând față tuturor grelelor sarcini ale celorlalte departamente și ale funcționării aparatului de Stat(aplauze)Puține țări sunt în Europa care să vorbească de bugete echilibrate . "Accentuez în deosebi asupra acestor rezultate,pe care le-a dat politica noastră financiară,pentru că **mulți dintre acei care au rămas dincolo de Parlament agită împotriva regimului neadevărul că ne-am găsi într-o situație financiară disperată** .**Desmințim categoric, de la această tribună ,aceste aserțiuni lipsite de orice temeii și care ,mai ales în împrejurările de astăzi ,sunt dăunătoare intereselor Țării .**(aplauze)

"Nici o dată finanțele Țării - ținând socoteala de greutatea care apasă asupra lor -**n-au fosmai înfloritoare și nici o dată economia națională** nu s-a găsit , poate ,în drum mai ascendent în ceea ce privește balanța ei de plăți,decât astăzi ."

/Ministerul Economiei Naționale

[Ministrul **Mitiță Constantinescu**]

"Acțiunea de **redresare economică** a Țării, căreia guvernul este hotărât să-l consacre toate eforturile,suntem convinși că ,prin **punerea în valoare a bogățiilor muncii noastre** și prin concursul dvs activ,va putea fi în scurtă vreme încoronată de succes."

/Ministerul Sănătății: realizări impresionante

[Ministrul **dr.Gh.Marinescu**]"Domnilor, **s-a muncit cu multă asiduitate și cu remarcabile rezultate practice** în ceea ce privește **sănătatea publică** .Vă voi da numai câteva cifre . A luat ființă **un inspectorat general sanitar ; municipiul București s-a organizat în în**

întregime după modelul dat de instituția Rockefeller .

S-a înmulțit **cu 3.551 întregul personal** (438 medici , 334 asistenți sanitari , 1.903 personal sanitar inferior) ;s-a mărit numărul **școlilor sanitare** ;s-a mărit **aprovizionările de materiale sanitare** ;s-au pus în funcțiune :**7 spitale noi,25 trenuri de băi ,20 laboratoare** , înzestrate cu aparate și microscopae **băi populare** , în toate ținuturile ;s-au făcut câteva **fântâni model** ; **56 de surori de caritate** au fost antrenate într-o anchetă **asupra alimentației țărănești în diferite județe** ;s-a introdus **vaccinarea antiscarlatină** în mediul rural ; s-au înființat **37 de centre antirabice** ;s-au înființat **4 spitale sociale** ;s-au înființat **1.320 dispensare de puericultură** , pe lângă cele 720 existente,unde s-au dat consultații , vizite la domiciliu ; s-au înființat **3.546 cantine școlare** în care se dă de mâncare la **164.000 de elevi** S-au întocmit **studii sanitare pe tot cuprinsul Țării** . O întregă **operă legiuitoare a pus serviciul sanitar al Țării , cu un succes desăvârșit .**

/Ministerul Comunicațiilor :șosele,căi ferate,poștă, telegraf

[Ministrul **Ghelmegeanu**] La Ministerul Comunicațiilor s-a întreprins **o vastă activitate în toate direcțiunile**.S-au început încă de anul trecut **construcții de șosele**,după metode noi ,mai simple S-a dat **în circulație calea ferată Ilva Mică -Vatra Dornei ,Caransebeș - Carmen Sylva -Mangalia Constanța -Mamaia** s-a dublat s-a continuat execuția lucrărilor București -Livezeni , dublarea liniilor Teiuș - Câmpina -Brașov.S-au pus în circulație **7.554 vagoane de călători** și de marfă ;s-au reorganizat **serviciile de poștă și telegraf** ; etc etc

/Ministerul Educației Naționale :echilibru , disciplină, reforme

[Ministrul **Petre Andrei**] O atenție deosebită s-a acordat învățământului ,inițial de către **Armand Călinescu** ,apoi de **Petre Andrei** .Concepția care a stăpânit organizarea învățământului , a fost **o concepție pe care eu o numesc " inflaționistă"** , care ne-a dus **să avem în țară un număr foarte mare de titrați și un număr și mai mare de analfabeți**.Ministrul **Petre Andrei** a restabilit acest echilibru,îndreptând învățământul pe calea unei **organizări normale : școli normale, școli profesionale** , etc etc.

Reforma învățământului primar-îl așază pe baze practice ;**restabilirea ordinii și disciplinei în rândul corpului didactic** ,care începuse să fie și el **mănat spre anumite extreme** ,la fel ca în **alte categorii** ."

/Ministerul Muncii:mai mult decât în cei 20 de ani

[Ministru **Ralea**] " Domnilor, aceeași **largă activitate întreprinsă într-un spirit tineresc și de inovații** ,a desfășurat d-l **Mihail Ralea** la Departamentul Muncii (Aplauze) Ceea ce **s-a realizat pentru muncitorime în acest an de guvernare,întrece cu mult în proporție toate realizările care s-au făcut de la război încoace**.Și meritul mare al d-lui ministru al muncii este că **a știut să pună la contribuție toată pregătirea sa de intelectual,toată pregătirea sa de sociolog și tot sufletul său de idealist** ,pentru ca **să capete încrederea clasei muncitorești** care reprezintă în viața Statului nostru **o forță dinamică** ,utilizabilă în toate împrejurările,de care nimeni nu se poate dispensa.(aplauze)

DI ministru Ralea a realizat la acest departament **o serie întreagă de reforme** .

Mă voi mărgini să le menționez:**legea contractului de muncă** prin motivarea concedierii ; nici un muncitor, nici un funcționar nu poate fi concediat fără motivare scrisă ; **salarizarea concediilor de odihnă ;legea asigurărilor sociale** prin introducerea ,pentru prima oară în România,a **pensiei de bătrânețe ș pensia pentru copii** , **care nu se găsește aproape nici într-o altă țară** "

-Breslele =temelia esențială a organizațiilor de stat

"În sfârșit,**organizarea breslelor**.Prin crearea **breslei unice pe ținut** ,se dă posibilitatea tuturor factorilor de producție **să aibă o organizație unitară** care să lucreze, în mod solidar,**în interesul Statului**.Legea a avut un succes desăvârșit .Ea va fi completată prin noul proiect care va fi depus în curând în fața dvs,și suntem convinși că **va constitui temelia esențială** pe care se va ridica **întreaga noastră organizație de Stat** ."

-Muncă și voie bună

"În sfârșit,a făcut organizația "**Muncă și Voie Bună** , care a pus la dispozițiunea muncitorilor un

teatru propriu ,frecventat de peste 400.000 muncitori ,a înființat peste **300 de biblioteci**, care au astăzi aproximativ 25.000 de volume și a creat **universități pentru muncitori** în București , Sibiu,Constanța,Chșinău etc .S-au deplasat la munte zeci de mii de muncitori prin **turismul muncitoresc** .

-Pensii pentru scriitori

"În sfârșit,d-l Ralea are marele merit de a fi inovat și de a fi dat dreptate ,îngrijindu-se de una din categoriile cele mai reprezentative ale spiritualității și sufletului nostru,**de scriitori** D-sa a făcut -o prin lege ,atribuind și mijloacele financiare necesare, prin care **se acordă scriitorilor pensie**,asigurându-le bătrânețea și punându-i la adăpostul nevoilor de existență **Este o reformă care nu se găsește nicăeri**,este o inovație care face cinste actualului titular al Departamentului Muncii,și ,d-lor,prin larga și rodnică sa activitate, **încadrată în principiile salutare ale noii Constituții** și în atitudinea unitară a Guvernului,d-sa **este un element de o deosebită valoare** , făcând cinste generației sale iar **opera sa** va rămâne ca **una din cele mai importante** în activitatea ce s-a desfășurat în aceste zile de grele încercări prin care a trecut Statul nostru "(aplauze)

/Ministerul de Justiție :reformarea magistraturii

[**Victor Iamandi**] " Domnilor, ajung să mă ocup - foarte pe scurt - și de **Departamentul Justiție** ,a cărui conducere o am . **Am transformat întreaga magistratură a țării** ,am reînnoit-o prin două măsuri: prin **coborârea limitei de vârstă** dar , mai cu seamă ,**prin crearea Secțiunilor Criminale** de la Curtea de Apel .**Peste 200** și ceva de locuri de **consilieri și procurori** la Curțile de Apel **au facilitat această radicală operă de prefacere a ordinului judecătoresc.**

" **Mișcările succesive** care s-au făcut în rândurile magistraturii de la 1 aprilie 1938 și până astăzi , **au angajat în ele o proporție de peste 80 % din personalul justiției** românești . Dacă cineva ar lua Anuarul Înaltei Curți de Casație și al Curților de Apel , ar constata că **două treimi din numărul consilierilor** Înaltei Curți de Casație și al Curților de Apel, **și-au căpătat gradul și locul de grea răspundere** în anul acesta **Aceleași schimbări** s-au făcut **la conducerea tribunalelor și parchetelor** .**Am plasat** , numind, vă asigur fără stăruință și fără intervenție , **un număr de aproape 600 de licențiați ai facultăților noastre de drept** în posturile de ajutoți de judecători , supleanți și subsistuiți .Acest număr este **aproape egal cu acela al locurilor bugetare** care se ridică la 650 , ceea ce înseamnă că **această categorie de magistrați a fost în întregime reînnoită .**

Am făcut aceste numiri , luând informații personale de la oamenii care îi cunoșteau, sau de la profesorii lor , dar le-am făcut și după alte criterii , după scrisorile trimise direct de ei .În special , **am aplicat această metodă în Ardeal**, unde **am numit 136 de judecători** , supleanți, substituți , din care nu știu dacă sunt 10 care să fi fost numiți fără să mi se fi adresat direct, **cerându-mi recunoașterea unui drept ."**[-- problema tineretului ---]

-Unificarea legislativă

[LD :la acest capitol ,**Iamandi este de-a -dreptul ingrat și de rea credință**.Confiscă munca atâtor guverne,atâtor miniștri de justiție,atâtor juriști în cei 20 de ani de la unire !

Sunt retro -indignată de această lipsă de caracter.]

"În altă ordine de lucruri ,țin să vă informez domnilor senatori ,că **am început să fac unificarea legislativă** .Fără să accentuez prea mult în această direcție,este bine să amintesc că **de 20 de ani de zile această problemă vitală** și pentru **funcționarea unitară a instanțelor noastre judecătorești**, dar și pentru **prestigiul nostru național,asteaptă zădarnic rezolvarea** .

În cursul acestui an **vor fi promulgate**,iar pe ziua de **1 ianuarie 1940** ,se va edicta **Codul Civil și Procesual** [-----] **Astfel**, pe lângă unificarea sufletească și pe lângă unificarea culturală , **după atâta întârziere,și unificarea legislativă.**"

/Ministerul Apărării Naționale

[**Ministrul Armd.Călinescu**]"**Apărarea Națională** a constituit și constituie **preocuparea de competență a Guvernului**.Declarațiile pe care d-l președinte al Consiliului de Miniștri le-a făcut astăzi la Cameră ,cu privire la **înzestrarea armatei**, pentru care numai în cursul acestor câteva luni din urmă,s-au făcut angajări **de 25 de miliarde de lei** ,mă dispensează de a mai insista în

această direcție .Voi spune numai că , **desăvârșirea înarmării merge cu pași repezi și nimic nu ne poate opri de a afirma cu tărie că armata, ca și întreaga Țară , este în măsură să-și facă , cu hotărâre și cu încredere, întreaga datorie."**

/Comisariatul pentru Minorități :supremația drepturilor și intereselor de sta.

[Ministrul **Silviu Dragomir**]"În ceea ce privește **minoritățile etnice**, al căror **regim a fost stabilit într-un larg spirit de echitate dar și de o precisă și categorică afirmație de supremație a drepturilor și intereselor superioare ale Statului** ,li s-au creat **cele mai potrivite condițiuni ,menite să asigure o colaborare leală și utilă între noi și ei ."**

LD :Nu se referă la Ministerul de externe, al Agriculturii și al Industriilor

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣Problema tineretului legionar

[LD : Este singurul moment când Iamandi se ocupă tangențial de tineretul legionar ,fără a-i rosti explicit numele (un procedeu folosit de mulți politicieni când era vorba de Garda de Fier)

De ce ? Să fie vorba de o substituie superstițioasă sau **de frică ?**

Să fie vorba de un sentiment de **vinovăție sau de milă ?**]

"**Va veni vremea** când noi,cei chemați pe aceste bănci,**vom putea da toate amănunțele** asupra acțiunii pe care am înțeles s-o desfășurăm **pentru ridicarea tineretului** .

Atunci **se va cunoaște toată strădania și toată sollicitudinea noastră** și se va putea vedea cât suflet și câtă caldă și cuprinzătoare la nevoile lor, a fost grija noastră și cât de mare a fost grija noastră **pentru tinerii merituosi,cinstiți și săraci ai acestei Țări**(aplauze prelungite)

" Îmi veți da voie ca,la acest capitol ,să subliniez în treacăt grija pe care Guvernul actual a arătat-o tineretului .

-După sancțiuni,o mână binevoitoare

"Problema tineretului ,care se pune de ani de zile la noi,**dar care a fost și cam exagerată de profesioniștii tineretului-căci erau profesioniști ai tineretului -noi am rezolvat-o** .

Am rezolvat-o,peu că am înțeles că,în politica noastră de apărare a Statului ,**chiar dacă lovim în cei care nu se supun** ordinii legale și autorității constituite ,**avem datoria,după ce am aplicat sancțiunile,să le întindem o mână binevoitoare**și să-i chemăm la locul de muncă și de răspundere în sânul societății.

"Așa am procedat cu toții.Foarte mulți din acești tineri , **care militaseră în organizațiile extremiste,s-au corijat ,și-au dat seama de rătăcirea care le stăpânea mintea și conștiința lor** de muncitori conștienți și cinstiți .**Acestora nu le-am refuzat atențiunea și sprijinul nostru . Astfel au procedat toți șefii de departamente .**

Astăzi am putea spune că ,**în afară de titrații din octombrie 1938 și cei din 1939 ,aproape toți ceilalți au fost plasați** , încât și acel început de șomaj de 8.000 de titrați sau nenitrați ,care n-aveau întrebuințare până acum doi ani ,a fost aproape complet înlăturat ."

Victor Iamandi / 28 iun.'39

▣Regimul Renașterii Naționale

"Am ajuns la sfârșitul expunerii mele și trebuie să **constat,cu deosebită satisfacțiune** , că **toate punctele de vedere** asupra situației de astăzi și a problemelor ce interesează Statul , **au căpătat prin aplauzele și atitudinea dvs ,întreaga adeziune a Senatului ."**

/Regimul vechi nu se va mai întoarce niciodată

"Ceea ce trebuie însă **să rămână pentru oricine**,ca o încheiere definitivă,și a expunerii mele și a logicii implacabile a evenimentelor care ne-au adus la situația de astăzi ,este că **regimul de ieri,cu ideologiile lui contradictorii,și în cea mai mare parte perimate ,cu scăderile lui,cu lipsa lui de adaptare,cu insuficiența mijloacelor de conducere și cu totala lui carență de autoritate-nu se mai poate întoarce nici o dată ."**(aplauze)

/O eră nouă

"S-a început, domnilor ,o eră nouă .S-a intrat ,definitiv, într-un regim nou, regimul muncii creatoare, regimul disciplinei naționale, regimul solidarității sociale și al comuniunii sufletești , regimul luptei pentru credințele și ideile autorității și al ordinii morale, regimul renașterii naționale .

"Acest regim se va desăvârși sub conducerea luminoasă și patriotică a Marelui Nostru Suveran, ajutat de hotărârea neclintită și adâncul devotament a întregului nostru Popor.

Acest regim va constitui pentru ziua de mâine, un strălucit exemplu al vredniciei de care Neamul nostru întreg s-a dovedit a fi capabil , în momentul de grea răscruce a destinului sale

/Nu ne este teamă de verdictul istoriei

[LD:22 mai 2006. Mărturisesc că V.I. este unul din politicienii mei preferați. Victor Iamandi era istoric de profesie .Avea 48 de ani ,vârsta de acum a lui Ioan. Atâta siguranță , atâta convingere , atâta bună credință , atâta devotament pentru România , nu pot fi puse la îndoială.

Omul acesta, dacă și-ar fi trăit viața și n-ar fi fost asasinat , poate , pe lângă altele, ar fi meditat și scris fie un Jurnal, fie o carte de istorie. N-a mai putut-o face și eu ambiționez câteodată să-i pătrund dincolo de cuvinte , dincolo de fațada politică, de circumstanțe]]

În ceea ce ne privește susținem că ceasul pe care l-am trăit este un ceas cu adevărat istoric Dacă am știut sau nu să ne ridicăm la înălțimea lui, aceasta rămâne la aprecierea osterității și a Istoriei . În orice caz , îndrăznim să spunem că nu ne este teamă de verdictul ei ."

(aplauze prelungite, îndelung repetate , ovații.)

Victor Iamandi/28 iun.'39

49.) 8 iul.'39. Intrarea în Senat a IPSS Patriarhul Nicodem al României ,8 iul.'39

#Ridicarea a 9 mandate a senatorilor de drept

(DAD, MO nr. 13, șed. din 8 iulie '39 , pag. 266 - 167)

[LD : La o lună de la deschiderea sesiunii ,în temeiul art. 48 din Constituție și art-5 din Regulamentul Senatului, pe baza unei scrisori trimise de C.Argetoianu (bolnav) se ridică mandatul de senatori de drept unui număr de 9 senatori ,deoarece nu depuseseră jurământul . Cam la aceștia și câțiva amici loiali de-ai lor , se reducea "opозиția" anticarlistă . Dar acest nucleu îi avea pe liderii celor două mari partide politice democratice , care guvernaseră timp de 20 de ani România !

...Dinu Brătianu, Maniu, Mihalache,

Lupu, Iunian, Sassu

"D-lor senatori , se împlinește o lună de la deschiderea sesiunii. În temeiul art. 48 din Constituție , am onoarea de a vă aduce la cunoștință situațiunea membrilor Senatului, care nu au depus jurământul cerut de Constituțiune și legi .

[----- etc ----etc]Cf. art.5 din Regulament

" În consecință , în aplicarea textelor ce preced, declar d-nii: **Brătianu IC Const . , Dobrescu Aurel, Iunian Gr , Lupu Nic., dr. Maniu Iuliu, Mihalache Ion, Orleanu M, Sassu Vasile și PSS Vartolomeu Stănescu** , senatori de drept, nu-și vor putea exercita mandatul d-lor, pe tot timpul legislaturii actualelor Adunări , urmând să se facă această mențiune în apelul nominal .

" În ceea ce privește pe d-nii :mareșal C.Prezan , Enescu G , Popovici M., și Titulescu N., potrivit art. 2 din Regulament domniile lor vor putea depune jurământul legiuit îndată ce împiedicările de forță majoră invocate nu se vor mai opune la prezența domniilor lor în Senat " Anularea mandatelor de senatori / 8 iul.'39

50.) **M.Ralea** (ministrul Muncii), expozeu la *legea breslelor* , Cameră, 10 iul.'39

(DAD, MO nr. 10, șed. din 10 iul.'39, pag. 234- 239)

[LD :Are **43 de ani** .Este un **tânăr ministru** pornit pe reforme și realizări.

Se comportă ca un **profesor la catedră**,ținând o **lecție** unor studenți care, **deși deputați aleși pe profesii**,nu sunt prea clarificați privind noua organizare .

Depășește cadrul explicit ,ținând un larg expozeu doctrinar : un **melanj de sindicalism și corporatism** ,care **să semene ,dar să nu imite** , organizarea pe care intenționa noul regim s-o implanteze .Cu atât mai mult cu cât **subiectul fusese mult discutat** și cursese multă cerneală pe această temă .El preferă argumente luate din câteva cărți de sociologie Nu pomenește ,spre ex.,nimeni despre colegul de partid(la un moment dat)Mihail Manoilescu și ministru în guvernarea PNT , apoi în guv.lorga.La modul general, **el nu plasează România nici în categoria unui stat democrat ,nici totalitar ,nici socialist .**

Repetă mereu : **stat autoritarist .**]

Vaida îi dă cuvântul pentru a da unele explicații la proiectul de lege **pentru recunoașterea breslelor**.Pe banca ministerială este **Armand Călinescu** și alți miniștri

M.Ralea /10 iul.'39 Document integral : **fișier PNT , XVII**

▫**Constituția și Legea electorală** =anticiparea breslelor

▫Breasla nouă :sindicalism + tradiție breslașă

▫Structura organizatorică verticală a breslelor: Breasla - Uniunile - Consiliul Național

▫Structura organizatorică orizontală : Camerele Profesionale și Uniunea Corpurilor Profesionale

▫Legea breslelor = substrat organic al revoluției noului regim

*Notă .M.Ralea

N.în apr.1896,București.Licențiat Facultatea de litere (București, Iași) Doctorat în Drept (Paris) și Litere (1923,Sorbona).Asistent, conferențiar și prof. univ. la Iași (din 1923)

Membru PNT (1926), Deputat (1928, 1932) Dir rev. "Viața Românească" (Iași, București) și dir. la "Dreptatea"(PNT).

M.Ralea / 10 iul.'39

/Constituția și Legea electorală=anticiparea breslelor

[LD:Aparent,o practica anapoda:se fac alegeri pe baze improvizate profesionale-botezate "corporatiste" -și abia apoi se face legea breslelor ,care urma să stea la baza noii așezări constituționale.Dar ,trebuia să se pornească cu instituția (prlamentul)ce urma să facă legea]

"**Legea** pe care am onoarea s-o prezint înaintea dezbaterii dvs,este o lege care **vine oarecum cu întârziere**,fiind că ea este **un corolar direct**,cu necesitate impus de **cele două mari reforme** ale regimului actual,de **Constituția țării și de Legea electorală** .Prin această lege,se dă **un conținut concret anticipațiilor** legii electoraleși prescripțiilor directe ale Constituției .

"**Constituția** noastră prevede, într-un spirit perfect clar, **un punct de vedere profesionalist** .

Este necesar,așa dar ,ca, satisfăcând acest spirit al Constituției,**să ajungem la o organizare, la un substrat de structură** ,care **să servească de bază** noii așezări constituționale."

▫România nu mai importă idei

[LD:speculațiile lui Ralea privind distanțarea de "modelele" eropene ,sunt inconsistente și penibile,pe care **breslele nu sunt altceva decât ce afirmă el că nu sunt** :imitații,plagiate, forme fără fond.Dar chiar acceptând convențional formula avansată de el,tot nu este convingător Cât privește comparația cu practicile "**formelor fără fond**" din sec.trecut, mai bine nu le invoca]

"De ce a înscris **Constituția**, în spiritul ei direct ,**concepția aceasta profesionalistă ?**

Nu este vorba aici de un plagiat a unor ideologii străine;**Nu este vorba** nici măcar de acea **facilă imitare**,pe care cercurile noastre politice în secolul trecut o aveau și **pe care a denunțat-o junimismul**,în sensul că **se importau adese ori forme goale,fără conținut** și care forme,în orice caz ,**anticipau asupra unui fond** ce reese organic din necesitatea solului nostru .Dacă în a doua jumătate a **secolului trecut** era posibil ca,**în graba înjghebării unor organizațiuni de Stat** ,a unui **popor care fusese** ,până în acel moment,**un pașalâc turcesc** și care era nerăbdător să-și dea o așezare modernă de Stat,**erau posibile o serie de importțiuni** de forme **care creiau**

după aceea ,încetul cu încetul,**fondul,aceasta nu mai este posibil** într-o epocă în care **România are o așezare organică**,o unitatea sufletească ,un țel mai bine determinat și un loc precis în istoria popoarelor lumii.

"Astăzi ,**nu mai importăm idei direct**,ci,**din spiritul vremii ,din ideile care plutesc** în atmosfera generală a secolului,le **adaptăm felului nostru de a fi** ,pentru că **orice țară trebuie să trăiască în epoca ei ,cu istoria ei ,cu mentalitatea** și cu **comandamentele** pe care i le impune ,din punct de vedere ideologic și social ,**vremea ei.**"

"Pe urmă ,cătrecă **sfârșitul secolului trecut** ,deodată **o scădere a acestei mentalități individualiste** și un început de acordare,de armonizare a **interesului individului cu interesul sociale** și **integrarea acestui individ în viața de societate și de Stat ."**

«Cauzalități și principii

...Economic:intervenționism și dirijism de stat

"În **ordinea economică** ,asistăm **de două decenii** la tot felul de **formule:de economie dirijată** și de **intervențiuni ale Statului** ,pentru susținerea prețului,pentru **tarife protecționiste**,pentru **limitarea producției**, pentru **excitarea ei** și așa mai departe ;**un amestec permanent al Statului**,prin **economiile dirijate** ,chiar atunci când când nu sunt planificate în viața economică ."

...Politic :concentrarea în mari partide

"În ordinea politică ,**sfârșirea atomistică** a tuturor **partidelor politice** în **grupuri și grupulețe** ,care se combăteau la infinit între ele,**a început să cedeze pasul** unor **concentrări de mari partide**,chiar în țările de mare democrație apusene,iar în cea mai mare parte din țările Europei **au luat naștere forme totalitare** ,cu **un singur partid**,concentrat în ordinea socială și națională "

...Etic :solidarism social și național

"În toate celelalte domenii ,în domeniul **pedagogic,etic**,**subordonarea tineretului viitorului națiunii ;subordonarea individului solidarității sociale**,**decadența drepturilor și creșterea simultană a datoriilor** ,toate aceste semne care arată că **individualismul crescut, hipertrofiat,monstruos,deasupra societății** ,încet,încet **a revenit la un fel rezonabil de adaptare la viața socială** .

"Dar aceasta înseamnă că **diferențierile prea mari ,diversitățile, care presupun luptă și combativitate,scad și ele**.Căci , domnilor, **lupta de orice natură ,chiar lupta de clasă ,preconizată de socialiști**,adică de oamenii aceia **cari credeau în superioritatea totului social ,asupra individului** este **reminșcența unei perioade individualiste depășite astăzi "**

/Profesionalismul =armonie socială

"Revenim la profesiune .De ce ?Pentru că **profesiunea nu separă ,nu diversifică** ,profesiunea **nu opune oamenii unii altora**.Profesiunea îi **unește** în sensul că **fiecare depinde de celălalt** ,o specialitate completându-se cu celelalte specialități .**Fiecare meserie**, fiecare profesiune,**nu poate fi ridicată la un rang superior în Stat** fiindcă în orice moment ea este într-o **perpetuă și completă interdependență** de completare ,printr-o **solidaritate permanentă** cu toate celelalte meserii, care o completează și formează împreună **armonia socială** .

/Profesiunea =înlătură lupta de clasă și între indivizi

[LD:profesiunea ca panaceu universal al înțelegerii dintre oameni ? Este ,după opinia mea, o simplă **speculație,expresie a unei demagogii conjuncturale**.]

"Așa dar , în momentul în care **Țara Românească trăește o revoluție**,în momentul în care **instaurăm un partid unic,profesiunea este singurul mijloc social de a îndepărta și lupta de clasă și lupta de indivizi**,pentru a crea teren comun de colaborare ,prin **completarea profesională a oamenilor** care sunt **datori să lucreze și să lupte la un loc.**"(aplauze)

M.Ralea / 10 iul.'39

▪Bresla mixtă:sindicalism + tradiție breslașă

[LD :Doamne ,te crucești !Cred că a fost **ideea vreunui conservator**,sau a vreunui **profesor de istorie**,și mă duce gândul la **lorga** .Ca și în cazul celorlalte creațiuni , **s-a dat naștere unei struțo-cămile** ,care **întorcea România cu peste jumătate de secol înapoi !**

Pentru că , dincolo de denumiri și motivații,se urmărea **destructurarea organizării sindicale, restrângerea libertăților sindicale , "liniștea" și "concordia"totalitaristă .]**

"**Breslele românești**,pe care le creiem acum,au un **caracter mixt** ,între **noțiunea de sindicat** , **așa cum este ea cunoscută în Apus** , și o **serie întreagă de tradiții** , care sunt utile și care au fost **luate din trecutul nostru românesc vechi** ,din **breslele care au durat până la 1875** , când au fost desființate ."

M.Ralea / 10 iul.'39

▪Structura verticală a breslelor

[LD ,29 mai 2004.Cum a acceptat profesorul, sociologul Ralea,acest galimatias ?

În expunerea lui despre **structura organizatorică** a breslelor, el vorbește de **3 etaje** (din 4)ale **piramidei breslașe :Bresla - Uniunea -Consiliul Național al Breslelor .]**

-Uniunile

[LD:de data asta , o "omisiune" :sărirea Confederației]

"**Deasupra breslei** , în ordinea verticală ,vine un **al doilea etaj**,pe care îl ocupă **Uniunile** . Este de ajuns ca în două ținuturi ,**două bresle** să se formeze,pe care ele **să poată alcătui** , în Capitala Țării,**o Uniune** .

Am evitat de a pune deasupra Uniunilor încă un al treilea supraorganism,ca în Italia,în Portugalia,în Franța și în majoritatea țărilor :**confederația** ,fiindcă **ne-am gândit că**,în momentul când **Statul autoritar** își creează **o anumită mentalitate** , și un anumit echilibru ,**ar fi ,poate ,periculos de a asocia mai multe profesii la un loc**,care **ar putea forma uriașe organizațiuni rivale** ,diminuând încetul cu încetul , **autoritatea organizațiunii de Stat** .

Urmează ca din experiența ulterioară a funcționării legii , să vedem ce dă această primă organizare ,pentru ca, după aceea,**să putem medita dacă este cazul** de a trece mai departe la **aceste organizațiuni de asocieri** de profesii : **confederațiile** .

" **Uniunile** acestea au, pe lângă caracterul lor de **a grupa toate interesele ținutare** într-un singur mănunchi , și **caracterul de colegiu** , de corp ,ele putând da **calificări** ,din punct de vedere **profesional** .

" Țin să adaug că **toate Corpurile** , care au avut **legi speciale** , care le-au recunoscut , **rămân ca atare** și că **se interzice creațiunea de noi uniuni** în acest domeniu .

Corpul avocaților,Corpul medicilor și farmaciștilor , etc , rămân mai departe ,**schimbându-și doar numele din Corpuri** , în **Uniuni** . (aplauze)

-Consiliul Național al breslelor

[LD: **Surpriza** -explicată ca o altă "**inovație românească**" -vine când explică din cine este format acest **Consiliu Național** :primul ministru+miniștrii

Muncii,Economiei,Agriculturii ,Comunicațiilor,Educației naționale +**reprezentanți** ai uniunii **Camerele profesionale**]

"**Deasupra Uniunilor**,al treilea etaj și vârful piramidei îl formează **Consiliul Național al Breslelor** , **o inovație a noastră**,și care este **un organism jumătate administrativ**,prezidat de primul ministru .Din el fac parte: ministrulMuncii,ministrul **Economiei naționale**,al **Agriculturii**,al **Comunicațiilor** ,al **Educației naționale** ,delegați ai **Uniunii Camerelor profesionale** ,reprezentanți ai industriei și comerțului,ai salariaților ai intelectualilor, și specialiști în legislația socială .**El se reunește de patru ori pe an** ,**coordonează diferitele interese ale politicii sociale generale** ,dă **directive și aplanează conflictele** , **acolo unde se ivesc** ."

[-----]

M.Ralea / 10 iul.'39

▪Structura orizontală :camerele profesionale

[LD : fiecare "**inovație**" cu caracter "**specific românesc**",denotă efortul asiduu pe care-l face ca să ambaleză cât mai frumos încă **o măsură autoritaristă ,menită să asigure controlul mișcării sindicale**.Pentru că ,iată ,breslele create ,nu au o legătură directă cu **Consiliul Superior** ,ci ele sunt subordonate "**orizontal**"...**Camerelor Profesionale** din județe ,ș.a.m.d.O încrengătură birocratică de organizații care zăpăcesc mintea.]

" Acestea sunt **diferitele etaje** care se succed în **ordinea verticală** .Această structură, pe care v-am descris-o,**dacă ar rămâne numai la atât**,ar urma ca **diferitele bresle**,diferitele specialități, să stea unele în fața altora ca **două linii paralele**, care **nu se unesc decât într-un anumit punct ;câte o dată ,Consiliul Superior al Breslelor**,iar în foarte multe din necesitățile lor,**breslele,nu au nici un fel de atingere unele cu altele.**

Ne-am gândit atunci la o organizare orizontală ,care să poată face legătura între diferitele bresle, și să le poată coordona.**Ne-am gândit atunci** că ar fi , poate,**mult mai cuminte** ca, **în locul acestor corporații** -complete inovațiuni-**să utilizăm o serie de instituțiuni naționale , experimentale** în această privință ,care **și-au dovedit roștul lor** în economia și în organizarea socială a țării,**și să facem prin ele contactul cu breslele** ;ne-am gândit atunci să organizăm **Camerale Profesionale**."

-Uniunea Corpurilor profesionale

"Deasupra Camerelor Profesionale stă **Uniunea Camerelor profesionale** ,în București , **una singură** ,care **coordonează toate aceste eforturi** la un loc,**trimite delegați** în Comitetul Național al breslelor și **stabilește legătura permanentă** între organismele de care vorbeam .
M.Ralea /10 iul.'39

#Breslele -inspirație italiană ?!

[LD :s-a dus aroganța cu care condamna practica imitațiilor legislației din vechiul regim ! Nu mai contează modelul de inspirație ! Îl invocă pe Albert Thomas,cu a sa pledoarie pentru preluare creatoare a lucrurilor bune.Numai că **în cazul legii românești** ,s-au preluat **numai pârgھیile autoritariste** ,și ,pe deasupra ,s-au mai adăugat câteva ,tot din acest arsenal Am citit și recitit textul.și mi-a fost greu să înțeleg ceva din acest amalgam Voi cita textual aceste opinii ca **mostră de bălbă cu pretenție de doctrină.**]

"D-lor s-a făcut mai departe **afirmația că toată această structură**,toate aceste principii, **ar putea să vină dintr-o inspirație ideologică străină**,și ,în special ,**din cea italiană.**

Chiar dacă ar fi așa,dacă această lege **ar avea o serie întreagă de inspirațiuni**,care pot veni din organizații străine,**aceasta nu împiedică calitatea ei** ,pentru că,indiferent de regimul care practică un sistem ,**trebuie să ne gândim la calitatea lui și nu la cei care îl aplică.**

"Un om ca **Albert Thomas**,care nu poate fi acuzat de prea multă simpatie față de fascism,spunea într-un discurs,în care **preconiza** o serie întreagă din aceste **idei corporative** , următoarele: **<mă silesc totdeauna să găsesc în orice mișcare ceea ce se găsește în ea ca inspirație sinceră către demnitatea omenească ,cu un cuvânt, către ideal. Încerc să desprind din orice regim ,chiar din acele de opresiune, ceea ce el poate să conțină ca bunătate ,ca libertate,ca organizare , cu un cuvânt, ca viață. >**

"Așa dar **ar fi fost foarte firesc** ca o serie întreagă din principiile cuprinse în această lege **să poată fi luate din organizația italiană .Dar legea** pe care am onoarea s-o supun deliberărilor dvs,**are foarte puține puncte comune cu legislația italiană ."**

Ea este **o legislație care ține seama** ,în special, **de nevoile și de contingentele noastre locale** (**aplauze**) **Voi cita o serie de diferențe** importante între legislațiile străine și legislația românească "

-Limitarea libertății anarhice

[LD:rar mi-a fost dat să mă enervez , ca în acest caz,citind o expunere de motive,un discurs , oricât de dăunător (sau ipocrit , sau fariseic).Am avut ,la un moment dat,inclusiv senzația că Ralea își bătea joc de parlamentari,de breslași ,de guvern ,de regele Carol,și că intrarea lui în acest guvern a fost o mașinațiune bolșevică pentru compromiterea regimului .

Sigur că nu am dovadă pentru asta ,decât faptul că ,după '44 s-a dat de partea regimului comunist .]

"Bresla, în cea mai mare parte din organizațiile țărilor democratice, **constituie regimul libertății totale de asociație**. Noi am limitat această libertate, pentru că și libertatea însăși nu poate să apară decât într-un regim social și este efectul unei reglementări fără de care societatea este o adevărată anarhie, și am ajuns la un sistem care, conferind libertatea, **nu încurajează desfrânarea**.

În țările dictatoriale, din contra, **bresla este un principiu obligatoriu**, ea este înscrisă în lege, **este obligatorie pentru toată lumea și nu conferă nici un fel de libertate de asociație**.

"În al doilea rând, **la noi bresla rămâne o instituție de drept privat**.

În Italia și Portugalia, este o instituție de drept public, considerată ca o instituție de Stat

"În al treilea rând, **noi nu am uzat de acel organism hibrid, care se cheamă corporație**, pentru a face **legătura orizontală** între diferite bresle. Noi ne-am mulțumit să luăm o serie de **organisme experimentate aici**, în special **Camerele Profesionale**, și, cu ajutorul lor, **să facem coordonare, legătura între activitatea breslelor**.

"În fine, **noi nu am admis acele organisme imense**, care, adeseori ori, **fac concurență puterii de Stat, confederațiunile**, tocmai **pentru amplexarea pe care o ocupă ele în raport cu autoritatea de Stat**, care la noi **trebuie să fie și să rămână intactă de aici înainte**, în orice moment."

[LD : cu această ultimă motivație, privind **separarea breslelor de politic**, Ralea atinge **culmile ipocriziei**. Însăși înlocuirea legii și a instituțiilor sindicale dinainte, cu niște iste **bresle atât de încorsetate**, care sunt **conduse direct de executiv** - care este **emanația FRN** și care **răspunde doar în fața Regelui** !-el spune **că nu sunt supuse influențelor politice** !]

"În fine, **sindicatul italian are atribute politice**, au o legătură și **sunt în directă dependență de partidul fascist** și de cele mai multe ori **sunt o emanație a acestui partid**.

Noi am separat politicul de economic, nu există nici o **prescripție** a acestei legi care să **lege viața sindicatelor de vicisitudinile vieții politice** într-un fel sau altul (aplauze)

Așa dar, **această lege**, cu principiile ei, este o **formă care, ia cele mai bune inspirații din atmosfera generală a timpurilor noastre și le adaptează condițiilor locale de la noi**."

M.Ralea / 10 iul.'39

▣ **Legea breslelor = substrat organic al revoluției noului regim**

[LD: dacă această lege ar fi fost o lege sindicală, profesională, sau o lege segmentală, care să privească doar un anumit fragment social, n-ar fi meritat o atenție deosebită. Grav este că ministrul Ralea repeta că **această lege** urma să servească ca "**substrat organic revoluției noului regim**", creația nr 1 a noului regim, un soi de panaceu universal pentru înlocuirea (și lecuirea) tuturor relelor din societatea românească.

"D-lor deputați, aceasta este legea pe care o supun deliberărilor dvs. Acesta este edificiul, simbol al timpului pe care îl trăim, **menit să servească de substrat organic revoluției noului regim**.

"Acesta este **edificiul care înlocuiește luptele sterile și înveninate între partide politice** și între **sinistre ambițiuni personale din vremea fratricidă** în care românii se urau între ei .

Acesta este **edificiul care înlocuiește trândăvia și parazitismul lipsei de profesiune, iletantismul celor care se credeau buni oricând**, la orice, **prin spiritul de competență și de specialitate**, care singur **va asigura marile potențiale** de creațiune ale neamului românesc și-l va face să-și îndeplinească misiunea pe care l-a dat-o destinul lui istoric"(aplauze prelungite și îndelung repetate . Dl ministru este felicitat de primul ministru, de miniștri și de deputați)

M.Ralea / Legea breslelor / 10 iul.'39

51.) **Mesajul Regal de închidere a sesiunii Corpurilor Legiuitoare**, 11 iul.'39

(DAD, MO nr. 11, șed. din 11 iul.'39, pag. 247)

[LD : **Regele Carol nu mai vine în Parlament** să citească Mesajul. Până și în **părăsirea acestui protocol**, se observă **indiferența pentru această instituție**. Mai mult, **nici o apreciere privind contribuțiile deputaților la clarificările doctrinare privind noul regim**. Nici măcar **nu sunt amintite toate legile discutate și adoptate** (ex. legea breslelor) Poate mă înșel, dar cred că este **ultima apariție a lui Armand Călinescu la tribuna Parlamentului**.]

/Armand.Călinescu :bilanț și mulțumiri

Al.Vaida -Voevod dă cuvântul lui Armand Călinescu care citește Mesajul

Al Vaida mulțumește deputaților pentru munca depusă .

"D-lor deputați, de la **prima manifestare a activității dvs legiuitoare** ,am avut **mulțumirea să constat** că **noua alcătuire** dată **Corpurilor Legiuitoare** **corespunde cu totul așteptărilor Mele.**

"**Competința** adusă la discuția proiectului de **lege pentru valorificarea grâului** ,pe care Guvernul meu l-a supus dezbaterilor Corpurilor Legiuitoare,Îmi întărește credința cu privire la roadele colaborării dvs și guvern.

"Proiectul legii pentru așezarea **Corpurilor profesionale** ,cum și proiectul **Statutului funcționarilor publici** ,au fost **depuse pe birourile** Corpurilor Legiuitoare și activitatea **dvs urmează să se desfășoare în comisiile permanente** ale fiecărui Corp Legiuitor .

" **Mulțumindu-vă pentru munca rodnică** ce ați depus,și **încercător în opera** pe care guvernul Meu o înfăptuiește ,Eu **declar închisă sesiunea Corpurilor Legiuitoare** .
Carol (aplauze prelungite)

Intrarea în vacanța parlamentară, 11 iul.'39

52.)Vara diplomatică 1939

[LD: va trebui să te hotărăști ce extensiune dai acestor probleme la acest capitol al guvernării , sau la capitolul de politică externă. Poate preiei părți masive din "România în vârtoarea " ? sau doar o citezi.Vezi pe larg la **fișier Polit.externă.**]

a)Iun.-aug.'39.România în preocupările diplomației italiene

(I documenti diplomatici ,ottava serie.1935-1939,vol.XII (iunie -aug.-sept '39)

-"Duplicitatea" politicii românești

(doc.172, pag.151)

[LD:astfel s-a preluat, s-a fixat și s-a abuzat de această etichetă comportamentală ca fiind "marca" României.Ceea ce pentru alte țări era taxat de "compromis" , "realism" , "conciliatorism" și a - fie în cazul Angliei sau al Franței , ca să nu mai vorbim în cazul Rusiei Sovietice ! -României i s-a pus această pecete ca un stigmat.Din păcate , în această capcană a căzut și istoriografia românească (în diverse momente și în varii explicații) încât această "emblemă" face carieră până în ziua de azi]

9 iunie'39.**București.Ghigi către Ciano**:< În timpul **crizei din martie** , într-un moment foarte critic, când România se temea realmente de o invazie,guvernul de la București ,**după ce și-a transmis neliniștile și inutila revoltă la Londra și Paris** , și după ce a sperat în van într-o **intervenție a Romei,a capitulat în fața Berlinului** ,sub firma semnării tratatului economic. Dar puțin după, **guvernul român perseverează ,nu fără abilitate și duplicitate ,în politica sa "plurilaterală"** , care ,ca să fim drepti, **le este dictată de dificila situație geografică , de revendicările teritoriale ale vecinilor , de slăbiciunea militară , de bogățiile sale - și coincide și temperamentului guvernanților săi >**

9iunie'39.**București.Ciano către Ghigi** :<Nu-mi apare cu destulă claritate dacă guvernanții români doresc ceva de la **tratatul anglo-sovietic** ,de la o **specie de alianță comportând garanția rusă pentru țări deja garantate de Anglia** ,tratat în care **România este categoric destinată să fie un obiectiv principal.**

Diplomația românească se limitează a nega că este interesată în tratative Se poate totuși presupune că **un guvern al unei țări de 20 milioane locuitori , după ce a primit garanții unilaterale , limitându-se din partea sa să le accepte cu gratitudine ,este dispus acum să primească o nouă garanție de la o altă Putere ,fără să fi cerut ea aceasta ,și fără a i se cere propriul consens>**

-Ungaria face demersuri pentru chestiunea Transilvaniei

-Pretențiile Bulgariei față de România:Dobrogea

-Germania consideră România o cantitate neglijabilă

-Italia încurajează politica revizionistă maghiară și bulgară

-Carol II:Ceea ce e românesc se va apăra

b)18-23 aug.'39.dr.Ilie Rădulescu,"Fascismul reacționar ?"

("Porunca Vremii" , an VIII , 18-23 august 1923)

[LD: serial eșalonat în 5 numere ,exprimând poziția **curentului naționalist ,antisemit, anticomunist**, filo-italiano-german.

În anumite istoriografii (inclusiv în cea comunistă românească) când se dorea **caracterizarea României ca stat "fascist"**,se cita masiv din aceste gazete ,fără a se menționa că ele nu reprezentau poziția oficială a statului român.

Ignorarea acestui curent (cum mi-au cerut mie cenzorii la"România în vârtoarea."), ne privează de a releva **puternicul accent antibolșevic,antisovietic** ,care motiva în mare parte **opțiunea sa în materie geo-politică a naționaliștilor**

Că se înșela în ceea ce privea **admirația pentru totalitarismul hitlerist**,nu este decât un fenomen similar cu **admirația pentru totalitarismul stalinist** de către comuniști.

Și într-un caz,și în altul,istoria nu trebuie să ocolească existența acestor curente .]

-Reprezentăm antisemitismul din România

Încercând să fixeze locul"Poruncii Vremii" în peisajul jurnalismului românesc, Ilie Rădulescu afirma:<Ce reprezentăm noi , mai bine zis ce **MAI reprezentăm noi pe această platformă? În orice caz, reprezentăm **atât cât însumează antisemitismul în România** ,la ora actuală. **Suntem singurii exponenți , să zicem,MĂRTURISIȚI** > (18 august'39)**

-Hitler,Mussolini -cel mai ideal sistem de guvernământ popular

Hitler și Mussolini, cu toate actele lor, cu ideologia lor, reprezintă "**Sistemul cel mai modern , cel mai ideal ,de guvernământ popular,prin popor,datorită organizării sale corporatiste** " (15 august)

-Iubim și prețuim Germania

Abordând problema în spiritul unei "**largi amiciții** " , negând că ar fi "**filo-germani**" sau că ar fi "**în solda Berlinului**" ,el afirma că **<iubim și prețuim Germania>** ,pentru **relațiile economice** ce le putea avea România cu ea ;pentru marile **calități de disciplină și organizare** ale poporului său ; pentru **genialitatea sa tehnică**; pentru imensa sa **contribuție în domeniul științei și culturii**; simpatia fiind dictată și de **<unele afinități ideologice ,de aceeași convingere asupra rolului nefast al judaismului.>**Considerându-l pe Hitler <o **aparitie fericită, binecuvântată** > , el declara fără echivoc :<**platforma pe care stăm noi e cum nu se poate mai bine precizată.Ea este exclusiv de prietenie față de Reich, în nici un caz de adversitate .>**(18 august'39)

-Colaborare ,nu servitute față de Germania

[LD **atenție! iată un accent care definește mai exact naționalismul de la "Porunca Vremii "**]

Dacă românul a luptat pentru înlăturarea monopolului evreilor din economie , asta nu înseamnă să-l înlocuiască cu un alt monopol.

Semnala , astfel, că a mers special la **o firmă germană de coloniale și cafea din Sibiu** , la care **n-a găsit nici un singur salariat român** între cei câteva sute de sași ; că a intrat în zece **sucursale ale firmei și n-a găsit nici un singur român printre vânzători**

Considerând că situația nu era cunoscută la Berlin,preciza :

<Pozițiile economice pe care stau cele două țări - România ,agricolă, Germania ,industrială - pledează [...] pentru o strânsă colaborare româno-germană.

Dar ,bineînțeleas ,colaborare nu servitute [...] Totul însă cu respectul demnității românești și cu dreptul de a ne asigura și noi o bucată de pâine albă, la noi acasă.[...]

Dar așa ,să trecem ca o minge din mâna jidanilor într-a nemților , numai pentru că vrem să fim la modă antisemită, nu se poate .>(22 august'39)

c)23 august'39.Bruxelles Conferința statelor din "Grupul de la Oslo "

("România" , an II, nr 445, 25 aug.'39 ; " "Timpul" , an III, nr.831, 25 aug.'39)

[LD : În "Grupul de la Oslo" intrau :Danemarca , Finlanda, Luxemburg, Suedia, Norvegia , Olanda și Belgia La conferința din 23 august, au fost miniștrii de Externe ai țărilor respective Poziția micilor state nordice este similară cu poziția micilor state din centrul și sud-estul Europei,încât inițiativa lor este demnă de cunoscut .Aș dori să cunosc istoria acestor state în ajunul celui de-al doilea război mondial.M-ar interesa mai mult decât istoriografia Marilor Puteri ,care au copleșit și epoca și interpretarea ei istorică.

Ele au fost tot "lașe","duplicitare","inconsecvente"?]

Un glas de pace a răsunat din partea Grupului , întrunit special pentru a discuta posibilitățile de menținere a păcii și de apărare a independenței țărilor lor,în eventualitatea declanșării unui conflict .

-Regele Leopold al Belgiei :

La dîneul oferit miniștrilor de Externe ,regele Leopold spunea într-o conferință radio-difuzată

-Statele mici ? :vor fi victime

La dîneul oferit miniștrilor de Externe, regele Leopold spunea într-o conferință radio-difuzată

:<Micile state au motive să se teamă că vor deveni victimele unui conflict european în care vor putea fi atrase fără voia lor,cu toată politica lor de independență și cu toată voința lor dea rămâne neutre. >

-Statele mici?:obiectul unor acorduri

<Ele sunt expuse la primejdia de a deveni obiectul unor acorduri înfăptuite fără cooperarea lor [...] Pacea care trebuie dorită este pacea care respectă drepturile tuturor națiunilor .[...] >

<Nici un popor nu vrea să-și trimită copiila măcel, pentru a răpi altuia dreptul la existență pe care o revendică pentru el însuși.[...]Facă Dumnezeu ca această catastrofă , care amenință omenirea , să fie îndepărtată" >

53.)23 august '39.Pactul de neagresiune germano -sovietic

Anexa secretă :Basarabia

...1 sept.'39.Invadarea Poloniei de către Germania

...3 sept.'39 Anglia și Franța declară război Germaniei ,

...17 sept.'39.Intrarea trupelor sovietice în Polonia

«Pactul de neagresiune-percepția epocii

[LD, 15 febr.2007.Împlinisem 4 ani și jumătate Am primit vizita bunicilor de peste Prut ,de la Badragi A fost ultima oară când ne-am văzut Tata era concentrat la Iași .Casa noastră era plin de vecini, țărani, veniți să asculte radioul]

[LD, 2004.Vreau mai întâi să dau reacțiile de atunci.Să vedem cât și cum din comentariile de mai târziu, au schimbat interpretarea inițială.Vreau să spun ce aflau românii și ce puteau înțelege ei pentru destinul țării lor.Ziarele ,foarte bine informate ,au publicat ample comunicate și prime reacții.]

-Semnalul:Pactul de neagresiune

("Semnalul" , an II, nr 462, 25 august'39)

[LD:Ziarul era încărcat de știri, comentarii, declarații ,din toată lumea și publica și **textul Pactului de neagresiune** .Bineînțeles ,fără anexa secretă]

24 august 1939

-Moscova. **Ribbentrop explica ziaristilor scopul și sensul pactului germano-sovietic**

"Pravda" explica importanța **Pactului ,ca instrument pacific.**

-Paris, Londra.Consiliile de miniștri s-au întrunit în ședințe extraordinare

-Londra.**Chamberlain ținea un discurs în fața Camerei Comunelor** convocate în ședință extraordinară .

-Washington.**Roosevelt a adresat un mesaj regelui Italiei**

-Bruxelles.**Regele Leopold**, în numele a **6 suverani ai țărilor neutre** ("Grupul de la Oslo ") a adresat un vibrant **apel către conducătorii statelor** de care depindea pacea sau războiul.

-Berlin:**Neville Henderson** a avut o întrevedere explicativă cu Hitler .

-România:Război sau pace?

("România",an II,nr 446,26 august'39)

J.Paleologu :pactul germano-sovietic a pus capăt unui **război :cel al nervilor** .L-a scurtat .

L-a silit să se clarifice .Războiul sau pacea a devenit chestiune de zile, de ore .

Diverșii șefi de state fac declarații . *"Dacă vor reuși sau nu aceste generoase încercări și inițiative ,sau dacă va trebui să ne resemnăm a face față eventualităților externe,România , care nu a nutrit nici o clipă intențiuni ostile împotriva cuiva și în special a vecinilor săi ,va trebui să-și păstreze tot calmul și voința ei neclintită de a-și apăra ființa națională și integritatea ei teritorială "*

-Timpul:Cea mai mare lovitură de la 1914 încoace

("Timpul" , an III, nr.830,24 august'39)

"Cea mai mare lovitură de la 1914 până azi" se scria pe frontispiciul ziarului "Timpul" .

La ora 1 noaptea (23/24 august),**Ribbentrop a anunțat lui Hitler încheierea pactului** .

Încordarea politică europeană ajunsese la culme .

Inițial s-a crezut ,în unele cercuri ,că pactul va duce la salvarea păcii.

Încă nu era semnat pactul și **în capitalele europene se știa că apariția lui în istoria**

diplomatică va duce la dezlegări dramatice Pregătirile militare ,cu caracter de

mobilizare ,arătau că **se aștepta ,ca posibil ,izbucnirea conflictului.**

Marile orașe luau măsuri împotriva bombardamentelor ;pe mări navele primeau instrucțiuni să ocolească zonele primejdite ;

parlamentele , în vacanță , se adunau în ședințe extraordinare ;

șefii de state sau guverne , în special **Anglia, Franța , Italia, Germania** ,acordau întrevederi și **transmiteau mesaje** .

Fazei de război "diplomatic" i se substituia ,treptat ,**preludiile unui război militar :**

peste 8 milioane de oameni se aflau cu arma la picior , pe o parte sau alta de baricade.

Toate ipotezele erau posibile " [.....]

"După senzația produsă de anunțarea pactului germano-sovietic :

GERMANIA revendică DANZIGUL cu aceeași energie.

ANGLIA și FRANȚA rămân neclintite la politica de garanție dată Poloniei.

POLONIA nu-și modifică poziția de rezistență categorică "

-Universul:Pactul a precipitat evenimentele

("Universul" , an 56, nr.232, 25 august'39)

Într-o învâlmășeală tulburătoare ,**veștile despre activitatea diplomatică a guvernelor se**

suprapuneau pregătirilor militare , polemicilor violente din presă și radio, incidentelor de frontieră ,propagandei menită să frâneze sau să dezinformeze opinia publică națională sau internațională.

La Moscova, era atât Ribbentrop și, în cursul nopții, târziu, semna pactul de neagresiune ; la Moscova ,se mai găseau misiunile militare engleze și franceze iar ambasadorii lor așteptau explicații ;

Polonia își reafirma hotărârea fermă de a se apăra ;Anglia și Franța o asigurau de respectarea îndatoririlor asumate .Chamberlain comunica lui Hitler această hotărâre ; Hitler răspundea lui Henderson că nu va ține cont de această poziție:<Obligațiile luate de Anglia nu pot determina Germania să renunțe la apărarea intereselor ei vitale > De ambele părți, intransigența era totală.În aparență, nu era o schimbare a echilibrului .Consecințele erau mai mult de ordin psihologic și politic la început .

-Universul:Bănuiala unor prevederi neanunțate

("Universul" , nr.233, 26 august'39)

După semnarea pactului, după primele ceasuri de uimire ,s-a crezut într-o reeditare a Pactului din 1926 , întregit cu o clauză de neagresiune .

Această ipoteză era acreditată de agenția oficioasă sovietică, fiind întărită de insistența continuării tratatelor militare cu anglo-francezii .

Curând însă s-a strecurat un evident scepticism ,bazat pe convingerea că acordul semnat la 23 august mergea mult mai departe decât prevederile anunțate "

-Parlamentul Românesc:unele clauze secrete

(Rev."Parlamentul Românesc", X, nr 306, 15 sept.'39 ,pag.4)

Alianța germano-rusă a răsturnat pozițiile ,schimbând total raportul de forțe în Europa.

"Bomba" a produs o uriașă impresie

"În ceasul de mare surpriză ,când Hitler și Stalin și-au dat mâna ,s-a știut că era vorba nu numai de pactul de neagresiune publicat ,ci și de unele clauze secrete "

Se pare că politicul de "zile excepționale" ,nu seamănă cu acele de vremi banale .

O dovadă, pactul germano-rus "

-Porunca Vremii :uimire și la Berlin

("Porunca Vremii" , an VIII, nr 1435, 25 august)

Se spune că știrea semnării pactului a produs o adâncă uimire și la Berlin.Nimeni (ca opinie publică) nu se aștepta la o asemenea întorsătură.

De conversațiile germano-ruse nu aflaseră un cuvânt nu numai cercurile diplomatice și de presă, dar chiar personalități proeminente ale regimului

Se afirmă că numai patru persoane și Hitler au fost la curent cu stadiul

negocierilor :Goering, Ribbentrop, Hess și Schmidt (interpretul personal)

-"Azi ":Hitler, artist, nu politician !

[LD:E cazul să spun că "Azi"(dir.Zaharia Stancu) era un ziar de "stânga" cu puternic accent filo-sovietic ?]

("Azi" an VII, seria II , nr 32 , 15 oct.'39 –cf. "Cărții albastre engleze)

25 august'39.Berlin.Hitler i-ar fi spus în dimineața acelei zile :<el [Hitler] este din fire un artist și nu un politician , și că ,odată problema poloneză rezolvată ,își va sfârși viața ca un artist și nu ca un războinic.;el este ultimul care să dorească transformarea Germaniei într-o cazarmă ,dar că o va face dacă va fi silit să facă aceasta ,că odată ce se va liniști criza din jurul Poloniei el însuși va putea sta liniștit.>

54)Liviu Rebreanu, Pactul Ribbentrop-Molotov.Consecințe .

Jurnal, vol II, Ed. Minerva, 1984.

24 aug.'39.Pactul Ribbentrop-Molotov.Consecințe .

[LD:cum s-a receptat acea zi la Valea Mare.Și de data asta, Rebreanu are intuiții remarcabile, sesizând pericolele grave din partea celor două puteri totalitare :Rusia Sovietică și Germania național-socialistă.(Penibile sunt notele de la subsol ale lui Nicolae Gheran (1984)Păcat!) Subtitlurile sunt extrase din formulările jurnalului]

-Mobilizarea militară.

"**Iar primejdie și spaima războiului !** Acuma, însă și noi participăm ,deocamdată cel puțin cu pregătiri febrile.De la 15 august **se zice că sunt concentrați 600.00 de oameni.Se fac rechiziții .Calul meu a plecat la 6 artilerie.Radu concentrat a doua oară.**Se spune c-ar fi pentru manevre mari.Dar cine știe ce se va întâmpla până atunci ?"

-Ne aflăm între doi uriași hrăpăreți

"**Acum prăpastia s-a lărgit .Rusia Sovietică, după ce tratează din mai cu Anglia și Franța,ba a primit și comisii militare franco-engleze,ieri a încheiat brusc un tratat de neagresiune cu Germania , care pare aproape un tratat de alianță.**Ce n-au putut face franco-englezii în luni de zile, **Ribbentrop a făcut în câteva ceasuri la Moscova...**

Și acum noi ne aflăm între doi uriași hrăpăreți.

Ce să facem ? **Garanția Angliei și Franței e frumoasă,dar pe hârtie.**Cine să ne ajute ? **De jur-împrejur dușmani.[...] Și totuși ,numai printr-o politică de mare cuminenie și modestie vom putea să dăinuim între cele două mari imperii.Fanfaronadele ar fi inutile."**

-Lumea e a celor mari care cad la învoială

"**Lumea e a celor mari ,care totdeauna vor cădea la învoială pe socoteala celor mici**

Principiile și ideologiile sunt praf în ochii multșimilor .**Imoralitatea cea mai dezgustătoare e caracteristica politicii externe** totdeauna , și mai ales azi.

Germanii tunau și fulgerau până ieri contra boșevicilor ,iar sovieticii mai furios ,contra național-socialiștilor –și azi sunt prieteni .

La fel voiau de altfel să facă și anglo-francezii -**democrațiile care s-a milogit luni de zile la comuniștii detestați .cum s-au milogit odinioară la țarismul odios ."**

-Salvarea României ? :numai de la Dumnezeu !

" Și în vreme ce **toți își urmăresc interesele lor egoiste** ,discursurile tuturor sînt pline de principii generoase , simple vorbe umflate . **În lumea asata numai Dumnezeu ne poate salva și norocul nostru tradițional."**

-Capul plecat, sabia nu-l taie!

[LD :atenție ! la urma urmei de ce ne-am rușina atâta de această învățătură milenară ? La urma urmei suntem singura nație care ne-am plecat capul ?La urma urmei de ce înghițim cu figură de orgoliu rănit această "calomnie",care a reprezentat , de atâtea ori , singura noastră șansă de supraviețuire ? Sigur , sunt ipoteze Dar este foarte interesat că ele s-au pus în epocă cu mare duritate]

"**E odios proverbul nostru:capul plecat ,sabia nu-l taie;**dar se pare, pentru neamul nostru, ca și pentru altele ca noi de mici,**nu există altă posibilitate de existență în mijlocul fiarelor veșnic flămânde ,care stăpânesc pământul "**(p. 187-188)

18 sept.'39.Finis Poloniae ?

[LD Pe tot parcursul lunii septembrie, Rebreanu are multe notări privind începutul războiului . Interesante și de bună credință.Dar mă rezum în a mai da un citat]

"**Finis Poloniae?Deocamdată statul polon a dispărut .Președintele, guvernul , șeful armatei au trecut la noi ieri, după ce ieri dimineața a intrat și Rusia împotriva Poloniei.**

Noi ne-am grăbit să anunțăm oficial că continuăm cea mai strictă neutralitate .[...]

Dar ce ne rezervă viitorul ?

Pactul ruso-german pare a fi într-adevăr mai complicat decât s-a spus .[....]

Ce se va alege de țările mici în vălmășagul furtunos ? România ?

Dictatura Angliei a făcut posibilă viața și civilizația cel puțin un secol ,pentru toată lumea , mari și mici, firește, cu concesiunile de rigoare ale celor mici .

Poate în curând lumea va regreta pe britanici , chiar dușmanii lor cei mai dârzi,când se va vedea urmarea ." (p. 197)

55.)25 august Hitler–Mussolini ,schimb de mesaje,

(*Opera Omnia di Benito Mussolini* ,vol.XXIX, a cura di Edoardo e Duilio Susmel, La Fenice-Firenze)

[LD: este 25 august Ce trebuia spus mai mult pentru a se enunța **încercuirea României ?**]

▣**Hitler către Mussolini:România nu mai poate ataca Axa.**

"Pactul este necondiționat și stabilește **obligatia de consultare asupra tuturor chestiunilor ce interesează Germania și Rusia** .De altfel, ceea ce vă pot comunica , Duce, [...] este că, în orice caz ,**nu mai există nici o posibilitate de un eventual atac din partea României în acest conflict** [...]Dar ,repet încă o dată,că **România nu mai e în postura de a lua parte într-un conflict contra Axei !** " (subliniere în original)(pag.416, subsol)

▣**Mussolini către Hitler :Pactul de la Moscova blochează România**

"Răspund scrisorii dvs , ce mi-a fost adusă la cunoștință în acest moment de către **ambasadorul Mackenzen**.

1.În ce privește **acordul cu Rusia ,eu îl aprob completamente** [...]

3.Pactul de la Moscova blochează România și poate schimba poziția Turciei "(subl.LD (doc.250, pag.163)

56)22-23 aug.'39.Cronica evenimentelor externe

(Rev." Parlamentul românesc"-dir.N.Russu Ardeleanu -,an X ,nr 306 ,1939,p.40-42)

[LD: urmăresc percepțiile contemporanilor .Ceea ce abia începuse nu primise apelativul de "al doilea război mondial" ,dar i se căuta un nume .Cum suna el ?:

faptele care vor alcătui"**prefața celei mai mari și mai tragice încăerări istorice** ."

Care erau jaloanele calendaristice hotărâtoare ?:**24 august –1 septembrie** (mai târziu i s-a precizat mai exact clipa nașterii-23 august , noaptea)

Cine erau **protagoniștii ?:Hitler Stalin**.

În rest- teze, propuneri, contrapropuneri, ițe diplomatice -**acte istorice justificative** pentru posteritate Le redau textual așa cum apăreau într-o modestă revistă românească de cronici parlamentare]

▣**Fapte care vor alcătui prefața**

" Omenirea întreagă trăește ,de trei săptămâni , **o viață nouă ,de groază și de așteptări tot mai negre** .Se pare că **nimeni nu mai înseamnă aproape nimic**, dacă nu aduce o jertfă –și încă ce jertfă! –rugului aprins în mijlocul Europei.Este oare **începutul sfârșitului unei ere ?**

Însemnăm aici, pe scurt , faptele care vor alcătui **prefața celei mai mari și mai tragice încăerări istorice** ."

#24[23] august 1939

"**Alianța germano-rusă** a răsturnat pozițiile , schimbând total raportul de forțe în Europa.

"**Bomba**" a produs o uriașă impresie pretutindeni.Emoția a fost profundă la Paris și Roma.

Dar imediat au apărut critici necruțătoare .

...Părțile interesate au considerat faptul ca **o trădare din partea Rusiei** și ca **o rătăcire ideologică din partea celor mai surprinzătoare alianțe.**

Deși socialism de Stat făceau amebele aceste țări,deși ambele popoare au conducători ridicați de jos care urmăresc țeluri generale, iar nu individuale.Faptul acesta a clarificat și a fixat

afinități și interese.

Zadarnic a fost glasul simpaticului rege Leopold al Belgiei, care în numele a șapte țări – Suedia, Norvegia, Danemarca, Olanda, Finlanda, Luxemburg și Belgia – a cerut rezolvarea pacifică a revendicărilor germane. < **Sute de milioane de oameni vor face mâine cor cu glasurile noastre pentru a opri cursa spre război**. Cei în mâinile cărora stă soarta lumii, să răspundă acestor sentimente și să realizeze dorința atât de manifestată de ei, de a soluționa în pace dificultățile ce-i despart și **pentru a se evita catastrofa care amenință omenirea**. >

#1 septembrie: Polonia nu a cedat

"Polonia, tare pe asigurarea Angliei și Franței, nu a cedat. Germania nu a putut ceda. Anglia și Franța nu și-au călcat cuvântul.

Polonia este în război, pe viață și pe moarte. De va trebui să moară, ea se va bate până la urmă cu eroism. **Așa i-a fost scris**.

În ceasul de mare surpriză, **când Hitler și Stalin și-au dat mâna, s-a știut că era vorba nu numai de pactul de neagresiune publicat, ci și de unele clauze secrete**

Dar, deși asigurată la est, **Germania are, față de vest, aproape tot pământul contra ei.**

Și totuși nu a ezitat. Se pare că socotelile făcute, după metoda germană, vor aduce, la momentul potrivit, **Italia, ca mediatore și, în caz de insucces, colaboratoare – în favoarea Germaniei.**

Dacă în acel moment, restul Europei va sta deoparte, cum va fi și logic și practic, atunci ceasul cel mare al Japoniei va fi sunat. Cutremurător moment istoric.

Se pare că **politicul de zile excepționale, nu seamănă de loc cu acela de vremi banale.**

O dovadă, am avut-o în pactul germano-rus. O altă dovadă, în mic, dar instructivă pentru noi, este acordul sârbo-croat, cu autonomie la Zagreb."

()Teza engleză

"D. Chamberlain a făcut o expunere sinceră parlamentului britanic.

Mărturisind că știrea acordului germano-rus < **a surprins guvernul britanic și anume că l-a surprins cât se poate de neplăcut** > d. Chamberlain a declarat că < **ceea ce spera Germania de la victoria sa diplomatică, trebuie să înlăturăm. Guvernul britanic este hotărât și gata să folosească toate forțele de care dispune.** >

Declarațiunea d-lui Chamberlain a găsit în sânul parlamentului englez o adeziune spontană a tuturor șefilor opoziției. **Conducătorii Angliei s-au aflat uniți în fața războiului "**

()Între Franța și Germania

Daladier :

"Primul ministru al Franței d. Daladier, a adresat d-lui Hitler o scrisoare care se încheia astfel: < **Dacă sângele francez și german va trebui să curgă încă o dată, ca acum 25 de ani, într-un război mai lung și mult mai distrugător atunci fiecare dintre cele două popoare va lupta plin de încredere în victorie. Distrugerea și barbaria vor fi învingătoare, fără nici o îndoială.** >

Hitler:

Hitler a răspuns: < **Am făcut guvernului polon o propunere. Dacă Polonia ar fi fost sfătuită să fie rezonabilă Europa ar putea să se bucure încă 25 de ani de pace completă.**

Dar guvernul polon a fost pus în situația grea de a lua hotărâri proprii, bine precizate și, mai ales, prin promisiunea de garanție s-a turburat judecata clară a limitelor posibilităților reale. [...]

Dacă destinul obligă, atunci cele două popoare ale noastre să se bată.

Va exista, totuși, o diferență de motive. D-le Daladier, eu aș lupta atunci pentru repararea unei nedreptăți, în timp ce alții s-ar bate pentru a o menține. Eu cred că Polonia va fi aceea care va trebui să sufere consecințele cele mai grave, fiindcă în orice fel se va sfârși un război dus pentru această cauză, **statul polon de azi ar fi pierdut în orice caz.** >

()Polonia

"Toate încercările făcute din atâtea părți au fost zadarnice .**Polonia a refuzat să discute propunerile germane și ,tare doar pe asigurările primite** ,a afirmat la 31 august voința sa ireductibilă de a rezista ,chiar cu armele ,la orice revendicări teritoriale germane,deși Dantzigul era ca și alipit la Reich

Declarațiile făcute de cancelarul Hitler în ședința din 31 august a Reichstagului au fost **considerate de Polonia drept declarație derăzboi."**

☐1 sept.'39:Războiul cel mai mare

"**Ireparabilul s-a produs.Ziua de Vineri 1 Septembrie** se înscrie în istoria omenirii **ca un început de eră nouă** ,de **spulberare a multor milioane de vieți** ,și a multor **sute de miliarde în valută forte** ,ce reprezentau **o uriașă muncă acumulată de popoare** harnice și econoame, **cu truda celor 25 de ani de la ultimul mare război și până azi."**

-Relativitatea și subiectivitatea istorică

[LD.5 iulie 2006.Au trecut de atunci 66 de ani.Bibliotecile sunt pline de variante interpretative privind trecerea de la pace la război , din sept.1939.La miile de tiluri, am adăugat și eu, în '85 , cartea mea(*România în vâltoarea anului 1939*)

Consecințele Pactului Hitler-Stalin încă ne marchează.Mă tulbură această consemnare din acel septembrie'39 .Cronica este neșemnată.Cel ce a elaborat-o dă dovadă de o mare înțelepciune și profunzime,privind posibilitatea de a afla adevărul istoric.

<După noi urmează noaptea>este mai mult decât un mesaj pesimist pentru istoric]

"Cine este de vină ? Nu ne-o va spune nimeni, poate ,niciodată.Fiecare vorbește în numele unei părți interesate ,în numele unei judecăți lipsite de totalul datelor și dovezilor ,în numele unei viziuni părtinitoare .Iar cei care vor veni după noi ,să cerceteze și să judece , vor fi cu atât mai puțin în măsură să stabilească răspunderi și să scrie istorie științifică . După noi urmează noaptea "

-O limitare a conflictului ?

"Unii vizionari anacronici mai susțin încă posibilitatea unei limitări a conflictului .

Desigur ar fi o fericire care însă nu poate veni acestei lumi.

Conflictul are adâncuri necunoscute ,insondabile ; are scopuri nemăsurate ,dar mai cu seamă nemărturisite .El nu se va limita nici măcar la câmpurile de bătaie,ci va cuprinde suprafețe tot mai întinse și ramuri de activitate variată."

-Polonia –exemplu pentru România

[LD:preiau cu amărăciune acest disperat apel .România nu numai că n-a urmat exemplul Poloniei ,dar a urmat cu umilință proverbul invocat de Rebreanu -**Capul plecat , sabia nu-l taie !-** și a pierdut și onoare , și capul i s-a tăiat ! Fac și eu speculații Bietii de noi - și-or fi zis sărmanii români .]

"Oricâtă amploare și oricâte rezultate a avut acțiunea armatei germane în Polonia ,cea dintâi perioadă a războiului poate fi considerată ca un simplu episod.

Armata polonă există.S-a bătut și se bate eroic ,împotriva unui inamic aproape întreit ca număr și mijloace perfecționate .[...]Pentru mulți ,Polonia apare **de neașteles, romantică, sinucigașă.Pentru noi, românii, trebuie să fie un exemplu de apărare a țării :contra oricui și cu orice pret."**

-Un început de prăbușire generală

"Din nefericire pentru întreaga lume, **ne aflăm în fața unui început de prăbușire generală.**

Din ce spirit distrugător a izbucnit acest război ?

Acei câțiva autori ar fi trebuit să nu se fi născut niciodată ,sau să fi fost din primul ceas jerfiți ei ,în locul zecilor de milioane de ființe fără vină care vor cădea ,fără să știe pentru ce "

57.)25-30 august.Ungaria și Bulgaria –țin în șah România

(*I documenti diplomatici* ,ottava serie , vol XIII Libreria dello stato ,Roma , MCMLIV)

-Gafencu dispus să încheie imediat pact de neagresiune cu Ungaria

25 aug.București.**Ghigi către Ciano:**Gafencu l-a informat despre transmiterea **răspunsului românesc la mesajul maghiar** [24 august],explicând că **manevrele militare în curs nu aveau nici un caracter ofensiv față Ungaria** ,declarând că **el este dispus să meargă imediat la Budapesta pentru a semna pact de neagresiune** cu guvernul maghiar.
Era însă sceptic că guvernul maghiar va răspunde pozitiv.
Sceptic se arată și Bardossay (cu care Ghigi s-a întreținut) care transmisese răspunsul românesc la Budapesta .(doc. 274, p. 176-177)

-Gafencu propune tratative pentru pact de neagresiune

25 aug.Budapesta ,**Vinci către Ciano:****Csaky i-a citit textul răspunsului dat de guvernul român** lui Bardossay, din care rezultă că Gafencu a neagat măsurile militare și concentrarea de trupe ,afirmând că sunt manevre militare ce au loc în munții Transilvaniei ,foarte departe de frontieră .**Gafencu propune să se înceapă tratative pentru un pact de neagresiune**
(doc. nr.227, p.153)

-Hitler:România va fi constrânsă să coopereze cu Axa

25 aug.Berlin.**Attolico către Ciano** :îi relatează despre **efectele imediate ale pactului germano- rus** , așa cum **i le-a expus Hitler** , într-o convorbire Printre altele , i-a spus textual :
< 2)România va fi imobilizată și constrânsă să coopereze cu Axa >
(doc. nr 259, pag.169)

-Guvernul maghiar respinge propunerea românească

27 aug.București.**Ghigi către Ciano** :
Nota prin care guv.ungar respinge propunerea României privind un pact de neagresiune.
În România –spune el – **Nota a fost publicată doar de "Universul" și a fost comunicată verbal , la 26 august , unor ziarști străini** (doc.336)

-Refuzul maghiar-la sugestia germană

27 aug.București, Telegrama lui **Ghigi către Ciano** .
Colegul ungar,Bardossay,i-a spus confidențial că pasul ungar [refuzul la propunerea românească] **a fost determinat la sugestia (cererea) germană** .(doc.339)
Guvernul l-a însărcinat să transmită românilor că nu poate face pact de neagresiune **<sub amenințarea baionetelor >**,cu trupe române masate la frontierele maghiare .(doc.349)
Bardossay i-a mai spus că , la rândul-i,**Gafencu i-a replicat că guvernul său nu poate accepta să facă dintr-o problemă internă , subiect de constrângere internațională**, care lezează **suveranitatea națională**.(doc.383)

-27aug.Budapesta .Vinci către Ciano:

Inițial,guvernul ungar a ținut secret propunerea română.După publicarea știrii în presa românească,**guv.ungar a transmis că este dispus să trateze problema minorităților , dar exclude alte discuții și argumente**

▣Protocolul propus de maghiari

Vinci reproduce și **textul protocolului** propus la 26 august de Ungaria:**<Cele două guverne, în dorința de a îmbunătăți și consolida relațiile dintre cele două țări [...] se angajează să ia toate măsurile pentru a asigura respectivelor minorități condiții care să permită conservarea și dezvoltarea** vieții lor naționale ,folosirea liberă a limbii , libera funcționare a instituțiilor culturale,**dezvoltarea intereselor lor economice ,pe picior de perfectă egalitate cu proprii cetățeni** >(doc.456)

▣Pretențiile Bulgariei

30 august.Berlin.**Attolico către Ciano:**

S-a întâlnit cu **ministrul Bulgariei** care l-a asigurat de neutralitatea binevoitoare Germaniei , în caz de conflict .El se întreba dacă, în condițiile actuale,nu se poate ca **României să i se dea de înțeles că este oportun să cedeze mica Dobroge.**

58.)Ce este războiul ?- anchetă printre personalități

(Rev."Parlamentul Românesc" , an X, nr.306,307,308, 309, 15 sept.-31 oct.'39)

[Rev. începuse în august ,o anchetă privind armonizarea intereselor profesionale cu cele generale, în vederea lămuririi legii breslelor .Evenimentee grave care s-au produs, au impus întreruperea publicării răspunsurilor,și lansarea unei alte teme-"**Ce este războiul?**"- adresată frunțașilor României Le citesc și le recitesc pentru a putea , eventual, pricepe care sunt "virtuțile militare" ale românilor:

Dacă poporul român a fost sau nu,"războinic".

Dacă între **vorbele și faptele bărbaților** de stat români ,există vreo potriveală.

Dacă ce declarau în 1939 – sub impresia războiului polonez –va mai fi valabil în 1940 , la ultimatumul sovietic ,când am cedat fără război.

Dacă **cedările românești** au ca temei lașitatea sau înalta rațiune.

Dacă –și în ce măsură–în comparație cu alte națiuni (cehii,polonezii, ungurii ș.a) românii au ceva caracteristic ,aparte .NU aflu mai nimic din răspunsurile date în sept.'39

Ba da,aflu:**că războiul este fatal]**

-C.Argetoianu

Consilier regal, președ.Senatului :"**Războiul este tot ce vreți –și tot ce nu vreți "**

-prof.C.Rădulescu-Motru

Președ.Academiei ,vicepreșed.Ad.Deputaților :"**Războiul nu este un scop în sine ,ci este un mijloc.**Nu se bat popoarele între ele fiindcă au instinctul de a se bate ,ci fiindcă au, prin biruință, **mijlocul de a-și asigura un câștig material sau moral.**

După câștigul ce se urmărește ,**este și forma războiului.**O cucerire teritorială impune un război violent și de scurtă durată ;o **supremație economică și culturală** –o înarmare meticolos pregătită și de lungă durată.

Destinul popoarelor este hotărât de conștiința forței lor.Conștiința forței stă la obârșia războiului ,iar înarmarea dă acestei conștiințe încrederea de sine[...]

Războiul îl începe totdeauna acela care se crede mai puternic "

-GGMironescu :o crimă

Consilier regal,fost prim-ministru :"**Războiul e o crimă.**Este o crimă nu numai **contra indivizilor sau națiunilor ,ci și contra omenirii și contra civilizațiunii.**

Au fost și sunt încă azi cugetători cari susțin că războiul este necesar ,că el ar fi un mijloc care ar face să triumfe dreptatea și o selecționare a celor mai tari , impusă de legile inexorabile ale naturii .Dar aeste susțineri sunt adevărate aberațiuni .**A pretinde că trebuie să omori pe vecin pentru a-ți câștiga drepturi și că omenirea nu poate progresa decât prin crime** ,înseamnă a tăgădui sentimentele omenești și a răsturna toată logica gândirii [...]

Nu războiul ci pacea este calea progresului "

-prof.Gh.I.Brătianu :o prăbușire de civilizație

"**Războiul** ,în general, cu mijloacele moderne de distrugere , nu poate fi privit , mai ales dacă se prelungeste ,**o prăbușire de civilizație** .De pe urma unui astfel de măcel –și desigur sunt unii care și-au făcut această socoteală – **decurg cele mai cumplite frământări și răsturnări** , în ordinea politică socială sau economică.

Nu mă gândesc numai la **ruinele materiale** , dar și la **sălbăticia morală, care va crește ca buruiana pe ogorul părăsit** .[...]

...**Pentru noi** , o spun aici încă o dată, cu întreaga conștiință a împrejurărilor :**nu poate fi decât**

un singur război , acelu de apărare a granițelor ,dacă vreun alt stat ,oricare ar fi el,s-ar gândi să le încalce sau să le știrbească.Dar în afară de acest caz, a cărui inițiativă nu este și nu trebuie să fie a noastră,**n-avem nimic de căutat sau de folosit din luptele altora ;doar totul de păgubit .**

Se fac adesea comparații cu situația din **1914-'16 .Atunci aveam însă de revendicat , cu orice jefre, dreptul la unitatea națională.**Azi avem de păstrat hotarele , de încheiat mai temeinic rosturile și așezarea țării.

Trebuie deci **să rămânem stăpâni pe voința și avutul nostru:să-l dăm cui socotim că ne folosește ,călăuziți numai de egoismul sacru al apărării și al securității României "**

-g-ral V.Rudeanu :lege ineluctabilă

"Cicerone zicea:<Cum sunt două feluri de a desbata , **unul prin discuții , altul prin violență , convine a se întrebuința cel din urmă dacă primul nu izbutește >**

Au trecut , de atunci, mai bine **de 2000 de ani și nimic nu s-a schimbat .**[...]

n-au slujit , în timpurile din urmă, nici **savantele încercări ale președintelui Wilson**, creatorul Ligii Națiunilor ,nici **acordul solemn iscălit la Paris** împotriva războiului ,acum unsprezece ani , de delegații a 16 popoare .

Progresele sociale și ale științei , care se credea că vor duce la înlăturarea războiului,**n-au făcut decât să-l lărgească și să-l înrăutățească.**

Ideile de dreptate și de egalitate **au dus la serviciul militar obligatoriu pentru toți,și la națiunea armată ,iar descoperirile științei ,la noi puternice mijloace de distrugere și la războiul total.**

Astfel ,**războiul apare ca o lege** de la care omenirea ,cu toate străduințele elitelor sale,o consecință fatală a naturii omenestii , ca o **realitate groaznică dar ineluctabilă; ca o încercare hotărâtoare de vrednicie și virtute** ,în sfârșit, **ca o judecată neânduplecată , după unii chiar divină,care rânduește pe primul plan popoarele inteligente ,prudente ,prevăzătoare ,active, eroice, și osândește la umilință și peire pe cele cari ,stăpânite de slăbiciuni, trăesc din visuri și închipuiri .**[...]

...Oricum ar fi, atunci când libertatea și existența unui popor sun în joc,**războiul rămâne și astăzi, ca altădată, singurul mijloc prin care el își afirmă voința supremă de a fi**,sădind totdeodată ,în conștiința omenirii ,**drepturile sale la viață neatârnată și propășire** . Jertfele lui rămân în istorie **pilde nemuritoare de glorie și măreție ."**

-ACCuza :asigură dezvoltarea progresivă a omenirii

Consilier regal :"**Războiul,cu oate distrugerile lui de vieți și de bunuri, cu toate pagubele și suferințele lui – paradoxal:este asigurarea dezvoltării progresivea omenirii.**Progresive nu stagnante .

Ca să înțelegem acest paradox al războiului, se cere **să-l privim în lumina legii naturale a naționalității , care îl produce și îl justifică.**[.....]**Războiul vine să înlătore din cale națiilor piedicile care se opun dezvoltării naționalității lor** asigurând astfel propășirea umană.Chiar și contra lor însăși! [...]

Să nu facem dar –în fața războiului – **pe indignații de barbaria lui ,pe regeretanții sentimentali .**

Ci să vedem realitatea cum este –a legilor naturei –conformându-ne cerințelor ei .

Noi românii – stăpâni pe ce este dreptul nostru – **nu putem avea oricând decât o singură directivă :războiul pentru apărarea hotarelor ,dacă ar fi încălcate România a Românilor "**

-prof.S.Mehedinți :întoarcerea la sălbăcie

"**Războiul e o însușire a sălbăciunilor carnivore .Erbivorele nu ucid** .Omul, măcar că nu e carnivor sadea,a ajuns să-și mănânce și pe semenii săi.Un neam de negri din bazinul Nilului de Sus, când pleacă la război strigă *niam-niam*, adică:vrem carne, carne...

Pe scurt:**războiul sălbatecilor este o luptă ca între fiare .**

....Între oamenii civilizați e altfel: nici o nație nu dorește războiul

Când **Chamberlain** s-a întors anul trecut de la Munchen, cu o umbrelă în mână, lumea din Londra i-a făcut o primire ca unui împărat .-**Francezii** au clădit și ei un fel de zăgaz în contra războiului (linia Maginot) –**Italienii** la fel, numai de lupte nu le arde .**Belgienii, Elvețienii ,**

Olandezii , Norvegienii , Suedezii ...toți se apără de stafia războiului .

Pentru țările culte , **războiul însemnează întoarcerea la sălbăticie.**

Cum de s-a aprins iarăși flacăra cea grozavă ?**Secolul nostru ar fi fost începutul păcii veșnice ,dacă Haga și Geneva ar fi avut putere de a înfrâna crimele între state .**

Cu zece sau douăzeci de mii de avioane ,**Societatea Națiunilor** putea împiedica înarmarea celor care nu vor să respecte **Dreptul Internațional** .Cine ar fi fost nebun să înceapă harța, când ar fi simțit deasupra creștetului pumnul omenirii întregi ! **La Haga și Geneva**,unde și cei mici judecau pe cei mari, **am fi putut îndrepta toate greșelile din trecut [...]**

Destul că nații ,**cu totul nevinovate sunt acum silite să se pregătească amarnic de război** , ca să se apere de "**illegalitatea internațională**"

Căci este și un Război necesar și sfânt –cel de apărare .

Sfânt , fiindcă nu este nimic mai scump decât libertatea ; și necesar , fiindcă acela care nu se apără e amenințat cu peirea [...]

Așa dar,**carnivorele mari** ,care stau acum la pândă ,**și șacalii** care es la drum ca să se aleagă și ei măcar cu un ciolan,să-și aducă aminte de grozăviile grozavului război trecut și **să înțeleagă că :războaiele de pradă sunt o întoarcere la sălbăticia carnivorelor și toate , toate crimele se plătesc și se răsplătesc "**

60.)15-19 sept.'39.România încercuită :între solidaritate și amenințări .

[**LD: atenție : doc dat și la Guv.Călinescu XVI]**

[LD:aceste presiuni făcute pe **filieră diplomatică ungaro-germano-italiană** sunt fără echivocuri. și surprind gama de subiecte sub care era intimidată România.Desfid pe oricine încearcă să catalogheze comportamentul României cu mersul pe "două cărți" ,"duplicitate" ,"neloialitate" Aceste etichete (și complexe) ,fără subterfugii speculative ,fără lamentații și plusări inutile ,trebuie confruntate în lumina realităților.La acest capitol,documentele italiene sunt de mare utilitate .]

-15 sept.Budapesta respinge contrapropunerea Bucureștiului

(*I documenti diplomatici* ,ottava serie ,vol XIII Libreria dello stato ,Roma , MCMLIV)

București.**Ghigi către Ciano:Bardossy** (reprezentantul Ungariei la București) i-a relatat că a fost chemat de **Gafencu** care i-a înmănat o **contrapropunere românească** (cunoscută și acceptată de iugoslavi) la propunerea maghiară.**Bardossy consideră textul român foarte anodin, vag, și greu de acceptat de Budapesta** .(doc.nr.221,pag.137)

-16 sept.București:contrapropunerea româno-iugoslavă făcută Budapestei

București.**Ghigi către Ciano:**Gafencu i-a comunicat și l-a informat privind conținutul contrapropunerii (româno-iugoslave) făcută Budapestei .I-a citit textul și l-a comentat ,spunându-i că este mult mai avansat decât Acordul de la Bled.I-a mai vorbit de **declarațiile calomnioase la adresa României , făcute de Csáky în fața Comisiei Parlamentului maghiar**.(doc.156)

-16 sept.Parisul îngrijorat că după Polonia va veni rândul României

(*I documenti diplomatici* ,nona serie ,vol I , Libreria dello stato ,Roma,

Roma.**Ciano către Mussolini** Ciano relatează discuția cu ambasadorul francez la Roma,

François-Poncet (reîntors de la Paris, unde a discutat cu Daladier ș.a.)

Ambasadorul francez i-a spus că **guvernul francez are o serie de motive să se teamă că Germania , odată învinsă Polonia,va trece la o acțiune rapidă pentru a ocupa România .**

Că, într-o atare situație,Franța va trimite un Corp de expediție în Balcani , pentru a stăvili înaintarea germană ;că ar fi și în interesul Italiei ca în zona balcanică să nu se producă asemenea etc etc... Ciano i-a răspuns că, deocamdată, nimic nu indică că Germania ar avea intenția să atace România.(doc.250, pag.153-154)

-România,interesată în meținerea neutralității

(*I documenti diplomatici* ,nona serie ,vol I ,Libreria dello stato ,Roma,)

16 sept.Monaco de Baviera .**Convorbire Canaris** (șeful Serv.de Informații ferman) cu **Carboni**

(omologul italian). Într-un detaliat raport (consemnat de Canaris) cei doi sintetizează **atitudinea țărilor din zona balcanică față de evenimentele în curs.**

-România, înconjurată de trei puteri cu aspirații teritoriale, este, în lipsa unui ajutor imediat din partea Angliei și Franței, foarte interesată în menținerea neutralității.

-Ugaria, legată de Germania prin poziție și interese, nu se va ridica contra României fără consensul german

-URSS, există multe semne de o apropiată intervenție în Polonia, în parte încurajate de noi Presiuni puternice asupra Turciei și României (doc.nr 308, pag.190-191)

-18 sept. Neutralitatea României față de intervenția sovietică în Polonia

(*I documente diplomatice*, nona serie, vol I, Libreria dello stato, Roma,)

București. Ghigi către Ciano. **Guvernul român confirmă neutralitatea României față de intervenția Rusiei în Polonia.** Guvernul român consideră că **Tratatul de alianță româno-polon nu poate fi aplicat** deoarece:

-guvernul polonez nu a cerut intervenția României;

-statul polonez a ajuns complet dezmembrat;

-Anglia și Franța (unite cu Polonia prin garanții) nu au intenția de a declara război URSS (doc.288, pag.182)

-19 sept. Beck confirmă corectitudinea României

(*I documente diplomatice*, nona serie, vol I, Libreria dello stato, Roma,)

București. Ghigi către Ciano. **A avut o convorbire cu Beck (refugiat la București)**

La întrebarea lui Ghigi privind poziția României, i-a răspuns că **<fără presiuni din partea sa, a evitat să târască această țară într-o acțiune ce ar fi putut-o expune la imense pierderi >**

În ciuda reticențelor lui Beck, Ghigi nu are nici un dubiu că **guvernul polonez se va transfera în Franța curând, rămânerea sa în România fiind imposibilă, guvernul român fiind preocupat să-și mențină propria neutralitate.** (doc.310, pag. 194)

61.)20 sept. România conectată la evenimentele internaționale

("România", an II, nr 473, 22 sept.'39)

-Refugiații polonezi

-Guvernul Român a încuviințat plecarea refugiaților poloni civili din România. S-au înființat birouri de eliberare a biletelor de tranzit pentru persoane și automobile la: Cernăuți, Pașcani, Roman, Bacău, Focșani, Fălticeni, Iași, Vaslui, în localurile prefecturilor județene.

S-a dat o **ordonanță prin care se interzicea cumpărarea** vehiculelor, armelor, obiectelor prețioase și devizelor **de la refugiații polonezi.**

Membrii guvernului polon și militarii polonezi, vor rămâne în țară.

-Comunicatele de pe front

-Comunicatul sovietic (Tass): armata roșie a continuat **înaintarea pe teritoriul polon, linia Vilno-Lwow.**

-Comunicatul german (DNB): trupele germane risipeau ultime centre de rezistență poloneză, **fixându-se pe linia de demarcație definitivă, convenită între guvernul german și cel rus. Lupte grele la Varșovia.**

-Comunicatul italian (Stefani): comentează remarca autorităților rusești în ce privește corectitudinea autorităților românești **pentru păstrarea intactă a neutralității țării.**

După **conferința mixtă ruso-română**, pentru regularea chestiunilor de frontieră, **comandamentul rus a declarat că va respecta cu multă grijă frontiera română."**

Guvern g-ral Gh.Argeșanu ,21-28 sept '39-

62.)21 sept.'39 Asasinarea lui Armand Călinescu.

("Universul" ,an 56, nr 261,23 sept.'39);Toate ziarele vremii

[LD: vezi fundal internațional la fișier **Politică externă IX**]

-Ora 14.Asasinarea lui Armand Călinescu.

-Primele măsuri guvernamentale

-Corpul defunctului depus în rotonda Ateneului, începe pelerinajul publicului .Se declară 3 zile doliu național.

-Funcțiile sale sunt preluate de **Gh.Argeșanu** (premier) ,**g-ral Ilcuș** (Apărare Națională) și **Gabriel Marinescu** (Interne)

*Notă :asasinii lui Călinescu

(Arh.ISISP,fond V, dosar 225, f.112)

[Vezi pe larg la **fișier G de F**]

[LD:20 oct.2007.Dintr-o **sinteză** privind mișcarea legionară ,aflată într-un **dosar al Direcției Generale a Poliției** .Cred că aceste dosare de Poliție au fost încredințate **Institutului de Istorie** , la vreo "**vărsare de hârtoage** " operată după 1948,de noii stăpâni comuniști ai arhivelor ,din cadrul Ministerului de Interne.Dosarele sunt descompletate,amestecate,deseori fără pagina de gardă, Unele sunt "trofee" obținute la perchezițiile ocazionate de arestările și anchetele din timpul represiunilor regimului comunist .Spre ex, acest dosar poartă titlul de "**Istorical mișcării legionare** " , fiind,un soi de cronologie .]

-febr.'38 -Corneliu Zelea Codreanu dă **Circulara** de autodizolvare a partidului "Totul pentru Țară"
--24 febr'38-prin Constituție, toate partidele politice sunt dizolvate .Mișcarea legionară intră în clandestinitate .

-**21 sept.1939**.Acțiunea teroristă legionară culminează cu **asasinarea lui Armand Călinescu** de către cei **9 legionari din Prahova** :Miti Dumitrescu, Cezar Popescu, Traian Popescu, Gheorghe Paraschivescu, Ion Moldovanu, IRlonescu, Ovidiu Isaia, I.Vasilii, Valeriu Pânzaru .

-Toamna '39.Se produce "destinderea " în politica internă .

63.)Liviu Rebreanu ,**asasinarea lui Armand Călinescu**

Jurnal, vol II, Ed. Minerva, 1984, (p. 197-200)]

▣Radio București

[LD: din atâtea descrieri , o prefer pe a lui Rebreanu pentru că obișnuia să asculte radio, este cumva, vocea omului de pe stradă, pentru că avea legătură cu radio-ul și pentru că a fost "pe fază "]

"Deodată ne-am pomenit într-o **turburare groaznică**.**Tocmai când suntem înconjuțați aproape complet de două mari neamuri de pradă** .[...]

La amiazi așteptam **radio jurnal** .

La **14,05** se întrerupe brusc muzica și o voce puțin sugrumată de emoție anunță :<**Atențiune!**
Armand Călinescu a fost omorât! O echipă de legionari l-a executat !>

Pe urmă pauză lungă.Trec minute .[...] Vocea părea să fie a lui Munteanu-Râmnic.Chemăm la telefon radio.Nu răspunde nimeni.Încep să ne asalteze telefoane.[...] Peste vreo 15 minute –rdo anunță :<**un incident regretabil a făcut să se întrerupă emisiunea**.>Apoi iar tăcere Apoi aceeași frază.Se simțea la radio mare încurcătură.În sfârșit se difuzează radio-jurnalul, numai câteva știri din străinătate .Între timp **ne telefonează Mărioara Sorbul că vestea este adevărată** :<**Călinescu a fost ucis de cinci legionari** pe bulevardul Berindei[....]

Ca să controlăm, plec cu Radu spre casa Călinescu. Pe drum întâlnim mașini ale poliției, pe Radu Lobei [secretarul particular al lui Călinescu , nepot al soției],unii miniștri. Ne întoarcem spre Bulevardul Independenței , unde se vede mulțime mare .

-La locul asasinatului

...Niște doamne și domni care mă cunoșteau spun că **șase legionari l-au împușcat pe Călinescu** adineaori .A fost ucis și agentul care-l însoțea.Salvarea l-a dus la Spitalul Militar Ucigașii au fost prinși, cel puțin unul...Se vede la încrucișarea bulevardelor o căruță ruptă , o mașină răsucită.Pe agentul mort acum l-au ridicat.Un gazetăraș știe mai multe : mașina lui Călinescu a fost urmărită de altă mașină [...] **Călinescu a vrut să coboare .Pe scară a fost ciuruit de gloanțe și s-a prăbușit jos, mort.Ucigașii au dispărut .Au mers la radio de au anunțat asasinatul.Acolo au fost prinși toți șase [...]**

Mai târziu , în cursul serii ,grație și radioului străin , în special italian și unguresc , am putut reconstitui întâmplarea aproape complet .**Călinescu venea de la Ministerul de Război, acasă.** Ucigașii îi cunoșteau probabil drumul.L-au ucis așa cum spusese gazetarul.

Douăzeci de gloanțe l-au nimerit , dintre care trei în cap.

-Anunțul la Radio

După aceea, asasinii, pentru că mașina lor se defectase cu ocazia tamponării, au oprit o mașină ce trecea –se pare că tocmai pe a lui Bujoiu [ministrul Economiei Naționale] – și au poruncit șoferului să-i ducă la radio.Acolo au năvălit înăuntru .Santinela a fost busculată , ca și alții care se aflau la intrare .Portarul a fost împușcat în picior.Au ajuns în studioul mare ,unde orchestra tocmai cânta .Cu revolverele întise , i-au făcut să tacă pe muzicanți ,iar unul dintre ei a făcut la microfon anunțarea.

În afară de asta ar mai fi spus :<**nici rușii nici nemții nu sunt amestecați .Numai legionarii prahoveni și-au făcut datoria să răzbune pe căpitanul lor !**>

Inginerul de sus a închis contactul după primele cuvinte Pe urmă , cel ce a vorbit la telefon ar fi declarat :<**Misiunea noastră e terminată! Acuma să vie poliția , să ne omoare !**> Și au depus revolverele ,petardele și un kilogram de ecrazită ce aveau .Atunci a năvălit înăuntru Lulu Ionescu cu câțiva servitori și i-au legat .**A sosit poliția cu Paximade** [chestorul Poliției] **în frunte , care a început să-i bată îngrozitor.** Legionarii n-ar fi scos nici un vaiet .**Pe urmă a venit justiția militară , cu o nouă bătaie .**Astea toate la Radio, unde s-au adunat și toți conducătorii Societății.În sfârșit au fost transportați la Poliție ,**unde au fost supuși unor torturi îngrozitoare** :unora li s-au rupt dinții , altora li s-ar fi răsucit brațele ,etc."

-Executarea criminalilor

"Pe la 1 noaptea am fost sculat din pat de Mitric:să merg negreșit să văd pe **criminalii care au fost executați în același loc unde au săvârșit crima.**M-am dus .Era lume destulă.Am întâlnit pe Sică Alexandrescu ,care m-a luat în mașina lui .**În mijlocul bulevardului ,un cerc împrejmuit cu o funie ținută de soldați .**În centru cercului, **clăie peste grămadă, nouă cadavre oribile , în bălți de sânge ,cu craniile sfărțecate** Specatcol înspăimântător.De o barbarie medievală. Așa ceva poate să fi fost în urma pogromurilor în Rusia de odinioară sau atrocitățile denunțate de germani la Bromberg

Chiar atunci se înălța o pânză deacurmezișul străzii, cu inscripția :<**Asta va fi soarta de-aici înainte a tuturor asasinilor trădători de țară!**>Mi s-a spus că au fost **executați pe la 10,1/2 seara.Au fost aduși pentru reconstituirea crimei .**Fiecare era întrebat :**Cum ai făcut ? Așa și așa .**Și anchetatorul îi trăgea în cap sau în ceafă câteva gloanțe , doborându-l.

Șeful echipei, un avocat, Dumitrescu, ar fi fost ucis cu 20 de gloanțe.Alții spun că erau întrebați :<**Care ți-e ultima dorință ?**>Și că unii ar fi răspuns : **regretul de a nu fi băut din sângele lui Carol** (Cred că asta e inventată la tribunal de avocați fără clientelă ,care au născocit că rudele celor executați astfel ,fără judecată, vor să reclame parchetele pentru asasinat) .La radio Roma s-a spus că au fost condamnați de un consiliu de război și executați de voluntari pe locul și cu armele cu care au săvârșit omorul "

-Zvonuri, panică...

...Venind acasă, un magistrat îmi spune că **guvernul vrea să execute toți legionarii** cu ocazia asta , **drept răzbunare și represiune**

A doua zi, vineri, a fost **un bălci oribil în jurul cadavrelor expuse. Sute de mii de oameni alergau și se îmbulzeau să vadă sângele și hoiturile.** Am impresia ,din convorbirile cu diverși oameni ,că **efectul este contrariul celui scontat de guvern.**

Lumea, în imensa-i majoritate ,**după prima revoltă pentru uciderea lui Călinescu , văzând sălbăticia represiunii , începe să considere victime și martiri pe asasini**

La Academie s-a făcut un panegiric. În conversațiile particulare **nu observ încă interesul și indignarea.** Se vorbește de altceva, **ca și când crimele n-ar avea importanță."**

Ici-colo **se exprimă temerea ca nu cumva rușii să profite și să invadeze țara** –ca în Polonia.

Mi se spune că **radioul sovietic** ar fi anunțat aseară că **întreg guvernul român a fost asasinat** ,că a izbucnit revoluția etc " .

-Dă-le, Doamne ,minte guvernanților !

[LD :impresiile lui LR sunt sensibile, judicioase și logice. Am și eu aceeași optică privind asasinatele și pedepsirea lor. Există însă un "dar" în istoria crimelor politice din România ,care a făcut ca aceste acte limită să se producă succesiv, fără ca procesele să facă lumină și dreptate .]

[23 sept] "Vineri seara , radio Roma spune că **au fost executați 44 de legionari** la Mircurea Ciucului și **30 la Ploești.** Se citează nume. La Ploești, trei uciși ar fi fost expuși cu craniile sfărâmate Azi sosind la **Pitești**, birjarul îmi spune că alaltăeri **au fost omorâți 3 legionari** ,iar ieri **6- lăsați să-i vadă lumea.** Servitoarea de la Ionel sporește mult cifrele. **30 de legionari ar fi arestați** la poliție. Au fost omorâți și câteva studențe etc

Dă-le, Doamne ,minte guvernanților să-și vină în fire ! Sângele vărsat cere mereu sânge. O crimă nu se pedepsește prin răzbunare personală –atunci e o vendetă între particulari.

Crima trebuie reprimată prin lege și judecată. Atunci devine pedeapsa un exemplu și împlinește o funcție socială . **Un stat care părăsește temelia de drept riscă să se prăbușească în anarhie."**

L.Rebreanu / 21-24 sept.'39

A. Guvernul Argeșanu

[LD: Au fost numiți doar **miniștrii pe posturile avute de Armand Călinescu .**

Ceilalți ,continuă ministeriatele.

-G-ral Gh. Argeșanu -președ. Consil. de Miniștri.

-G-ral Gabriel Marinescu -Ministru de Interne

-G-ral Ion Ilcuș -ministru Apărării Naționale

64.)23 sept. Funeralii naționale ptr. Armand Călinescu ,

("România" ,an II, nr.474,23 sept'39)

***Notă Decretul pentru funeralii naționale.**

(M.O, din sept.'39)

Decretul nr.3480 fusese **semnat de Armand Călinescu** în dimineața de 21 septembrie, și cuprindea unele detalii privind **participarea armatei la funeraliile naționale** ,în cazul încetării din viață a înalților demnitari Destinul a făcut ca decretul să apară în același MO în care , printr-un "Jurnal" al Consiliului de miniștri, se hotărâu **funeralii naționale pentru Armand Călinescu.**

La 23 sept, s-a desfășurat **înmormântarea lui Călinescu**

La 25 sept., Consiliul de Miniștri a hotărât **ridicarea unui monument** pe locul unde a fost asasinat .

[LD: **Atenție !** aceleași extrase sunt și la **fișier G de F XI**

Trebuie să te hotărăști unde le dai La fel și extrasul ce urmează ,fiind vorba de cele două părți: asasinii și victima; Garda de Fier și Armand Călinescu]

-IPSS Patriarhul Nicodem: osândă exemplară ptr criminali !

(" Semnalul" , an II, nr.489, 26 sept.'39)
(cuvântare la adunarea de doliu)

"Iar când cineva atentează la viața unui om ,care are sarcina de a păzi ordinea și buna rânduială a unui stat ,și încă în niște vremuri excepțional de grele, cum sunt bunăoară cele de azi, acela atentează la siguranța Statului ,la siguranța Patriei ,contra Neamului și osânda trebuie să fie exemplară și coresponsătoare "

/Cezar Petrescu: a fost ucisă ordinea națională

("România" ,23 sept.'39)

"Se găsisse **mâna românească pentru a ucide ordinea românească**, pentru a lovi pe la spate în sfetnicul ordinei lăuntrice și al apărării naționale –lovind simbolic în trupul și inima și în paza țării"

/N.Iorga:act de sălbatecă răzbunare

("Neamul Românesc" ,23 sept.'39 ;"Cuget clar",28 sept.'39)

/"Un om s-a jertfit pentru liniștea țării sale înăuntru și pentru independența ei politică în afară. El a căzut, cum se putea aștepta ,jertfa unor fanatici cari-l urmăreau de mult cu o vendettă de sânge.Țara va judeca dacă în împrejurările de față ,cu amenințări ,existente sau posibile,de jur împrejurul nostru ,era loc pentru **o astfel de sălabatecă răzbunare [...]**

Acela care s-a dus era **un om de mare inteligență ,de o putere de lucru imensă ,și de un patriotism** pe care numai un nebun l-ar putea pune la îndoială :ultima oară când, acum o săptămână numai ,l-am văzut ,el **se chinuia ,noaptea,cu ministrul de Externe, să chibzuiască felul cum am putea ieși neatinși din așa de grele împrejurări ca acestea de azi "**

/"Istoria va recunoaște și va pironi pe vinovații acestei crime contra progresului uman ,și generații întregi ,simțind încă urmările cumplitei dureri de care suferim astăzi ,**ii va blăstâma "**

/J.Paleologu:epilog la restabilirea ordinii

(România" , 23 sept.'39)

"Cauzele acestui atentat precum și instrumentele care l-au executat se circumscriu ca **epilog al unei acțiuni interne căruia defunctul președinte de Consiliu i-a pus capăt** cu energie, restabilind ordinea și disciplina interioară."

/Lideri ai minorităților etnice

("România" , 23 sept.'39)

(25 sept '39)Minoritățile din România transmit lui Silviu Dragomir **regretul, condoleanțe și asigură de loialitate :**

/O delegație germană compusă din Peter Anton, Hans Kaufmes, Peter Ularus

/În numele slovacilor – dr. Doval

/ în numele polonezilor – Titus Cerkavschi

/ în numele evreilor – Teodor Fischer

/Col.magistrat VDChiru:act de trădare națională

("Semnalul" , an II, nr.487 , 23 sept.'39

"În tragicul împrejurărilor prin care trecea Europa, **asasinarea lui Călinescu depășește domeniul crimei ,constituind o trădare națională**.Prin asasinarea unui om, **s-a încercat asasinarea unei nații "**

/Octav Livezeanu : trădare de neam

("Muncă și voie Bună", an I, nr 13, 1 oct.'39)

"Fapta nemernică îmbracă în împrejurările critice de azi, când cea mai mică șovăială poate fi fatală,**caracterul unei clasice trădări de neam .**

Adunătura de descreierați ,de bestii mistice,de naufragiați ai vieții, care constituie fosta Gardă de Fier,a putut prin câteva nuclee răzlețe să înarmeze mâinile criminale din ziua de 21 septembrie 1939.

Armand Călinescu a căzut sub ploaia de gloanțe ,în momentul în care **medita ,poate ,la ultimele măsuri asupra cărora discutase la Statul Major** .Sentinela țării a căzut la postul de onoare " Arătând meritele lui Călinescu -a ferit țara de soarta Spaniei ;a înlăturat războiul civil ;a înarmat țara și a înzestrat armata- el spunea cu indignare :"**Bestiile cavelor** ce pot pricepe din toate astea ? Ce pot înțelege **animalele cu buze groase** , cu părul vâlvoi , figurile acelea degenerate pe care le-am văzut cu toții pe locul oribilei crime ? **În frunțile înguste și imbecile** atâta a putut să încapă :răzbunarea **Și forțele primare s-au dezlănțuit** doborând din postul de înaltă conducere , pe primul ministru al țării "

/Zaharia Stancu:

("Azi" , an VII, nr 31, 8 oct.'39)

"**Ce fel de patriotism** poate fi acela **care tinde la tulburarea internă a țării** într-un ceas de grea încercare pentru întreaga omenire ?

Ce fel de naționalism poate fi acela **care pune capăt unui om** de care se lega, într-o atât de mare măsură ,**apărarea națională a statului** , într-un moment în care **la hotarele noastre se prăbușesc state și națiuni ?"**

/"Porunca Vremii"

("Porunca Vremii" , an VIII, nr 1459, 26 sept.'39)

[LD: este greu de înțeles cum se împăca "pro-hitlerismul" curentului ,cu "antigardismul "afișat . Prezentând pe larg "**aplicarea planului ultimelor elemente gardiste**"-era prima oară când vorbea de legionari, de gardiști, în termeni asemănători cu alte ziare antigardiste .

Dar accentul era pus pe **excluderea oricărui amestec extern** ,oricărei interpretări internaționale a asasinatului.Sub paravanul respectării neutralității ,PV lasă să curgă mai ales **informațiile din sursă germană,transmite telegramele de condoleanțe de la Belgrad, Budapesta, Berlin Roma și regretă** că nu a dezbătut pe larg ... discursul lui Hitler rostit la Danzig.]

"Cine ne pândește ,cu gânduri ascunse, de dincolo de fruntariile țării n-ar jubila mai adânc , decât dacă ne-ar vedea că **ne-am pierdut calmul și că lipsim de la acea coeziune și solidaritate sufletească ,de la disciplina și patriotismul nostru** , de atâtea ori verificat , și de la care trebuie să așteptăm totul în clipele de nesiguranță și de primejdie."

Preluând comunicatele oficiale date de guvern ,ziarul precizează că "**este vorba de un atentat săvârșit de ultimele rămășițe gardiste și nicidecum de un complot cu ramificații externe , sau cu semnificație internațională."**

Prezentând pe larg "**aplicarea planului ultimelor elemente gardiste**"-era prima oară când vorbea de legionari, de gardiști, în termeni asemănători cu alte ziare de epocă.

/Chamberlain:

<În declarația mea din 20 septembrie -rostea el În fața Camerei Comunelor din 26 sept –am arătat pe scurt **problemele în fața cărora se află guvernul român din cauza trecerii pe teritoriul său a trupelor poloneze precum și a refugiaților civili.**

Guvernul Maiestății Sale urmărea cu simpatie **sforțările făcute de guvernul român** spre a face față acestor probleme ,când am aflat de **mișleasca asasinare a lui Armand Călinescu** >

("România" , an II, nr 479,28 sept.'39)

65.)Masacrarea elitei legionare ,21 sept.'39

(**Legiunea în imagini** .Albumele Traian Borobaru ,Ed.mișcării legionare,Madrid ,1977,pag.10)

[LD: mărturisesc că judecata mea nu poate măsura (cântări , compara) această vărsare de sânge românesc.Nici din partea guvernanților ,nici din partea legionarilor.Este o spirală a violenței despre care fiecare apucă lanțul de unde îi convine.În cazul legionarilor ,nu despre asasinatele lor ,ci despre ... masacrarea lor.]

/Lichidarea elitei legionare

"În 21 septembrie 1939 **cade călăul Armand Călinescu , executat de echipa**

"răzbnătorilor" , sub conducerea lui Miti Dumitrescu [...]Perioada Căpitanului se încheie cu acest masacru înfiorător , căruia i-a căzut victimă elita mișcării legionare

În total, în noaptea de 21 / 22 septembrie'39 -se spune în album –au fost asasinați 252 legionari , într-o singură noapte : București ,10; spitalul militar Brașov, 7;lagărul Miercurea Ciuc , 44 ;penitenciarul Râmnic Sărat,13;lagărul Vaslui ,31 ;în restul țării 147 .

De aici înainte ,începe o nouă epocă din istoria Legiunii ."

/Lovitură dată regimului

Gloanțele care au doborât pe Armand Călinescu loviseră mortal și regimul ,deoarece acesta concentra în mâna lui toate puterile statului și deținea toate firele aparatului de teroare . Nu se mai găsea un alt om în România ,în acel moment , să-i ia locul "

*Armand Călinescu ,Lupta cu extremismul de dreapta ,30 iunie'39

("Universul" , an 56, nr.176, 2 iulie 1939)

La aniversarea lui delegații celor două Camere l-au sărbătorit .În toastul de răspuns, el a spus : "Încă din anul 1931,cu dl președ. de Consiliu din vremea aceea,dl Mironescu,am luat atitudine hotărâtă împotriva extremismului de dreapta și noi am fost aceia care i-am dus în fața justiției pentru prima oară.Iar mai târziu [dec.'33] ,după ce un mare bărbat de stat ,o frumoasă inteligență și un mare talent al acestei țări, Ion Duca, cădea sub o lovitură mișelească , în procesul făcut asasinilor n-am ezitat să merg și să spun:<Aceștia sunt vinovați, aceștia trebuie condamnați >Iar când în urmă [1937,înmormântarea lui Moța și Marin] ,în țară se desfășura acel alai cunoscut ,la care nu se sfiau să participe și reprezentanți străini, m-am suit la tribuna Camerei și am cerut , am pretins guvernului , să apere demnitatea țării."

**Mihail Vărfureanu :pregătirea asasinării lui Călinescu ,primăvara '39

(Arh. ISISP, fondul V ,dosar 227 , f.105-110)

Din Memoriul lui Vărfureanu (asasinat de legionari la 26/27 nov.'40 la Jilava)rezultă că în primăvara anului 1939, legionarii din țară au studiat în amănunt calea de a răzbuna moartea Căpitanului.În mai 1939 – spune el – Ioan Cantacuzino i-a comunicat că este însărcinat (împreună cu alții) de comandantul de la Berlin, Horia Sima, cu atentatul împotriva lui Carol și a guvernului ,drept pentru care au început pregătirile.

S-a hotărât ca executarea să vizeze simultan pe Rege, Armand Călinescu și Gabriel Marinescu ,pentru a nu avea cine reacționa împotriva legionarilor arestați.S-au interesat de mișcările celor vizați , și-au pregătit cele necesare atentatului .

***Vaida către Călinescu:s-a greșit cu executarea legionarilor în nov.'38

(Arhiva ISISP, fond XV, dosar 451 , f.133-135)

17/18 febr.'39.Este o scrisoare personală expedită din Cluj, în care îi explică lui Călinescu că nu vine la București pentru că încă nu are gata uniforma FRN(pe care a comandat-o la nepotul Patriarhului),deoarece este greu cu păr cărunt și burdihan să-și facă această uniformă Dincolo de această hazlie explicație , el îi scrie lui Călinescu că s-a făcut rău că atentatul asupra lui Goangă a fost prezentat ca un "complot codrenist" .Trebuia să se spună că a fost un "atentat din ură personală" .Spune că este neliniștit că aude că au fost împușcați legionari după o judecată "sumară" , sau sub escortă.

<Va să zică în România sunt stârpiți fără procedură , scoși din lege , de dragul jidanilor > - spune opinia publică.

La procesul de la Cluj ,au asistat mulți evrei și evreice , numai "ca să se delecteze"

Guvern Const Argetoianu ,28 sept -24 nov.'39

A. Guvernul Argetoianu

▣4 ministere noi, câțiva miniștri noi]

-C. Argetoianu -președ. Consil. de Min.

-Nic. Ottescu -ministru de **Interne** (nou, din cercul de prieteni)

-G-ral I. Ilcuș (în locul lui Armd. Călinescu)

-G-ral **Gabriel Marinescu** -ministru **Ordinii Publicii** (nou creat)

-CCGiurăscu -ministru de Stat, **însărcinat cu organizarea FRN** (nou creat)

-Al. Radian -ministru **Propagandei Naționale** (nou creat)

-Traian Pop - ministru **Inventariului Avuțiilor Publice** (nou creat)

-Gr. Gafencu -Externe (continuă)

-Mitiță Constantinescu **Finanțe**(continuă)

-Victor Iamndi -Justiție (continuă)

-Petre Andrei -Educație Națională (continuă)

-N. Zigre -Culte și Arte (continuă)

-G-ral Paul Teodorescu (continuă)

-Vict. Slăvescu -Înzestrarea armatei (continuă)

-N. Cornățeanu -Agricultură

-Ion Bujoiu -Economie Națională (continuă)

-M. Ghelmegeanu -Lucrări Publice și Comunicații

-M. Ralea - Muncă (continuă)

-Silviu Dragomir - ministru de Stat ptr Minorități (continuă)

Subsecretarii de Stat - sunt aceiași .

*Notă, C. Argetoianu

Ministru la Justiție, Interne, Finanțe, în diverse guverne ale PC și PP (1918-1921)

Ministru la Agricultură și Domenii ,Industrie și Comerț, Afaceri Străine, în gov. PNL(1927-1928)

Ministru la Finanțe, Interne, Afaceri Străine ,în gov. Iorga (1931-'32)

Ministru la Industrie și Comerț , în gov. Miron Cristea (10 febr-30 mart.'38)

Președ. Consil de Min (sept-nov.'38) ;

Min. Af Străine (28 iun-4 iul.'40)

Consilier regal (30 mart.'38),președ. Consiliului Superior Economic (apr.'38).

În nov.'40, arestat de legionari, reușește să scape.

În '44, pleacă în Elveția .Revine în țară la 8 nov.'46, înființează partidul **Uniunea Națională**

Muncă și Refacere , autodizolvat în ian '48.

Arestat în noaptea de 5/ 6 mai 1950, **moare în închisoarea de la Sighet** (6 febr.'55)

(Cf. I. Mamina, Ioan Scurtu , *Guverne și guvernanți* , 1916-1938 .)

▣Președ. Senatului- premier

(Rev. "Parlamentul românesc " , 30 sept.'39)

[LD: nu mă las impresionată de tonul acestui exaltat profil politic. Este sigur opera unui "partizan"

Dar nu pot uita de eșecul guvernării Iorga –când el a fost ,după toate datele, adevăratul șef de

guvern – și nu cred că nici opinia publică să fi uitat .Un lucru este sigur : **omul lui Carol ,era !**

Exact la o săptămână după numirea **generalului Argeșanu** ca premier -devenit vacant în tragice

împrejurări- **Carol II lea, primind demisia întregului guvern**, l-a însărcinat pe **C. Argetoianu** ,

președintele Senatului României, să formeze un nou guvern.

Personalitatea sa este bine cunoscută și autoritatea și **experiența politică a acestui bărbat de**

Stat constituie o garanție din cele mai serioase. El a adus țării, în atâtea împrejurări dificile,

servicii care l-au consacrat ca pe **unul dintre puținii oameni politici români –dotat cu o mare**

inteligență , dublată de o neșovăitoare energie **Sentimentul de liniște și ordine a sporit în**

toată țara . **Autorul Planului economic** este privit de întreaga opinie publică drept **cel mai**

fericit ales să vegheze în aceste vremi asupra intereselor supreme ale României

-4 departamente noi :Interne, Propagandă, FRN, Avuție Națională

[LD : nu știu dacă noile departamente erau absolut necesare ,sau a fost calea prin care Argetoianu și-a adus amicii (Ottescu și Radian) în guvern . Este sigur ,însă , că crearea noului minister al **Ordinii Publicii** poate semnifica , pe de o parte ,întărirea aparatului de ordine și represiune, pe de altă parte , încrederea personală a lui Carol în Gabriel Marinescu .Aducerea în guvern a lui **CCGiurescu** (ex rezident regal, ex PNL-2) ,denotă prețuirea de care se bucura acesta în ochii lui Carol.]

Marea majoritate a miniștrilor de ieri – comentează revista -au rămas la locurile lor.

Cu o singură excepție.**General Gabriel Marinescu** a luat conducerea noului departament –al **Ordinei Publice** -,iar la **Interne** , în locul său, a fost numit **Nona Otescu** (rezident regal al Ținutului Marea .)

S-au creat alte două departamente noi :al **Propagandei** –foarte util –în fruntea căruia a fost numit **Alexandru Radian** ,și al **Frontului Renașterii Naționale** , al cărui titular, foarte bine ales, exte **prof.Const.Giurescu** (Rezident Regal al Ținutului Dunărea de Jos)

Schimbați au fost și doi subsecretari de Stat –Eugen Titeanu și pr.Nae Popescu -, în locul lor , la președinția guvernului, fiind numit un singur subsecretar,**August Filip**.

66.) 25-30 sept.'39.România încercuită din toate părțile, neutralitate pândită

(*I documenti diplomatici* ,ottava serie ,vol XIII Libreria dello stato ,Roma. doc.430, pag.257-258).)

-Între pericolul german și cel sovietic

[LD Las anume să cântărească diplomatul italian pericolele ce planau asupra României . Cu atât mai mult cu cât ele vor avea o **drastică confirmare ,în cele două etape ce se vor urma :1940,1944.**]

25 sept.București.**Ghigi către Ciano** .Un lung Raport în care explică situația gravă în care se află România .

Tendința ei de a fi **docilă Germaniei** ,procedând **cu polonezii precum a cerut Ribbentrop și executând obligațiile economice** față de Germania

În clipa când **se aștepta ca trupele germane să ajungă la graniță,s-a trezit cu cele sovietice** Situația ei **s-a complicat mult și grav odată cu retragerea refugiaților polonezi: guvern, armată ,civili.**

/Pentru poporul român,**pericolul german semnifică război și ocupație militară** ,ca în 1917, cu **speranța unei intervenții și ajutor franco-englez** ,ca în 1918.

/Pericolul sovietic , semnifică tot război și ocupație,cu instaurarea regimului bolșevic , cu distrugerea clasei conducătoare ,după care nu mai rămânea nici o speranță.

/Așa se face că intervenția germană, atât de temută până ieri,astăzi este considerată mai mică și preferabilă , decât invazia sovietică.****

-Posibilă intervenție sovietică în Basarabia și Bucovina

(*Ibidem* , doc.nr.453,pag.272-273)

26 sept.Sofia.**Talamo către Ciano**

[LD:din acest document diplomații italieni ,ba și bulgarii,par a avea cunoștința de **acordul adițional secret** din *pactul germano-sovietic*,din moment ce vorbesc de intenția rușilor de a interveni în Basarabia și Bucovina.Mai mult ,primministrul bulgar Kiosseivanov , foarte bine informat cu situația din România ,avansează un scenariu care se va înfăptui – cu mici retușuri - peste un an.]

Premierul bulgar Kiosseivanov i-a făcut o prezentare –cadru a situației din România.

Din p.d.v.**intern,mișcarea gardistă** ,pusă la cruce represiuni după **asasinarea lui Călinescu, poate antrena grave evenimente** Țara se află într-o dezorientare generală.

Unele voci din România vorbesc de o eventuală **abdicare a regelui Carol** și de **sucesiune a lui Mihai** ,cu un **guvern care ,cu o nouă orientare , să facă posibilă colaborarea cu Garda de Fier** .

-Din punct de vedere extern,**Kiosseivanov consideră posibil un pretext favorabil unei**

intervenții sovietice în Basarabia și Bucovina .

De aceea, **guvernul român a încredințat ministrului turc de Externe** , un amplu **mandat pentru a asigura Moscova de bunăvoința României** față de sugestiile și propunerile sovietice .

-În aceste împrejurări, **în cazul unei copleșiri** (atac) asupra României , **Bulgaria își va apăra propriile interese față de Dobrogea** .

-27 sept.39.Capitularea Varșoviei

("România" , 29 sept.'39)

Varșovia capitula fără condiții , la 27 sept'39. Trupele germane intrau în Varșovia. Predarea orașului era anunțată , ca probabilă , pentru 29 sept.

Polonia, o națiune de 35.milioane de oameni , cădea în ghearele nemiloase ale invadatorilor . În aceeași zi , **Ribbentrop pleca la Moscova pentru noi tratative**

-30 sept."Bloc al neutrilor" , în frunte cu Italia

(I documentii... , doc.nr.523,pag.314)

30 sept.Roma.**Mussolini către Victor Emanuel III .**

Prezintă un raport al situației generale europene , a poziției Italiei etc etc.Printre altele:

-Se examinează **constituirea unui bloc al neutrilor** ce ar avea **în frunte Italia** , și care ar cuprinde și **Spania și diverse țări dunărene și balcanice , printre care și România** , ale cărei **situații interne și externe au devenit foarte delicate ."**

-Orientarea României spre Italia

(*Ibidem*, doc. nr. 532, pag.319)

30 sept.Lisabona.**Mameli către Ciano:** Ministrul român acreditat în Portugalia i-a explicat că **numirea lui Argetoianu la președinția guvernului** , trebuie interpretată ca **o mișcare abilă prin care să se evite ascensiunea spre putere a unor elemente absolut legate de interesele Germaniei** , și care **să orienteze politica românească spre Italia."**

-Argetoianu –pro-Italia

(*Ibid.*, doc. 539, p.322)

30 sept.București.**Ghigi către Ciano:** **Argetoianu a ținut să-i precizeze** că a fost printre primii diplomați invitați la discuție, pentru a confirma , astfel, **politica amicală a României față de Italia** , politică ce **corespunde și cu opiniile sale personale "**

-Pact de neagresiune româno-sovietic ?

(*Ibid.*, doc. 541, pag.323)

30 sept.București .**Ghigi către Ciano:** în cercurile jurnalistice circulă **zvonul că Gafencu va merge curând la Moscova pentru a negocia un pact de neagresiune româno-sovietic.**

Îl așteaptă pe Saracioglu care trebuie să se întoarcă de la Moscova

În relatare-opinează Ghigi- nu sunt indicii că Saracioglu a aflat la Moscova astfel de intenții .

67.)C.Argetoianu,Acte de guvernare.

C.Argetoianu,**Amintiri de ieri pentru cei de mâine....**

[LD:lipsă ultimele volume din Jurnal Trebuie să le procur...]

▫**Politica externă:blocul neutrilor sub egidă italiană**

[LD:vezi la fișierul de **Politică externă**]

68.)1 oct.'39.Hitler-Ciano:respectarea "sferelor de influență"

(Andreas Hillgruber ,*Les entretiens secrets de Hitler*, sept.'39-dec.'41,Paris,Fayard, 1969,pag.47-
[LD .8 iulie 2006.Scrisesem o pagină de comentariu privind momentul.Am muncit mult la ea ,
pentru că vreau să folosesc varii argumente pentru a demonstra că eticheta pusă României de
partener inconstant – întâlnită adesea tocmai în istoriografia germană -este caracteristic
megalomanilor ce se cred "*stăpâni ai lumii*" și dau "note la purtare" statelor mici.
O pană de curent mi-a distrus textul ! Furioasă, nu mai pot să-l refac.Poate altădată .
Acum scriu despre **șantajul ordinar la care liderii germani și italieni** au supus statele mici.
Dacă este vorba de vreo "învățătură" pentru viitor , ea ar trebui să însuflească României neîncrederea
în cuvântul celor mari.]

-Dacă România încalcă neutralitatea,va fi amenințată de toți.

(Participă Ribbentrop.Stenograma Schmidt)

Spre sfârșitul întrevederii ,Ciano s-a referit la **situația din Balcani** și a vorbit de **posibila
regrupare neutră a statelor balcanice** .

El a semnalat această preocupare ca venind din partea României.Hitler a răspuns că atâta timp
cât România rămânea realmente neutră, ea nu trebuie să fie neliniștită .

De sigur, **dacă ea ar încălca neutralitatea sa, s-ar expune să fie amenințată de toți ."**

-Germania va încuraja atacul contra României ,dacă

În ce privea România, el considera necesar **să fie exclus orice atac străin asupra ei, până ea
își va păstra o deplină neutralitate** .**Dacă Bucureștiul își va modifica** o asemenea linie
politică ,**Germania va încuraja atacul contra României ,va ajuta cu orice mijloace Rusia,
Ungaria și Bulgaria ,țări destinate să lichideze chestiunea românească**
Germania nu are ambiții (pretenții) asupra României "

69.)Oct.'39 România între "ciocan și nicovale "

(*I documente diplomatice* ...,nona serie ,vol I ,

[LD:titlul este dat de mine .Pe semnificația acestei zicale,argumentasem că România, departe de
a fi mers cu "*fundul în două luntri*",a încercat să-și ferească securitatea și independența în
vălmășagul (mai elegant, se spune "conjunctura")creat de **pactul germano-sovietic** ,ca
"supliment" la **axa Berlin –Roma** ,care pusese surdina pe pactul "*anticomintern*".

Nestatornica Românie ?! Să scrie așa istoricii germani,ruși,italieni,unguri și bulgari, și alți
"specialiști" în acordarea notelor de bună purtare a statelor ,când abordează diplomația
perioadei,nu noi.Fără ton agresiv –polemic,sau etichetări.

Cu dovezi care ,secrete în 1939, au devenit cunoscute între timp.

Voi avea grijă ,însă,să nu cad în păcatul de a apăra și "flerul" politicianilor români din epocă,
care, adesea,s-au lăsat antrenați (manipulați)în scheme iluzorii ,dând dovadă de miopie politică.
Este și cazul acestei construcții diplomatice a neutrilor , în aparență inițiată de italieni , în
realitate ,pur și simplu ,o fază tranzitorie în planurile lui Hitler.]

-România trimite trupele disponibile la granița extinsă cu sovieticii

-12 oct.București.**Ghigi către Ciano:** Înțelegerea intervenită cu Ungaria privind retragerea
parțială de trupe de la frontieră , a fost bună pentru România ,**care și-a putut trimite spre
Bucovina și Basarabia trupele disponibile.Fără să-și facă mari iluzii** ,guvernul este
satisfăcut pentru îmbunătățirea relativă a relațiilor cu Budapesta .(Vol.I,doc.nr.736)

-11 nov..București.În lipsa lui Ghigi (convocat la Roma), Însărcinatul cu afaceri interimar este
Capace.**Capace către Ciano** :De la Cernăuți i s-a comunicat că **armata română a reluat
construcțiile de apărare de-alungul Nistrului** , în regiunea Hotin.Aceasta dovedește că
România este hotărâtă să apere Basarabia, în special Bucovina ,de o invazie rusă .(Vol.II,
doc.178,pag.138)

-16 oct. Ungaria va stăvili pătrunderea rușilor peste Carpații Transilvaniei

Budapesta. Vinci către Ciano: În cercurile politice budapestane există părerea că Rusia, după rezolvarea problemei baltice, **va trece la rezolvarea chestiunii Basarabiei**. În această eventualitate, guvernul maghiar reflectează serios **asupra pericolului rus**, caz în care "Ungaria, asumându-și sarcina istorică pentru binele întregii Europe, **va trebui să stăvilească pătrunderea lor peste Carpații Transilvaniei**."

-18 oct. România se crede protejată de Germania !

București. Ghigi către Ciano: **Gafencu era de părere că Rusia nu va ataca România**, bazându-se pe interesul Germaniei ca România să fie lăsată în pace ș.a.ș.a

70.) Nov. '39. URSS: schimbarea formulelor propagandistice

(I documenti diplomatici, nona serie, vol. II, doc. 85, pag. 58-64)

[LD: În "România în vâltoarea..." m-am ocupat pe larg de confuzia și degringolada care a dominat instrucțiunile Cominternului față de partidele comuniste în ce privea politica externă sovietică după Pact. Am făcut chiar un "studiu de caz" din situația PC din România, motiv principal pentru care cartea mi-a stat 4 ani în editură și primise sentința de a fi topită, în mai '85.

În această nouă variantă despre toamna '39, întăresc cu documentele din sursă diplomatică italiană, pentru că ele completează edificator chestiunea.]

"Germania vrea pacea, Anglia și Franța vor război"

1 nov. '39. Moscova. Rosso către Ciano: Presa sovietică publică **discursul lui Molotov** cuprinzând aprecieri privind evenimentele din ultimele două luni: **apropierea politicii germano-sovietice; dezintegrarea Poloniei; războiul anglo-francez contra Germaniei.**

"Examinând repercusiunile acestor evenimente, el a relevat **necesitatea de a regândi și reformula vechile formule cu care publicul sovietic era obișnuit - aluzie evidentă la gestiunea diplomatică Litvinov - când se vorbește despre <agresor> și <agresiune>**. Până acum, se atribuiă aceste epitete statelor fasciste și în deosebi Germaniei.

Astăzi, situația s-a schimbat, pentru că **Germania oferă pacea, în timp ce Anglia și Franța vor să continue războiul**, din motive egoiste, coloniale, și nu din grija pentru restaurarea Poloniei.

"Aceste cuvinte - apreciază diplomatul italian - erau destinate opiniei sovietice, **dezorientată în fața subitei schimbări a politicii externe a Kremlinului** și pentru a justifica, propagandistic, **că Germania nu mai era "agresor"**

/Un mister: omisiunea României în discursul lui Molotov.

"Demn de notat - continuă Rosso - **omisiunea României, unica dintre țările europene vecine cu URSS ce nu a fost menționată**"

Care sunt adevăratele planuri ale Moscovei? La această întrebare Rosso nu poate da un răspuns categoric. **Singurul lucru cert - avansează el - este că neutralitatea proclamată de Molotov trebuie înțeleasă ca libertate de acțiune, ca libertate de manevră**, Kremlinul nefiind decis să intre în război.

-Gafencu: o agresiune sovietică asupra României nu este iminentă

București. 1 nov. Ghigi către Ciano: Apropo de discursul lui Molotov, **Gafencu i-a exprimat părerea că nu pare a fi probabilă, iminentă, o imediată agresiune sovietică asupra României** (Ibid., doc. 74, pag. 51.)

-Stare de spirit contrariantă în București

-Insinuantă propagandă filo-bolșevică

[LD: mai ales după revoluția din 1989, în dezbaterile privind **istoria comunismului în România**,

se vorbește adesea , ca despre un merit specific românesc, faptul că nu a pătruns, că nu avea aderenți etc etc.A devenit un automatism caracterizant povestea cu cei cca 1000 de membri de partid , cât avea PCR în 1944.Studiind interbelicul românesc, am constatat că România nu putea fi considerată o excepție , privind pătrunderea acestui curent,și ,am semnalat totdeauna voturile acordate organizațiilor mascate , în diverse regiuni și straturi sociale.Am explicat și fenomenul succesului acestuia în rândurile minorităților(raportat la majoritari) și în mediile orășenești (nu neapărat la clasa muncitoare)Vezi pe larg la **fișier PCR** sau la **Fișiere electorale** .

lată că diplomatul italian sesizează fenomenul și încearcă să-l explice]

București.4 nov.**Ghigi către Ciano**:Comunicatul Agenției TASS –cuvântarea lui Molotov –a fost **reprodus de toată presa românească** și **este comentat favorabil-ca o expresie a absenței intențiilor agresive ale Moscovei asupra României** .

Ghigi vorbește despre **o stare de spirit "foarte contrariantă"** la români, provocată de **rechizițiile** de căruțe și mijloace de transport,de **lipsa brațelor de muncă** (din cauza mobilizărilor masive) de exorbitanta **creștere a prețurilor** de primă necesitate ,de recentele și ferocile **repreșiuni contra Gărzii de Fier**.

După un oarecare optimism, încet , încet **populația devine îngândurată** etc etc.

"O insinuantă propagandă filobolșevică , pătrunde cu succes sigur , în afară de țărani proprietari " (ibidem, doc.107,pag.75-76)

/Stalin speră ca Bulgaria și Ungaria să atace România,apoi el să pătrundă în Basarabia

10 nov.Budapesta .**Vinci către Ciano** : a avut o lungă convorbire cu **Stoilov** (ministrul Bulgariei la Budapesta) ,care s-a referit la **poziția URSS față de România**.

Stalin –explică Stoilov **–încearcă să evite intrarea în război , în schimb vrea ca Bulgaria să atace România pentru Dobrogea , ca același lucru să-l facă Ungaria pentru Transilvania , și apoi să intre armata sovietică în Basarabia, așa cum a făcut în Polonia , fără multă vărsare de sânge** .(Vol.II, doc.nr.178,pag.138)

/Germania a obținut de la Moscova promisiunea de a nu ataca România.

28 nov.Budapesta.**Vinci către Ciano** :Atașatul militar italian i-a comunicat următoarele știri obținute de la șeful M.St.M.maghiar :**Germania a obținut de la Moscova promisiunea de a nu ataca Basarabia** și de a nu începe război în Balcani ,până ce **România livrează mărfuri pentru Germania ,adică iarna/primăvara '39/'40** (Vol. II, doc.nr.374,pag.305)

71.)Convocarea Parlamentului

(A.I.C, fond PCM, dosar nr.169/1939, fila1-15)

14 nov.'39 .Decretul –lege nr 4074/

Convocat pentru 25 nov.,purtând semnătura lui C.Argetoianu.

El n-a mai apucat în funcție această zi, deoarece în ajun de deschidere a noii sesiuni, la 24 nov. i-**a fost "acceptată" demisia** și Carol a chemat la **guvern pe Tătărescu** .

Supărat , el ș-a dat demisia de la președinția Senatului (25 nov.) , dar i-a fost respinsă.

72.)Reacții externe la demisia lui Argetoianu

(I documenti diplomatici , nona serie, vol.II,)

[LD:Indiferent de varianta ce s-ar avea în vedere ,contează realitatea:România este obiect (sau subiect) de presiune Restul ,sunt speculații amestecate cu adevăruri."Diplomatice"]

Demisia lui Argetoianu –cerută de anglo –francezi !

24 nov.București.**Capace către Ciano**:Actuala criză guvernamentală nu a dezorientat opinia publică românească **Demisia lui Argetoianu este pusă pe seama presiunilor franco-engleze** ,

pentru a pune frână pretențiilor economice ale germanilor . (doc.nr 311)

▣**Demisia lui Argetoianu –datorată presiunilor germane !**

24 nov.Budapesta .**Vinci către Ciano** :Guvernul maghiar pune **demisia lui Argetoianu și ministrului Economiei Naționale în legătură cu prezența lui Clodius la București** .
Exigențele germane ,faptul că Clodius a mai rămas la București ,demonstrează că **românii se cramponează de cererile germane** Dacă, însă ,**portofoliul Externelor rămâne lui Gafencu** , în **politica externă românească nu se vor produce schimbări** .(doc.nr.313)

Guvern Gh.Tătărăscu ,24 nov.'39 -'40

....Vezi fișierul următor